

2025

RAPORT

Z MONITOROWANIA REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI DLA WIELKOPOLSKI 2030 (RIS 2030) za 2024 rok

Poznań, lipiec 2025

Spis treści

Spis treści	2
Słowo wstępne.....	3
Objaśnienie podstawowych pojęć	5
Wykaz skrótów.....	4
Wprowadzenie.....	5
Innowacyjność Wielkopolski na tle Europy	9
Innowacyjność Wielkopolski na tle kraju	15
Aktywność Wielkopolski w programach międzynarodowych	18
Aktywność Wielkopolski w programach krajowych	27
Realizacja celów strategicznych RIS 2030	32
C1. Zwiększenie aktywności innowacyjnej w Wielkopolsce	32
C2. Rozwój regionalnego ekosystemu innowacji	37
C3. Włączanie się Wielkopolski w globalne łańcuchy wartości	39
C4. Kadry nowoczesnej gospodarki.....	45
Cel horyzontalny. Rozwój obszarów inteligentnych specjalizacji regionalnych i podregionalnych	49
Cel horyzontalny. Zrównoważony rozwój regionu	50
Projekty realizowane przez podmioty ekosystemu innowacji	55
Monitorowanie wskaźników RIS 2030	58
Wskaźniki kontekstowe	58
Wskaźniki nakładów i produktów	68
Benchmarking.....	72
Monitorowanie Inteligentnych Specjalizacji	79
Wnioski z procesu przedsiębiorczego odkrywania.....	94
Wnioski	103
Źródła.....	108
Spis rycin	109
Spis tabel.....	109
Spis wykresów.....	110
Lista załączników.....	111
Załączniki	112

Słowo wstępne

Szanowni Państwo

Rok 2024, po okresie stagnacji gospodarczej będącej konsekwencją szeregu nakładających się niekorzystnych zjawisk i kryzysów występujących we wcześniejszych latach, przyniósł wyczekiwane ożywienie w gospodarce. Odnotowany wzrost gospodarczy daje duże nadzieje na dalszy, dynamiczny rozwój naszego województwa w kolejnych latach.

Wielkopolska to region o silnych podstawach gospodarczych, który nieprzerwanie dąży do poprawy swojej pozycji konkurencyjnej w kraju, Europie i na świecie. Mimo wielu potencjałów i pozytywnych zjawisk społeczno-gospodarczych, przed wielkopolską gospodarką nadal stoi wiele wyzwań, m.in. związanych z poprawą jej innowacyjności.

Wymagają one wprowadzania zmian technologicznych i organizacyjnych w przedsiębiorstwach, wspierających ich instytucjach otoczenia biznesu, lecz również uczelniach wyższych i innych placówkach naukowo-badawczych.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego, dostrzegając te potrzeby, podejmuje działania na rzecz podnoszenia innowacyjności i konkurencyjności wielkopolskich podmiotów, mających istotne znaczenie dla rozwoju kluczowych obszarów i branż w regionie. Kierunki tych działań wyznacza Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS 2030). Realizacji proinnowacyjnych zadań w regionie niewątpliwie służyć będą dwa ważne projekty realizowane przez Województwo Wielkopolskie, które uruchomiono w 2024 roku, tj. „Wielkopolskie Inteligentne Specjalizacje – Ekosystem na rzecz neutralności klimatycznej (WIS-E 4 NET ZERO)” oraz „Wielkopolska 2050 – budowa marek i internacjonalizacja wielkopolskiej gospodarki na rzecz wzrostu jej konkurencyjności w obliczu wyzwań klimatycznych (Wielkopolska 2050)”.

W 2024 roku kontynuowany był proces przedsiębiorczego odkrywania, będący forum stałego dialogu najważniejszych aktorów regionalnego systemu innowacji, w szczególności ze środowiska biznesu i nauki. Stanowi on kluczowy element prowadzenia polityki innowacyjnej w Wielkopolsce, pozwalający określić obszary i dziedziny o najwyższym potencjale z punktu widzenia wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz wyznaczyć priorytety rozwoju gospodarczego. W tym roku powołano także nowy, w pełni odzwierciedlający różnorodny charakter otoczenia biznesu, skład osobowy Wielkopolskiej Rady Trzydziestu (na kadencję 2024-2027), która stanowi ważny organ opiniotwórczo-doradczy w obszarze problematyki zrównoważonego rozwoju gospodarczego, rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Zaangażowanie przedstawicieli różnych środowisk w proces przedsiębiorczego odkrywania stanowi fundament kształtowania nowego modelu rozwoju naszego regionu.

Jacek Bogusławski

Członek Zarządu Województwa Wielkopolskiego

Wykaz skrótów

ARR	Agencja Rozwoju Regionalnego w Koninie
B+R	badania i rozwój
BIWW	Biuro Informacyjne Województwa Wielkopolskiego w Brukseli
BKZ	Biuro Komunikacji Zewnętrznej UMWW
BWM	Biuro Współpracy Międzynarodowej UMWW
DE	Departament Edukacji UMWW
DEFS	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego UMWW
DO	Departament Organizacyjny UMWW
DPR	Departament Polityki Regionalnej UMWW
DR	Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi UMWW
DRG	Departament Gospodarki UMWW
DSK	Departament Zarządzania Środowiskiem i Klimatu UMWW
DSI	Departament Korzystania i Informacji o Środowisku UMWW
EWT	Europejska Współpraca Terytorialna
FENG	Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027
FERC	Program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027
FERS	Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
FEW	Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027
FRIPWW	Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego
FST	Fundusz Sprawiedliwej Transformacji
GR IS	Grupy Robocze Inteligentnych Specjalizacji
ICT	technologie informacyjno-komunikacyjne
IOB	instytucje otoczenia biznesu
IS	Inteligentne Specjalizacje
JST	jednostki samorządu terytorialnego
KPO	Krajowy Plan Odbudowy
MŚP	małe i średnie przedsiębiorstwa
NCBR	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
NGO	organizacje pozarządowe
OZE	odnawialne źródła energii
PARP	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PPO	Proces Przedsiębiorczego Odkrywania
RCI	Indeks konkurencyjności regionalnej (EU Regional Competitiveness Index)
RIS 2030	Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu
SRWW 2030	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku
SWW	Samorząd Województwa Wielkopolskiego
UMWW	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu
WARP	Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
WFIS	Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu
WFR	Wielkopolski Fundusz Rozwoju

WPW	Wielkopolska Platforma Wodorowa
WR30	Wielkopolska Rada 30
WRPO	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu
WW	Województwo Wielkopolskie

Objaśnienie podstawowych pojęć

Inteligentne Specjalizacje (IS) to dziedziny, w których dany region może przodować, powstały w wyniku integracji wiedzy o nauce, technologii, inżynierii, rozwoju rynku i potrzebach biznesowych. IS koncentruje zasoby i skupia wysiłki na niewielkiej liczbie wyselekcjonowanych dziedzin o największym potencjale do innowacji.

Proces Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO) – zgodnie z definicją Komisji Europejskiej ma za zadanie wykorzystać wiedzę przedsiębiorców do priorytetyzacji i odpowiedniej alokacji zasobów w celu przyspieszenia rozwoju regionu. Proces ten dotyczy zarówno identyfikowania obszarów inteligentnych specjalizacji (obejmujących pod względem możliwych do pojawiania się innowacji), jak również dalszego rozwijania tych obszarów. Kluczową rolę w takim procesie odgrywają przedsiębiorcy w szerszym znaczeniu (podmioty posiadające przedsiębiorczy potencjał: firmy, uniwersytety, instytuty badawcze, indywidualni wynalazcy) jako podmioty najlepiej zorientowane w możliwościach rozwoju innowacyjnych produktów. Udana PPO skutkuje wzmożoną aktywnością biznesową w zidentyfikowanym obszarze, a kumulacja zasobów i kompetencji w ramach nowej dziedziny procentuje w postaci jej wzrostu, zmian strukturalnych, generując wpływ na inne powiązane z nią działania w ramach lokalnej gospodarki.

Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030 – dokument strategiczny określający wielkopolską politykę innowacyjną, rozumianą jako zespół działań różnych podmiotów regionalnego systemu innowacji, które prowadzą do podniesienia konkurencyjności i innowacyjności regionu. RIS 2030 stanowi zapis najważniejszych kierunków tych działań oraz proponowanego systemu ich wdrażania, monitorowania i finansowania.

Wielkopolskie Obserwatorium Innowacji – dział funkcjonujący w ramach Departamentu Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, odpowiedzialny m.in. za proces monitorowania postępów we wdrażaniu Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski. Zespół Obserwatorium realizuje również badania i analizy dot. polityki innowacji, animuje proces konsultacji i rekomendacji w obszarach inteligentnych specjalizacji (zwany przedsiębiorczym odkrywaniem) oraz koordynuje wdrażanie i promocję programów strategicznych Regionalnej Strategii Innowacji m.in. poprzez realizację projektów międzynarodowych.

Wprowadzenie

Po bardzo słabym 2023 r., w którym dynamika wzrostu polskiego PKB wyniosła zaledwie 0,1% w stosunku do poprzedniego roku, rok 2024 r. okazał się czasem znaczącego ożywienia w polskiej gospodarce. Wzrost polskiego PKB, choć okazał się niższy od prognozowanego przez ekonomistów, w IV kw. 2024 r. wyniósł 2,7%¹. GUS szacuje, że wzrost PKB dla całego roku 2024 r. oscylować będzie w granicach 2,7-2,8%, co uplasuje Polskę w europejskiej czołówce. Z uwagi na rosnące dochody, wspierane szybkim wzrostem konsumpcji gospodarstw domowych i sektora rządowego, Bank Światowy podniósł prognozę wzrostu PKB dla Polski nawet do 3,2% w 2024 r. i prognozuje dalszy wzrost ok. 3,7% w 2025 r.²

Oczekiwano, że impulsem wzrostu gospodarczego w 2024 r. będą inwestycje, tymczasem w tym obszarze odnotowano niewielki spadek (17,4% w stosunku do 17,7% w 2023 r.). Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego był popyt krajowy³. Analitycy wskazują, że ożywienie gospodarcze będzie kontynuowane, a na rok 2025 zapowiadają wzrost inwestycji infrastrukturalnych, m.in. z uwagi na uruchomienie środków z Krajowego Planu Odbudowy⁴. Analizy gospodarcze wskazują jednak, że w 2024 r. znacznie spadła rentowność przedsiębiorstw, utrzymała się także niska skłonność przedsiębiorstw do podejmowania działalności inwestycyjnej, a co za tym idzie, również inwestowania w innowacje.

Sytuacja w województwie wielkopolskim była odzwierciedleniem sytuacji w kraju – obserwowano stabilne tempo rozwoju gospodarczego, czego wizualizacją był wzrost regionalnej produktywności, wzrost wynagrodzeń oraz stabilny poziom zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Wielkopolska pozostała liderem w zakresie niskiej stopy bezrobocia, która na koniec grudnia 2024 r. wyniosła 3,0%⁵, podobnie jak rok wcześniej. Wiązało się to z notowaniem niedoborów siły roboczej w większości sektorów, w szczególności w sektorach ICT, budownictwa oraz transportu i magazynowania.

Biorąc pod uwagę te uwarunkowania, Samorząd Województwa kontynuował działania na rzecz podnoszenia konkurencyjności i innowacyjności w Wielkopolsce, wspierając wielkopolskie podmioty w realizacji projektów badawczo-rozwojowych, jak również inicjując własne, wieloletnie inicjatywy. Działania Samorządu wyznaczone zostały w kluczowym dokumencie strategicznym w obszarze polityki regionalnej – Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS 2030).

RIS 2030 został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 3099/2020 z 29 grudnia 2020 r. Był to warunek konieczny dla spełnienia warunku wstępnego dla celu polityki 1 „Bardziej inteligentna Europa” w programie Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Kluczowym elementem RIS 2030 jest identyfikacja wiodących obszarów rozwoju regionu, nazywanych inteligentnymi specjalizacjami.

Inteligentne specjalizacje Wielkopolski zostały zidentyfikowane w ramach Regionalnej Strategii Innowacji 2015-2020 na podstawie dwóch procesów: wieloaspektowych badań potencjału województwa w zakresie specjalizacji gospodarczej i naukowej oraz procesu przedsiębiorczego

¹ Główny Urząd Statystyczny, Wstępny szacunek PKB w IV kwartale 2024 r., <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/kwartalne-rachunki-narodowe/wstepny-szacunek-produktu-krajowego-brutto-w-iv-kwartale-2024-roku,3,90.html>

² <https://www.worldbank.org/pl/news/press-release/2024/10/17/europe-and-central-asia-economic-stability-amidst-sluggish-growth>

³ <https://www.sggw.edu.pl/jaki-byl-2024-r-dla-polskiej-gospodarki-i-co-czeka-nas-w-2025-r/>

⁴ <https://businessinsider.com.pl/gospodarka/pkb-polski-w-2024-r-eksperti-komentuja-mila-niespodzianka/skyljzt>

⁵ Główny Urząd Statystyczny, Bezrobocie rejestrowane w województwie wielkopolskim w 2024 r., <https://poznan.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/praca-wynagrodzenie/bezrobocie-rejestrowane-w-województwie-wielkopolskim-w-2024-r-,6,8.html>

odkrywania. Aktualizacja Strategii potwierdziła zgodność zidentyfikowanych obszarów IS, wprowadzając kilka modyfikacji na podstawie dokonanej analizy sytuacji społeczno-ekonomicznej, przede wszystkim uwzględniając kwestie nisko- i zeroemisyjnych technologii oraz przemysłu lotniczego i kosmicznego. Inteligentne specjalizacje Wielkopolski prezentują się następująco⁶:

Rycina 1. Inteligentne Specjalizacje Województwa Wielkopolskiego

Źródło: opracowanie na podstawie logotypów stworzonych na potrzeby wizualizacji Marki Wielkopolski

Kluczowym założeniem RIS 2030, jak i jej poprzednika, jest monitorowanie i weryfikowanie jej zapisów w odniesieniu do wyłonionych inteligentnych specjalizacji, a także do celów strategicznych i operacyjnych. Jest to istotne, ponieważ uwarunkowania społeczne i gospodarcze podlegają nieustannym zmianom; pojawiające się nowe czynniki zewnętrzne należy uwzględnić w ramach planowanych i realizowanych działań. W efekcie zaobserwowanych zmian może dokonać się: zmiana priorytetów specjalizacji, zmiana ich znaczenia, a także modyfikacja oraz wyłonienie nowych specjalizacji.

Niniejszy Raport posłużyć ma zatem do realizacji celów monitorowania RIS 2030, jakimi są:

- obserwacja i ocena postępów realizacji Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030 w odniesieniu do celów strategicznych i operacyjnych;
- pozyskanie informacji na rzecz animacji współpracy interesariuszy RIS 2030, w tym formułowanie wniosków dotyczących regionalnej polityki rozwoju inteligentnych specjalizacji w województwie wielkopolskim;
- wsparcie merytoryczne decyzji podejmowanych przez Zarząd Województwa w zakresie zarządzania operacyjnego i strategicznego polityką regionalną;
- promowanie w regionie wiedzy na temat procesów gospodarczych opartych o innowacyjność i podnoszenie jakości działań w regionalnym systemie innowacji.

System monitorowania RIS 2030 został opisany w macierzystym dokumencie, a także w dokumencie wykonawczym, tj. uchwale Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 6473/2023 z dnia 21 kwietnia 2023 r. w/s. zatwierdzenia zmiany systemu monitorowania RIS 2030. Zgodnie z przyjętymi założeniami, monitorowanie realizowane będzie na trzech poziomach:

- Poziom pierwszy: monitorowanie poziomu konkurencyjności Wielkopolski na tle Europy i Polski: odbywa się to poprzez wybrane wskaźniki kontekstowe, które obrazują pozycję regionu w odniesieniu do wybranych obszarów życia społeczno-gospodarczego.
- Poziom drugi: monitorowanie realizacji celów strategicznych i operacyjnych RIS 2030: odbywa się to poprzez analizę działań podejmowanych w regionie przez aktorów systemu innowacji, przede wszystkim przez koordynatora wdrażania RIS 2030, tj. Samorząd Województwa Wielkopolskiego w obszarze poszczególnych celów RIS 2030.

⁶ Szczegółowe informacje na temat zakresu każdej ze specjalizacji znajdują się w dokumencie źródłowym: Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030.

- Poziom trzeci: monitorowanie rozwoju inteligentnych specjalizacji Wielkopolski: następuje to poprzez badanie sytuacji w ramach poszczególnych inteligentnych specjalizacji przy wykorzystaniu wskaźników dedykowanych.

W efekcie powyższych analiz, sformułowane zostają rekomendacje i wnioski do dyskusji przez przedstawicieli uczestników procesu przedsiębiorczego odkrywania. Rekomendacje są szczególnie istotne z punktu widzenia dynamicznego charakteru RIS 2030. Zgodnie z aktualnymi wytycznymi Komisji Europejskiej w zakresie projektowania regionalnych strategii innowacji, charakter dokumentu powinien umożliwiać dokonywanie aktualizacji w okresie obowiązywania. W tym zakresie szczególnego znaczenia nabierają efektywne procesy monitorowania i ewaluacji RIS 2030, które mogą stanowić podstawę dla wnioskowania o dokonanie stosownych zmian.

Założenia metodologiczne

Raport został przygotowany w oparciu o następujące metody pozyskiwania i analizy danych:

Desk research

Metoda polegająca na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, dokumentów, materiałów itd., stanowiących podstawę do realizacji zadania, zbudowania kontekstu i dokonania oceny stopnia rozwoju IS Wielkopolski. Analizie poddane zostały europejskie, krajowe i regionalne dokumenty, analizy, ekspertyzy i inne dostępne źródła informacji istotne z punktu widzenia realizacji badania, w tym w szczególności RIS 2030.

Badania statystyczne

Zebrań i analiza szczegółowych danych statystycznych, której efektem jest dokonanie oceny rozwoju innowacyjności oraz poszczególnych inteligentnych specjalizacji. Do analiz wykorzystano dane statystyczne na poziomie europejskim – pochodzące z publikowanych cyklicznie raportów, bazujące na danych Eurostat. Wykorzystano również dostępne i zamawiane krajowe statystyki publiczne udostępniane przez Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych, REGON, dane Izby Administracji Skarbowej).

Benchmarking

Porównanie innowacyjności województwa wielkopolskiego z wybranymi regionami kraju, z wykorzystaniem wskaźników kontekstowych. Do porównań na poziomie regionów polskich wybrano województwa: lubelskie, lubuskie i zachodniopomorskie, opierając się na analizie porównawczej obszarów inteligentnych specjalizacji.

Ankiety, kwestionariusze oraz grupy fokusowe

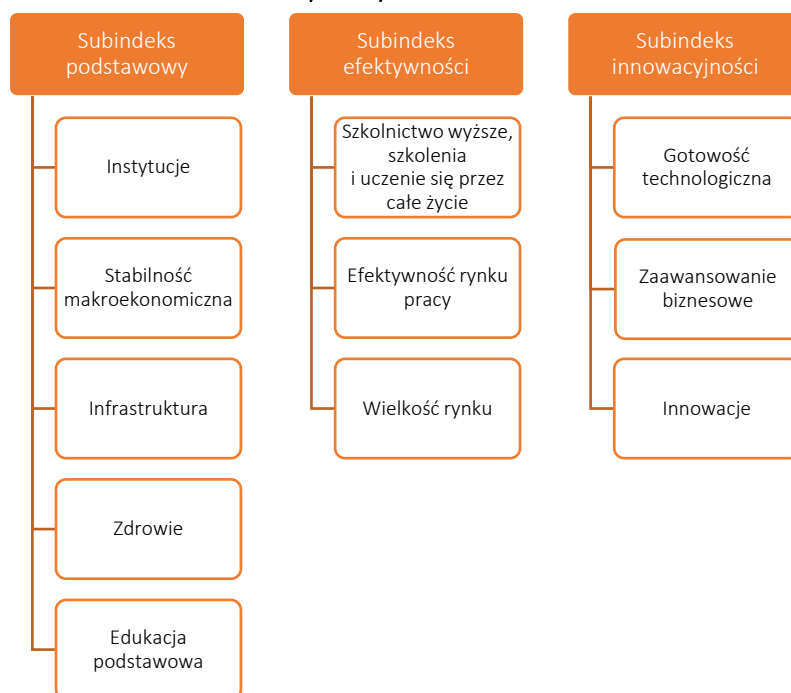
Informacje zawarte w raporcie pochodzą również od jednostek zaangażowanych we wdrażanie RIS 2030, tj. departamentów, biur i jednostek organizacyjnych UMWW, a także podmiotów tworzących ekosystem innowacji w Wielkopolsce – przedsiębiorstw, organizacji otoczenia biznesu, uczelni i szkół wyższych, a także innych podmiotów zaangażowanych w prace PPO.

Innowacyjność Wielkopolski na tle Europy

Zgodnie z przyjętym systemem monitorowania RIS 2030, innowacyjność województwa wielkopolskiego na tle pozostałych regionów Unii Europejskiej oceniana jest w oparciu o publikowany cyklicznie europejski raport (ang. **Regional Innovation Scoreboard**)⁷. W związku z tym, że poszczególne edycje raportu publikowane są odstępach dwurocznych, wyniki raportu przedstawione zostaną w raporcie z monitorowania RIS 2030 za rok 2025.

W związku z tym, w niniejszym raporcie, dla zaprezentowania pozycji Wielkopolski na tle regionów europejskich, skorzystano z **indeksu konkurencyjności regionalnej** (ang. EU Regional Competitiveness Index) – RCI. Wskaźnik ten opracowywany jest co 3 lata i stanowi on narzędzie monitorowania i oceny zdolności regionów⁸ europejskich do oferowania przedsiębiorstwom i mieszkańcom atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i życia. Indeks ten bazuje na 3 wskaźnikach częściowych, tzw. subindeksach: podstawowym, efektywności i innowacyjności, skupiających łącznie 11 filarów odnoszących się do różnych aspektów konkurencyjności. W opublikowanej w 2023 r. edycji RCI, przedstawiającej dane dla 2022 r.⁹, w obliczeniach uwzględniono łącznie 68 wskaźników szczegółowych, przy czym – ze względu na charakter i ograniczoną dostępność wskaźników na poziomie regionów – część z nich mierzona jest na szczeblu krajowym¹⁰.

Rycina 2. Struktura indeksu RCI 2.0 – subindeksy i filary

Źródło: opracowanie własne na podstawie EU Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition, 2023

Według RCI 2.0. - 2022, Polska, z wynikiem 88,7 (średnia UE-27=100), uplasowała się na 18. miejscu wśród 27 krajów UE. Wskazuje to, że mimo stopniowej poprawy sytuacji kraju (wartość indeksu we

⁷ Regional Innovation Scoreboard: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c849333f-25db-11ee-a2d3-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-289680093>

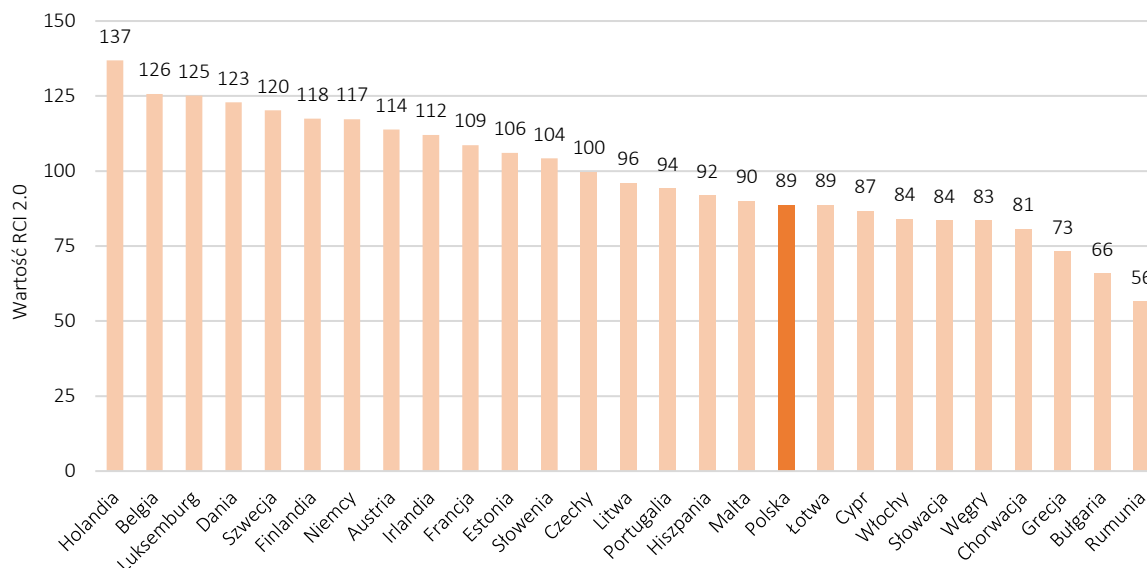
⁸ Jednostek statystycznych NUTS2

⁹ W edycji RCI z 2022 r. zastosowano zmienioną metodykę obliczania indeksu RCI (ponownie przeliczono także wyniki 2 wcześniejszych edycji, tj. 2016 i 2019). W odniesieniu do zaktualizowanej wersji indeksu RCI (uwzględniającej nową metodykę) stosuje się zapis RCI 2.0.

¹⁰ Dwa filary: Stabilność makroekonomiczna i Edukacja podstawowa są mierzone na poziomie krajowym, natomiast filary: Instytucje i Gotowość technologiczna składają się z dwóch podfilarów – jednego mierzonego na poziomie krajowym i jednego na poziomie regionalnym.

wcześniejszej edycji – 2019 wyniosła 82,1 – 22. pozycja w UE) nadal charakteryzował się on przeciętnym poziomem konkurencyjności. Liderami w tym zakresie były Holandia, Belgia i Luksemburg, natomiast na końcu zestawienia znalazły się Rumunia, Bułgaria oraz Grecja (wykres 1). Biorąc pod uwagę subindeksy i wchodzące w ich skład filary uwidacznia się względnie niekorzystny obraz Polski w zakresie subindeksu innowacyjności (tabela 1), w przypadku którego znalazła się ona (z wynikiem 68,7) dopiero na 24. miejscu w zestawieniu – niżej uplasowały się jedynie Rumunia, Bułgaria i Słowacja.

Wykres 1. Indeks RCI 2.0 – 2022 w krajach UE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z aneksu do raportu EU Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition, 2023

Tabela 1. Konkurencyjność Polski na tle krajów UE wg RCI 2.0 – 2022

Indeks/subindeksy RCI 2.0	Wynik	Lokata	Filary RCI 2.0	Wynik	Pozycja w rankingu
Indeks RCI 2.0	88,7	18	–	–	–
Subindeks podstawowy	89,0	18	Instytucje	66,6	21
			Stabilność makroekonomiczna	94,3	18
			Infrastruktura	67,3	20
			Zdrowie	72,6	21
			Edukacja podstawowa	134,8	3
Subindeks efektywności	94,0	15	Szkolnictwo wyższe, szkolenia, uczenie się przez całe życie	102,3	16
			Efektywność rynku pracy	102,4	18
			Wielkość rynku	61,3	15
Subindeks innowacyjności	68,7	24	Gotowość technologiczna	84,7	22
			Zaawansowanie biznesowe	39,0	26
			Innowacje	79,0	20

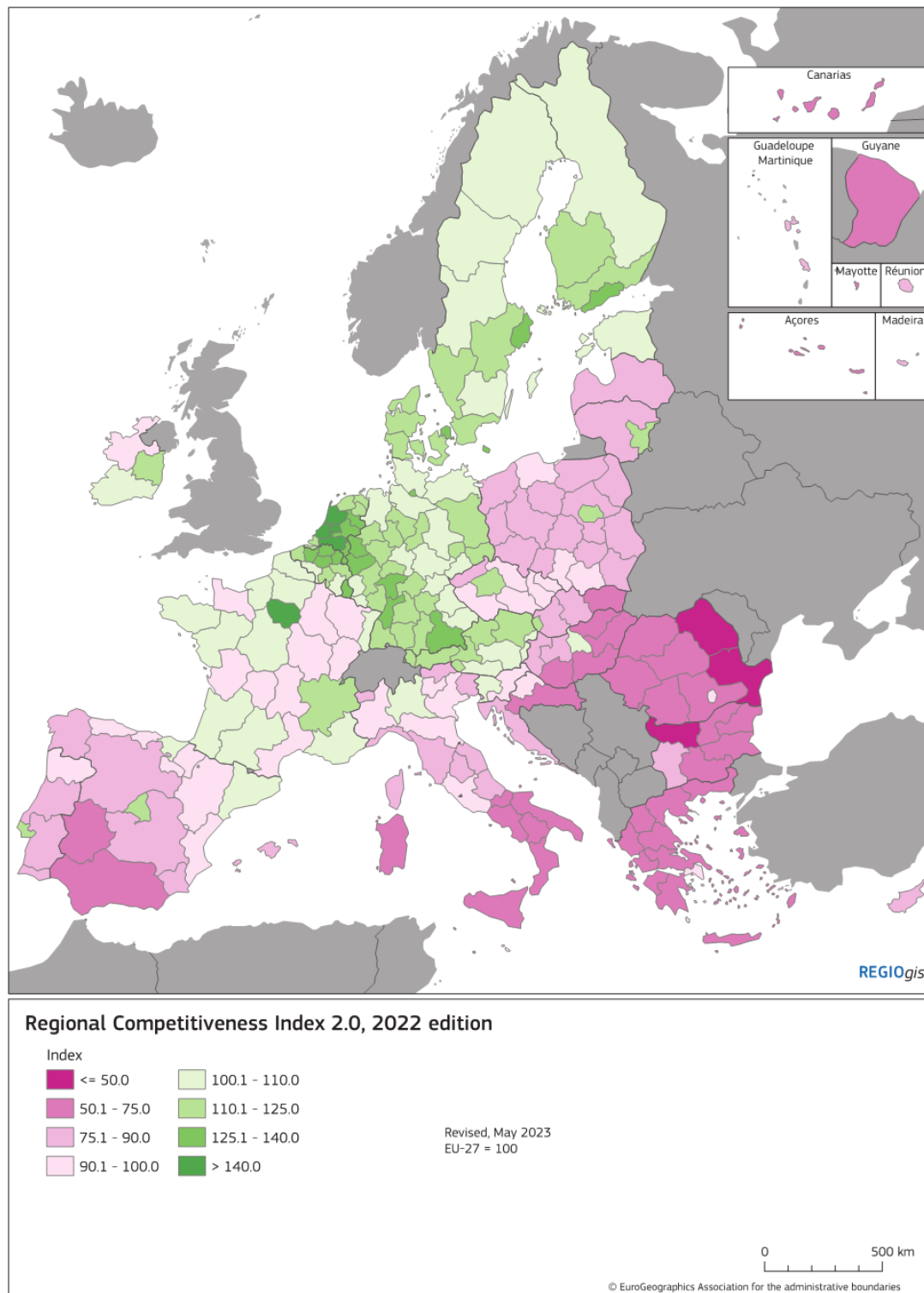
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z aneksu do raportu EU Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition, 2023

Na poziomie regionów UE¹¹ liderami pod względem konkurencyjności były Utrecht (Holandia), Zuid-Holland (Holandia) oraz Ile-de-France (Francja). Wśród 20 jednostek osiągających najwyższe wartości indeksu RCI (podobnie jak w 2 wcześniejszych edycjach: 2019 i 2016) najczęściej pojawiały się regiony reprezentujące Holandię, Niemcy i Belgię, a także pojedyncze regiony z Francji, Szwecji, Danii i Finlandii (rycina 3, tabela 2). Polskie regiony w zdecydowanej większości uplasowały się w drugiej setce zestawienia – wyjątek stanowił region warszawski stołeczny, który z wynikiem 118,8 zajął 35. miejsce

¹¹ W RCI 2.0 – 2022 uwzględniono łącznie 234 regiony UE.

w rankingu. Biorąc pod uwagę wyniki 2 ostatnich edycji RCI 2.0¹² można zaobserwować stopniowy wzrost wartości tego indeksu w polskich regionach (jedynie region Mazowiecki regionalny odnotował nieco niższy wynik niż w edycji RCI 2.0 – 2019).

Rycina 3. Indeks konkurencyjności regionalnej RCI 2.0 – 2022 w regionach UE

Źródło: EU Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition, 2023

¹² Liczba regionów UE uwzględnionych w poszczególnych edycjach RCI 2.0: 2019 – 233, 2022 – 234.

Tabela 2. Liderzy pod względem regionalnej konkurencyjności wg RCI 2.0 (edycji 2019 i 2022)

Pozycja w rankingu	RCI 2.0 – 2019		RCI 2.0 – 2022	
	Nazwa regionu	Wynik	Nazwa regionu	Wynik
1.	Utrecht (NL31)	153,1	Utrecht (NL31)	151,1
2.	Ile-de-France (FR10)	143,7	Zuid-Holland (NL33)	142,5
3.	Stockholm (SE11)	141,4	Ile-de-France (FR10)	142,0
4.	Zuid-Holland (NL33)	141,3	Noord-Brabant (NL41)	140,6
5.	Amsterdam and its commuting zone (NL_C)	140,3	Amsterdam and its commuting zone (NL_C)	140,6
6.	Hovedstaden (DK01)	138,4	Stockholm (SE11)	138,9
7.	Noord-Brabant (NL41)	137,6	Hovedstaden (DK01)	137,7
8.	Oberbayern (DE21)	136,5	Brussels and its commuting zone (BE_C)	136,3
9.	Luxembourg (LU00)	136,4	Gelderland (NL22)	135,7
10.	Köln (DEA2)	136,1	Oost-Vlaanderen (BE23)	134,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z aneksu do raportu EU Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition, 2023

Wartość RCI w 2022 r. dla województwa wielkopolskiego, kształtująca się na poziomie 84,8, uplasowała je na 164. miejscu w zestawieniu regionów UE (tabela 3, rycina 4). Był to jednocześnie 7. wynik w Polsce – wyższe wartości indeksu, poza wspomnianym wcześniej regionem warszawskim stołecznym, osiągnęły województwa: śląskie (96,9), małopolskie (94,3), pomorskie (90,4), dolnośląskie (89,1) i łódzkie (86,1). W ujęciu szczegółowym zwraca uwagę przede wszystkim względnie niska w skali UE wartość subindeksu innowacyjności w Wielkopolsce – 65,1, tj. 192. miejsce wśród regionów UE, będąca w dużej mierze konsekwencją wyniku osiągniętego w filarze dotyczącym zaawansowania biznesowego – 30,6, tj. 214. lokata w zestawieniu (tabela 3). W dwóch pozostałych subindeksach województwo wielkopolskie osiągnęło lepsze wyniki, kształtujące się na poziomie 89,0 w przypadku subindeksu podstawowego i 90,8 w odniesieniu do subindeksu efektywności (odpowiednio 161. i 144. miejsce wśród regionów UE). W zakresie ostatniego ze wskazanych subineksów warto podkreślić względnie dobrą pozycję regionu w ramach filaru dotyczącego efektywności rynku pracy – z wynikiem 104,6 uplasował się on na 115. miejscu wśród regionów UE.

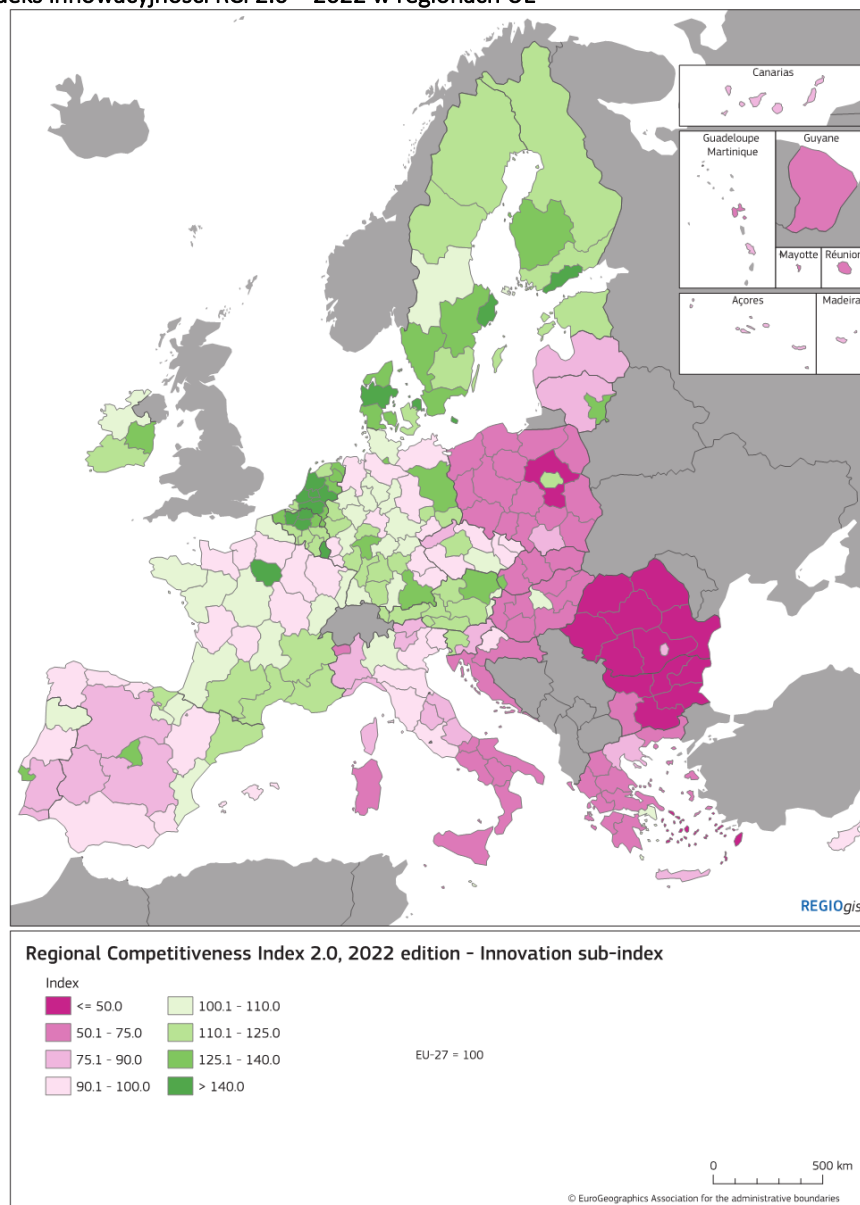
Tabela 3. Konkurencyjność Wielkopolski na tle regionów UE i Polski wg RCI 2.0 – 2022

Indeks/subindeksy RCI 2.0	Wynik	Pozycja w UE	Pozycja w kraju	Filary RCI 2.0	Wynik	Pozycja w UE	Pozycja w kraju
Indeks RCI 2.0	84,8	164	7	–	–	–	–
Subindeks podstawowy	89,0	161	6	Instytucje	69,5	163	5
				Stabilność makroekonomiczna	94,3*	–	–
				Infrastruktura	61,9	161	7
				Zdrowie	74,6	194	7
				Edukacja podstawowa	134,8*	–	–
Subindeks efektywności	90,8	144	6	Szkolnictwo wyższe, szkolenia, uczenie się przez całe życie	94,5	144	10
				Efektywność rynku pracy	104,6	115	5
				Wielkość rynku	54,9	138	7
Subindeks innowacyjności	65,1	192	6	Gotowość technologiczna	86,6	158	4
				Zaawansowanie biznesowe	30,6	214	9
				Innowacje	73,2	162	7

*Filary: Stabilność makroekonomiczna i Edukacja podstawowa mierzone są wyłącznie na poziomie krajowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z aneksu do raportu EU Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition, 2023

Rycina 4. Subindeks innowacyjności RCI 2.0 – 2022 w regionach UE

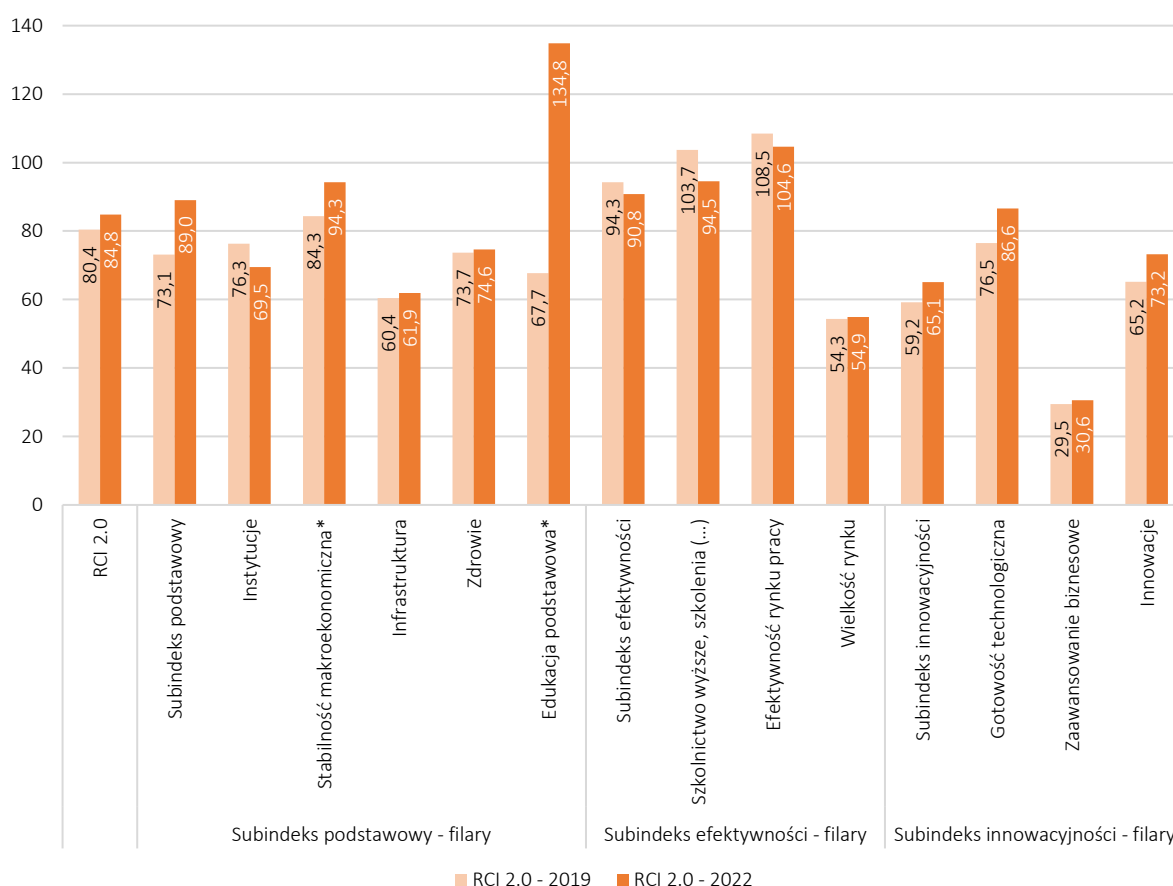
Źródło: EU Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition, 2023

Porównując wyniki dwóch ostatnich edycji RCI 2.0 można zauważyć, że wartość indeksu dla Wielkopolski wzrosła o blisko 5 pkt, tj. z 80,4 do 84,8. Nie wpłynęło to jednak na poprawę jej pozycji w rankingu konkurencyjności – zajmowała niezmiennie 164. miejsce wśród regionów UE oraz 7. lokatę w kraju. Pod względem odnotowanego w tym okresie wzrostu województwo uplasowało się w czwartej dziesiątce regionów UE (liderem był region Sostinës regionsas z Litwy – wzrost o 19,9 pkt), przy czym nie wyróżniało się w tym aspekcie na tle kraju.

Lepsze wyniki niż w edycji RCI 2.0 – 2019 Wielkopolska osiągnęła w subindeksach podstawowym (wzrost o 15,9 pkt) oraz innowacyjności (wzrost o 5,9 pkt), natomiast nieco gorsze w ramach subindeksu efektywności (spadek o 3,5 pkt). Poprawę sytuacji odnotowano w przypadku 8 z 11 rozpatrywanych filarów, przy czym najwyższy wzrost odnosił się do 2 filarów wyodrębnionych w ramach subindeksu podstawowego: Edukacja podstawowa i Stabilność makroekonomiczna (mierzonych wyłącznie na poziomie kraju) oraz filaru Gotowość technologiczna – przypisanego do subindeksu innowacyjności. Spadek wartości wskaźnika odnotowano natomiast w 2 filarach subindeksu efektywności – dotyczących

szkolnictwa wyższego, szkoleń i uczenia się przez całe życie oraz efektywności rynku pracy – a także filaru wyodrębnionego w ramach subindeksu podstawowego, tj. Instytucje (wykres 2).

Wykres 2. Konkurencyjność Wielkopolski wg RCI 2.0 – porównanie wyników z edycji 2019 i 2022

*Filary: Stabilność makroekonomiczna i Edukacja podstawowa mierzone są wyłącznie na poziomie krajowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z aneksu do raportu EU Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition, 2023

Wielkopolska jest regionem zapewniającym względnie korzystne warunki dla biznesu. Wskazuje na to, opracowywany corocznie przez fDI Intelligence¹³, ranking *fDi European Cities and Regions of the Future*, który porównuje europejskie miasta i regiony pod względem siły gospodarczej, finansowej i biznesowej, wyznaczając w ten sposób najlepsze miejsca inwestycyjne w Europie. Lokalizacje oceniane są w ujęciu ogólnym oraz w pięciu bardziej szczegółowych kategoriach: (1) potencjał gospodarczy, (2) kapitał ludzki i styl życia, (3) efektywność kosztowa, (4) łączność (5) przyjazność dla biznesu. Poza ww. aspektami, ocenie poddano dodatkowo kwestię strategii bezpośrednich inwestycji zagranicznych. W celu zapewnienia bardziej sprawiedliwego porównania miast i regionów, zostały one podzielone (w oparciu o liczbę mieszkańców) na kilka kategorii wielkościowych – w przypadku regionów podzielono je na: duże (ponad 4 mln osób), średniej wielkości (od 1,5 mln do 4,0 mln osób) oraz małe (poniżej 1,5 mln osób). W *fDi European Cities and Regions of the Future 2024* analizie poddano łącznie 509 lokalizacji, w tym 141 regionów. Województwo wielkopolskie zostało w nim wyróżnione w kategorii: przyjazność dla biznesu – znalazło się ono wśród 10 europejskich regionów średniej wielkości zapewniających najlepsze warunki dla biznesu. W tym aspekcie Wielkopolska zajęła 6. lokatę w zestawieniu – liderem była

¹³ fDI Intelligence – pismo należące do brytyjskiego dziennika „The Financial Times”, skupiające się na zagadnieniach dotyczących biznesu i globalnej aktywności inwestycyjnej.

Holandia Północna, a kolejne miejsca zajęły: Dolny Śląsk, region Berlina, Małopolska i Holandia Południowa (tabela 4).

Tabela 4. Europejskie regiony średniej wielkości najwyżej ocenione w kategorii: przyjazność dla biznesu

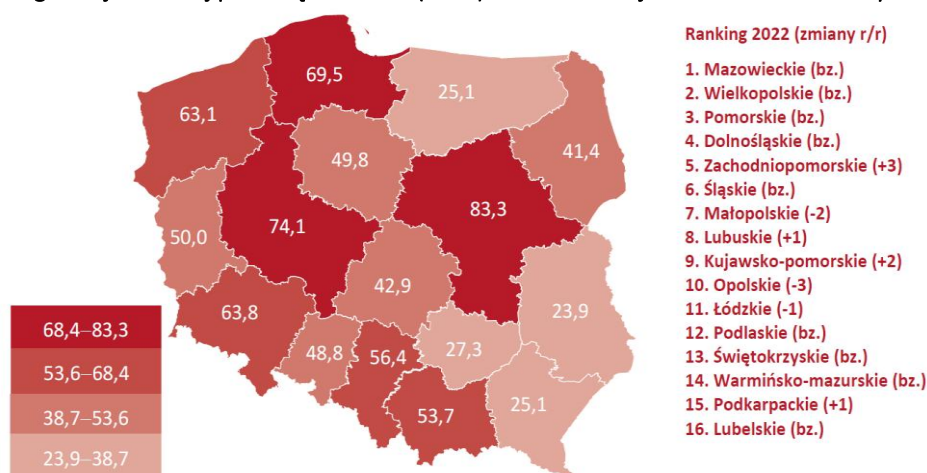
Lokata	Region	Kraj
1.	Holandia Północna (North Holland)	Holandia
2.	Dolnośląskie (Lower Silesian)	Polska
3.	Berlin (Berlin Region)	Niemcy
4.	Małopolskie (Lesser Poland)	Polska
5.	Holandia Południowa (South Holland)	Holandia
6.	Wielkopolska (Greater Poland)	Polska
7.	Pomorskie (Pomeranian Voivodeship)	Polska
8.	Kanton Zurych (Canton of Zürich)	Szwajcaria
9.	Północno-wschodnia Anglia (North East England)	Wielka Brytania
10.	Łódzkie (Łódź Region)	Polska

Źródło: opracowanie własne na podstawie fDi European Cities and Regions of the Future 2024, fDi Intelligence, 2024

Innowacyjność Wielkopolski na tle kraju

Innowacyjność gospodarki województwa wielkopolskiego została także oceniona na podstawie wniosków zawartych w krajowych i regionalnych raportach i analizach kierunkowych, obejmujących swoją tematyką kwestie rozwoju innowacji czy przedsiębiorczości.

Rycina 5. Ranking małej i średniej przedsiębiorczości (2022) w układzie województw – wskaźnik syntetyczny

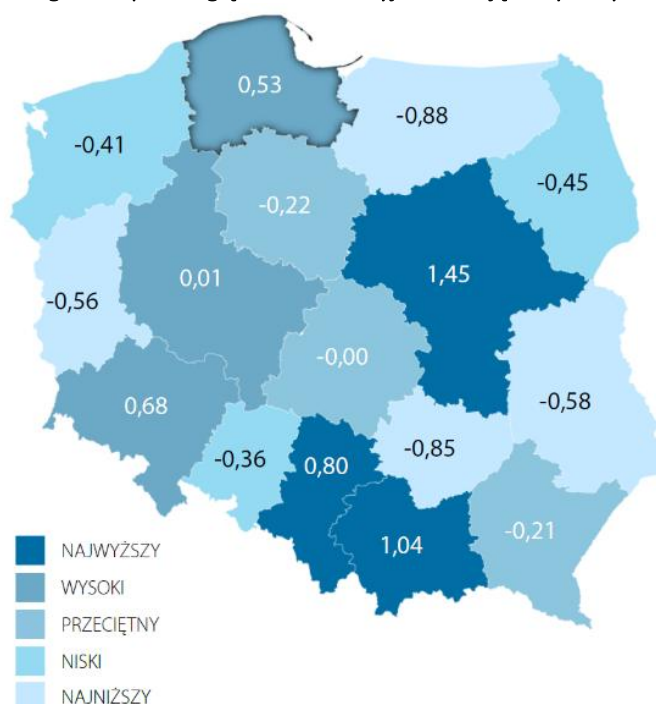
Źródło: Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, PARP, 2024.

Pierwszym dokumentem, o którym warto wspomnieć jest opracowany w 2024 r. przez PARP „Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce”, zawierający ranking województw pod względem małej i średniej przedsiębiorczości (2022). Zgodnie z nim województwo wielkopolskie, osiągając wartość wskaźnika syntetycznego na poziomie 74,1, zajęło (podobnie jak rok wcześniej) 2. miejsce (rycina 5) w zestawieniu – za Mazowszem, ale przed województwami pomorskim i dolnośląskim. Wielkopolska była liderem w dwóch analizowanych kategoriach: liczba firm małych aktywnych na 1000 mieszkańców (wynik: 1,53) i liczba pracujących w małych firmach na 1000 mieszkańców (32,6). Natomiast pod względem 4 wskaźników zajęła 2. miejsce w kraju, tj. liczba firm średnich na 1000 mieszkańców (0,45), liczba pracujących w średnich firmach na 1000 mieszkańców (48,0), wielkość

przychodów przypadających na pracującego w mikrofirmie (416,3 tys. zł), wielkość przychodów przypadających na jedną mikrofirmę (819,9 tys. zł).

W zakresie poziomu innowacyjności informacji o sytuacji województwa wielkopolskiego na tle kraju dostarcza raport z badania „Barometr Innowacyjności Pomorza”. Dokonano w nim oceny innowacyjności regionów w oparciu o 30 wskaźników szczegółowych przyporządkowanych do 9 grup czynników: (1) zasoby ludzkie, (2) innowacyjność przedsiębiorstw, (3) działalność badawczo-rozwojowa (B+R) przedsiębiorstw, (4) efektywność działań B+R przedsiębiorstw, (5) poziom rozwoju gospodarczego, (6) ekosystem gospodarczy, (7) otoczenie społeczno-kulturowe, (8) działalność B+R w szkolnictwie wyższym, (9) efektywność działań B+R w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych.

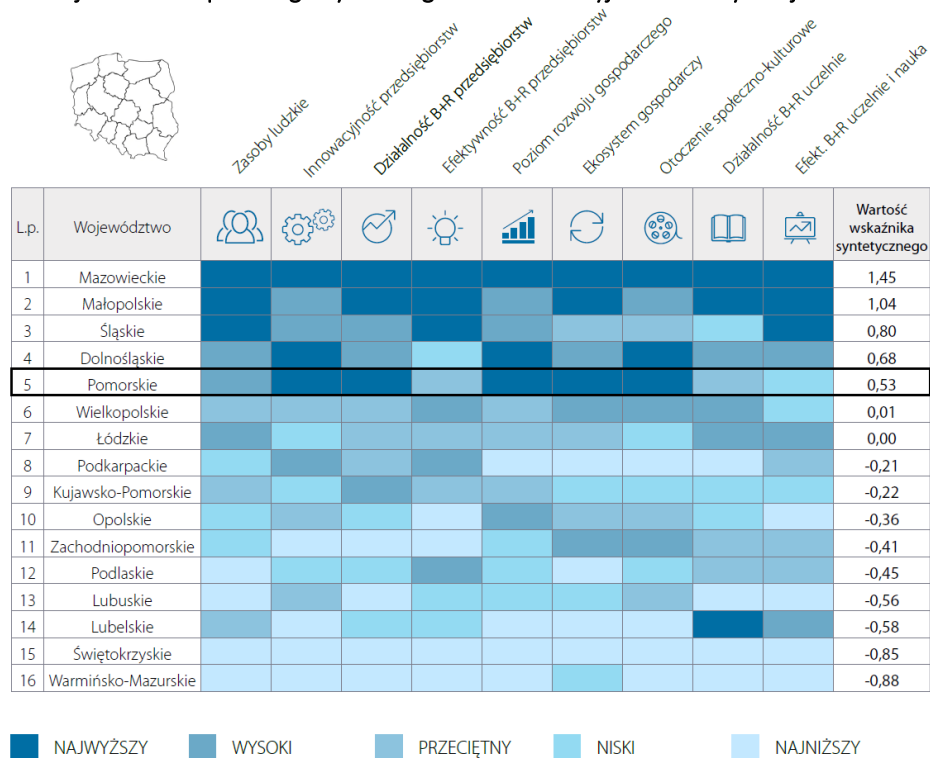
Rycina 6. Klasyfikacja polskich regionów pod względem innowacyjności – ujęcie syntetyczne

Źródło: Barometr Innowacyjności Pomorza, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, 2024.

Przeprowadzone w jego ramach analizy zakwalifikowały województwo wielkopolskie do grupy regionów o wysokim poziomie innowacyjności (zajęło 6. miejsce w zestawieniu, za województwami: mazowieckim, małopolskim, śląskim, dolnośląskim i pomorskim). Wielkopolska osiągała względnie dobre wyniki w 4 rozpatrywanych grupach czynników (rycina 6): ekosystem gospodarczy (5. miejsce wśród województw), efektywność działań B+R w przedsiębiorstwach, otoczenie społeczno-kulturowe oraz działalność B+R w szkolnictwie wyższym (6. lokata w zestawieniach). Najmniej korzystną sytuację regionu odnotowano w przypadku efektywności działań B+R w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych (10. miejsce w kraju). Natomiast w przypadku pozostałych 4 kategorii czynników województwo wielkopolskie zakwalifikowało się do grupy jednostek o przeciętnych wynikach (zajmowało 7./8. pozycję w rankingu województw).

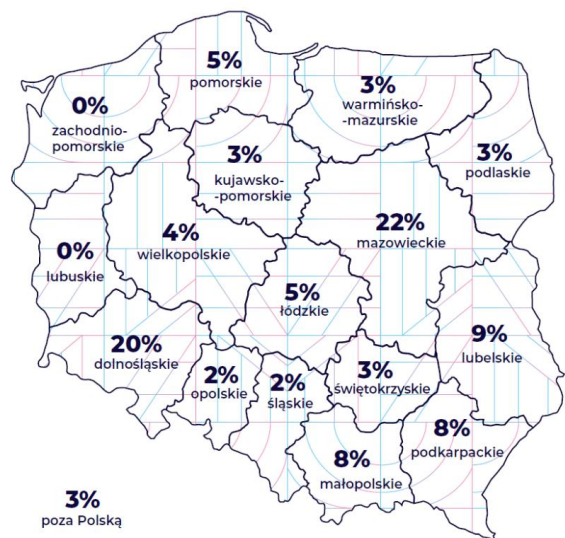
Rycina 7. Wyniki województw w poszczególnych kategoriach innowacyjności – klasyfikacja

Źródło: Barometr Innowacyjności Pomorza, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, 2024.

Zgodnie z raportem Fundacji Startup Poland z 2024 r., województwo wielkopolskie cechuje przeciętna sytuacja pod względem liczby startupów. Na jego obszarze zarejestrowanych było 4% wszystkich (badanych) startupów w Polsce, co uplasowało go na 8. miejscu w kraju – pod tym względem dominowały województwa mazowieckie i dolnośląskie (rycina 9.). Raport dostarcza także informacji o opiniach przedstawicieli startupów na temat przyjazności województw do prowadzenia biznesu. Wielkopolska znalazła się w gronie 5 najczęściej wskazywanych (przez ankietowanych) obszarów przyjaznych dla biznesu (więcej wskazań uzyskały województwa: mazowieckie, dolnośląskie i małopolskie, a tyle samo województwo śląskie).

Rycina 9. Lokalizacja startupów w Polsce według województw

Źródło: Polskie startupy 2024. 10 Raport, Startup Poland, 2024;

Wielkopolska nie wyróżnia się na tle kraju pod względem ekoninnowacyjności, a więc innowacyjnych działań podejmowanych w kierunku rozwoju zielonej i zrównoważonej gospodarki. Według opracowanego w 2024 r. Eko-indeksu Millennium, uwzględniającego 21 zmiennych z 5 obszarów (subindeksów): nakłady na ekoinnowacje, efekty ekoinnowacji, aktywność społeczno-ekonomiczna w obszarze ekoinnowacji, efektywność wykorzystania zasobów i gospodarka o obiegu zamkniętym, województwo wielkopolskie zajęło 9. miejsce w kraju (rycina 8). Mimo że wartość tego wskaźnika nieznacznie wzrosła względem 2023 r. (z 43 do 44), nadal kształtowała się ona na nieco niższym poziomie niż średnio w Polsce (46 w 2024). W 2 spośród 5 analizowanych subindeksów wartości wskaźnika dla województwa wielkopolskiego przekroczyły poziom ogólnokrajowy: aktywność społeczno-ekonomiczna w obszarze ekoinnowacji (3. pozycja w kraju) oraz efektywność wykorzystania zasobów. Najmniej korzystnie kształtowała się natomiast sytuacja regionu w przypadku subindeksu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym, w ramach którego ułożył się on w końcowej części zestawienia województw.

Rycina 8. Ranking województw pod względem ekoinnowacyjności – Eko-indeks Millennium 2024

Źródło: Eko-indeks Millennium 2024. Potencjał ekoinnowacyjności regionów, Bank Millennium S.A., 2024.

Aktywność Wielkopolski w programach międzynarodowych

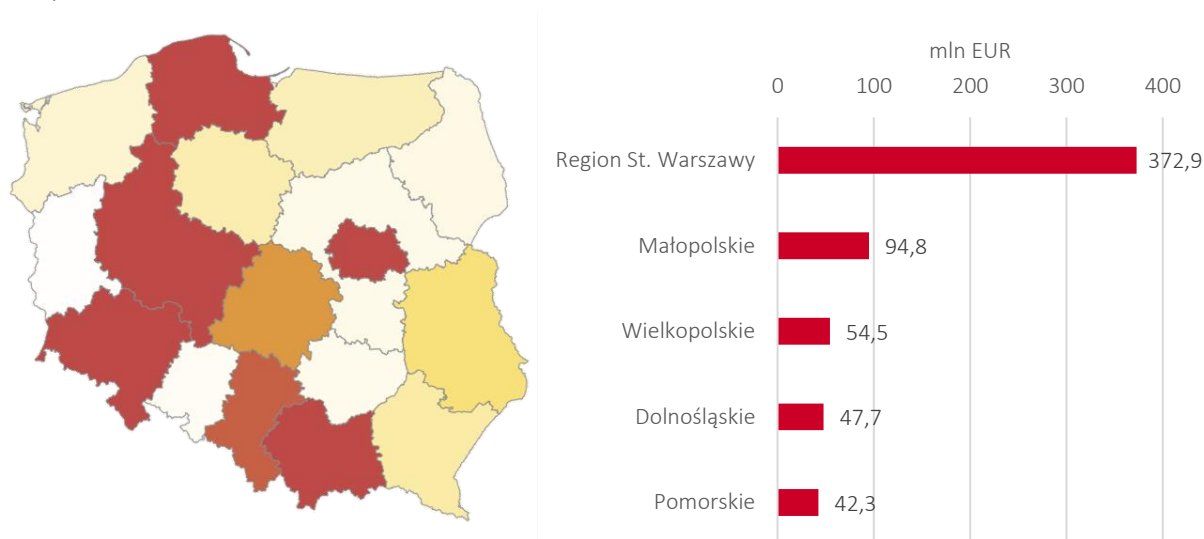
W niniejszym rozdziale przedstawiono aktywność podmiotów z województwa wielkopolskiego w programach koordynowanych na poziomie międzynarodowym, których priorytety skupiają się na podnoszeniu konkurencyjności oraz innowacyjności gospodarek regionalnych i krajowych. Opierając się na dostępnych danych, przedstawiono informacje dla programów Horyzont Europa oraz Europejskiej Współpracy Terytorialnej, tj. Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 oraz Interreg Europa 2021-2027.

Horyzont Europa

Wśród źródeł finansowania działań założonych w Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030 znajduje się Program Ramowy Unii Europejskiej Horyzont Europa, będący największym w historii Unii Europejskiej programem w zakresie badań naukowych i innowacji. W 2021 r. wystartowała kolejna edycja Programu. Dotychczas, w ramach ogłoszonych naborów w UE rozpoczęto realizację 16 372 projektów na kwotę 45,5 mld EUR w 171 krajach¹⁴.

Łączna kwota dofinansowania netto dla wielkopolskich podmiotów realizujących projekty w ramach Horyzont Europa w okresie 2021-2024 wynosi 54,5 mln EUR. Stanowi to 7,6% wartości dofinansowania otrzymanego przez polskie podmioty oraz 0,1% na poziomie całego programu. Wielkopolska plasuje się pod tym względem na 3. miejscu w kraju, za Regionem St. Warszawy (372,9 mln EUR) oraz Małopolską (94,8 mln EUR).

Wykres 3. Wielkość dofinansowania przyznana polskim podmiotom według województw w Programie Horyzont Europa 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie interaktywnych tablic Programu Horyzont

Tabela 5. Aktywność polskich podmiotów w Programie Horyzont Europa 2021-2024

Województwo	Dofinansowanie netto (mln EUR)	%	Liczba projektów	%	Liczba koordynacji	%	Liczba uczestników	%
Dolnośląskie	47,7	7%	109	7%	11	6%	50	7%
Kujawsko-Pomorskie	7,3	1%	24	1%	4	2%	13	2%
Lubelskie	12,1	2%	55	3%	2	1%	18	3%
Lubuskie	0,4	0%	1	0%	0	0%	1	0%
Łódzkie	25,1	4%	82	5%	10	5%	36	5%
Małopolskie	94,8	13%	231	14%	34	19%	93	13%
Mazowieckie	2	0%	14	1%	0	0%	11	2%
Opolskie	1,2	0%	7	0%	1	1%	6	1%
Podkarpackie	8,2	1%	20	1%	1	1%	14	2%
Podlaskie	2,6	0%	8	0%	2	1%	8	1%
Pomorskie	42,3	6%	128	8%	7	4%	62	9%

¹⁴ Źródło: Interaktywne Tablice Programu Horyzont, <https://www.kpk.gov.pl/horyzont-europa/>, data wejścia: 10.02.2025

Region St. Warszawy	372,9	52%	640	40%	76	42%	264	38%
Śląskie	32,1	4%	92	6%	10	5%	45	6%
Świętokrzyskie	1,8	0%	12	1%	1	1%	7	1%
Warmińsko-Mazurskie	6,4	1%	22	1%	4	2%	13	2%
Wielkopolskie	54,5	8%	146	9%	19	10%	47	7%
Zachodniopomorskie	4,3	1%	17	1%	0	0%	13	2%
	715,7		1608		182		701	

Źródło: opracowanie własne na podstawie interaktywnych tablic Programu Horyzont

Wielkopolskie podmioty realizują projekty w ramach 4 inicjatyw:

- Global Challenges and European Industrial Competitiveness (dofinansowanie 27,3 mln EUR)
- Excellent Science (22,5 mln EUR)
- Widening Participation and Strengthening the European Research Area (3,6 mln EUR)
- Innovative Europe (1,1 mln EUR)

W ramach naborów do programu przeprowadzonych w okresie 2021-2024, 44 podmioty otrzymały dofinansowanie na realizację działań w ramach 146 projektów¹⁵. Stanowią one 6,6% uczestników programu Horyzont w skali kraju (oraz 0,2% w skali Europy) oraz 10,9% wszystkich projektów realizowanych w ramach Horyzont Europa w kraju (i odpowiednio 0,9% w UE).

Tabela 6. Podmioty z województwa wielkopolskiego zaangażowane w realizację projektów Horyzont

Lp.	Nazwa uczestnika	Liczba koordynacji	Liczba uczestnictw	Dofinansowanie netto EUR z UE
J.1.	Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	2	41	20 600 952,90 €
J.2.	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	6	27	10 365 769,30 €
J.3.	Sieć Badawcza Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny	3	16	4 852 507,90 €
J.4.	Politechnika Poznańska	4	15	3 341 732,00 €
J.5.	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	0	11	2 558 270,50 €
J.6.	ITTI Sp. z o.o.	1	8	2 464 550,00 €
J.7.	BATTRONICS Sp. z o.o.	0	1	1 820 755,00 €
J.8.	Stowarzyszenie Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego	1	8	1 648 639,40 €
J.9.	ANTMICRO Sp. z o.o.	0	1	788 593,80 €
J.10.	ROLTEC Sp. z o.o.	0	3	681 830,00 €
J.11.	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu	0	4	498 187,50 €
J.12.	Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu	0	4	442 874,50 €
J.13.	Fundacja Art & Science Synergy Foundation	0	1	366 340,00 €
J.14.	Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	1	3	355 625,00 €
J.15.	Rimedo Sp. z o.o.	0	1	348 750,00 €
J.16.	Miasto Poznań	0	3	294 841,30 €
J.17.	ENVITEST J. Pacholski Sp. J.	0	1	291 125,00 €
J.18.	Recykl Organizacja Odzysku S.A.	0	1	218 601,30 €
J.19.	A2 Softworks Sp. z o.o.	0	1	207 500,00 €
J.20.	Instytut Genetyki Roślin PAN	0	2	206 625,00 €
J.21.	ALVO Medical Sp. z o.o.	0	1	201 250,00 €

¹⁵ Liczba uczestników wskazana w tabeli 5 oraz liczba podmiotów wskazana w tabeli 6 różnią się, ponieważ niektóre podmioty realizują lub uczestniczą w więcej niż 1 projekcie.

J.22.	IDFS Sp. z o.o.	0	1	196 000,00 €
J.23.	The Institute of Logistics And Warehousing	0	1	162 741,10 €
J.24.	Uniwersytet WSB MERITO w Poznaniu	1	2	150 850,00 €
J.25.	AM TRANS PROGRES Sp. z o.o.	0	1	143 500,00 €
J.26.	Wielkopolska Izba Rolnicza	0	1	141 545,00 €
J.27.	Rowaj Sp. z o. o.	0	1	133 670,00 €
J.28.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Chrobry Sp. z o.o.	0	1	121 670,00 €
J.29.	ENEA Operator Sp. z o.o.	0	1	116 725,00 €
J.30.	Polska Izba Nasienna	0	2	115 595,00 €
J.31.	Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	0	1	105 750,00 €
J.32.	Miasto Konin	0	1	87 500,00 €
J.33.	Tongariro Releasing Sp. z o.o.	0	1	82 250,00 €
J.34.	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.	0	1	61 950,00 €
J.35.	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	0	1	58 562,50 €
J.36.	CAMELEO Leśniewicz Grądkowska Sp. J.	0	1	55 937,50 €
J.37.	DANKO Hodowla Roślin Sp. z o.o.	0	3	51 843,80 €
J.38.	Instytut Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk	0	3	50 010,00 €
J.39.	Instytut Fizyki Molekularnej Polskiej Akademii Nauk	0	2	48 250,00 €
J.40.	Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu	0	2	32 837,50 €
J.41.	Hodowla Roślin Smolice Sp z o.o. Grupa IHAR	0	1	0,00 €
J.42.	INNOSIL Sp. z o.o.	0	1	0,00 €
J.43.	Pikralida sp. z o.o.	0	1	0,00 €
J.44.	Timac Agro Polska Sp. z o.o.	0	1	0,00 €
Suma:		19	184	54 472 507,60 €

Źródło: opracowanie własne na podstawie interaktywnych tablic Programu Horyzont

Szczególnie aktywnymi jednostkami pod względem liczby realizowanych projektów, jak i kwoty uzyskanego dofinansowania są: Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk (43 projekty, 20,6 mln EUR), Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (33 projekty, 10,4 mln EUR), Sieć Badawcza Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny (19 projektów, 4,9 mln EUR) oraz Politechnika Poznańska (19 projektów, 3,3 mln EUR). Poszczególne jednostki pełnią rolę koordynatora projektu lub uczestnika. Łącznie, wśród wielkopolskiej reprezentacji, wyodrębnić można 184 uczestnictwa oraz 19 koordynacji projektowych. Na szczególną uwagę zasługują podmioty, które podejmują się roli koordynatora projektów (tabela 7).

Tabela 7. Projekty Horyzont Europa koordynowane przez wielkopolskie podmioty

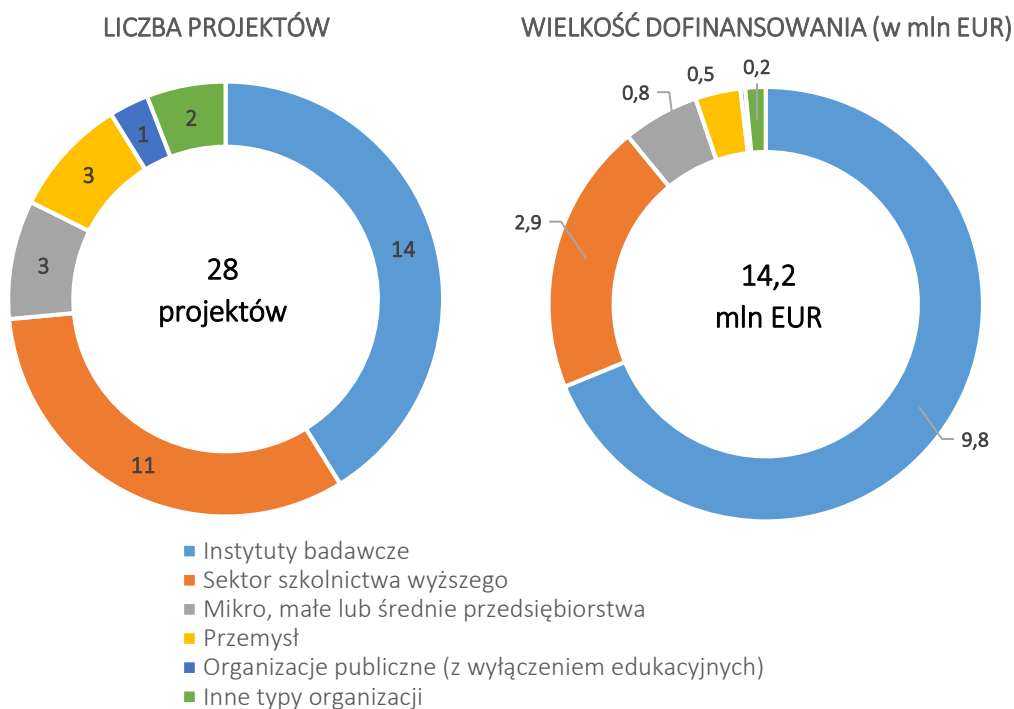
Koordynator	Nazwa projektu
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Trans4Demo: Contentious Politics and Democratic Renewal in Sustainability Transitions
	SHAPE: Evolution of shape-defined macromolecules into functional systems
	AlternativeEnds: Alternative gene ends: the crosstalk of RNA cleavage and transcription termination
	ForestFuture: Climate change impacts on trees reproduction and forecasts of forest recruitment change
	ONGUARD: Study on the influence of nitroxyl (HNO) and nitric oxide (NO) bioactivity on potato defense against pathogens: on the lookout for improving the global food supply.
	PetrIUS: Petrification of ius commune through printed paratexts
Politechnika Poznańska	ENERCAP: European Network to Empower Research on CAPacitors

	SUSTAINIGHT: Scientists from various fields work together for the sustainable development of our planet
	NIGHT4FUTURE: The Future of Earth is Possible Through Collaboration between Scientists from Different Fields
	IMMOSTORE: 'It yet remains to see...' - Hybrid electrochemical energy storage system of high power and improved cycle life
Sieć Badawcza Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny	CRISTAL: Climate resilient and environmentally sustainable transport infrastructure, with a focus on inland waterways
	SAFARI: SAFE AND SUSTAINABLE BY DESIGN GRAPHENE/MXENES HYBRIDS
	GreenTurn: Enabling stakeholder-centric zero emission e-commerce delivery and return practices through transparent and collaborative supply chains
Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	HERIFORGE: Cultural heritage and immersive technologies for innovation forge
	HiDALGO2: HPC and Big Data Technologies for Global Challenges
ITTI Sp. z o.o.	CHIMERA: Comprehensive Hazard Identification, and Monitoring systEm for uRban Areas
Stowarzyszenie Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego	2PS: Prevent & Protect Through Support
Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	atTRACTION: ATtracting and connecting innovation ecosystem actors for international co-investments in advanced TRACTION of deep-tech companies from Wielkopolska, Lithuania and Andalusia
Uniwersytet WSB MERITO w Poznaniu	HYGGESTARMODEL: Hygge Star Model – a new perspective and application

Źródło: opracowanie własne na podstawie interaktywnych tablic Programu Horyzont

Aktywność wielkopolskich jednostek w naborach do programu Horyzont Europa odnotowano we wszystkich czterech latach trwania programu. W konkursach przeprowadzonych w 2024 r. wielkopolskie jednostki uzyskały 14,2 mln EUR dofinansowania na realizację 28 projektów. Dominowały instytuty badawcze, odpowiadające za blisko 70% uzyskanego dofinansowania oraz 40% projektów (wykres 4).

Wykres 4. Liczba projektów oraz wielkość dofinansowania dla podmiotów z Wielopolski w ramach Programu Horyzont Europa według typu beneficjenta w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie interaktywnych tablic Programu Horyzont

Europejska Współpraca Terytorialna

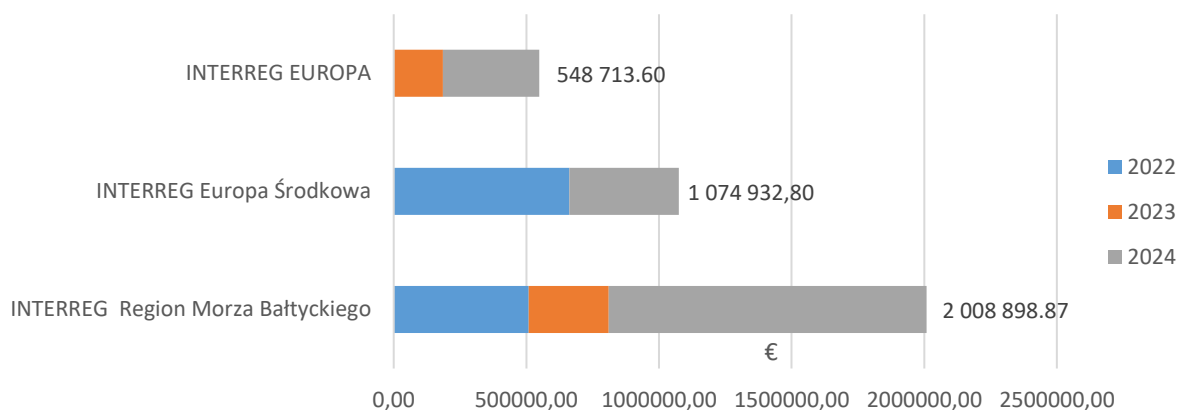
Nowatorskie rozwiązania, w szczególności w zakresie wymiany doświadczeń i budowy potencjału instytucjonalnego, są wspierane na poziomie europejskim również w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT), w ramach programów INTERREG. Podmioty z województwa wielkopolskiego mają możliwość uczestnictwa w INTERREG w następujących komponentach:

- **współpraca transnarodowa** (Interreg Europa Środkowa 2021-2027, Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027), zmierzająca do wzmocnienia współpracy za pomocą działań polityki spójności,
- **współpraca międzyregionalna** (Interreg Europa 2021-2027), której celem jest wzmocnienie skuteczności polityki spójności, zachęcając do wymiany doświadczeń między regionami.

W ramach Departamentu Gospodarki UMWW funkcjonuje Regionalny Punkt Kontaktowy EWT, którego odpowiada za przekazywanie instytucjom z Wielkopolski informacji o możliwościach oraz korzyściach płynących z udziału w Programach EWT oraz zachęcania uczestników z regionu do realizacji projektów.

W okresie 2022-2024 przeprowadzono łącznie siedem naborów na projekty w ramach trzech komponentów EWT. W wyniku ich rozstrzygnięcia, dofinansowanie w wielkości 3,6 mln EUR na realizację 15 projektów otrzymało 12 podmiotów z Wielkopolski. Największa kwota dofinansowania przyznana została w ramach projektów realizowanych w komponencie INTERREG Region Morza Bałtyckiego (wykres 5). Szczególnie efektywnym rokiem dla wielkopolskich podmiotów był 2024 r., kiedy w przeprowadzonych naborach wyłoniono 9 projektów, na łączną kwotę dofinansowania 1,9 mln EUR.

Wykres 5. Wielkość dofinansowania dla podmiotów z Wielkopolski w Programach EWT

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027

Program jest realizowany na obszarze dziewięciu krajów – ośmiu państw członkowskich UE (Danii, Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Polski, Szwecji i części Niemiec) oraz części Norwegii. Budżet programu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 250,98 mln euro.

W 2024 r. rozstrzygnięty został 3. nabór na projekty, w wyniku którego 4 podmioty z Wielkopolski otrzymały dofinansowanie w wysokości 1,2 mln EUR na realizację 4 projektów współpracy transnarodowej. Biorąc pod uwagę również dwa poprzednie nabory, przeprowadzone w 2022 oraz 2023 r., łącznie Wielkopolska reprezentowana jest przez 6 podmiotów, realizujących 7 projektów na kwotę ponad 2 mln EUR (tabela 8).

Tabela 8. Zestawienie projektów realizowanych przez instytucje z Wielkopolski w ramach Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027

L.p.	Akronim	Tytuł projektu	Instytucja	Miasto	Dofinansowanie jednostki z Wielkopolski (EFRR, 80%) EUR
1. nabór wniosków aplikacyjnych, rozstrzygnięty w 2022 r.					
1.	KidsLikeUs	Empowering Ngos & Public Institutions In Helping Children Overcome Migration Traumas Using Creativity And Favors Of Nature	Partner Wiodący: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	Poznań	335 200,00 €
2.	BSG-GO!	BSG-GO! Scaling-up baltic sea game support for a resilient game industry	Fundacja Vitruvio	Poznań	173 198,48 €
2. nabór wniosków aplikacyjnych, rozstrzygnięty w 2023 r.					
3.	BSR HyAirport	BSR hydrogen air transport - preparation of Baltic Sea Region airports for green hydrogen	Port Lotniczy Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego	Poznań	302 335,39 €
3. nabór wniosków aplikacyjnych, rozstrzygnięty w 2024 r.					
4.	SmartAging	Nordic Vitality Environments/ Smart ageing with Nordic wellness indoors	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	Poznań	232 000,00 €
5.	SchoolChanger	Empowering young generations to help municipalities and public institutions in the Baltic Sea Region develop smart, nature-based, sense-friendly, and socially responsible solutions reinforcing their well-being	Partner Wiodący: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	Poznań	299 200,00 €
6.	PestSpace	Improving resilience to the spread of plant diseases via a regional Pest Common Data Space	Instytut Genetyki Roślin PAN, Hodowla Roślin Smolice Sp. z o. o. / Grupa IHAR	Poznań	396 212,00 € 110 753,00 €
7.	PlanHeat	Local Heat Planning - Achieving the Heat Transition in BSR Municipalities	Miasto Konin	Konin	160 000,00 €
SUMA					2 008 898,87 €

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Na szczególną uwagę zasługuje zaangażowanie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który pełni rolę koordynatora w 2 projektach:

- „KidsLikeUs: Empowering Ngos & Public Institutions In Helping Children Overcome Migration Traumas Using Creativity And Favors Of Nature”, polegający na realizacji badań mających

na celu uzupełnienie istniejącej wiedzy dotyczącej wymagań projektowych mebli przeznaczonych do przestrzeni publicznych i przystosowanych do potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym,

- „SchoolChanger: Empowering young generations to help municipalities and public institutions in the Baltic Sea Region develop smart, nature-based, sense-friendly, and socially responsible solutions reinforcing their well-being”, którego idea jest wypracowanie modelu współpracy nauczycieli i uczniów, przy współpracy specjalistów w zakresie wzornictwa, mebli, technologii opieki społecznej i medycyny, aby przeprojektować miejsca w szkole, tak aby sprzyjały dobremu samopoczuciu.

Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027

Program jest realizowany na obszarze dziewięciu państw Europy Środkowej: Polski, Czech, Słowacji, Węgier, Austrii, Słowenii, Chorwacji oraz części Niemiec i Włoch. Instytucją Zarządzającą programem jest miasto Wiedeń. Projekty realizowane będą w międzynarodowym konsorcjum, w skład którego musi wchodzić minimum trzech partnerów z różnych krajów, z czego dwóch z siedzibą na obszarze wsparcia. Budżet programu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi ponad 224 mln euro.

W 2. naborze Programu, rozstrzygniętym w 2024 r., wyłoniono 3 projekty, w których uczestniczy 5 podmiotów z województwa wielkopolskiego. Podmioty te otrzymały dofinansowanie na kwotę 413 tys. EUR. łącznie, w przeprowadzonych dotąd dwóch naborach ramach INTERREG Europa Środkowa 2021-2027, wielkopolskie podmioty realizują 5 projektów na kwotę ponad 1 mln EUR (tabela 9). Realizowane projekty dotyczą tematyki łańcuchów dostaw w sektorze spożywczym, wyzwań sektora logistyki i motoryzacyjnego, dekarbonizacji branży produkcyjnej oraz poprawy jakości życia w miastach.

Tabela 9. Zestawienie projektów realizowanych przez instytucje z Wielkopolski w ramach Programu Interreg Europa Środkowa 2021-2027

L.p.	Akronim	Tytuł projektu	Instytucja	Miasto	Dofinansowanie jednostki z Wielkopolski (EFRR, 85%) EUR
1. nabór wniosków aplikacyjnych, rozstrzygnięty w 2022 r.					
1.	GRETA	Greening Regional freight Transport in fuAs	Sieć Badawcza Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny Miasto Poznań	Poznań	242 216,00 € 65 480,00 €
2.	Food4CE	Strengthening Innovation Capacities Among Central European Alternative Food Networks	Sieć Badawcza Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	Poznań	205 342,40 € 149 000,00 €
2. nabór wniosków aplikacyjnych, rozstrzygnięty w 2024 r.					
3.	V4Grid	The Visegrad group for Vehicle to X	R3 sp. z o.o.	Poznań	120 000,00 €
4.	CREDIT4CE	Carbon Reduction & Innovative Transformation	Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Poznań	106 680,00 €
5.	ReBioClim	Restoring urban streams to promote Biodiversity, Climate	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	Poznań	143 635,20 €

adaptation and to improve quality of life in cities	Miasto Poznań			21 289,60 €
	Aquanet	Retencja	Sp. z o.o.	21 289,60 €
SUMA				1 074 932,80 €

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Program Interreg Europa 2021-2027

Program Interreg Europa 2021-2027 wspiera wymianę doświadczeń, nowatorskie rozwiązania i budowę potencjału instytucji uczestniczących w przygotowaniu i realizacji polityk rozwoju regionalnego, w tym programów celu Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu. Budżet programu na perspektywę 2021-2027 wynosi 379 482 670 euro i jest finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

W 2024 r. rozstrzygnięto 2. nabór, w ramach którego dofinansowanie w wysokości 360 tys. EUR przyznano dwóm projektom, w których uczestniczy Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w charakterze partnera. Łącznie, w ramach dwóch naborów ogłoszonych od początku realizacji Programu, wielkopolskie jednostki otrzymały blisko 550 tys. EUR dofinansowania na realizację 3 projektów w dziedzinie przeciwdziałania marnowaniu żywności, planowania przestrzennego oraz strategicznego.

Tabela 10. Zestawienie projektów realizowanych przez instytucje z Wielkopolski w ramach Programu Interreg Europa 2021-2027

L.p.	Akronim	Tytuł projektu	Instytucja	Miasto	Dofinansowanie jednostki z Wielkopolski (EFRR, 85%) EUR
1. nabór wniosków aplikacyjnych, rozstrzygnięty w 2023 r.					
1.	REFOCUS	Regional and local mobility planning focusing on inclusive decision support tools	Miasto Poznań Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny	Poznań	85 920,00 € 99 240,00 €
2. nabór wniosków aplikacyjnych, rozstrzygnięty w 2024 r.					
1.	SocialFood Webs	Socially inclusive circular solutions for food waste prevention	Województwo Wielkopolskie z siedzibą Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu	Poznań	199 998,40 €
2.	INTEGRA	Integrated territorial strategies for sustainable transition	Województwo Wielkopolskie z siedzibą Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu	Poznań	163 555,20 €
SUMA					548 713,60 €

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Aktywność Wielkopolski w programach krajowych

W niniejszym rozdziale przedstawiono aktywność podmiotów z województwa wielkopolskiego w programach koordynowanych na poziomie krajowym, których celem jest podnoszenie konkurencyjności MŚP, zwiększenie potencjału w zakresie badań i rozwoju oraz wykorzystania zaawansowanych technologii, transformacja gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii, a także poprawa sytuacji na rynku pracy w Polsce. Przedstawiono informację dla następujących programów:

- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG): dla roku 2024 oraz od początku wdrażania,
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS): dla roku 2024 oraz od początku wdrażania,
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC): dla roku 2024 oraz od początku wdrażania.

Analiza aktywności podmiotów w programach krajowych jest ważnym elementem monitorowania innowacji w Wielkopolsce. Wybrane do monitorowania instrumenty powiązane są bezpośrednio i pośrednio z tworzeniem warunków dla kreowania innowacji. FENG jest ważnym narzędziem dla rozwoju oraz wzrostu konkurencyjności gospodarki województwa wielkopolskiego oraz wsparcia ekosystemu innowacji regionu. FERS wspiera tworzenie nowych miejsc pracy, jak i zdobywanie wiedzy i kompetencji przez osoby wchodzące na rynek oraz już zatrudnione. Celem FERC jest wykorzystanie potencjału cyfrowego do poprawy jakości życia społeczeństwa oraz poszerzenie zakresu spraw, które obywatele i przedsiębiorcy mogą załatwić drogą elektroniczną. Aktywny udział wielkopolskich podmiotów w programach krajowych przekłada się nie tylko na poprawę sytuacji gospodarczej regionu, ale także jakości życia mieszkańców Wielkopolski.

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021 – 2027

FENG jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020. Budżet programu wynosi ok. 42,9 mld PLN (ok. 10 mld euro). Głównym celem programu jest wzrost konkurencyjności MŚP, zwiększenie potencjału w obszarze badań i innowacji oraz wykorzystania zaawansowanych technologii, rozwinięcie umiejętności na rzecz inteligentnych specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości, a także transformacji gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii. FENG jest skierowany do przedsiębiorstw, sektora nauki, instytucji otoczenia biznesu, a także konsorcjów przemysłowych oraz przemysłowo-naukowych. Podmioty mogą uzyskać wsparcie w formie dotacji, instrumentów finansowych, wsparcia kapitałowego i gwarancyjnego oraz instrumentów łączących finansowanie zwrotne i dotacyjne.

Łącznie, od rozpoczęcia programu zawarto 143 umowy z podmiotami z województwa wielkopolskiego, co stanowi ok. 14,19% wszystkich projektów realizowanych w tym okresie w kraju. Pod tym względem, województwo wielkopolskie zajmuje 2. miejsce, za województwem mazowieckim (236). Łączna wartość projektów wynosi ponad 1,7 mld PLN (tabela 11).

Tabela 11. Udział podmiotów w projektach FENG 2021-2027 w poszczególnych latach

Rok	Wartość ogółem (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Dofinansowanie UE (PLN)	Liczba rozpoczętych projektów
2023	332 378 726,01	143 617 830,13	143 617 830,13	30
2024	1 425 077 997,41	815 037 863,10	815 037 863,10	113
SUMA	1 757 456 723,42	958 655 693,23	958 655 693,23	143

Źródło: opracowanie na podstawie danych z raportu: Stan wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2021-2027: Lista umów z miejscami realizacji.

W 2024 r. rozpoczęto 113 projektów o wartości ponad 1,4 mld PLN. Jak wynika z tabeli 12, szczególna aktywność odnotowana została w ramach Priorytetu I. *Wsparcie dla przedsiębiorców* w działaniu 1.1. *Ścieżka SMART* (37 rozpoczętych projektów). Wielkopolskie przedsiębiorstwa otrzymały dofinansowanie na realizację prac B+R, wdrożenia innowacji, a także dostosowanie działalności do wyzwań wskazanych w Europejskim Zielonym Ładzie. Na drugim miejscu pod względem liczby realizowanych projektów znalazło się działanie 2.4. *Badawcza Infrastruktura Nowoczesnej Gospodarki* – realizowanych jest 29 przedsięwzięć dotyczących publicznej infrastruktury badawczej wraz z obowiązkowym wzmocnieniem kompetencji kadry naukowej i badawczej. W ramach działania 2.25. *Promocja marki innowacyjnych MŚP* wielkopolscy przedsiębiorcy o znaczącym potencjale eksportowym otrzymali wsparcie na realizację 22 projektów w zakresie promowania swoich marek produktowych poprzez Markę Polskiej Gospodarki.

Tabela 12. Udział podmiotów w projektach FENG w poszczególnych działaniach w 2024 r.

Priorytet	Działanie	Wartość ogółem (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Dofinansowanie UE (PLN)	Liczba rozpoczętych projektów
1. Wsparcie dla przedsiębiorców	1.1. Ścieżka SMART	600 082 672,21	244 100 484,10	244 100 484,10	37
2. Środowisko sprzyjające innowacjom	2.12. Granty na Eurogranty	154 790,00	154 790,00	154 790,00	4
	2.2. First Team	10 384 425,20	10 384 425,20	10 384 425,20	3
	2.22. Współfinansowanie działań EDIH	32 720 707,30	15 679 537,53	15 679 537,53	11
	2.25. Promocja marki innowacyjnych MŚP	20 492 826,78	8 973 887,05	8 973 887,05	22
	2.27. Laboratorium Innowatora	7 143 671,70	6 787 144,10	6 787 144,10	1
	2.28. Startup Booster Poland	52 004 545,66	48 797 801,53	48 797 801,53	4
	2.4. Badawcza Infrastruktura Nowoczesnej Gospodarki	698 226 758,56	478 330 813,59	478 330 813,59	29
	2.7. Proof of Concept	688 800,00	688 800,00	688 800,00	1
3. Zazielenienie przedsiębiorstw	3.1. Kredyt Ekologiczny	3 178 800,00	1 140 180,00	1 140 180,00	1
SUMA		1 425 077 997,41	815 037 863,10	815 037 863,10	113

Źródło: opracowanie na podstawie danych z raportu: Stan wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2021-2027: Lista umów z miejscami realizacji.

Spośród 91 beneficjentów FENG z Wielkopolski, najaktywniejszym jest, niezmiennie od 2023 r., Instytut Chemii Bioorganicznej PAN, który prowadzi 21 projektów. Na drugim miejscu znalazło się Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe afiliowane przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN (20). Podium zamyka firma Pekabex BET S.A. oraz Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o., które w ramach FENG

realizują po 4 projekty. Na kolejnych pozycjach znajduje się Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny (3) oraz Stowarzyszenie Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego (3).

Tabela 13. Podmioty z największą liczbą realizowanych projektów w FENG w okresie 2023-2024

Lp.	Nazwa beneficjentów	Liczba realizowanych projektów
1.	INSTYTUT CHEMII BIOORGANICZNEJ POLSKIEJ AKADEMII NAUK	21
2.	INSTYTUT CHEMII BIOORGANICZNEJ POLSKIEJ AKADEMII NAUK - POZNAŃSKIE CENTRUM SUPERKOMPUTEROWO SIECIOWE	20
3.	PEKABEX BET S.A.	4
4.	POZNAŃSKA HODOWLA ROŚLIN SPÓŁKA Z O.O.	4
5.	SIEĆ BADAWCZA ŁUKASIEWICZ - POZNAŃSKI INSTYTUT TECHNOLOGICZNY	3
6.	STOWARZYSZENIE POLSKA PLATFORMA BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO	3

Źródło: opracowanie na podstawie danych z raportu: Stan wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2021-2027: Lista umów z miejscami realizacji.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

FERS jest następcą Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 oraz Programu Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Budżet programu wynosi ok. 20,9 mld PLN (ok. 4,9 mld euro). Celem FERS jest wsparcie samozatrudnienia, systemu szkolnictwa wyższego, procesu uczenia się przez całe życie, a także pracodawców oraz ich pracowników w obszarach kluczowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Program FERS zakłada również rozwój innowacji społecznych i upowszechnianie przetestowanych rozwiązań. Program oferuje pomoc w formie dotacji oraz instrumentów finansowych i jest skierowany przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i pracodawców oraz innych podmiotów.

W ramach programu FERS wielkopolskie podmioty podpisały już 41 umów na projekty o wartości ponad 277,2 mln PLN (tabela 14), z czego większa część projektów zidentyfikowana została w 2024 r. (40). Województwo wielkopolskie pod względem liczby realizowanych projektów w skali kraju zajmuje 3. miejsce za województwem mazowieckim (221) oraz śląskim (42).

Tabela 14. Udział podmiotów w projektach FERS 2021-2027 w poszczególnych latach

Rok	Wartość ogółem (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Dofinansowanie UE (PLN)	Liczba rozpoczętych projektów
2023	35 113 100,00	35 113 100,00	28 975 330,12	1
2024	242 149 874,58	236 955 327,95	204 681 929,87	40
SUMA	277 262 974,58	272 068 427,95	233 657 259,99	41

Źródło: opracowanie na podstawie danych z raportu: Realizacja programów na lata 2021-2027: Umowy według miejsca realizacji i innych kategorii.

Najwięcej przedsięwzięć prowadzonych jest w zakresie działania 1.5. *Umiejętności w szkolnictwie wyższym* (19). Projekty te służą dostosowaniu oferty szkolnictwa wyższego do potrzeb rozwoju gospodarki oraz zielonej i cyfrowej transformacji, jak i umiędzynarodowieniu podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Na drugiej pozycji znalazło się działanie 3.1. *Dostępność szkolnictwa wyższego*, w ramach którego realizowanych jest 8 projektów poprawy dostępności szkolnictwa wyższego i nauki dla osób z niepełnosprawnościami (tabela 15).

Tabela 15. Udział podmiotów w projektach FERS w poszczególnych działaniach w 2024 r.

Priorytet	Działanie	Wartość ogółem (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Dofinansowanie UE (PLN)	Liczba podpisanych umów
1. Umiejętności	1.3. Kadry nowoczesnej gospodarki	49 283 836,58	49 283 836,58	40 669 021,92	5
	1.5. Umiejętności w szkolnictwie wyższym	93 090 617,49	90 183 794,06	76 818 377,56	19
2. Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym	2.2. Wsparcie systemu opieki nad dziećmi do lat 3	5 134 074,00	4 980 051,78	4 236 637,86	4
3. Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami	3.1. Dostępność szkolnictwa wyższego	55 700 213,51	53 566 512,53	45 963 816,18	8
5. Innowacje społeczne	5.1. Innowacje społeczne	38 941 133,00	38 941 133,00	36 994 076,35	4
SUMA		242 149 874,58	236 955 327,95	204 681 929,87	40

Źródło: opracowanie na podstawie danych z raportu: Realizacja programów na lata 2021-2027: Umowy według miejsca realizacji i innych kategorii

Najaktywniejszym wielkopolskim beneficjentem programu FERS jest Wyższa Szkoła Kadr Menedżerskich, która prowadzi 6 projektów. Na drugim miejscu znajdują się trzy inne uczelnie, realizujące po 4 projekty: Wyższa Szkoła Logistyki w Poznaniu, Uniwersytet WSB MERITO w Poznaniu oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, a także Fundacja Inicjatyw Społecznych i Rozwoju Przedsiębiorczości (tabela 16).

Tabela 16. Podmioty z największą liczbą realizowanych projektów w FERS 2021-2027

Lp.	Nazwa beneficjentów	Liczba realizowanych projektów
1.	WYŻSZA SZKOŁA KADR MENEDŻERSKICH	6
2.	WYŻSZA SZKOŁA LOGISTYKI W POZNANIU	4
3.	UNIWERSYTET WSB MERITO W POZNANIU	4
4.	UNIWERSYTET PRZYRODNICZY W POZNANIU	4
5.	FUNDACJA INICJATYW SPOŁECZNYCH I ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	4
6.	WIELKOPOLSKA GRUPA PRAWNICZA MAŻWA, SENDROWSKI I WSPÓLNICY SP. K.	3
7.	SENSE CONSULTING SP. Z O.O.	3
8.	UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU	3

Źródło: opracowanie na podstawie danych z raportu: Realizacja programów na lata 2021-2027: Umowy według miejsca realizacji i innych kategorii.

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027

FERC jest kontynuacją Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020 w ramach nowej perspektywy finansowej i jest kolejnym etapem cyfrowej transformacji kraju, na który przeznaczono 2 mld euro. Zakres wsparcia programu obejmuje m.in. poprawę dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego, podniesienie kompetencji cyfrowych pracowników instytucji sektora publicznego, zwiększenie dostępu do nowoczesnych e-usług oraz poprawę cyberbezpieczeństwa.

Tabela 17. Udział podmiotów w projektach FERC 2021-2027 w 2024 r.

Rok	Wartość ogółem (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Dofinansowanie UE (PLN)	Liczba rozpoczętych projektów
2024	167 809 253,07	128 286 974,88	128 286 974,88	33
SUMA	167 809 253,07	128 286 974,88	128 286 974,88	33

Źródło: opracowanie na podstawie danych z raportu: Realizacja programów na lata 2021-2027: Umowy według miejsca realizacji i innych kategorii.

Pierwsze projekty w ramach programu FERC realizowane przez wielkopolskie jednostki rozpoczęto w pierwszym kwartale 2024 r. Łącznie, podpisano umowy na 33 projekty o wartości ponad 167,8 mln PLN, wszystkie w ramach działania 1.1. *Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego internetu szerokopasmowego* w ramach Priorytetu I (tabele 17 i 18).

Tabela 18. Udział podmiotów w projektach FERC 2021-2027 w poszczególnych działaniach w 2024 r.

Priorytet	Działanie	Wartość ogółem (PLN)	Dofinansowanie (PLN)	Dofinansowanie UE (PLN)	Liczba realizowanych projektów
1. Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego internetu szerokopasmowego	1.1. Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego internetu szerokopasmowego	167 809 253,07	128 286 974,88	128 286 974,88	33
SUMA		167 809 253,07	128 286 974,88	128 286 974,88	33

Źródło: opracowanie na podstawie danych z raportu: Realizacja programów na lata 2021-2027: Umowy według miejsca realizacji i innych kategorii.

Pod względem liczby realizowanych projektów w FERC, Wielkopolska zajęła 4. miejsce, za województwem mazowieckim (141), podkarpackim (126) oraz małopolskim (83). Projekty realizowane przez województwo wielkopolskie stanowią 6,56% wszystkich projektów w ramach programu FERC.

Beneficjentami FERC są dwa wielkopolskie podmioty: firma ASTA-NET S.A. oraz Przedsiębiorstwo "PROMAX" Sp. j. Zofia Fórmanek-Okrój, Wiesław Okrój (tabela 19).

Tabela 19. Podmioty realizujące z największą liczbą zrealizowanych projektów w FERC

Lp.	Nazwa beneficjentów	Liczba zrealizowanych projektów
1.	ASTA-NET S.A.	20
2.	PRZEDSIĘBIORSTWO "PROMAX" SPÓŁKA JAWNA ZOFIA FÓRMANEK-OKRÓJ, WIESŁAW OKRÓJ	13

Źródło: opracowanie na podstawie danych z raportu: Realizacja programów na lata 2021-2027: Umowy według miejsca realizacji i innych kategorii.

Realizacja celów strategicznych RIS 2030

Jednym z głównych celów Raportu jest monitorowanie realizacji celów strategicznych i operacyjnych RIS 2030, które zgodnie z podejściem przedstawionym we wprowadzeniu, odbywa się poprzez analizę działań podejmowanych w regionie przez aktorów systemu innowacji. Monitorowaniu podlegają przede wszystkim działania koordynatora wdrażania RIS 2030, tj. Samorządu Województwa Wielkopolskiego w obszarze poszczególnych celów RIS 2030.

Działania podejmowane przez Samorząd w zakresie realizacji RIS 2030 przekładają się również na wdrażanie zapisów dokumentu wyższego rzędu, tj. Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku (SRWW 2030). Przede wszystkim związane są z celem strategicznym 1 SRWW 2030: Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców, ale odnoszą się również do pozostałych trzech celów strategicznych. Poniżej, w tabeli 20, przedstawiono korelację celów RIS 2030 i SRWW 2030.

Tabela 20. Korelacja celów RIS 2030 i celów SRWW 2030

Cele strategiczne RIS 2030	SRWW 2030			
	Cel strategiczny 1	Cel strategiczny 2	Cel strategiczny 3	Cel strategiczny 4
	Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców	Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu	Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego	Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem
1. Zwiększanie aktywności innowacyjnej w Wielkopolsce				
2. Rozwój regionalnego ekosystemu innowacji				
3. Włączanie się Wielkopolski w globalne łańcuchy wartości				
4. Kadry nowoczesnej gospodarki				
5. Rozwój obszarów inteligentnych specjalizacji regionalnych i podregionalnych oraz kluczowych technologii wspomagających				
6. Zrównoważony rozwój regionu				

Źródło: Koncepcja monitorowania wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030, GEOPROFIT Wojciech Dziemianowicz, grudzień 2022

Działania podejmowane przez SWW w 2024 r. na rzecz realizacji RIS 2030 zostały przedstawione w odniesieniu do konkretnych celów strategicznych.

C1. Zwiększenie aktywności innowacyjnej w Wielkopolsce

W ramach celu strategicznego 1 założono realizację następujących celów operacyjnych:

- C1.1. Rozwój gospodarki zeroemisyjnej ze szczególnym uwzględnieniem wodoru
- C1.2. Rozwój działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania i wdrażania nowoczesnych rozwiązań z obszaru ICT, Przemysłu 4.0 oraz innych wiodących technologii
- C1.3. Wspieranie aktywności B+R wśród przedsiębiorstw i jednostek naukowych oraz komercjalizacji wyników prac.

Rozwój innowacyjnej gospodarki regionu i poprawa warunków życia Wielkopolan sprzężone są z potrzebami redukcji kosztów środowiskowych i społecznych. Istotna jest dywersyfikacja struktury wytwarzania energii. Samorząd Województwa Wielkopolskiego dostrzega wobec tego konieczność koordynacji, animacji i wsparcia lokalnych samorządów, środowisk naukowych i biznesowych,

tworzących łańcuch wartości gospodarki wodorowej w regionie. Działania koncentrują się na dążeniach do transformacji gospodarki Wielkopolski w kierunku niskoemisyjnej przy wykorzystaniu różnych źródeł odnawialnych i alternatywnych nośników energii, ze szczególnym uwzględnieniem wodoru. Pozwalają na wykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego, naukowego oraz zasobów środowiskowych regionu w budowie oraz włączeniu się w łańcuch dostaw i wartości gospodarki opartej na wodorze, co z kolei wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego Polski.

Wielkopolska jest zaangażowana w międzynarodowe partnerstwa i sieci, działające w tematyce niskoemisyjności i gospodarki wodorowej. 8 stycznia 2024 r. Województwo Wielkopolskie zostało oficjalnie członkiem **Hydrogen Europe**, tj. międzynarodowego stowarzyszenia non-profit reprezentującego europejskie podmioty zaangażowane w budowę gospodarki wodorowej w Europie. W ramach członkostwa z inicjatywy WW stowarzyszenie Hydrogen Europe współorganizowało na H2Poland Szczyt Dolin Wodorowych. Ponadto, 21 listopada 2024 r. w Brukseli, podczas targów EU Hydrogen Week, podpisano **Memorandum o Współpracy pomiędzy Samorządem Województwa Wielkopolskiego a Wspólnym Przedsięwzięciem na rzecz Czystego Wodoru**, którego celem jest wzmocnienie i integracja potencjału naukowego UE, w celu przyspieszenia rozwoju i możliwości zastosowania czystego wodoru w Europie. Działania te stanowią element budowania pozycji Wielkopolski oraz poświadczają jej aktywność i gotowość do realizacji polityki UE na rzecz transformacji energetycznej prowadzącej do niskoemisyjności. Współpraca z najważniejszymi instytucjami gromadzącymi szerokie grono europejskich interesariuszy tworzących ekosystem wodorowy zwiększa możliwości pozyskania nowych partnerów gospodarczych oraz wymianę doświadczeń i kompetencji z europejskim regionami.

Województwo Wielkopolskie, wraz z przedstawicielami regionalnych uczelni wyższych i przedsiębiorstw, uczestniczyło w targach **European Hydrogen Week**, prezentując swoje działania w ramach stoiska promocyjnego „H2Wielkopolska”. Udział w wydarzeniu pozwolił na kontynuację działań na rzecz wzmocnienia wizerunku Wielkopolski jako regionu zaangażowanego w rozwój gospodarki wodorowej. Przedstawiciele SWW uczestniczyli także w kluczowych wydarzeniach poświęconych tematyce gospodarki wodorowej w Europie i na świecie, takich jak:

- konferencja „Wodór Paliwem Przyszłości w Transporcie Zbiorowym”, dotycząca perspektywy wykorzystania wodoru w transporcie zbiorowym i jego produkcji, a także planowanych regulacji prawnych w zakresie produkcji, transportu i magazynowania wodoru, bezpieczeństwa eksploatacji pojazdów i stacji tankowania oraz przepisów ppoż. (10-11.06),
- IV Konferencja „Kolej Wodorowa” w Poznaniu, której celem była wymiana doświadczeń w zakresie opracowania i wdrożenia alternatywnych napędów w środkach transportu oraz promocji ekologicznych napędów w pojazdach szynowych (19-21.06),
- konferencja „DIGISUSTAIN 2024” we Frankfurcie nad Menem; udział delegacji z Wielkopolski w panelu dotyczącym gospodarki wodorowej pn. „Zielony wodór dla przemysłu niemieckiego i europejskiego – popyt, produkcja i dostawy” i zaprezentowanie swoich inicjatyw przed audytorium międzynarodowym (28-30.04).

W kwietniu 2024 r. odbyła się trzecia edycja **H2POLAND & NetZero Forum**, realizowanego przez MTP we współpracy z Samorządem Województwa Wielkopolskiego. Wydarzenie poświęcone było międzysektorowej współpracy i wymianie wiedzy eksperckiej biznesu, nauki, samorządów oraz organizacji pozarządowych na rzecz maksymalizacji udziału polskich zasobów produkcyjnych i usługowych w realizacji inwestycji wodorowych. Celem Forum było promowanie i rozwijanie

współpracy pomiędzy regionami mającymi doświadczenie w kwestii wykorzystania wodoru w przestrzeni gospodarczej, naukowej i społecznej a tymi, które są na początku swojej drogi. Ważnym elementem wydarzenia był Szczyt Dolin Wodorowych. Promocja rozwiązań i technologii wodorowych miała również miejsce podczas **wystawy wodorowej** (5.03), zorganizowanej we współpracy z MTP. W ramach ekspozycji zaprezentowano szerokiej publiczności eksponaty wykorzystywane w produkcji, dystrybucji i wykorzystaniu wodoru, np. polski elektrolizer PEM, zbiorniki i kotły wodorowe oraz elementy laboratoryjne.

Budowie ekosystemu gospodarki wodorowej w Wielkopolsce służą także działania polegające na wymianie wiedzy i kompetencji z europejskim regionami, a także działania na rzecz wzmocnienia kompetencji wielkopolskich podmiotów w zakresie transformacji gospodarczej i zarządzania nią. Działania w tych obszarach realizowane są w ramach projektu „Wielkopolskie Inteligentne Specjalizacje – Ekosystem na rzecz neutralności klimatycznej (WIS-E 4 NET ZERO)” i stanowią element większej całości, służącej rozwojowi potencjału innowacyjnego Wielkopolski. W ramach projektu w 2024 r. zrealizowano **wizytę studyjną do Korei Południowej** (3-7.09), której celem było nawiązanie współpracy gospodarczej oraz wymiana doświadczeń z podmiotami zaangażowanymi w rozwój zrównoważonego sektora energetycznego w Korei Południowej. Druga wizyta studyjna w ramach projektu odbyła się w Niemczech (22-24.10) i jej celem był udział w **Hydrogen Technology Expo Europe w Hamburgu**, w tym w konferencji poświęconej rozwojowi nowych technologii w celu przezwyciężenia tych wyzwań technicznych i wprowadzenia wodoru do głównego nurtu zastosowań stacjonarnych i mobilnych. Prowadzono także **program mentoringowy dla wielkopolskich JST** w obszarze tematyki gospodarki niskoemisyjnej, w tym wodorowej, w kontekście planowania strategicznego i operacyjnego w samorządach. W ramach programu zorganizowano cykl webinarów oraz indywidualnego mentoringu, służących wzmocnieniu kompetencji przedstawicieli JST, projektowaniu i wdrażaniu rozwiązań gospodarki niskoemisyjnej, w tym samowystarczalności i efektywności energetycznej. Dodatkowo, w ramach projektu zrealizowany został spot informacyjno-promocyjny dotyczący tematyki wodorowej, który emitowany był w październiku i listopadzie w Komunikacji Miejskiej MPK w Poznaniu.

Ważną inicjatywą rozpowszechniającą wiedzę o wykorzystaniu technologii wodorowych i możliwości społeczno-gospodarczych związanych z ich zastosowaniem była **Szkoła Wodorowa**. Jej zadaniem jest rozpowszechnienie informacji o wykorzystaniu wodoru, technologii wodorowych i możliwości społeczno-gospodarczych związanych z ich zastosowaniem, wpływie gospodarki wodorowej na stan środowiska naturalnego, a także rozwijanie zainteresowania tematyką energii odnawialnej wśród uczniów szkół ponadpodstawowych z Wielkopolski. W ramach inicjatywy organizowany jest **konkurs „Z wodorem w przyszłość”** na rzecz rozwoju edukacji na temat wykorzystania wodoru i technologii wodorowych, a także **warsztaty „Z wodorem mi po drodze”** zorganizowane wspólnie z Kołem Naukowym „PUT Powertrain” Politechniki Poznańskiej. Działaniem edukacyjno-promocyjnym był także **konkurs „Studencki pomysł na wodór”**, adresowany do studentów uczelni wyższych z terenu województwa wielkopolskiego, służący popularyzacji rozwiązań z zakresu gospodarki wodorowej, promocji postaw przedsiębiorczych i podnoszeniu wiedzy nt. wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi i wykorzystaniem OZE.

Dyskusje na temat możliwości rozwoju gospodarki wodorowej w Wielkopolsce realizowane były również w ramach **Wielkopolskiej Platformy Wodorowej**. Podczas cyklicznych spotkań realizowanych w formule stacjonarnej oraz zdalnej, uczestnicy poruszali tematy m.in. rozwiązań wodorowych w sektorze budownictwa i transportu, uwarunkowań rozwoju infrastruktury wodorowej w Europie i Polsce czy

technologii pozyskiwania i produkcji zielonego wodoru. Spotkania WPW były także okazją do zaprezentowania oferty regionalnych i krajowych produktów związanych z technologiami wodorowymi. Podsumowania dotychczasowej działalności i prac poszczególnych Paneli WPW dokonano podczas wspólnego posiedzenia w ramach Targów H2POLAND w kwietniu 2024 r. W ramach tego wydarzenia powstała również inicjatywa zawiązania współpracy w ramach **Polskiej Izby Wodoru**. Projekt ten jest wynikiem dyskusji przedsiębiorców, naukowców i pasjonatów zaangażowanych w technologie wodorowe, skupionych m.in. w ramach Wielkopolskiej Platformy Wodorowej. Izba będzie zrzeszać przedsiębiorców i instytucje wokół idei zeroemisyjnej gospodarki. Misją Polskiej Izby Wodoru będzie jednoczenie środowiska związanego z technologiami wodorowymi i rozwój inicjatyw wodorowych.

W zakresie promowania aktywności B+R przedsiębiorstw i jednostek naukowych, Samorząd Województwa organizuje **Konkurs o Nagrodę Marszałka Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska dla Planety 2030”**. Celem konkursu jest promocja wielkopolskiego wkładu w osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju SDG oraz promocja transferu wiedzy do gospodarki, dzięki któremu możliwe będą realne zmiany uwzględniające rozwiązania proklimatyczne we wszystkich obszarach życia społeczno-gospodarczego. Konkurs realizowany jest w dwóch kategoriach „Nauka” i „Biznes”. Kategoria „Nauka” adresowana jest do doktorów i doktorantów, którzy swoją aktywność naukową skupiają na tematyce związanej z potrzebą zintegrowanych działań w obszarze gospodarczym, społecznym i ochrony klimatu. Natomiast kategoria „Biznes” skierowana jest do regionalnych przedsiębiorstw stosujących innowacyjne rozwiązania w ramach sześciu inteligentnych specjalizacji dla Wielkopolski. Wyniki konkursu oraz uroczyste wręczenie nagród odbyło się 24 kwietnia 2024 r. podczas Środkowoeuropejskiego Forum Technologii Wodorowych H2Poland.

W 2024 r. odbyła się II i III edycja plebiscytu **„Łączy nas WIELkopolskiE”** na najbardziej wartościowe projekty unijne w Wielkopolsce, w którym jedna z kategorii „Łączą nas badania i rozwój” w całości jest poświęcona projektom innowacyjnym oraz z obszaru B+R. Podczas finałów plebiscytu (1.03, 15.10) odbyły się debaty „Pionierzy przyszłości” z udziałem beneficjentów UE, którzy przyczyniają się do budowania innowacyjności regionu, a także związani są z rozwojem prac badawczo-rozwojowych, przedstawicieli świata nauki, samorządu, biznesu.

SWW realizuje także działania służące **wspieraniu aktywności B+R oraz rozwojowi infrastruktury badawczo-rozwojowej**. W 2024 r. przyjęto ramy¹⁶ procedury uzgadniania kluczowych przedsięwzięć infrastrukturalnych, służących rozwojowi badań i innowacji. Ogłoszono zaproszenie do składania propozycji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury B+R. Projekty ocenione pozytywnie zostaną uwzględnione w Kontrakcie Programowym dla Województwa Wielkopolskiego, co umożliwi im udział w naborze do działania 1.1. FEW i pozyskanie środków na realizację działań.

Istotnym obszarem, w ramach którego realizowane są prace nad tworzeniem i wdrażaniem rozwiązań innowacyjnych jest również polityka społeczna. Projekty te dedykowane są w szczególności grupom wykluczonym z uwagi na wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia czy sytuację życiową. Do najważniejszych wieloletnich projektów w tym obszarze należy **projekt „Włącznik 2.0.”**, finansowany ze środków FERS, w ramach którego wypracowywane są innowacyjne rozwiązania dla skuteczniejszego przeciwdziałania i łagodzenia skutków wykluczenia społecznego, a także projekt „Regionalny Inkubator Innowacji Społecznych”, finansowany z budżetu województwa, koncentrujący się na implementowaniu

¹⁶ Dokument „Zasady identyfikacji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027”, przyjęty uchwałą nr 243/2024 Zarządu Województwa Wielkopolskiego 27 czerwca 2024 r.

najlepszych rozwiązań wpisujących się w zdiagnozowane potrzeby społeczne. Wśród inicjatyw wspierających innowacje społeczne w 2024 r. znalazły się:

- Forum Odpowiedzialnej Zmiany – wydarzenie służące zainspirowaniu biznesu do współpracy z innowatorami społecznymi i do podejmowania wspólnych, społecznie odpowiedzialnych działań;
- Warsztaty z zakresu wybranych zagadnień innowacji społecznych – „Kreatywnie-Kolektywnie”, „Dziewczyny rządzą”, „Siłownia Pamięci”, „Ruch i taniec dla osób z demencją”, „Animatorska więź”, warsztaty z innowacji „Wyzwania Życia”, „Dbam o dobro dziecka ... seksualność jest ważna”;
- Seminaria innowacji społecznych – wydarzenia, w trakcie których prezentowane są narzędzia i nowe formy pracy w obszarze polityki społecznej; w 2024 r. koncentrowały się one na mieszkańcach domów pomocy społecznej oraz młodzieży;
- Akademia Innowacji Społecznych, służąca przygotowaniu uczestników do wdrażania innowacji społecznych wśród grup docelowych, w 2024 r. zrealizowano cykle szkoleniowe: „Klub Świadomej Młodzieży”, „Dbam o dobro dziecka...seksualność jest ważna”, „Rodzicielstwo i Niepełnosprawność”, a także wizytę studyjną w tematyce pracy z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym;
- Wizyta studyjna „Samodzielność w pieczy zastępczej, innowacje i dobre praktyki” – jej celem było poznanie innowacji i dobrych praktyk w zakresie wspierania procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej;
- Sieć ogólnopolskich inkubatorów innowacji społecznych – cykliczne spotkanie sieci inkubatorów, w ramach których dyskutowane są wyzwania towarzyszące akceleracji mikroinnowacji.

Tabela 21. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu 1 RIS 2030

Nazwa działania	Departament koordynujący	Źródło finansowania	Wartość działania w danym roku (w PLN)
Budowa ekosystemu wodorowego w ramach projektu „WIS-E 4 NET ZERO”	DRG	Środki UE Budżet województwa	230 582,19
Członkostwo w Hydrogen Europe	DRG	Budżet województwa	14 153,64
Konkurs „STUDENCKI POMYSŁ NA WODÓR”	DRG	Budżet województwa	15 000,00
Targi branżowe i konferencja H2POLAND	DRG	Budżet województwa	595 155,29
Konkurs o Nagrodę Marszałka Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska dla Planety 2030”, edycja 2024	DRG	Budżet województwa	191 249,69
Współorganizacja 27. Chodzieskich Targów Gospodarczych „PROMOCJE”	DRG	Budżet województwa	5 000,00
Targi branżowe i konferencje European Hydrogen Week	DRG	Budżet województwa	81 785,29
Spot info-promo dotyczący tematyki wodorowej	DRG	Budżet województwa	11 808,00
Szkoła Wodorowa, edycja 2024	DRG	Budżet województwa	31 701,64
Działania w obszarze innowacji społecznych, m.in.: „Regionalny Inkubator Innowacji Społecznych Włoczek 2.0.”	ROPS	Środki UE Budżet województwa	969 484,66

Źródło: materiały sprawozdawcze z departamentów/biur/jednostek UMWW

C2. Rozwój regionalnego ekosystemu innowacji

W ramach celu strategicznego 2 założono realizację następujących celów operacyjnych:

- C2.1. Zacieśnianie współpracy pomiędzy regionalnymi aktorami innowacji
- C2.2. Rozwijanie współpracy nauki z biznesem
- C2.3. Podniesienie efektywności ram finansowania dla przedsięwzięć innowacyjnych
- C2.4. Profesjonalizacja usług i zwiększanie potencjału ośrodków innowacyjności

Realizacja działań wskazanych w ramach celów RIS 2030 odbywa się w porozumieniu z interesariuszami procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO). Poprzez interesariuszy PPO rozumie się szeroki wachlarz podmiotów, obejmujący między innymi firmy, wyższe uczelnie, publiczne instytuty badawcze, niezależnych innowatorów – wszystkie te podmioty, które z racji swojej pozycji są w stanie trafnie określić te obszary B+R i innowacji, w których region ma największe szanse na sukces, biorąc pod uwagę obecny potencjał produkcyjny. Również w założeniach systemu monitorowania inteligentnych specjalizacji podkreśla się, że monitoring będzie aktywnie angażował partnerów w rozwoju i realizacji strategii inteligentnych specjalizacji. Znaczna część działań na rzecz PPO realizowana jest w ramach rozpoczętego w 2024 r. projektu pn.: „**Wielkopolskie Inteligentne Specjalizacje - Ekosystem na rzecz neutralności klimatycznej (WIS-E 4 NET ZERO)**”. Koncentrowano się na pobudzaniu współpracy gremiów zaangażowanych w rozwój polityki innowacyjnej w regionie, tj. Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji oraz Grup Roboczych Inteligentnych Specjalizacji, a także Międzydepartamentowego Zespołu ds. Inteligentnych Specjalizacji. W tym zakresie w 2024 r. odbyły się następujące wydarzenia:

- Wspólne spotkanie GR IS Województwa Wielkopolskiego oraz członków Wielkopolskiej Platformy Wodorowej w siedzibie UMWW w Poznaniu (7.02),
- Spotkanie przedstawicieli sektora kosmicznego w Wielkopolsce w siedzibie UMWW w Poznaniu (8.03),
- Posiedzenie GR IS „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów” w Domu Technika NOT (12.03),
- Posiedzenie Międzydepartamentowego Zespołu ds. Inteligentnych Specjalizacji w sprawie przedstawienia wniosków z „Raportu z monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030 za 2023 r.” (18.06),
- Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji – wspólne spotkanie uczestników wszystkich GR IS oraz osób powołanych do WFIS (24.09),
- Organizacja spotkania on-line GR IS oraz WFIS dotyczącego prezentacji wyników badania pn. „Analiza kierunków kształcenia w wielkopolskich uczelniach i szkołach w obszarze rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu” (27.11).

Działania w obszarze PPO wspierane były również poprzez współpracę i sieciowanie w obrębie **Wielkopolskiej Rady Trzydziestu**, stanowiącej ciało doradczo-opiniotwórcze ZWW. Rok kalendarzowy 2024 był ostatnim rokiem kadencji 2021-2024, jak również pierwszym nowej (2024-2027). Zgodnie z nową formułą, w skład WR30 nowej kadencji wchodzi przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu, środowiska biznesu, uczelni wyższych oraz jednostek samorządu terytorialnego. W 2024 r. odbyły się dwa plenarne posiedzenia WR30, jak i bieżące konsultacje prowadzone w formule zdalnej. Podjęto decyzję o utworzeniu czterech zespołów w następujących obszarach: 1) Polityka klimatyczna, gospodarka niskoemisyjna i transformacja energetyczna, 2) Internacjonalizacja gospodarki i nauki, 3) Innowacje, transfer technologii, współpraca nauka-biznes, 4) Transformacja cyfrowa, w tym rozwój

sektora sztucznej inteligencji i kluczowych technologii cyfrowych, które pracować będą nad bieżącymi tematami w zakresie rozwoju konkurencyjności i innowacyjności Wielkopolski.

W ramach PPO prowadzono również politykę gospodarczą w obrębie technologii nisko- i zeroemisyjnych, w tym wodorowych. W tym obszarze aktywną działalność prowadziła także **Wielkopolska Platforma Wodorowa**. Szczegółowe informacje na ten temat zostały przedstawione w opisie celu 1 RIS 2030.

W obszarze profesjonalizacji usług i zwiększania potencjału ośrodków innowacyjności prowadzone są działania służące zbudowaniu trwałej sieci współpracujących ze sobą Instytucji Otoczenia Biznesu, podniesieniu ich potencjału i zdolności do świadczenia usług proinnowacyjnych na rzecz wielkopolskich przedsiębiorców z sektora MŚP w sposób wystandaryzowany i jednolity na obszarze całego województwa.

W zakresie podnoszenia efektywności ram finansowania dla przedsiębiorców istotne jest również wykorzystanie **mechanizmów finansowania zwrotnego**, co realizowane jest m.in. za pośrednictwem pożyczek i reporeczeń finansowanych zarówno ze środków budżetu województwa, jak i w formule reużycia środków zwróconych z instrumentów finansowych WRPO 2007-2013, a także inicjatyw JEREMIE2 oraz JESSICA. Tego typu działania w znaczący sposób przyczyniają się do zwiększania możliwości finansowania przedsięwzięć przez wielkopolskich przedsiębiorców. Prowadzone są także działania promujące wykorzystanie instrumentów finansowych w realizacji przedsięwzięć.

Realizowano także Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024, którego celem jest rozwijanie potencjału społeczności lokalnych w Wielkopolsce i zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych, m.in. w zakresie działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej.

Tabela 22. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu 2 RIS 2030

Nazwa działania	Departament koordynujący	Źródło finansowania	Wartość działania w danym roku (w PLN)
Prowadzenie Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania oraz działania na rzecz wspierania Inteligentnych Specjalizacji	DRG	Środki UE Budżet województwa	163 633,10
Program współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024*	DO	Budżet województwa	25 000 000,00 (kwota dla całego Programu)
Świadczenie usług proinnowacyjnych przez sieć IOB w Wielkopolsce	WARP	Środki UE Budżet kraju Budżet województwa	369 500,00
Instrumenty finansowe WFR	WFR/Instytucje Pośredniczące	Budżet województwa	118 502 666,67 (wartość umów)
Udzielanie pożyczek w ramach Inicjatywy JEREMIE2 przedsiębiorcom z sektora MŚP z obszaru województwa wielkopolskiego	WARP	Środki UE	45 105 046,75
Obsługa pożyczek udzielonych w ramach Inicjatywy JESSICA z Działania 1.4 oraz 4.1. WRPO 2007-2013 przedsiębiorcom z województwa wielkopolskiego	WARP	Środki UE	57 700 994,59 239 508 024,91 (całkowita wartość działania)

*Działanie realizuje również inne cele RIS.

Źródło: materiały sprawozdawcze z departamentów/biur/jednostek UMWW

C3. Włączanie się Wielkopolski w globalne łańcuchy wartości

W ramach celu strategicznego 3 założono realizację następujących celów operacyjnych:

- C3.1. Wspieranie międzynarodowych sieci powiązań gospodarczych i naukowych
- C3.2. Umiędzynarodowienie przedsiębiorstw
- C3.3. Promocja gospodarcza i przyciąganie inwestorów

Samorząd Województwa Wielkopolskiego prowadzi szeroko zakrojoną współpracę z partnerami z innych regionów, skupiając się na problematyce i wyzwaniach wskazanych w RIS 2030, do których należą: rozwój regionalnego systemu wspierania badań i rozwoju, wzmacnianie transferu wiedzy między sferą nauki i biznesu, a także wspieranie ekspansji gospodarczej wielkopolskich podmiotów. Współpraca ta ma różnorodny charakter, obejmuje zarówno tworzenie i włączanie się w partnerstwa i sieci międzynarodowe, organizację i udział w wydarzeniach na szczeblu ponadregionalnym dot. wybranej tematyki, realizację wizyt studyjnych w regionach partnerskich i regionach o wysokim poziomie rozwoju innowacji, a także realizację wieloletnich projektów i działań dedykowanych wzmacnianiu powiązań międzynarodowych Wielkopolski.

SWW reprezentuje interesy regionu na szczeblu międzynarodowym poprzez stały kontakt i współpracę z instytucjami Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim z **Parlamentem Europejskim, Komisją Europejską oraz Europejskim Komitetem Regionów**, w którym rolę wiceprzewodniczącego oraz członka prezydium pełni Marszałek Województwa Marek Woźniak. Udział w pracach Komitetu umożliwia bezpośrednie zaangażowanie w proces legislacyjny UE oraz wpływ na kształt polityk sektorowych. Realizacja regionalnych priorytetów polityki gospodarczej jest również możliwa dzięki zaangażowaniu w międzynarodowe sieci współpracy oraz inicjatywy regionów, w tym:

- **Współpraca regionów na rzecz przyszłości polityki spójności (EURegions4Cohesion)**

W ramach tej inicjatywy, zrzeszającej w 2024 r. 144 regiony z 17 krajów, opracowano list prezentujący główne postulaty dotyczące przyszłości polityki spójności, adresowany do Przewodniczącej KE oraz posłów PE, a także przeprowadzono debatę w PE z udziałem przedstawicieli regionów w temacie dotychczasowych doświadczeń regionów z wdrażania funduszy i postulatów dotyczących wzmocnionej polityki spójności po 2027 r.

- **Grupa „Regiony na rzecz odbudowy w UE” (R4EUR)**

W 2024 r. kontynuowano prace na rzecz odbudowy gospodarczo-społecznej UE po kryzysie związanym z pandemią, a także opracowano ankietę dot. śródkresowego przeglądu Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz przyszłości polityki spójności, przekazaną do Grupy Wysokiego Szczebla przy KE ds. przyszłości polityki spójności, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz europejskich komisarzy ds. polityki spójności i reform oraz ds. gospodarczych.

- **Europejska Sieć Regionów na rzecz Badań i Innowacji ERRIN**

Przedstawiciele SWW zaangażowani są prace sieci RIMA, która zajmuje się kwestiami dotyczącymi działania 16. Europejskiej Przestrzeni Badawczej („dostęp do doskonałości” oraz synergii pomiędzy funduszami polityki spójności i programów badawczo-innowacyjnych), a także prace grupy zadaniowej ERRIN ds. niewykorzystanego potencjału badawczo-innowacyjnego (widening). Wielkopolska bierze udział w pracach następujących 4 grup: Inteligentne specjalizacje, Biogospodarka, Nauka i edukacja dla społeczeństwa oraz Inwestycje i innowacje. Uczestniczy również w wybranych spotkaniach grupy

roboczej ds. polityki unijnej, energii i klimatu oraz grupy zadaniowej do spraw adaptacji do zmian klimatu, gdy dotyczą one ważnych zagadnień z wielkopolskiego punktu widzenia.

- **Współpraca z Biurem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) w Brukseli**

Biuro NCBR w Brukseli prowadzi cykl spotkań pt. „Brussels Talks” na temat bieżących kwestii na agendzie unijnej z udziałem przedstawicieli unijnych instytucji i organizacji. Przedstawiciele UMWW uczestniczyli w spotkaniach na temat regulacji w sektorze przemysłowym, działań Europejskiej Agencji Badawczej, Clean Planet w Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji Komisji Europejskiej oraz Europejskiej Rady ds. Innowacji i jej roli we wspieraniu rozwoju innowacji, jak i w spotkaniu dla przedstawicieli biur regionalnych na temat programu ramowego na rzecz badań naukowych i innowacji Horyzont Europa (2021–2027).

Ponadto, Wielkopolska bierze udział w następujących sieciach międzynarodowych:

- Koalicja Europejskich Regionów Rolniczych – AgriRegions,
- współpraca w ramach Inicjatywy PowerRegions,
- Europejska Platforma Regionów Podmiejskich PURPLE,
- współpraca z Biurem Promocji Nauki PolSCA Polskiej Akademii Nauk w Brukseli,
- członkostwo w Platformie S3 Wireless ICT, której celem jest polepszanie innowacyjności różnych obszarów gospodarki poprzez wdrażanie rozwiązań z zakresu technologii bezprzewodowych,
- członkostwo w Platformie Hydrogen Valleys S3 Partnership, która działa na rzecz szerszego wykorzystania wodoru jako nośnika energii,
- współpraca ze Stałym Przedstawicielstwem RP przy UE,
- współpraca z polskimi biurami regionalnymi w Brukseli.

SWW kontynuował także realizację dwustronnych inicjatyw i projektów współpracy z regionami europejskimi i pozaeuropejskimi. Ich celem było pozyskanie od zagranicznych partnerów dobrych doświadczeń i rozwiązań możliwych do przeniesienia na wielkopolski grunt, jak i nawiązanie bądź utrzymanie kontaktów międzynarodowych służących promocji Wielkopolski, także w zakresie potencjału gospodarki i nauki. Realizowano wspólne inicjatywy pomiędzy partnerami Domu Regionów w Brukseli: **Wielkopolską, Hesją, Emilią-Romanią i Nową Akwitaniją**. Podtrzymywane były oficjalne kontakty województwa wielkopolskiego z partnerskimi regionami, tj. **Krajem Związkowym Brandenburgia, Krajem Związkowym Dolna Saksonia, Krajem Związkowym Hesja, Okręgiem Sybin, Obwodem Charkowskim, Żupanią Vukovarsko-Srijemską, Prowincją Chungcheongnam**. Wizyty u zagranicznych partnerów, jak i dwustronne spotkania w Wielkopolsce posłużyły wymianie doświadczeń i rozwiązań m.in. w zakresie polityki równościowej na poziomie regionalnym, w obszarze kształcenia pracowników służb społecznych i wsparcia na rzecz kobiet, gospodarki wodorowej, przeciwdziałania zmianom klimatu.

Wzmocnieniu międzynarodowych sieci współpracy służą także wydarzenia o randze europejskiej i światowej w tematyce polityki regionalnej gospodarczej i innowacyjności. Wśród działań realizowanych w 2024 r. w tym zakresie na szczególną uwagę zasługują:

- **22. edycja Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast (7-10.10)**

Europejski Tydzień Regionów i Miast to największe coroczne wydarzenie w Brukseli poświęcone tematom związanym z polityką regionalną. Istotnym obszarem tematycznym Europejskiego Tygodnia jest wsparcie i rozwój innowacji, proinnowacyjne polityki regionalne, dobre praktyki w zakresie

współpracy nauki z biznesem i transferu technologii. W ramach wydarzenia, SWW współorganizował następujące warsztaty:

- „Kluczowa rola Lokalnych Grup Działania we wzmacnianiu społeczności lokalnych” z udziałem przedstawicielki Związku Stowarzyszeń "Wielkopolska Sieć LGD" i członkini Zarządu Powiatu Ostrzeszowskiego, zrealizowany we współpracy z hrabstwem Botoșani z Północno-Wschodniej Rumunii, woj. pomorskim, Chorwacją oraz Republiką Serbską (region Bośni i Hercegowiny);
- „Wzmacnianie umiejętności poprzez inicjatywy regionalne – rozwój lokalnych talentów na przyszłość”, z udziałem przedstawiciela ZWW, zorganizowany we współpracy z Irlandią Północną, Agencją Rozwoju Regionalnego Północno-Wschodniej Rumunii, Umbrią (Włochy), Murską Sobotą (Słowenia), Północną Brabancją (Holandia) oraz Wojewodiną (Serbia);
- „Wyzwania regionalne przy okrągłym stole”: interaktywne warsztaty na temat wyzwań regionalnych, prowadzone przez koordynatora projektu LIFE AFTER COAL PL w Agencji Rozwoju Regionalnego w Koninie, współorganizowane z Południowymi Morawami (Czechy), Koszycami (Słowacja) oraz woj. kujawsko-pomorskim.

W wydarzeniu wzięli udział reprezentanci SWW i podmiotów współpracujących, w tym 8 podmiotów zaangażowanych w GR IS i WFIS, biorących udział w wydarzeniu w ramach wizyty studyjnej.

- **Konferencja Platformy S3 dotycząca rozwoju inteligentnych specjalizacji (11-12.12)**

Przedstawiciele UMWW wzięli udział w organizowanej przez Platformę Inteligentnych Specjalizacji S3 konferencji w Rimini (Włochy). Wydarzenie dedykowane było osobom zaangażowanym w przygotowanie, wdrażanie, a także monitorowanie i ewaluację strategii inteligentnych specjalizacji. Wśród tematów konferencji znalazły się takie zagadnienia jak: przyszłość terytorialnej transformacji przemysłowej, potrzeba wsparcia innowacji na obszarach przejściowych, instrumenty finansowania innowacji i synergie zachodzące pomiędzy nimi, a także dobre praktyki w zakresie wdrażania procesu przedsiębiorczego odkrywania i budowania ekosystemu innowacji w regionach mniej i bardziej rozwiniętych.

- **Debata na temat polityki spójności w siedzibie Wielkopolski w Brukseli (22.02)**

Konferencja na temat unijnej polityki spójności i jej przyszłości, z udziałem przedstawicieli instytucji europejskich, odbyła się w siedzibie przedstawicielstwa Wielkopolski w Brukseli. Współorganizatorem wydarzenia była Sieć naukowa na rzecz polityki spójności Stowarzyszenia Regional Studies Association (RSA CPnet). Sieć jest forum debaty na temat unijnej polityki spójności oraz wymiany doświadczeń i opinii pomiędzy naukowcami i praktykami. W jej ramach powstała publikacja „EU Cohesion Policy. A multidisciplinary approach”, która jest spojrzeniem na politykę spójności UE z punktu widzenia politologii, ekonomii, prawa, urbanistyki i socjologii.

SWW był także partnerem **światowego kongresu gospodarczo-technologicznego Impact'24**, służącego popularyzacji najnowszych technologii i trendów w rozwoju nowoczesnej gospodarki, w ramach którego odbyło się wiele wydarzeń towarzyszących, a wśród nich stoły branżowe, warsztaty biznesowe i edukacyjne, a także dyskusje na temat cyfryzacji i sztucznej inteligencji, zastosowań AI w przemyśle, zielonej gospodarki, a także efektywności i bezpieczeństwa energetycznego. Innym istotnym wydarzeniem, którego partnerem strategicznym był SWW, było **Europejskie Forum Samorządowe „Local Trends”**, stanowiące forum dyskusji między samorządowcami, przedstawicielami biznesu, nauki i administracji rządowej na temat wyzwań stojących przed polskimi samorządami w przededniu

prezydencji w Unii Europejskiej. Zaprezentowano nowatorskie rozwiązania w obszarze rozwoju demokracji, gospodarki, ekologii i polityki społecznej.

Ponadto, przedstawiciele SWW brali czynny udział w licznych wydarzeniach na szczeblu ponadnarodowym, których tematyka obejmowała zarówno kwestie rozwoju badań i innowacji, podnoszenia konkurencyjności gospodarek regionalnych i krajowych oraz wzmacniania współpracy międzynarodowej, jak i obszarów powiązanych: zrównoważonych technologii, umiejętności i kwalifikacji, polityk rozwoju miast i regionów oraz przyszłości polityki spójności po 2027 r., m.in.:

- spotkanie online dotyczące unijnej strategii na rzecz dolin innowacyjnych z udziałem Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji (DG RTD) Komisji Europejskiej (6.02);
- wideokonferencja pt. „Przedsiębiorczość i innowacje w polityce spójności 2021-2027”, z udziałem Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej (14.02);
- spotkanie w NCBR z udziałem przedstawiciela Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych na temat działań Agencji (15.03);
- Europejskie Dni Badań i Innowacji (5. edycja), tj. coroczne największe wydarzenie organizowane przez Komisję Europejską dla decydentów, świata nauki i biznesu oraz innych podmiotów B+R; celem wydarzenia jest debata oraz kształtowanie przyszłości badań i innowacji w Europie (18-21.03);
- spotkanie z regionem Jonkoppings (Szwecja) na temat wielkopolskiej Regionalnej Strategii Innowacji i działania grupy roboczej ds. inteligentnych specjalizacji (19.03);
- spotkanie w sprawie publikacji „Action Book” dotyczącej innowacji na rzecz transformacji przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC) Komisji Europejskiej (9.04);
- prezentacja przez Komisję Europejską programu prac WIDERA 2023-25 (w ramach ramowego programu UE na rzecz badań i innowacji Horyzont Europa – podprogram widening) (20.04);
- seminarium na temat wsparcia polityki spójności na rzecz badań, technologii i rozwoju w okresie 2014-2020 zorganizowane przez Europejskie Centrum Badań Gospodarczych i Konsultingu Strategicznego (Prognos AG) na zlecenie Komisji Europejskiej (DG REGIO) (23.04);
- Dni Informacyjne dotyczące Misji w programie Horyzont Europa zorganizowane przez Komisję Europejską (25-26.04);
- Europejski Kongres Gospodarczy 2024 w Katowicach, obejmujący kluczowe tematy, trendy i tendencje zmieniające gospodarkę, kształtujące jej perspektywy w zmiennym, trudnym dla biznesu otoczeniu geopolitycznym i makroekonomicznym (7-9.05);
- webinaria na temat współpracy międzyregionalnej, transformacji przemysłowej oraz dyfuzji innowacji zorganizowane przez platformę inteligentnych specjalizacji „S3 Community of Practice” (16, 22, 23.05);
- wydarzenie z serii „Brussels Talks” zorganizowane przez NCBR w Brukseli z udziałem dyrektorki działu Clean Planet w Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji Komisji Europejskiej, w temacie działań stanowiących kluczowy komponent badawczo-innowacyjny w ramach polityki zielonego ładu (22.05); wydarzenie z serii „Brussels Talks” zorganizowane przez NCBR w Brukseli z udziałem Przewodniczącego Europejskiej Rady ds. Innowacji (3.07);
- szkolenie zorganizowane przez Europejski Instytut Administracji Publicznej (EIPA) dla przedstawicieli z Północno-Wschodniej Rumunii, z wystąpieniem przedstawiciela UMWW pt. „Inteligentne inwestycje na poziomie regionalnym w ramach funduszy i programów UE 2021-2027” w panelu „Zrównoważone strategie inteligentnych specjalizacji: doświadczenia i wyzwania” (28.05);

- spotkanie stowarzyszenia krajowych biur łącznikowych ds. badań i rozwoju „Igloo” na temat wideningu w programie Horyzont Europa (4.07);
- spotkanie nt. Innowacyjnego Hub’u, w ramach międzynarodowego projektu INTERREG: Food4CE, powstającego przy Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, przy udziale partnerów z Polski - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Łukasiewicz - Poznański Instytut Technologiczny (11.09);
- konferencja nt. Europejskiej Przestrzeni Badawczej zorganizowana przez Komisję Europejską (18.09);
- Forum Biznesu, PAIH, Warszawa, skierowane do sektora MŚP oraz jego partnerów, w tym przedstawicieli regionów i instytucji rozwoju, dot. ekspansji na rynki zagraniczne i wspierania w realizacji inwestycji (2-3.10);
- seminarium informacyjne pt. „Mechanizmy wsparcia dla polskich uczelni ze środków europejskich”, zorganizowane przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy” oraz Biuro Promocji Nauki PolSCA PAN w partnerstwie z Konferencją Rektorów Polskich Uczelni Technicznych (KRPUT) i Konferencją Rektorów Uniwersytetów Polskich (KRUP); prezentacja potencjału polskich przedstawicielstw w Brukseli i możliwości wsparcia internacjonalizacji uczelni (28.10);
- konferencja WIRE w ramach Europejskiego Tygodnia Innowacyjnych Regionów pt. „Regiony jako katalizatory konkurencyjności europejskich badań, rozwoju i innowacji” organizowana w Budapeszcie przez Narodowe Centrum Badań, Rozwoju i Innowacji w ramach węgierskiej prezydencji w Radzie UE (13.11).

W 2024 r. zrealizowano liczne **wizyty studyjne**, mające na celu prezentację potencjału gospodarczego i naukowego wielkopolskich podmiotów, a także zapoznanie się z ofertą zagranicznych partnerów. Spotkania dotyczyły tematyki transformacji energetycznej, wyzwań transportowych, rewitalizacji obszarów pokopalnianych, a także ochrony światowych ekosystemów przyrodniczych:

- Wizyta w regionie Emilia-Romania (28.02-1.03) połączona ze spotkaniem podsumowującym działanie projektowe w ramach czterostronnej inicjatywy „Innovative local actions to fight climate change” realizowanej przez regiony partnerskie: Nowa Akwitania, Emilia-Romania, Hesja i Wielkopolska;
- Wizyta studyjna w Wietnamie (VI/VII 2024 r.), realizowana w ramach przedsięwzięcia wieloletniego „Wielkopolski biznes: kierunek Azja”, wraz z udziałem w targach MTA Vietnam (Międzynarodowe Targi Inżynierii Precyzyjnej);
- Dialog rolny Brandenburgia-Wielkopolska (17-19.07) obejmujący tematykę biogospodarki, obiegu zamkniętego oraz wykorzystania nowoczesnych technologii w rolnictwie i hodowli zwierząt;
- Wizyta delegacji WW w Hongkongu i udział w targach Food Expo PRO 2024 (14-18.08);
- Wizyta studyjna dot. niskoemisyjnej energetyki w Azji i w Australii (IX 2024 r.) wraz z udziałem w targach ENTECH 2024 oraz wizytą w elektrowni jądrowej KHNP w Busan (Korea Południowa);
- Wizyta studyjna na Tajwanie (XI 2024 r.) w zakresie zaawansowanych technologii w obszarze gospodarki nisko- oraz zeroemisyjnej, wraz z udziałem w targach Sustainable Taiwan Expo 2024 and Circular Economy Forum, oraz spotkania z członkami the Powering Past Coal Alliance;
- Wizyta studyjna w Tampere (Finlandia) (12-15.11) w celu poznania doświadczeń w obszarze rozwoju ICT, technologii medycznych oraz Przemysłu 4.0.

SWW realizuje także wieloletni projekt **„Wielkopolska 2050 – budowa marek i internacjonalizacja wielkopolskiej gospodarki na rzecz wzrostu jej konkurencyjności w obliczu wyzwań klimatycznych”**, akronim: **„Wielkopolska 2050”**, współfinansowany z FEW. Głównym celem projektu jest wzrost internacjonalizacji wielkopolskich przedsiębiorstw poprzez organizację udziału w międzynarodowych targach dla przedstawicieli MŚP na dynamicznie rozwijających się rynkach m.in. w Azji, Afryce, jak również budowa i wzmacnianie rozpoznawalności wielkopolskich marek na międzynarodowych rynkach, poprzez promocję rodzimych produktów i usług. W ramach projektu w 2024 r. zrealizowano:

- stoisko promocyjne na targach „INDEX SAUDI ARABIA 2024” (Rijad, Arabia Saudyjska, IX 2024),
- wizytę studyjną do Korei Południowej w związku z targami ROBOTWORLD 2024 w Seulu (X 2024),
- wizytę inwestycyjną do Zjednoczonych Emiratów Arabskich w związku z targami ADIPEC w Abu Dhabi, z udziałem 3 wielkopolskich firm działających w obszarze technologii nisko- i zeroemisyjnych (XI 2024 r.),
- wystawę Marki Wielkopolska (stoisko promocyjne) podczas VIETNAM FOOD EXPO 2024 (Ho Chi Minh, XI 2024 r.),
- stoisko inwestycyjne na targach London Climate Technology Show 2024 z udziałem 4 firm z obszaru technologii nisko- i zeroemisyjnych, w tym wodorowych (Wielka Brytania, XI 2024 r.).

SWW bierze udział w realizacji **projektów ponadnarodowych**, uczestnicząc w nich jako koordynator/partner bądź udzielając wsparcia w formie listów intencyjnych lub deklaracji zgodności z polityką innowacyjną i inteligentnymi specjalizacjami regionu:

- „INTEGRA – Integrated territorial strategies for sustainable transition” na rzecz poprawy efektywności instrumentów terytorialnych w kierunku wdrażania celów Europejskiego Zielonego Ładu;
- „Przejście do ekomobilności: Wzmocnienie regionalnych procesów sprawiedliwej transformacji w przemyśle motoryzacyjnym” związany z transformacją przemysłu motoryzacyjnego w wybranych regionach charakteryzujących się znacznym udziałem branży automotive;
- „Excellence Hub-Horizon – Proposal PRESYSMED” służący wykorzystaniu wspólnych priorytetów polityki regionalnej ukierunkowanych na wysokiej jakości badania i prace rozwojowe;
- „AgriConnect: Enhancing Innovation Capacity and Quality Certification in Regional Agrifood Value Chains” w obszarze współpracy międzyregionalnej w sektorze rolno-spożywczym poprzez wzmacnianie regionalnych ekosystemów innowacji.

Samorząd województwa działa aktywnie na rzecz wsparcia wielkopolskich podmiotów w działalności eksportowej i ekspansji gospodarczej na rynki zagraniczne. W 2024 r. realizowano liczne spotkania dla eksporterów, poruszające tematykę rozwoju działalności na wybranych rynkach zagranicznych, prowadzono **działania informacyjno-promocyjne** w zakresie międzynarodowej wymiany handlowej, a także kontynuowano cykl szkoleń i webinarów poświęcony analizie poszczególnych rynków zagranicznych („Porozmawiajmy o...”, „Doing business in...”). Prowadzono także szkolenia dla przedsiębiorców z cyklu **„Akademia Biznesu”**, dedykowane MŚP planującym lub rozpoczynającym ekspansję zagraniczną, a także cykl spotkań **„Biznes po wielkopolsku”**. Wsparcia udzielano także za pośrednictwem **projektu „Enterprise Europe Network”** w postaci usług w obszarze specjalistycznego doradztwa, działalności transgranicznej, innowacji i transferu technologii. W UMWW funkcjonuje także **Wielkopolska Trade Office**, stanowiące punkt informacyjny dla eksporterów, świadczący bezpłatne usługi informacyjne, działania promocyjne oraz dyplomację ekonomiczną.

Działania na rzecz integracji europejskiej prowadzone były również za pośrednictwem tzw. „małych grantów”, czyli działań realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, których realizacja miała przyczyniać się do podejmowania nowatorskich działań w zakresie współpracy zagranicznej na poziomie regionalnym. W obliczu rosyjskiej agresji na Ukrainę, prowadzono także działania o charakterze pomocy humanitarnej, jak i wsparcie dla partnerów ukraińskich w ramach wieloletnich inicjatyw współpracy m.in. w ramach projektu „Rzemieślnicy bez granic”.

Tabela 23. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu strategicznego 3 RIS 2030

Nazwa działania	Departament koordynujący	Źródło finansowania	Wartość działania w danym roku (w PLN)
Wielkopolska 2050 – budowa marek i internacjonalizacja wielkopolskiej gospodarki na rzecz wzrostu jej konkurencyjności w obliczu wyzwań klimatycznych”, akronim: „Wielkopolska 2050”	DRG	Środki UE Budżet województwa	1 408 545,34
Cykl szkoleń „Biznes po wielkopolsku 2024”	DRG	Budżet województwa	9 694,07
Członkostwo w Europejskiej Sieci Regionów na rzecz Badań i Innowacji ERRIN	BIWW	Budżet województwa	16 452,92
Światowy kongres gospodarczo-technologiczny Impact'24	BKZ	Budżet województwa	1 700 000,00
Europejskie Forum Samorządowe „Local Trends”	BKZ	Budżet województwa	80 000,00
Udział producentów produktów regionalnych i lokalnych z Wielkopolski w wydarzeniach	DR	Budżet województwa	1 156 029,40
Organizacja wizyt przedstawicieli zagranicznych regionów partnerskich oraz krajów trzecich w Wielkopolsce Organizacja wizyt za granicą oraz realizacja innych form dwustronnych inicjatyw i projektów współpracy z regionami europejskimi oraz pozaeuropejskimi	BWM	Budżet województwa	463 609,00
Zadania z zakresu działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami w trybie tzw. „małych grantów”	BWM	Budżet województwa	40 000,00
Wsparcie dla Ukrainy w obliczu agresji rosyjskiej	BWM	Budżet województwa	600 187,50
Projekt pn. Enterprise Europe Network – EEN4WP	ARR	Budżet UE Budżet państwa	361 008,24

Źródło: materiały sprawozdawcze z departamentów/biur/jednostek UMWW

C4. Kadry nowoczesnej gospodarki

W ramach celu strategicznego 4 założono realizację następujących celów operacyjnych:

- C4.1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb branż przyszłości
- C4.2. Poprawa kompetencji innowacyjnych w cyklu kształcenia i uczenia się przez całe życie

W ramach celu 4 RIS 2030 istotne są dwa powiązane obszary: edukacja oraz rynek pracy. Samorząd województwa prowadził działalność mającą na celu intensyfikację aktywizacji zawodowej Wielkopolan, wspieranie kształcenia ustawicznego oraz podnoszenie jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego. Działania te opierały się o szereg raportów, analiz i badań ilościowych i jakościowych regionalnego rynku pracy oraz zgodne były z przygotowanymi dokumentami strategicznymi. W 2024 r. przygotowano m.in.:

- Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2024 rok,

- Sprawozdanie z wykonania Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Wielkopolskim na 2023 rok,
- Ocena sytuacji na wielkopolskim rynku pracy i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2023 roku,
- Barometr zawodów X edycja,
- Raport „Absolwenci rocznik 2022/2023”,
- Badanie „Młodzi na wielkopolskim rynku pracy”,
- Raport „Wybrane aspekty funkcjonowania wielkopolskiego rynku pracy w 2024 roku”,
- Badanie „Analiza efektywności podstawowych form aktywizacji zawodowej w Wielkopolsce w 2023 roku”.

Dokumenty te stanowiły podstawę dla władz samorządowych dla określenia kierunków regionalnej polityki edukacyjnej i rynku pracy, a stały monitoring lokalnych rynków pracy umożliwił wykazywanie trendów i kierunków zmian.

Ważnymi inicjatywami na mapie regionalnych inwestycji w zakresie edukacji są wieloletnie projekty służące rozwojowi kadr nowoczesnej gospodarki. Projekt **„Czas zawodowców dla Wielkopolski”** realizowany we współpracy z Politechniką Poznańską, skierowany jest do szkół prowadzących kształcenie zawodowe z terenu województwa wielkopolskiego. Celem projektu jest podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez realizację zadań zapewniających zarówno szeroki dostęp do możliwości podnoszenia kompetencji, jak również systemowe działania na rzecz utrzymywania i rozbudowywania współpracy pomiędzy podmiotami mającymi wpływ na edukację zawodową w regionie. W ramach projektu realizowane są zajęcia specjalistyczne w laboratoriach, staże, szkolenia i warsztaty dla uczniów oraz wsparcie pozwalające na nabywanie kwalifikacji lub kompetencji przez nauczycieli. Projekt **„Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2030”** realizowany jest przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, a jego celem jest podniesienie jakości edukacji na każdym szczeblu kształcenia ogólnego w szkołach poprzez rozwój kompetencji kluczowych, w tym kompetencji cyfrowych w ramach realizacji zajęć edukacyjnych z wykorzystaniem aktywizujących metod kształcenia, poprzez stworzenie Centrum Nauczania Zdalnego oraz zapewnienie wsparcia technicznego i narzędzi informatycznych dla szkół. Dodatkowo, SWW realizował projekt przygotowania dzieci i młodzieży do funkcjonowania na rynku pracy pt. **„Na starcie do kariery”**, w wyniku którego opracowano szereg konkretnych narzędzi stanowiących wsparcie dla specjalistów towarzyszących dzieciom i młodzieży w planowaniu indywidualnej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Działania na rzecz rozwoju systemu kształcenia zawodowego i ustawicznego prowadzono także w ramach inwestycji KPO pt.: **„Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych w województwie wielkopolskim”**. W 2024 r. zrealizowano konkurs „Pracodawca – ambasador rozwoju”, służący wyróżnieniu pracodawców, którzy przyczyniają się do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach, prowadząc równocześnie rzetelną politykę zatrudnieniową. W ramach projektu, w pięciu subregionach Wielkopolski zorganizowano Wielkopolski Festiwal Zawodów – wydarzenie o charakterze branżowym – w ramach którego ofertę rekrutacyjną prezentowali pracodawcy i instytucje wspierające rozwój rynku pracy. W 2024 r. rozpoczęła się również realizacja badania¹⁷, dotyczącego rozwoju społeczno-gospodarczego Wielkopolski w kontekście systemu koordynacji i monitorowania

¹⁷ Na podstawie badania zostaną sformułowane rekomendacje pn. „Rekomendacje horyzontalnej specjalności regionu w korelacji z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami w kontekście przygotowania adekwatnych założeń do procesu włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji”

regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych.

Stałe działania służące łączeniu potencjału gospodarczego i edukacyjnego na rzecz kształcenia zawodowego i dualnego na potrzeby lokalnych rynków pracy realizowane są przez **Centra Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego** w ośrodkach regionalnym i subregionalnych. Kształcenie w szkolnych i pozaszkolnych formach, dzięki którym możliwe jest zdobycie lub uzupełnienie kwalifikacji zawodowych na kierunkach medycznych, społecznych i technicznych możliwe jest za pośrednictwem **Wielkopolskich Samorządowych Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego**. Realizowane są też działania na rzecz podnoszenia umiejętności i doradztwa zawodowego nauczycieli w ramach Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli.

W celu zapewnienia nowoczesnej, dostosowanej do realiów gospodarczych Wielkopolski edukacji i nauki prowadzono także **działania inwestycyjne**, będące częścią wieloletnich projektów w jednostkach edukacyjnych nadzorowanych przez SWW. Projekty polegały na przebudowie i adaptacji budynków dydaktycznych, a także na doposażeniu w sprzęt niezbędny do realizacji podstawy programowej, w celu podniesienia jakości kształcenia, a także dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. SWW wspiera także uzdolnioną młodzież z wielkopolskich szkół poprzez system stypendialny oraz prowadzi działania na rzecz wyrównywania dostępu do edukacji poprzez programy dotacyjne i stypendia socjalne.

Część zadań w zakresie edukacji realizowana była przez organizacje pozarządowe, w obszarze projektów edukacyjnych z zakresu wychowania obywatelskiego, wiedzy o Wielkopolsce, upowszechniania aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, promowania szkolnictwa zawodowego i rozwijania talentów i pasji u dzieci i młodzieży.

W celu podniesienia kompetencji i kwalifikacji (w tym zielonych kwalifikacji) przedsiębiorców z sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich pracowników realizowano takie projekty jak: „**Usługi rozwojowe dla Twojego biznesu**” oraz „**Usługi rozwojowe w subregionie pilskim – szansą na zmianę**”. Obok podnoszenia kompetencji pracowników, istotnym elementem było także podnoszenie świadomości wpływu doksztalcenia ustawicznego na życie zawodowe oraz rozwój MŚP działających w ramach regionalnych inteligentnych specjalizacji. SWW był także jednym z partnerów poznańskiego Programu wsparcia rzemiosł unikatowych „**Zaulek Rzemiosła**”, którego celem jest promocja i ochrona cenionych i poszukiwanych umiejętności rzemieślniczych, jak i aktywizacja zawodowa w tych obszarach. Prowadzono także projekt dedykowany osobom odchodzącym z górnictwa i energetyki konwencjonalnej w Wielkopolsce Wschodniej, obejmujący m.in. doradztwo zawodowe, zatrudnienie subsydiowane, szkolenia zawodowe, dodatki relokacyjne oraz wsparcie reintegracyjne. Konkurs „**Wielkopolski Mistrz oraz Czeladnik Roku**”, organizowany przez SWW, ma natomiast na celu promować szkolnictwo zawodowe i zawody rzemieślnicze i docenić najlepszych Wielkopolskich Rzemieślników.

Ważną rolę w kształtowaniu postaw i rozwijaniu umiejętności przydatnych na rynku pracy odgrywa prowadzone przez urzędy pracy poradnictwo zawodowe. Poprzez proces doksztalcenia oraz zdobywania aktualnych kwalifikacji i kompetencji przez pracowników urzędu, podnoszono jakość świadczonych usług. Indywidualizowane metody pracy wspierały, m.in. aktywizację zawodową osób mających trudności w powrocie do pracy lub oddalonych od rynku pracy, przyczyniając się tym samym do zwiększenia zasobów kadrowych w województwie. Realizowano także usługi z zakresu unijnego pośrednictwa pracy oraz doradztwa z zakresu unijnej mobilności pracowników w ramach sieci EURES.

Tabela 24. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu strategicznego 4 RIS 2030

Nazwa działania	Departament koordynujący	Źródło finansowania	Wartość działania w danym roku (w PLN)
Projekt „Czas zawodowców dla Wielkopolski”	DE	Środki UE (FEW) Budżet województwa	6 995 141,16
Projekt „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@ 2030”	DE	Środki UE (FEW) Budżet województwa	29 226 476,23
Realizacja inwestycji i remontów w jednostkach nadzorowanych przez SWW	DE	Środki UE Budżet państwa Budżet województwa	69 581 720,00
Wyrównywanie szans edukacyjnych	DE	Budżet województwa	993 900,00
Program wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży (Stypendia naukowe Marszałka WW, Nagroda Naukowa SWW, stypendia za wyniki w nauce)	DE	Budżet województwa	1 139 500,00
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach otwartego konkursu ofert w dziedzinie edukacji	DE	Budżet województwa	999 732,00
Wielkopolski Mistrz oraz Czeladnik roku	DE	Budżet województwa	225 000,00
Projekt „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych w województwie wielkopolskim”	DE	Środki UE Budżet województwa	3 041 079,35
Projekty w jednostkach nadzorowanych przez Departament Edukacji i Nauki w ramach programu ERASMUS+ i FERS	DE	Środki UE	2 424 468,58
Podnoszenie i zmiana kwalifikacji oraz aktywizacja zawodowa pracowników Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin zorientowana na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy. „Droga do zatrudnienia po węglu	WUP	Środki UE Budżet województwa	341 175,91
Określenie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich	WUP	Fundusz Pracy	5 119,20
Realizacja badań i analiz rynku pracy w Wielkopolsce	WUP	Środki UE Budżet województwa Fundusz Pracy	283 897,75
Przygotowanie dzieci i młodzieży do funkcjonowania na rynku pracy – realizacja autorskiego programu WUP pt. „Na starcie do kariery”	WUP	Środki KPO	częstkowa kwota wykazana w budżecie Projektu, będącym w dyspozycji WUP
Raport „Absolwenci rocznik 2022/2023”	WUP	Fundusz Pracy	8 748,00
Wspieranie kształcenia ustawicznego w regionie poprzez wykorzystanie Krajowego Funduszu Szkoleniowego	WUP	Budżet województwa Fundusz Pracy	33 691 229,73
Poradnictwo zawodowe	WUP	Budżet województwa Fundusz Pracy	7 082,24
Działalność metodyczno-szkoleniowa na rzecz służb zatrudnienia w regionie	WUP	Środki WUP	bd
Aktywizacja zawodowa poprzez wspieranie mobilności międzynarodowej w ramach sieci EURES.	WUP	Środki WUP	bd
Program promocji i wsparcia rzemiosł unikatowych „Zaufek Rzemiosła”	WUP	bd	bd
Usługi rozwojowe dla Twojego biznesu	WARP	Środki UE Budżet województwa	10 367 244,26
Projekt „Usługi rozwojowe w subregionie pільskim - szansą na zmianę”	FRiPWW	Środki UE Środki prywatne	1 745 255,72

Źródło: materiały sprawozdawcze z departamentów/biur/jednostek UMWW

Cel horyzontalny. Rozwój obszarów inteligentnych specjalizacji regionalnych i podregionalnych

Pierwszy z celów horyzontalnych dotyczy szeroko rozumianego rozwoju IS na poziomie regionalnym i podregionalnym. W związku z tym, że jest to cel horyzontalny, jego realizacja następowała za pośrednictwem wielu działań podejmowanych przez Samorząd Województwa również na innych polach, nierzadko z profilowaniem charakteru działania na konkretną specjalizację.

W 2024 r. kontynuowane były działania związane z monitoringiem i koordynacją RIS 2030, których efektem było przyjęcie w maju 2023 r. **„Raportu z monitorowania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030 za 2023 r.”**. Raport objął najważniejsze zagadnienia związane z obserwacją rozwoju inteligentnych specjalizacji, w tym: monitorowanie poziomu konkurencyjności Wielkopolski na tle Europy i Polski poprzez wybrane wskaźniki kontekstowe, monitorowanie realizacji celów strategicznych i operacyjnych RIS 2030 poprzez analizę działań podejmowanych w regionie przez aktorów systemu innowacji, a także monitorowanie rozwoju inteligentnych specjalizacji Wielkopolski poprzez badanie sytuacji w ramach poszczególnych inteligentnych specjalizacji przy wykorzystaniu wskaźników dedykowanych. Wyniki raportu zostały upublicznione poprzez opublikowane na stronie iw.org.pl, a także przekazane kluczowym gremiom PPO. Dyskusja na temat wyników raportu miała miejsce podczas posiedzenia Międzydepartamentowego Zespołu ds. Inteligentnych Specjalizacji 18 czerwca 2024 r., a także podczas Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji 24 września 2024 r.

Zrealizowano także badanie zewnętrzne pn. **„Analiza kierunków kształcenia w wielkopolskich uczelniach i szkołach w obszarze rozwoju Inteligentnych Specjalizacji regionu”**. Celem badania było pozyskanie wiedzy w zakresie przyszłych kierunków kształcenia, które będą miały znaczący wpływ dla innowacyjnego rozwoju gospodarczego Wielkopolski. Wyniki analizy oferty edukacyjnej uczelni i szkół w regionie stanowią istotny wkład informacyjny, który można wykorzystać w procesie monitorowania wdrażania RIS 2030 oraz w analizie inteligentnych specjalizacji regionu. Raport końcowy opublikowany został we wrześniu 2024 r. Wyniki badania były przedmiotem dyskusji spotkania Grup Roboczych Inteligentnych Specjalizacji we wrześniu 2024 r.

Na bieżąco, w porozumieniu z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, raportowano spełnienie warunku w zakresie Celu Polityki 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa (dot. nowego programu operacyjnego). W grudniu 2024 r. zakończono prace nad **„Raportem z wypełnienia przez Województwo Wielkopolskie warunku podstawowego Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji w ramach Celu Polityki 1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej w ramach Polityki Spójności 2021-2027. Rok 2023”**, który, po przyjęciu przez ZWW, przekazany został do członków Komitetu Monitorującego FEW.

Na potrzeby prac analitycznych pozyskano i analizowano m.in dane z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie dot. eksportu i importu na poziomie województwa oraz z Urzędu Statystycznego w Poznaniu w zakresie bazy REGON.

Dodatkowo, w 2024 r. przeprowadzono postępowanie przetargowe na realizację badania „Analiza, bariery i perspektywy rozwoju w zakresie transferu technologii i wiedzy w Wielkopolsce”. Dokonano wyboru Wykonawcy. Realizacja badania i odbiór raportu końcowego odbędzie się w 2025 r.

Wspieraniu inteligentnych specjalizacji służą także działania na rzecz pogłębiania tematycznej współpracy z przedstawicielami innych regionów, zarówno w kraju, jak i w Europie. Przedstawiciele UMWW brali

aktywny udział w spotkaniach **Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji (RFIS)** w Katowicach (10-11.06) oraz Szczecinie (1-3.10), a także podczas posiedzenia **Grupy Konsultacyjnej ds. Krajowej Inteligentnej Specjalizacji w Warszawie** (21-22.11). Te cyklicznie realizowane spotkania są okazją do wymiany wiedzy i doświadczeń, ale także do budowania współpracy i kształtowania przyszłości innowacyjności Polsce, skupiając się na rozwoju inteligentnych specjalizacji i powiązań między nimi. Równie ważny był udział przedstawicieli UMWW w **konferencji organizowanej przez Platformę Inteligentnych Specjalizacji S3 w Rimini**, we Włoszech (11-12.12). Wydarzenie dedykowane było osobom zaangażowanym w przygotowanie, wdrażanie, a także monitorowanie i ewaluację strategii inteligentnych specjalizacji. Szczególną uwagę poświęcono tematowi przyszłości terytorialnej transformacji przemysłowej, potrzebie wsparcia innowacji na obszarach przejściowych oraz budowy i rozwoju ekosystemu innowacji w regionach mniej i bardziej rozwiniętych.

Prowadzono także prace przygotowawcze nad nowym projektem „**Wielkopolskie Inteligentne Specjalizacje - Ekosystem na rzecz Neutralności Klimatycznej WIS-E 4 NET ZERO**”. Projekt ma na celu wzmocnienie Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO) poprzez pobudzanie współpracy biznesu, nauki, samorządu i organizacji pozarządowych oraz monitorowanie rozwoju obszarów priorytetowych gospodarki. W ramach projektu, w 2024 r. animowano współpracę w ramach gremiów GR IS, WFIS, WPW (opisane w celu 2), organizowano wizyty studyjne i udział w wydarzeniach międzynarodowych (cel 3), a także prowadzono działania na rzecz rozwoju gospodarki wodorowej (cel 1).

Tabela 25. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu horyzontalnego 1 RIS 2030

Nazwa działania	Departament koordynujący	Źródło finansowania	Wartość działania w danym roku (w PLN)
Działania związane z monitorowaniem Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS 2030)	DRG	Środki UE Budżet województwa	47 865,05
Prowadzenie Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania oraz działania na rzecz wspierania Inteligentnych Specjalizacji	DRG	Środki UE Budżet województwa	163 633,10

Źródło: materiały sprawozdawcze z departamentów/biur/jednostek UMWW

Cel horyzontalny. Zrównoważony rozwój regionu

Drugi cel horyzontalny RIS 2030 – Zrównoważony rozwój regionu – stanowi odpowiedź na cel 2 polityki spójności UE w zakresie ustanowienia bardziej przyjaznej dla środowiska, bezemisyjnej Europy, która będzie wdrażać porozumienie paryskie i inwestować w transformację sektora energetycznego, odnawialne źródła energii oraz w walkę ze zmianami klimatu. Samorząd Województwa Wielkopolskiego dostrzega konieczność wsparcia lokalnych samorządów, środowisk naukowych i biznesowych, zaangażowanych w korzystanie z technologii nisko- lub zeroemisyjnych, w tym technologii tworzących łańcuch wartości gospodarki wodorowej w regionie. Działania dotyczące gospodarki wodorowej przedstawione zostały w ramach opisu realizacji celu 1 RIS 2030.

Realizacja projektów i inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju prowadzona jest w oparciu o dokumenty strategiczne, wyznaczające wieloletnie ramy działań SWW w tym obszarze, a także działalność analityczną w obszarze ochrony środowiska. W 2024 r. uchwalono „**Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa wielkopolskiego**” oraz „**Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2023-2028 wraz z planem inwestycyjnym**”.

Świadomy wyzwań związanych z przyspieszającymi zmianami klimatycznymi i konieczną transformacją regionalnej gospodarki w kierunku nisko- i zeroemisyjności, Samorząd Województwa Wielkopolskiego

działa aktywnie na rzecz odejścia od wytwarzania energii z węgla. Jednym ze środków do osiągnięcia ambitnych celów klimatycznych jest **członkostwo i współpraca z międzynarodowymi organizacjami** realizującymi działania proklimatyczne. Samorząd jest członkiem **Koalicji „Under2” w ramach Grupy Klimatycznej „The Climate Group”** – 24 września, podczas Tygodnia Klimatycznego w Nowym Jorku, podpisano Memorandum of Understanding, tj. protokół zawierający niewiążące prawnie zobowiązanie do osiągnięcia zerowej emisji netto przed 2050 rokiem. Członkostwo pozwala na udział w wielu otwartych i nieodpłatnych projektach, zapoznanie się z dobrymi praktykami z całego świata, nawiązywanie kontaktów, realizację wizyt studyjnych w celu sprawdzenia możliwości przeniesienia konkretnych rozwiązań do innego regionu, a także nawiązanie kontaktów z firmami mającymi rozwiązania, których dany region poszukuje. Koalicja „Under2” to również szansa na promowanie własnych rozwiązań proekologicznych na całym świecie. Wielkopolska jest również członkiem inicjatywy **Powering Past Coal Alliance (PPCA)**, która jest pierwszą na świecie koalicją władz krajowych, lokalnych oraz przedsiębiorstw, pracujących wspólnie na rzecz odejścia od wytwarzania energii z węgla. Województwo Wielkopolskie bierze również udział w **4-stronnym projekcie regionów partnerskich** z udziałem niemieckiej Hesji, włoskiej Emilia Romagna oraz francuskiej Akwitanii, którego tematyka dedykowana jest zmianom klimatu. Koncepcją projektu, którego autorem jest włoski region, jest wymiana doświadczeń w zakresie innowacyjnych działań, które realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego i miejskiego, a która docelowo ma za zadanie zawiązać grupę partnerów, którzy w przyszłości mogliby kontynuować współpracę w ramach programów z dofinansowaniem unijnym.

Obszarem w regionie, który objęty został pomocą z uwagi na wyzwania w zakresie transformacji energetycznej jest Wielkopolska Wschodnia, obejmująca miasto Konin i powiaty: koniński, kolski, słupecki i turecki. W drugim kwartale 2023 roku ruszyło wsparcie finansowe w ramach unijnego **Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST)** dedykowanego Wielkopolsce Wschodniej. Wsparcie to realizowane jest za pośrednictwem Priorytetu 10. Sprawiedliwa Transformacja Wielkopolski Wschodniej FEW. Dotacje obejmą m.in.: przedsiębiorstwa, samorządy, instytucje otoczenia biznesu, uczelnie wyższe i szkolnictwo zawodowe, a także osoby odchodzące z sektora wydobywco-energetycznego. Celem interwencji jest budowa nowej tożsamości Wielkopolski Wschodniej – opartej na nowoczesnych technologiach, czystym środowisku, edukacji i nowych miejscach pracy. Obok wsparcia finansowego FST dla beneficjentów, prowadzone są działania na rzecz koordynacji i inicjowania współpracy na szczeblu regionalnym w zakresie wspierania Wielkopolski Wschodniej w obszarze przemian gospodarczo-społecznych w kierunku neutralności klimatycznej oraz łagodzeniem ich skutków. Prowadzony jest dialog między różnymi podmiotami reprezentującymi sektor samorządowy, nauki, biznesu i organizacji społecznych. Przedstawiciele Wielkopolski Wschodniej uczestniczą w wydarzeniach związanych z transformacją regionów pogórnicznych na poziomie krajowym i unijnym, a także są organizatorami takich wydarzeń. Prowadzony jest bieżący monitoring stanu prac legislacyjnych dot. procesu sprawiedliwej transformacji.

Istotnym elementem transformacji gospodarczej regionu Wielkopolski Wschodniej jest projekt **„LIFE AFTER COAL PL – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”** w ramach programu LIFE UE. Głównym celem ww. Programu jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki prośrodowiskowej i proklimatycznej, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań. Projekt „LIFE AFTER COAL PL” związany jest przede wszystkim z wdrażaniem Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040. W ramach działań realizowanych w 2024 r., za pośrednictwem Agencji Rozwoju

Regionalnego S.A. w Koninie oraz Izby Gospodarczej Wielkopolski Wschodniej, prowadzono cykliczne spotkania tematyczne dla przedsiębiorców z terenu Wielkopolski Wschodniej obejmujące tematykę efektywności energetycznej, dekarbonizacji, GOZ, a także opracowano podręczniki „Zielone zamówienia publiczne” oraz „Raportowanie ESG”. Rozpoczęto działania edukacyjne wśród młodzieży szkolnej oraz uruchomiono studia podyplomowe we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym pn. „Zarządzanie neutralnością klimatyczną w samorządzie terytorialnym”. Uruchomiono i wyposażono Sieć Gminnych i Powiatowych Doradców Klimatycznych, a także uruchomiono pilotażową sieć mini car-sharing’u w JST. Realizowano także działalność analityczną, czego efektem było opracowanie dokumentów:

- Koncepcja zarządzania neutralnością klimatyczną Wielkopolski Wschodniej na wszystkich poziomach zarządzania w województwie wielkopolskim,
- Badanie bazowe dotyczące oceny oddziaływania społeczno-ekonomicznego projektu na lokalną gospodarkę i ludność obszaru Wielkopolski Wschodniej,
- Bilans Energetyczny Wielkopolski Wschodniej,
- Potrzeby edukacyjne i świadomość klimatyczna w szkołach Wielkopolski Wschodniej,
- „Analiza porównawcza regionów Europy zbliżonych do Wschodniej Wielkopolski, przechodzących proces transformacji energetycznej oraz dobre praktyki w kontekście celów Strategii na rzecz neutralności klimatycznej Wschodniej Wielkopolski”.

Szczególnym wydarzeniem, realizowanym w ramach projektu, była organizacja 23 lutego 2024 r. w Poznaniu międzynarodowej konferencji pn. „Wielkopolska droga do neutralności klimatycznej”, w ramach cyklu konferencji otwierających Projekt Life After Coal PL, a także organizacja pierwszej wizyty studyjnej do Wielkopolski Wschodniej dla delegacji przedstawicieli ze Słowieni. W ramach projektu, w celu wymiany doświadczeń i wiedzy, zespół projektowy wziął udział w targach GreenTech Poznań, Lisbon Energy Summit & Exhibition 2024 Lizbona (Portugalia), Annual Political Dialogue 2024 Velenje (Słowenia), a także w Europejskim Tygodniu Miast i Regionów 2024 Bruksela (Belgia).

W województwie wielkopolskim prowadzone są także działania na rzecz **gospodarki o obiegu zamkniętym**, w tym działania na rzecz ograniczania marnotrawstwa żywności, zgodnie z zapisami „Programu ograniczania marnotrawstwa i strat żywności w Wielkopolsce”. W 2024 r. przeprowadzono dwie edycje konkursu dotacyjnego dla jednostek samorządu terytorialnego „Wielkopolskie Jadłodzielnie”, otwarte konkursy ofert pn. „Transport i magazynowanie żywności uratowanej przed zmarnowaniem”, „Ośrodki Ograniczania Marnotrawstwa Żywności i Pomocy Żywnościowej” oraz „Mobilna Kuchnia Warsztatowa”, jak i pokazy kulinarne gotowania bez marnowania w ramach Międzynarodowego Dnia Świadomości o Stratach i Marnowaniu Żywności w roku 2024 na targach Smaki Regionów dla uczniów z wielkopolskich szkół o profilu gastronomicznym.

W Wielkopolsce realizuje się cykliczne działania służące kształtowaniu właściwych postaw oraz szerzeniu wiedzy na temat zmian klimatycznych, ekologii i transformacji w stronę zielonej gospodarki. W 2024 r. należały do nich przede wszystkim:

- Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony powietrza, obejmująca kampanię informacyjną i edukacyjną dla JST oraz uczniów szkół średnich;
- Konferencja pn. „Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest – aspekty prawne, finansowe i praktyczne”;
- Wielkopolskie Dni Energii – w ramach których zorganizowano konkursy ekologiczne „Cztery pory roku z OZE”, a także przeprowadzono specjalistyczne zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z województwa wielkopolskiego w zakresie racjonalnego wykorzystania energii elektrycznej przez pryzmat alternatywnych źródeł energii oraz kształtowania postaw proekologicznych;

- Olimpiada Wiedzy Ekologicznej, dedykowana uczniom szkół ponadpodstawowych, obejmująca swoją problematyką kwestie: ochrony zasobów przyrodniczych, żywność i zdrowie, gospodarkę odpadami oraz bieżące zagadnienia z dziedziny ekologii i ochrony środowiska w Polsce, Europie i na świecie;
- Konkurs pn. „Działania proekologiczne i prokulturowe w ramach strategii rozwoju województwa wielkopolskiego”, który służy pobudzaniu i promowaniu inicjatyw lokalnych w zakresie działalności proekologicznej i prokulturowej, szczególnie w zakresie edukacji ekologicznej;
- Konkurs „Nasz pomysł na ochronę środowiska”. Tematyka organizowanego od kilku lat Konkursu koncentruje się wokół szeroko rozumianej ochrony środowiska. Celem Konkursu jest edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży, zarówno poprzez promowanie pozytywnych zachowań w zakresie ochrony środowiska i przyrody, jak i zwracanie uwagi na zagrożenia dla tych wspólnych dóbr występujące w otaczającym nas świecie;
- Konkurs „Aktywni w Wielkopolsce”, którego celem jest promowanie najbardziej efektywnych systemów selektywnej zbiórki odpadów, nowych rozwiązań w zakresie odbioru, zbiórki, odzysku i recyklingu oraz ocena prowadzonej edukacji ekologicznej;
- Nagroda Wielkopolski Kwiat Recyklingu, przyznawana gminom na podstawie oceny prawidłowości i rzetelności realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Pod uwagę brane są również osiągnięte poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych oraz innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, a także osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania;
- Konkurs „Poznajemy Parki Krajobrazowe” dedykowany szkołom podstawowym, realizowany w celu pogłębiania wiedzy na temat polskich parków krajobrazowych oraz zagadnień z dziedziny ekologii, ochrony przyrody i ochrony środowiska;
- Zajęcia edukacyjne i warsztaty realizowane przez Ośrodki Edukacji Przyrodniczej Zespołu Parków Krajobrazowych WW we współpracy z lokalnymi instytucjami samorządowymi, ośrodkami kultury, placówkami oświaty oraz organizacjami i aktywnymi działaczami.

SWW prowadzi także działania na rzecz poprawy warunków fitosanitarnych rodzin pszczelich oraz retencjonowania i wykorzystania wód opadowych z dachów obiektów użyteczności. W ramach programu „Błękitno-zielone inicjatywy dla Wielkopolski” wspiera inwestycje w zakresie ochrony i wzmacniania przyrody oraz naturalnych jej procesów, przywracania równowagi przyrodniczej oraz poprawy mikroklimatu poprzez tworzenie błękitno-zielonej infrastruktury.

Przedstawiciele Samorządu WW brali udział w wydarzeniach organizowanych na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim, których celem było promowanie wiedzy i rozwiązań na temat technologii nisko- i zeroemisyjnych, a także wiedzy na temat adaptacji do zmian klimatu. W 2024 r. uczestniczono w następujących wydarzeniach:

- wydarzenie nt. nowego impulsu dla europejskiej zielonej transformacji w ramach badań naukowych i innowacji oraz kluczowych technologii dla przyszłości zorganizowane przez Przedstawicielstwo Kraju Związkowego Hesji przy UE (12.03),
- II Konferencja Zielone Miasta w Wałczu, poświęcona rozwojowi nisko- i zeroemisyjnej gospodarki i nowoczesnych technologii (13.03),
- kongres MOVE International Mobility Congress 2024 w Poznaniu tj. najważniejsze wydarzenie w Polsce poświęcone przyszłości motoryzacji, rozwoju zrównoważonej mobilności oraz innowacyjnego transportu (4.04),

- debata polityczna na temat lokalnych strategii i działań na rzecz zielonej transformacji, zorganizowana przez Radę europejskich gmin i regionów (CEMR) (10.04),
- wydarzenie z serii „Brussels Talks” zorganizowane przez NCBR w Brukseli z udziałem dyrektorki działu Clean Planet w Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji Komisji Europejskiej, w temacie działań stanowiących kluczowy komponent badawczo-innowacyjny w ramach polityki zielonego ładu (22.05),
- wydarzenie pt. „Transformacja Europejskich regionów węgla brunatnego z obszarów zanieczyszczających środowisko do regionów dostarczających energię odnawialną” zorganizowane przez Forum Energii i INETT (International Network of Energy Transition Think Tanks) w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Energii (13.06),
- spotkanie w sprawie prezentacji raportu przygotowanego przez Europejskie Obserwatorium ds. Neutralności Klimatycznej dotyczącego postępów UE na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej, wraz z panelem dyskusyjnym z udziałem Pełnomocnika Zarządu Województwa Wielkopolskiego ds. Restrukturyzacji Wielkopolski Wschodniej (2.07).

Tabela 26. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu horyzontalnego 2 RIS 2030

Nazwa działania	Departament koordynujący	Źródło finansowania	Wartość działania w danym roku (w PLN)
Przyłączenie Województwa Wielkopolskiego do Koalicji „Under2” w ramach Grupy Klimatycznej (Climate Group).	DRG	Budżet województwa	28 588,70
Koordinacja procesu Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski Wschodniej	ARR	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	552 300 000,00 (wsparcie FST projektów wybranych do dofinansowania) 774 000 000,00 (wartość alokacji na ogłoszone nabory) 2 986 453,00 (PT)
„Usługi rozwojowe - inwestycja w kapitał ludzki w podregionie konińskim”, działanie 6.4. FEW	DEFS	Środki UE (EFS)	2.025.600,10
„Transformacja w kształceniu osób dorosłych z Wielkopolski Wschodniej”, działanie 10.1. FEW	DEFS	Środki UE (FST) Budżet państwa	3 344 643,92
„Transformacja kapitału ludzkiego w Wielkopolsce Wschodniej”, działanie 10.1. FEW	DEFS	Środki UE (FST) Budżet państwa	2 266 600,24
Instrument Finansowy Pożyczka Re-aktywacja, WRPO 2014+	WW / BGK	Środki WRPO 2014+	2 834 000,00 (kwota wypłaconych pożyczek)
Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw w ramach działania 1.5. FEW	DPR	Środki UE Środki prywatne	9 448 871,00 (kwota wypłaconych pożyczek)
Realizacja projektu pt. „LIFE AFTER COAL PL - Wdrażanie strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”	DSK	Budżet Programu LIFE Budżet NFOŚiGW Budżet województwa	2 360 678,07
Edukacja ekologiczna z zakresu ochrony powietrza	DSK	Budżet województwa	557 547,80
Działalność sprawozdawcza i analityczna w obszarze ochrony środowiska	DSK	Budżet województwa	104 046,00
Opracowanie „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2023-2028 wraz z planem inwestycyjnym”	DSK	Budżet województwa	152 725,00
Opracowanie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa wielkopolskiego”	DSK	Budżet województwa Środki WFOŚiGW Budżet państwa	772 870,00

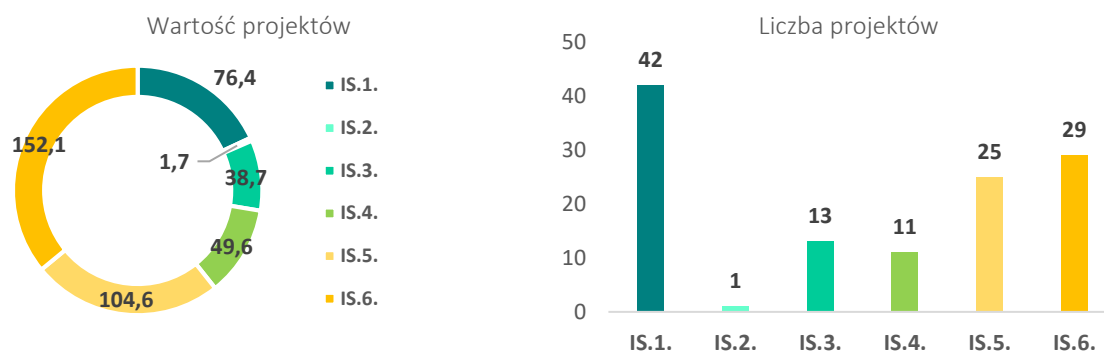
Konferencja pn. „Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest – aspekty prawne, finansowe i praktyczne”	DSK	Budżet województwa	2 800,00
Realizacja programu pn. „Błękitno – zielone inicjatywy dla Wielkopolski”	DSI	Budżet województwa	2 890 171,81
Upowszechnianie wiedzy ekologicznej, ochrony środowiska i dziedzictwa przyrodniczego regionu poprzez organizację konkursów, olimpiad, warsztatów, konferencji, kampanii informacyjnych	DSI	Budżet województwa Środki WFOŚiGW	1 583 637,72
Program poprawy warunków fitosanitarnych rodzin pszczelich	DR	Budżet województwa	2 000 000,00
Wielkopolska wspiera pszczoły – pasieka edukacyjna	DR	Budżet województwa	500 000,00
Wielkopolskie Dni Energii 2024	DR	Budżet województwa Środki WFOŚiGW	33 200,00
Działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym	DR	Budżet województwa	1 602 591,37
Program retencjonowania i wykorzystywania wód opadowych z dachów obiektów użyteczności publicznej służących celom kulturowym, edukacyjnym, zdrowotnym lub przeciwpożarowym na terenie województwa wielkopolskiego w celu nawadniania terenów zielonych pn. „Deszczówka”	DR	Budżet województwa	1 615 992,00
Udzielenie dotacji na realizację inwestycji związanych z retencjonowaniem i wykorzystywaniem wód opadowych z dachów obiektów użyteczności publicznej na terenie województwa wielkopolskiego w celu nawadniania terenów zielonych w 2024 r. przez wojewódzkie osoby prawne pn. „Deszczówka II”	DR	Budżet województwa	146 786,00

Źródło: materiały sprawozdawcze z departamentów/biur/jednostek UMWW

Projekty realizowane przez podmioty ekosystemu innowacji

W realizacji celów RIS 2030 uczestniczą nie tylko jednostki Samorządu Województwa Wielkopolskiego, ale także inne podmioty, tworzące ekosystem innowacji w regionie: wielkopolskie firmy, instytucje naukowe, jednostki badawczo-rozwojowe, jednostki samorządu lokalnego oraz instytucje wspomagające przedsiębiorczość i innowacyjność. Podmioty te, na potrzeby niniejszego raportu, udzieliły informacji na temat najważniejszych projektów o charakterze innowacyjnym, realizowanych w 2024 r. Z uzyskanych odpowiedzi zidentyfikowano 112 innowacyjnych projektów. Obejmowały one zarówno każdą z 6 inteligentnych specjalizacji, jak i inne dziedziny. Łączna wartość projektów oscyluje na kwotę **ponad 360,5 mln PLN**. Dodatkowo, podmioty zgłosiły także realizację innych projektów, które nie miały charakteru innowacyjnego, realizowały za to cele RIS 2030 w obszarze wzmocnienia współpracy, wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwoju kompetencji i umiejętności. Najaktywniejszymi respondentami byli reprezentanci sektora nauki, tj. uczelni wyższych i instytutów naukowych, a także samorządy lokalne.

Wykres 6. Liczba i wartość (w mln zł) projektów realizowanych przez podmioty ekosystemu innowacji wpisujących się w IS realizowanych w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranego wywiadu

Spośród zgłoszonych projektów, większość, bo 107, wpisuje się w zakres inteligentnych specjalizacji. Pod względem liczebności projektów, dominuje IS.1. Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów – w tym obszarze podmioty zgłosiły bowiem 42 kluczowe dla rozwoju biogospodarki projekty. Kolejne dwa miejsca zajmują IS.6. Nowoczesne technologie medyczne (29 projektów) oraz IS.5. Rozwój oparty na ICT (25 projektów). 15 projektów na kwotę 112,9 mln PLN można zakwalifikować jednocześnie do 2 specjalizacji – są to najczęściej projekty dotyczące wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w sektorze transportu, w tym w sektorze kosmicznym.

Liczba i wartość projektów w ramach poszczególnych IS prezentuje się następująco:

- IS.1. Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów: 42 projekty, ok. 76,4 mln PLN
- IS.2. Wnętrza przyszłości: 1 projekt, ok. 1,7 mln PLN
- IS.3. Przemysł jutra: 13 projektów, ok. 38,7 mln PLN
- IS.4. Wyspecjalizowane procesy logistyczne: 11 projektów, ok. 49,6 mln PLN
- IS.5. Rozwój oparty na ICT: 25 projektów, ok. 104,6 mln PLN
- IS.6. Nowoczesne technologie medyczne: 29 projektów, ok. 152,1 mln PLN (największy projekt w zestawieniu w obszarze IS¹⁸).

Pod względem wartości projektów, wyróżniają się dwie specjalizacje: IS.6. Nowoczesne technologie medyczne (152,1 mln), a także IS.5. Rozwój oparty na ICT (104,6 mln PLN), które łącznie odpowiadają za 60% wartości wszystkich zgłoszonych projektów w obszarach IS.4 projekty na kwotę blisko 16 mln PLN nie wpisują się bezpośrednio w inteligentne specjalizacje, mają jednak charakter innowacyjny i dotyczą projektów na rzecz czystego powietrza czy środowiska leśnego.

W ramach najliczniej reprezentowanej specjalizacji, „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów”, realizowano projekty w obszarze wzmacniania rolnictwa oraz hodowli zwierząt. **Uniwersytet Przyrodniczy** realizował kolejny etap projektu „Innowacyjna biogazownia”, a także pracował nad innowacyjną linią pełnowartościowych zastępników produktów mięsnych wytwarzanych na bazie surowców roślinnych oraz nad opracowaniem inteligentnych klimatycznie systemów hodowli zwierząt. **Instytut Genetyki Roślin PAN** oraz **Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PAN** realizowały projekty w obszarze badania podłoża genetycznego roślin produkcyjnych oraz wzmacniania mechanizmów odpornościowych roślin na czynniki zewnętrzne i choroby. Liczne projekty wdrożeniowe w obszarze

¹⁸ Projekt „Technologia ukierunkowanej analizy pojedynczych komórek na potrzeby diagnostyki nowotworów – wstęp do rozwoju komórkowej medycyny interceptywnej (INTERCEPT)” realizowanym przez Instytut Chemii Bioorganicznej PAN. Szczegóły w zał.1.

innowacyjnych surowców i przetworów w produkcji spożywczej realizowane były przez **Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego** oraz przedsiębiorstwo **Paula Ingredients**.

W obszarze „Wnętrza przyszłości” **Uniwersytet Przyrodniczy** prowadził prace nad innowacyjnymi materiałami dla sektora budowlanego i meblarskiego. Prowadzono także projekt skupiający się na poprawie dobrostanu dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym dzięki wykorzystaniu do projektowania mebli i wnętrz koncepcji projektowania sensorycznego.

W ramach inteligentnej specjalizacji „Przemysł jutra” **Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu** kontynuował prace w dziedzinie innowacyjnych materiałów i technologii materiałowych, które mogą zostać wykorzystane w wielu metodach przetwórstwa tworzyw sztucznych. **Politechnika Poznańska** zakończyła prace nad opracowaniem innowacyjnej metody projektowania matryc kształtujących, a także kontynuowała projekt rozwoju systemów autonomicznych opartych na metodach uczenia maszynowego, którego efektem będzie większe wykorzystanie robotów w przemyśle wytwórczym. Aktywny w tej dziedzinie był również sektor przedsiębiorstw: firma **eN-TANK** prowadziła projekt nad produkcją i udoskonaleniem ramion nalewczycy do cieczy przemysłowych, uwzględniając wymagania gospodarki wodorowej, a w spółce **Volkswagen Poznań** trwały prace nad wdrożeniem systemu wizyjnego bazującego na sensorach CPV, automatyzacją kontroli jakości i stacji kamer opartej na funkcjonowaniu Deep Learningu oraz technologiami odzysku energii.

W ramach inteligentnej specjalizacji „Wyspecjalizowane procesy logistyczne” wielkopolskie podmioty realizowały wiele projektów w zakresie rozwoju sektora lotniczego oraz kosmicznego. Przedsiębiorstwo **ITTI.**, w ramach współfinansowania z Europejskiej Agencji Kosmicznej, prowadziło projekty dotyczące śledzenia satelitów i obiektów bliskich Ziemi oraz aktywności słonecznej, a także rozwiązania programistyczne na rzecz sektora kosmicznego. **Port Lotniczy Poznań-Ławica** kontynuował prace nad stworzeniem warunków do realizacji lotów zasilanych wodorem w ciągu najbliższych lat. **Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny** prowadził prace nad automatyzacją systemu sterowania pojazdami szynowymi oraz opracowaniem kompletnego systemu sterowania pojazdem wodorowym, natomiast **Politechnika Poznańska** prowadziła działania, które skupiły się na wdrażaniu rozwiązań unowocześniania łańcucha dostaw, a także wykorzystaniu innowacyjnych rozwiązań, w tym obserwacji satelitarnych, na rzecz obrazowania powierzchni województwa.

Działania na rzecz innowacyjnych społeczności oraz biznesowego zastosowania narzędzi ICT realizował **Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu**, którego badania skoncentrowane były na analizie relacji człowieka z AI, wpływu inteligentnych maszyn na zachowania ekonomiczne, a także weryfikacji wiarygodności źródeł informacji w Internecie. W 2024 r., w ramach programu NATO Science for Peace and Security, **Politechnika Poznańska** rozpoczęła prace nad zwiększeniem bezpieczeństwa systemów Internetu Rzeczy w inteligentnych miastach, ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Poznania jako kluczowego użytkownika końcowego. Politechnika realizowała również działania na rzecz narzędzi AI wspierających zarządzanie procesami biznesowymi. Firma **Bluekey** przy wsparciu Funduszu VC YouNick Mint, opracowała oraz wprowadziła na rynek innowację produktową w postaci gry VR, która jest dystrybuowana przez najpopularniejsze platformy dystrybucji cyfrowej w tej dziedzinie.

W obszarze nowoczesnych technologii medycznych, liczne prace badawcze w zakresie diagnostyki i leczenia chorób rzadkich i cywilizacyjnych prowadził **Instytut Genetyki Człowieka PAN**. **Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego** pracował nad nowymi substancjami fotoaktywnymi o potencjale przeciwdrobnoustrojowym oraz nad kompleksowym rozwiązaniem na rzecz

szybkiego prototypowania zaawansowanych formułacji farmaceutycznych. Jako Lider, koordynował działania na rzecz powstania Wielkopolskiego Centrum Medycyny Cyfrowej, wraz z Biobankiem. **Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu** kontynuowała badania w zakresie stwardnienia zanikowego bocznego (ALS) oraz prowadziła projekty w dziedzinie neurofizjologii, kinezyjologii i rehabilitacji. **Instytut Chemii Bioorganicznej** realizował działania na rzecz rozwoju innowacyjnych rozwiązań terapeutycznych z wykorzystaniem technologii RNA oraz narzędzi w diagnostyce klinicznej nowotworów.

Wśród zgłoszonych projektów można również wskazać takie, które realizują cele RIS 2030 w obszarze rozwoju kadr dla nowoczesnej gospodarki, wsparcia przedsiębiorczości oraz wsparcia rozwiązań dla zrównoważonego rozwoju. W 2024 r. zgłoszono 24 takie inicjatywy, na kwotę ponad 147 mln PLN. **Miasto Kalisz** oraz **Instytut Fizyki Molekularnej PAN** prowadziły projekty w zakresie popularyzacji nauki i zwiększenia dostępności, w szczególności w dziedzinach nauk ścisłych, poprzez organizację wydarzeń i festiwali naukowych. **Uniwersytet WSB Merito Poznań** rozpoczął projekt pilotażowy kształcenia w formie studiów Hi-Flex, czyli najbardziej elastycznej formy nauki w Polsce, natomiast **Collegium Da Vinci** wdrożył studia podyplomowe ESG Management, których celem jest przygotowanie specjalistów do skutecznego wdrażania strategii zrównoważonego rozwoju w firmach. **Poznański Park Naukowo-Technologiczny** wspierał sieciowanie w ramach ekosystemu innowacji oraz prowadził projekty wspierające młodą przedsiębiorczość, w tym firm deep-tech z Wielkopolski, poprzez wsparcie kapitałowe i dostęp do zaplecza badawczego, technologicznego i doradczego.

Szczegółowa lista projektów zgłoszonych w ramach monitorowania RIS 2030 znajduje się w zał. 1 do niniejszego raportu.

Monitorowanie wskaźników RIS 2030

Monitorowanie realizacji celów strategicznych, obok udokumentowania działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne Samorządu Województwa, odbywa się także za pośrednictwem katalogu wskaźników kontekstowych, prezentujących zmiany sytuacji społecznej i gospodarczej województwa w szerszym kontekście. Katalog wskaźników wybranych do monitorowania RIS 2030 znajduje się w tabeli 27.

Wskaźniki kontekstowe

Niniejszy rozdział zawiera analizę wartości powyższych wskaźników w okresie 2014-2023. Wyjątek od tej reguły stanowią wskaźniki, dla których: dane za wybrane lata są niedostępne bądź nastąpiła zmiana metodyki zbierania i/lub interpretacji danych. W takich przypadkach autorzy opracowania uzupełnili analizę o inne wskaźniki, dostępne dla 2023 r., powiązane z daną tematyką lub przedstawili dane dla okresu 2013-2022. W przypadku wskaźnika PKB na mieszkańca, jak i wskaźnika WDB na 1 pracującego, dane dostarczane są z opóźnieniem, w związku z czym analiza dotyczy okresu 2013-2022, z uwzględnieniem wartości szacunkowej dla Wielkopolski w 2023 r.

Wszystkie wskaźniki zostały przedstawione w odniesieniu do sytuacji w Wielkopolsce, natomiast wybrane wskaźniki zostały przedstawione na poziomie podregionów:

- 1) PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących);
- 2) Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na 1 pracującego;
- 3) Liczba nowo zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego na 100 tys. mieszkańców;
- 4) Wartość eksportu;
- 5) Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata;
- 6) Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców.

Tabela 27. Wskaźniki kontekstowe

Nazwa wskaźnika	Okres analizy
PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących) (%)	2013-2022 (szacunki dla 2024)
Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na 1 pracującego (zł)	2013-2022 (szacunki dla 2024)
Produkcja sprzedana przemysłu jako % wartości krajowej (%)	2014-2023 ¹⁹
Nakłady wewnętrzne na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących (%)	2014-2023
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów na 100 tys. mieszkańców	2014-2023
Liczba nowo zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego na 100 tys. mieszkańców (szt.)	2014-2023
Wartość eksportu (mln zł)	2020-2023
Personel B+R (dynamika, rok poprzedni=100) (%)	2017-2023 ²⁰
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe (%)	2013-2022 ²¹
Przedsiębiorstwa współpracujące w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw (%) ²²	2013-2022 ²³
Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców (szt.)	2014-2023
Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata (os.)	2014-2023
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem (%)	2014-2023

Źródło: opracowanie własne

Wartość PKB per capita dla Wielkopolski w 2022 roku wyniosła 85 665 zł, tj. o 13% więcej w stosunku do roku poprzedniego, co oznacza wynik zbliżony do krajowego (14%). Pomimo zauważalnego trendu wzrostowego, wartość PKB brutto na mieszkańca w relacji do średniej krajowej (Polska=100%) kształtowała się na poziomie niższym niż w latach poprzednich. Wskaźnik dla województwa wielkopolskiego w 2022 roku wyniósł 104,4%, co stanowi najniższy wynik od dziesięciu lat. Na poziomie podregionalnym, najwyższy wynik zanotował podregion m. Poznań (189%), a najniższy podregion pilski (76%).

Wg wstępnych szacunków, PKB na jednego mieszkańca w 2023 roku wyniósł w przypadku Wielkopolski 94 455 zł, co stanowi 104,5% w odniesieniu do wyniku krajowego i daje, jak w latach poprzednich, trzecie miejsce w kraju, po województwie mazowieckim (157%) i dolnośląskim (107%), tuż przed województwem śląskim (103,5%).

¹⁹ Z uwagi na dostępność danych dla roku 2024, przesunięto okres analizy, aby uwzględnić najnowsze wartości.

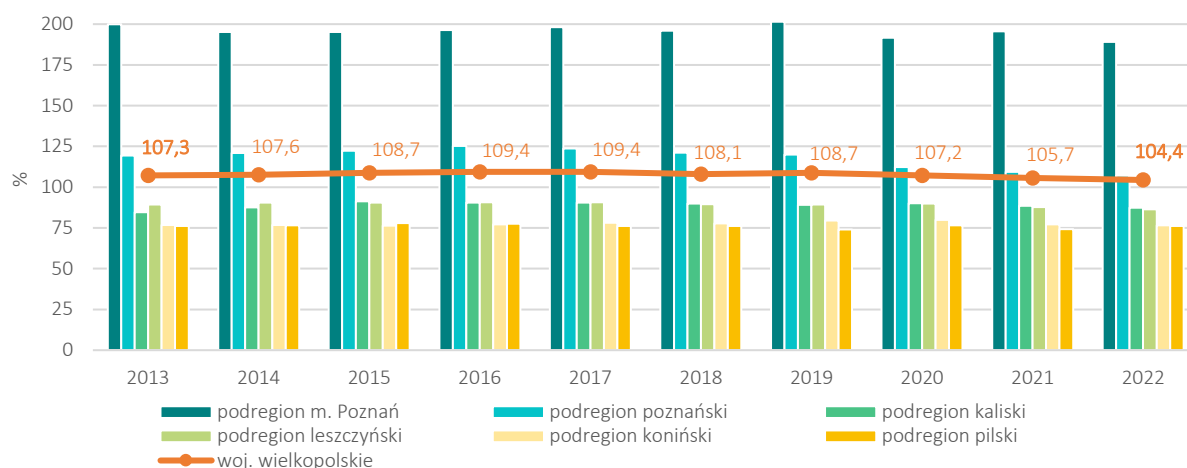
²⁰ Zmiana metodyki w 2017 r.

²¹ Zmiana częstotliwości zbierania danych z cykli jednorocznych na dwuletnie. Uzupełniono o wskaźnik „Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów podmiotów zaliczanych do wysokiej i średnio-wysokiej techniki w przychodach netto ze sprzedaży produktów podmiotów zaliczanych do sekcji Przetwórstwo przemysłowe”

²² Jw.

²³ Brak danych dla 2023 r.

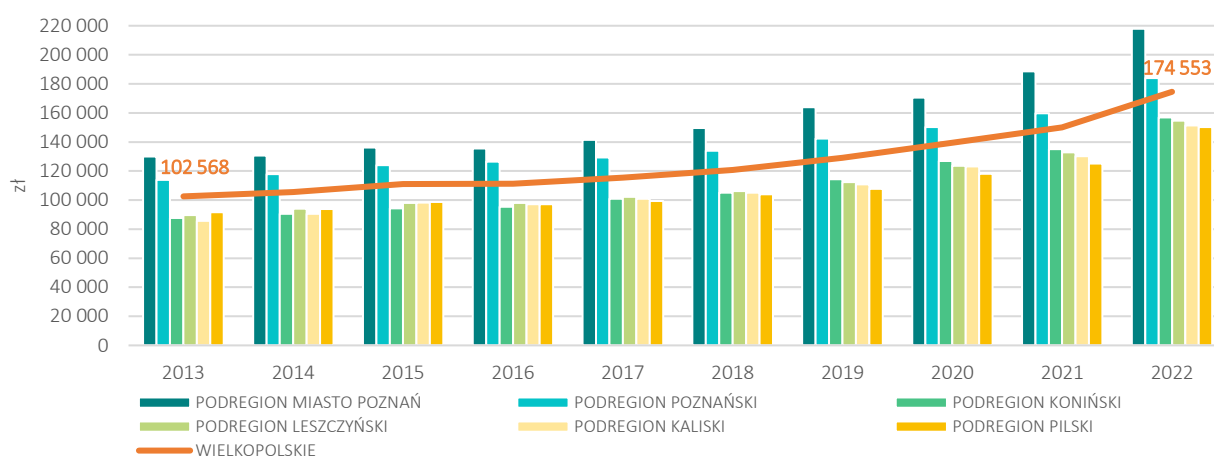
Wykres 7. PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących)

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

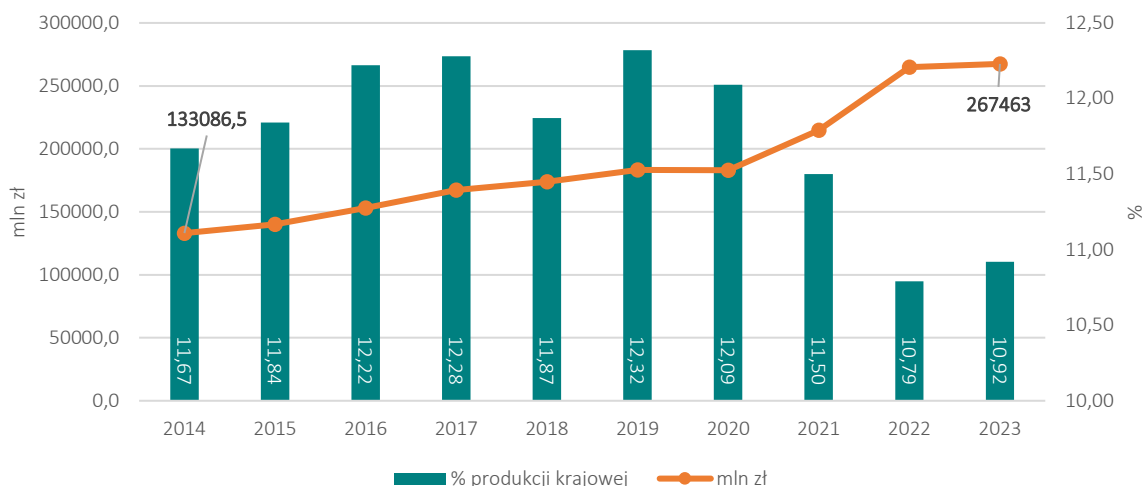
W 2022 r. odnotowano znaczny wzrost krajowej i regionalnej produktywności. Wartość dodana brutto na 1 pracującego w cenach bieżących wyniosła dla Wielkopolski 174 553 zł, co oznaczało wzrost o 16% w stosunku do roku poprzedniego. Udział Wielkopolski w tworzeniu wartości dodanej brutto kraju wyniósł 9,8%, co uplasowało ją na 3. miejscu, za województwem mazowieckim (23,8%) oraz śląskim (11,9%). W analizowanym okresie wartość wskaźnika dla Wielkopolski oraz dla podregionów wykazywała trend rosnący, z wyjątkiem 2016 r., kiedy w podregionie pilskim, kaliskim i m. Poznań odnotowano niewielki spadek wskaźnika. Na poziomie podregionalnym najwyższy wynik zanotował podregion m. Poznań (217 939zł, tj. 125% wartości na poziomie województwa), a najniższy podregion pilski (150 325zł, tj. 86%). Według wstępnych szacunków, wartość dodana brutto w regionie w 2023 r. wyniosła 301,0 mln zł, co oznacza wzrost o 11% w stosunku do roku poprzedniego (2022: 270,5 mld zł), co oznaczało 3. miejsce na mapie kraju, za województwem mazowieckim i śląskim.

Wykres 8. Wartość dodana brutto na 1 pracującego (ceny bieżące)

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 9. Produkcja sprzedana przemysłu

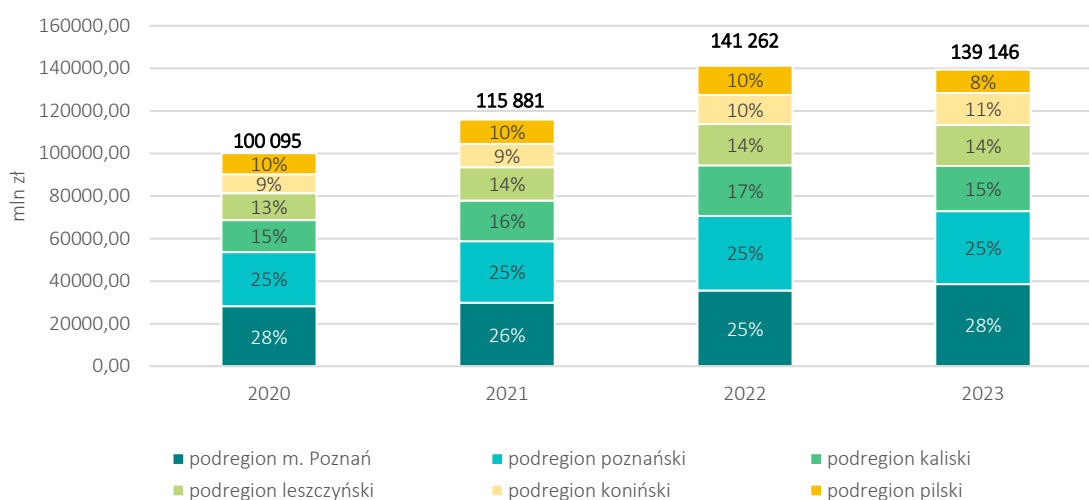
Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W 2023 r. w Wielkopolsce produkcja sprzedana przemysłu wyniosła 267 463 mln zł. Pod tym względem, podobnie jak w latach poprzednich, Wielkopolska uplasowała się na miejscu 3., za województwem mazowieckim i śląskim. W stosunku do roku poprzedniego, Wielkopolska odnotowała wzrost wartości produkcji w wysokości 2 675 mln zł. W odniesieniu do ogólnej produkcji sprzedanej przemysłu w kraju, udział Wielkopolski wyniósł 10,92%. Oznacza to, że jest to pierwszy rok, kiedy Wielkopolska odbudowuje znaczenie swojej produkcji przemysłowej na tle kraju, po okresie spadkowym począwszy od 2020 r. Wskaźnik dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł 101,0 i był niższy niż w roku poprzednim o 22,3 p. proc. Liderami w zakresie dynamiki wskaźnika były województwa łódzkie i dolnośląskie (odpowiednio 109,6 i 106,7).

Wartość eksportu wyniosła w 2023 roku 139 146 mln zł, a więc o 1% mniej w stosunku do roku poprzedniego. Największy udział w regionalnym eksporcie odnotowano w podregionie m. Poznań i poznańskim (odpowiednio 28% i 25%), najmniej w podregionie pilskim i konińskim (8% oraz 11%). Udział podregionu pilskiego oraz kaliskiego w regionalnym eksporcie zmniejszył się w stosunku do 2022 r. o 2% każdy na rzecz podregionu konińskiego oraz m. Poznań, w przypadku których odnotowano wzrost wartości eksportu. Kierunek eksportu wielkopolskich produktów obejmował głównie kraje europejskie: Niemcy (32,4%) oraz Francję (7,0%), Holandię (6,5%), Wielką Brytanię (6,1%), Włochy (4,1%), Szwecję (3,8%) i Czechy (3,8%). Do najczęściej eksportowanych towarów należały:

- pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria: 19,7% (wzrost w stosunku do 2022 r. o 1,4 p. proc),
- meble; pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki itp.; oraz oprawy i osprzęt oświetleniowy; podświetlane znaki, tablice i tabliczki, itp.; budynki prefabrykowane: 13,9% (spadek w stosunku do 2022 r. o 0,7 p. proc.),
- reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne; ich części: 12,3% (wzrost w stosunku do 2022 r. o 0,5 p. proc.),
- mięso i podroby jadalne: 6,3% (wzrost w stosunku do 2022 r. o 0,1 p. proc),
- maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części; rejestratory i odtwarzacze dźwięku, rejestratory i odtwarzacze obrazu i dźwięku oraz ich części i akcesoria: 6,1% (spadek w stosunku do 2022 r. o 0,4 p. proc.),
- tworzywa sztuczne i artykuły z nich: 5,3% (spadek w stosunku do 2022 r. o 0,5 p. proc.).

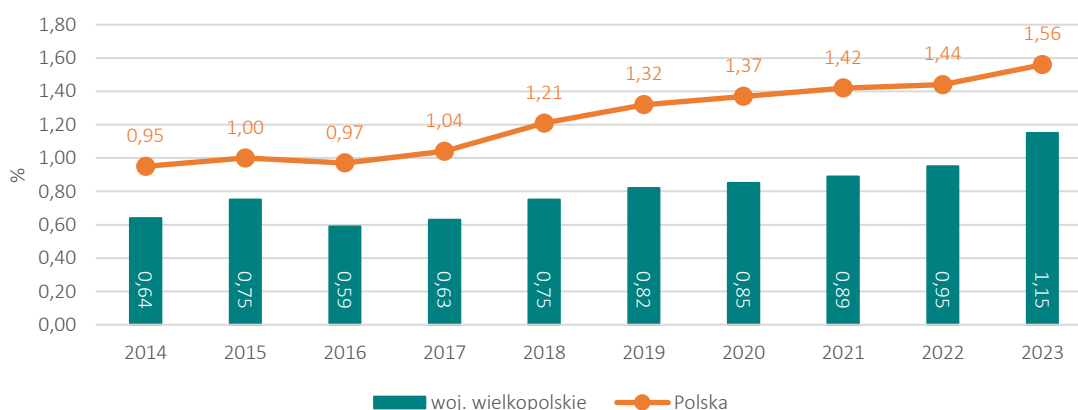
Wykres 10. Wartość eksportu (mln zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W 2023 r. nakłady wewnętrzne na działalność B+R w Wielkopolsce wyniosły 3 829,6 mln zł, tj. 1,15% wartości PKB²⁴, co stanowiło wzrost w stosunku do roku poprzedniego (0,95%) i uplasowało region na 7. miejscu w kraju. Stanowi to awans o dwie pozycje w stosunku do roku 2022 oraz awans o cztery pozycje w stosunku do 2021 r. Pomimo tego zauważalnego rosnącego trendu, nakłady na B+R w Wielkopolsce są w dalszym ciągu znacznie mniejsze niż średnie nakłady w kraju. Od 2022 r. zauważalne jest zmniejszanie się dystansu między wynikiem regionalnym a krajowym. Pod względem źródeł finansowania B+R, największe nakłady pochodziły z sektora przedsiębiorstw (37%) i sektora rządowego (37%). Nakłady na B+R w szkolnictwie wyższym wyniosły zaledwie 141,5 mln zł, tj. 4% nakładów na B+R w Wielkopolsce.

Wykres 11. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących

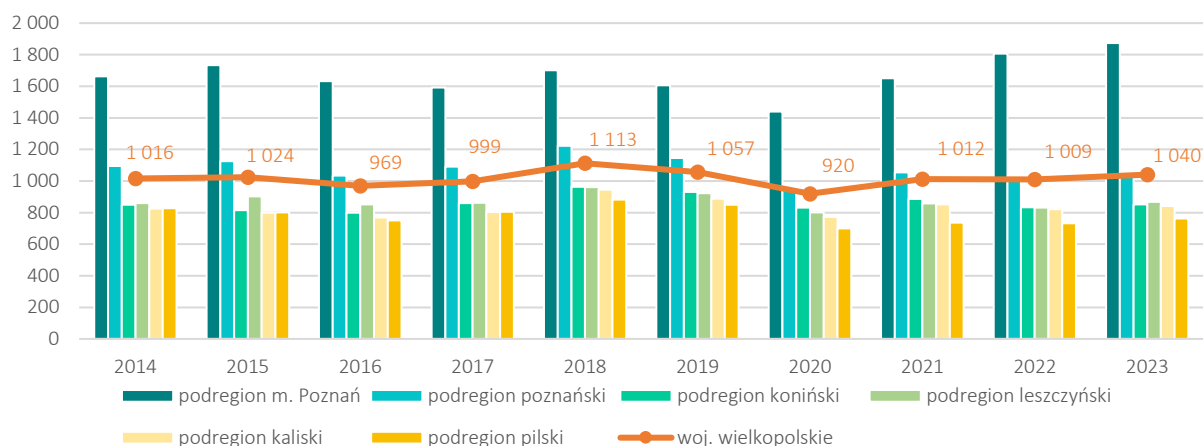
Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Pod względem liczby nowych podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2023 r. na 100 tys. mieszkańców, Wielkopolska odnotowała wynik 1040 podmiotów, co dało jej 5. miejsce w kraju, za województwami mazowieckim, pomorskim, dolnośląskim i małopolskim. Stanowi to awans o jedną pozycję w stosunku do roku poprzedniego. Na poziomie podregionalnym, powyżej średniej województwa znalazły się dwa podregiony: m. Poznań i poznański (odpowiednio: 1874 i 1046),

²⁴ Wartość dla 2023 roku opiera się na szacunku wstępnym PKB.

najstąbszy wynik odnotowano w podregionie pilskim (763). W stosunku do roku poprzedniego, w każdym z podregionów odnotowano wzrost wskaźnika w przedziale między 2-4%.

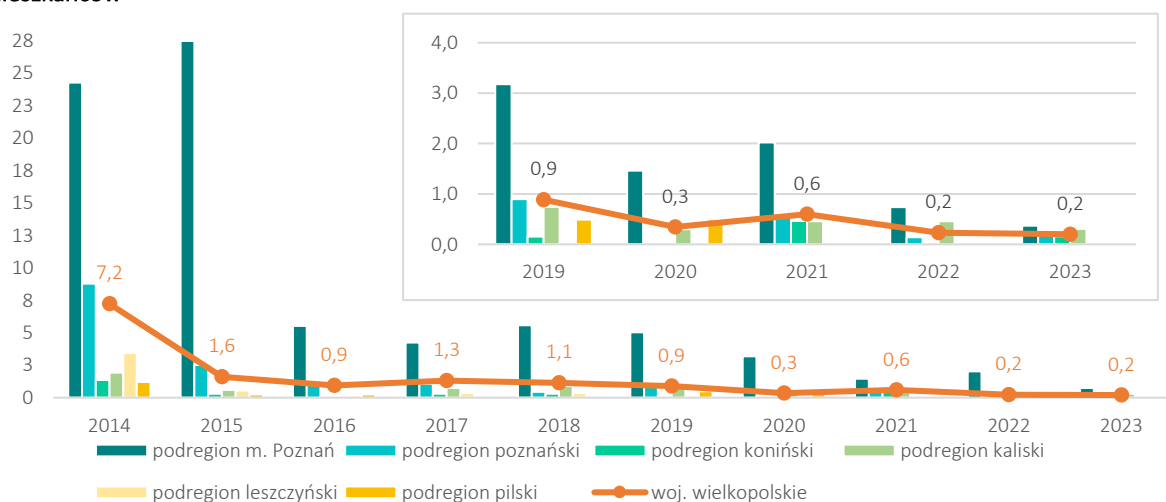
Wykres 12. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze na 100 tys. mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Pod względem liczby nowo zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego, w 2023 r. w Wielkopolsce odnotowano 7 takich spółek, po 2 w podregionie kaliskim, poznańskim i m. Poznań oraz 1 w podregionie konińskim. W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców daje wartość 0,2 i plasuje Wielkopolskę na 6. miejscu w skali kraju. Oznacza to awans o dwie pozycje w stosunku do 2022 r. Dane przedstawione w tabeli poniżej wskazują, że z roku na rok, coraz mniej spółek z kapitałem zagranicznym decyduje się zarejestrować swoją działalność na terytorium Wielkopolski – ten trend jest charakterystyczny dla wszystkich polskich regionów, z wyjątkiem województwa łódzkiego, gdzie od 2021 r. obserwuje się wzrost liczby nowych spółek z udziałem kapitału zagranicznego.

Wykres 13. Nowo zarejestrowane spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ogółem na 100 tys. mieszkańców*

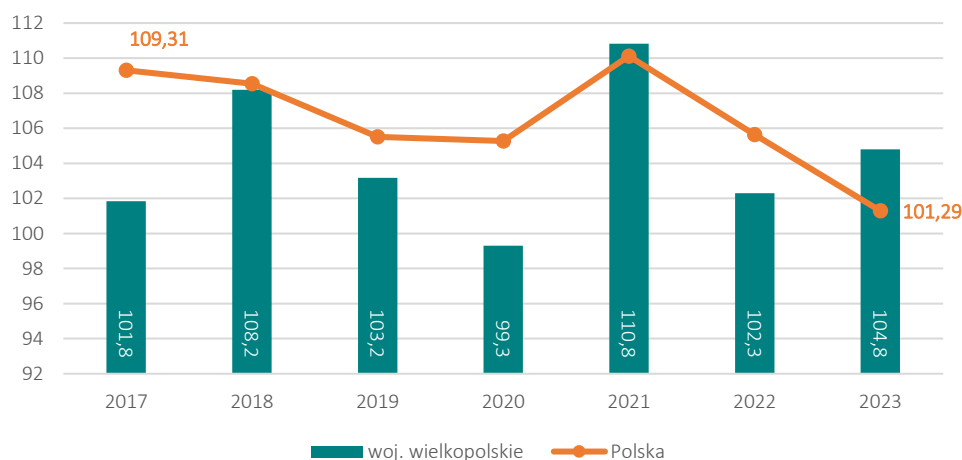
ROK	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LICZBA NOWYCH SPÓŁEK W WIELKOPOLSCE	56	33	46	40	31	12	21	8	7

*Zmiana metodyki w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Dynamika liczby personelu B+R²⁵ w 2023 r. wyniosła w przypadku Wielkopolski 104,8, co oznacza wzrost względem roku poprzedniego, w którym dynamika wyniosła 102,3. Oznacza to również powrót na 5. miejsce w rankingu regionów, z miejsca 11., które Wielkopolska zajmowała w 2022 r. Wyższą dynamikę personelu B+R zanotowały jedynie województwa warmińsko-mazurskie, lubelskie, śląskie i podkarpackie, a średnia dla kraju wyniosła 101,3. Wśród osób zatrudnionych w B+R, 60,6% stanowią badacze, 22,3% technicy i pracownicy równorzędni, a 17,1% pozostały personel pomocniczy. Oznacza to, że w Wielkopolsce udział badaczy w grupie osób zatrudnionych w B+R jest niższy od średniej krajowej (69,1%) i plasuje Wielkopolskę na 14. miejscu²⁶, przed województwem łódzkim i podlaskim. Niepokojącym faktem jest, że pomimo stałego wzrostu liczby badaczy, ich udział wśród ogółu personelu B+R w Wielkopolsce z roku na rok spada.

Wykres 14. Personel B+R (dynamika, rok poprzedni=100)²⁷

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

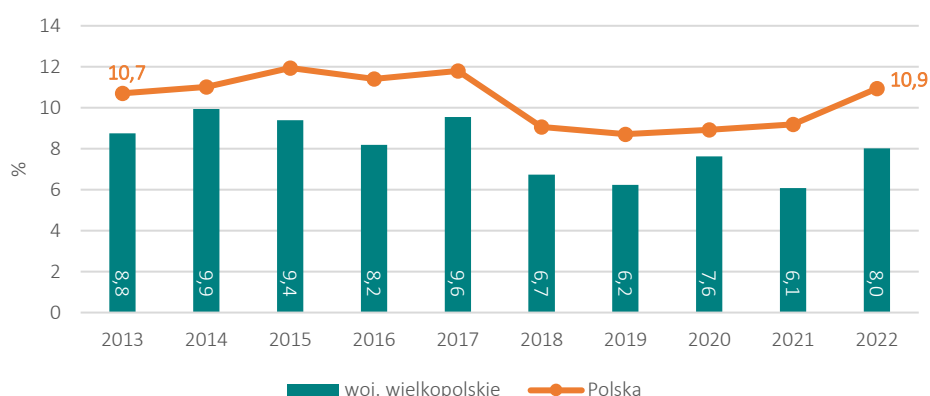
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w Wielkopolsce wyniosły w 2022 r. 8% nakładów brutto na środki trwałe, co stanowi wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 1,9 p proc. Niezmiennie od lat, wartość tego wskaźnika dla Wielkopolski pozostaje mniejsza od wartości wskaźnika dla kraju (10,9). W wartościach nominalnych, nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w 2022 roku wyniosły 3 829 mln zł, z czego za 3 087 mln zł, tj. 81% odpowiadał sektor przemysłu. Znaczna rola przemysłu w generowaniu nakładów na działalność innowacyjną jest charakterystyczna dla większości regionów, poza Mazowszem. Nakłady poniesione przez wielkopolskie przedsiębiorstwa stanowią zaledwie 7% nakładów krajowych. W tym zakresie liderem jest województwo mazowieckie, które odpowiada za 41% wszystkich nakładów, w tym za aż 58% nakładów w sektorze usługowym.

²⁵ Osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

²⁶ Liderem jest województwo małopolskie (79%) oraz kujawsko-pomorskie (74%).

²⁷ Dane prezentowane są od roku 2017. Nastąpiła wówczas zmiana metodyki wyliczania wskaźnika.

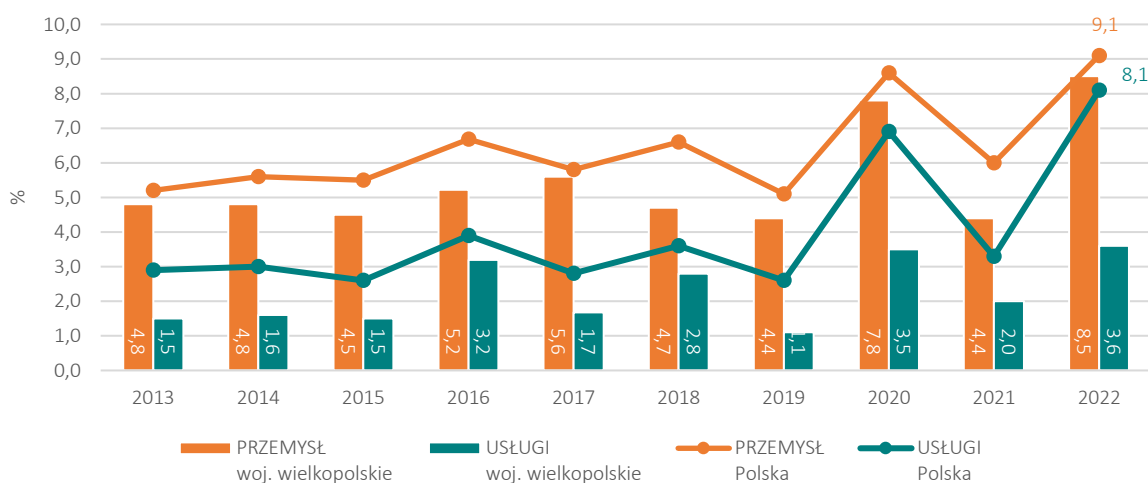
Wykres 15. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

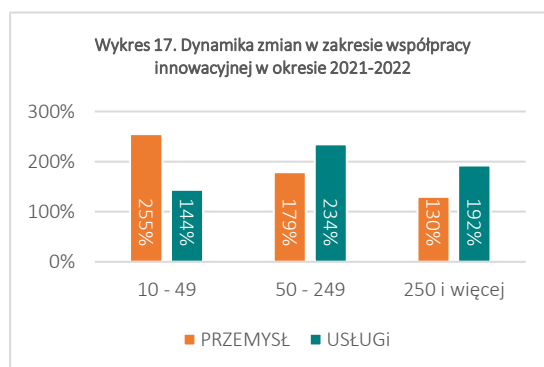
W zakresie współpracy w ramach działalności innowacyjnej, wyniki osiągane w regionie plasują się poniżej średniej krajowej: w 2022 r. jedynie 8,5% przedsiębiorstw z branży przemysłowej oraz 3,6% przedsiębiorstw z branży usługowej zadeklarowało podjęcie takiej współpracy. Na wykresie 16. widoczny jest znaczny wzrost wartości wskaźnika w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 16. Przedsiębiorstwa współpracujące w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw

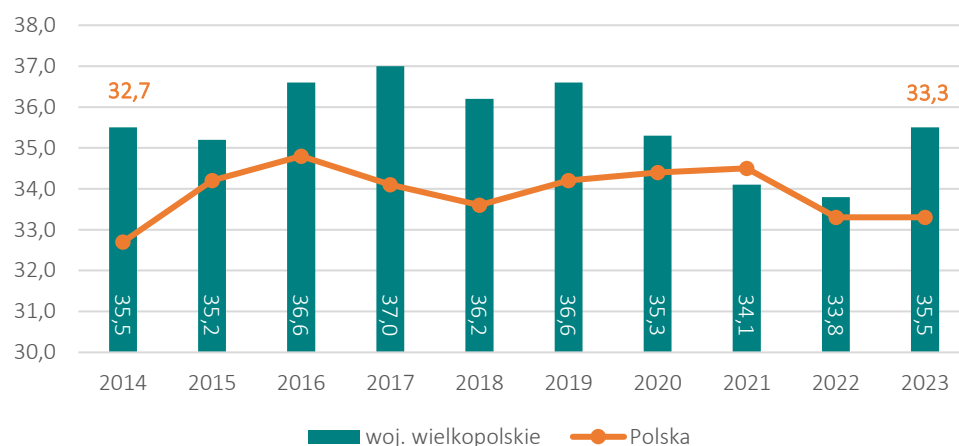

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Analizując poszczególne grupy wielkości przedsiębiorstw, zauważyć można, że wzrost w przypadku sektora przemysłu związany jest głównie z małymi przedsiębiorstwami (10-49 pracowników), natomiast w przypadku usług wzrost wskaźnika wynika głównie ze wzrostu współpracy deklarowanej przez średnie przedsiębiorstwa (50-249 pracowników). W odniesieniu do sytuacji w pozostałych regionach, Wielkopolska w 2022 r. zajęła 9. miejsce pod względem współpracy przedsiębiorstw przemysłowych (awans z 13. miejsca) oraz 12. miejsce pod względem współpracy przedsiębiorstw usługowych (spadek z 11. miejsca).

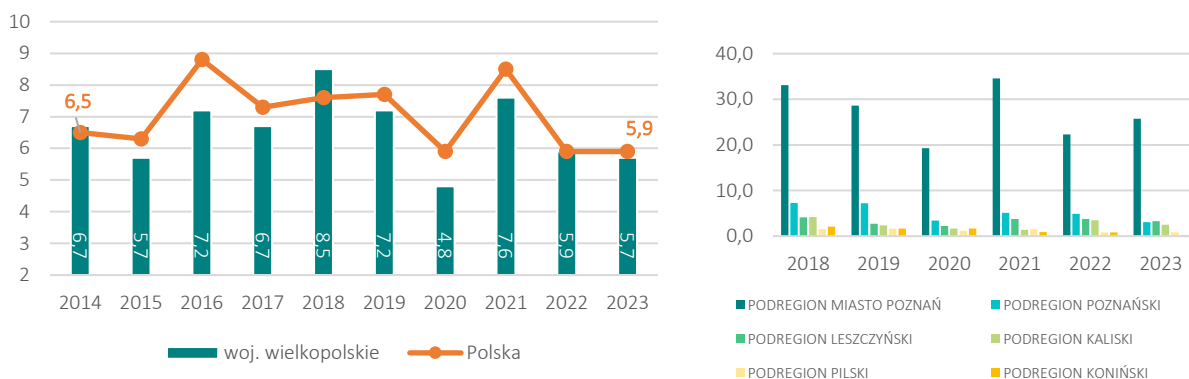
Wykres 18. Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów podmiotów zaliczanych do wysokiej i średnio-wysokiej techniki w przychodach netto ze sprzedaży produktów podmiotów zaliczanych do sekcji Przetwórstwo przemysłowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

O wysokim poziomie konkurencyjności gospodarki regionu świadczy także udział wysokiej techniki w handlu. W 2023 r. udział przychodów netto ze sprzedaży produktów podmiotów zaliczanych do wysokiej i średniej techniki w Wielkopolsce wyniósł 35,5% ogółu przychodów netto ze sprzedaży produktów w sekcji Przetwórstwo przemysłowe. Oznacza to wzrost wskaźnika w stosunku do roku poprzedniego – jest to pierwszy wzrost po okresie spadku 2020-2022. Wartość wskaźnika dla Wielkopolski przekracza średnią krajową, a dystans pomiędzy tymi wartościami w 2023 r. się zwiększył z poziomu 0,5 p. proc. w 2022 r. do 2,2 p. proc. w 2023 r. Wielkopolska uplasowała się na 6. miejscu w kraju, co stanowi awans o 2. pozycję w stosunku do 2022 r.

Wykres 19. Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców

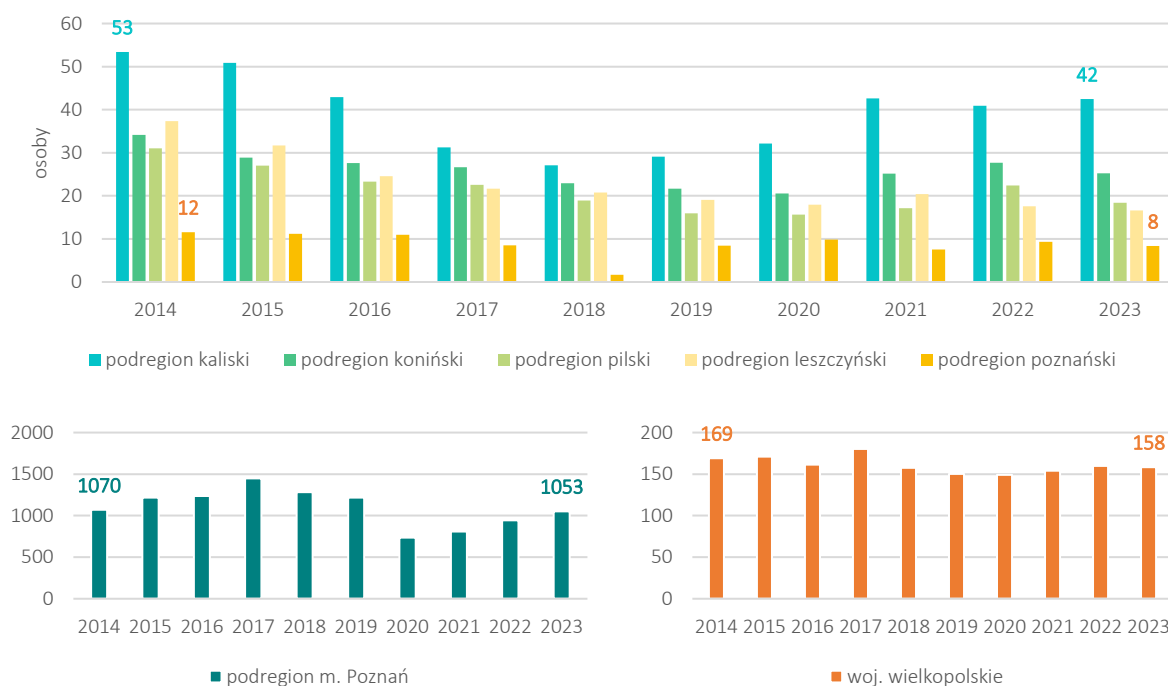

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W 2023 r. Urząd Patentowy RP udzielił 199 patentów podmiotom z województwa wielkopolskiego. Jest to spadek w stosunku do roku poprzedniego, kiedy uzyskanych praw ochrony własności było 208. W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców, Wielkopolska osiągnęła w 2023 r. wskaźnik na poziomie 5,7, zbliżony do średniej krajowej. Taki wynik uplasował region na 9. miejscu w kraju i stanowi to spadek względem roku poprzedniego (7. miejsce z wynikiem 5,9). Wielkopolska znalazła się w gronie dziewięciu regionów, które odnotowały spadek w obszarze udzielonych patentów w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Analiza pozyskanych patentów w układzie podregionów wskazuje na dominację podregionu m. Poznań, gdzie w 2023 r. uzyskano prawa patentowe dla 139 wynalazków, co w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców daje wskaźnik na poziomie 25,7. Podregionami, w których odnotowano najniższą wartość wskaźnika są podregiony pilski i koniński (odpowiednio 0,8 oraz 0,2).

Jedynie w podregionie m. Poznań i leszczyńskim zanotowano wzrost wskaźnika w stosunku do roku 2022.

Wykres 20. Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata

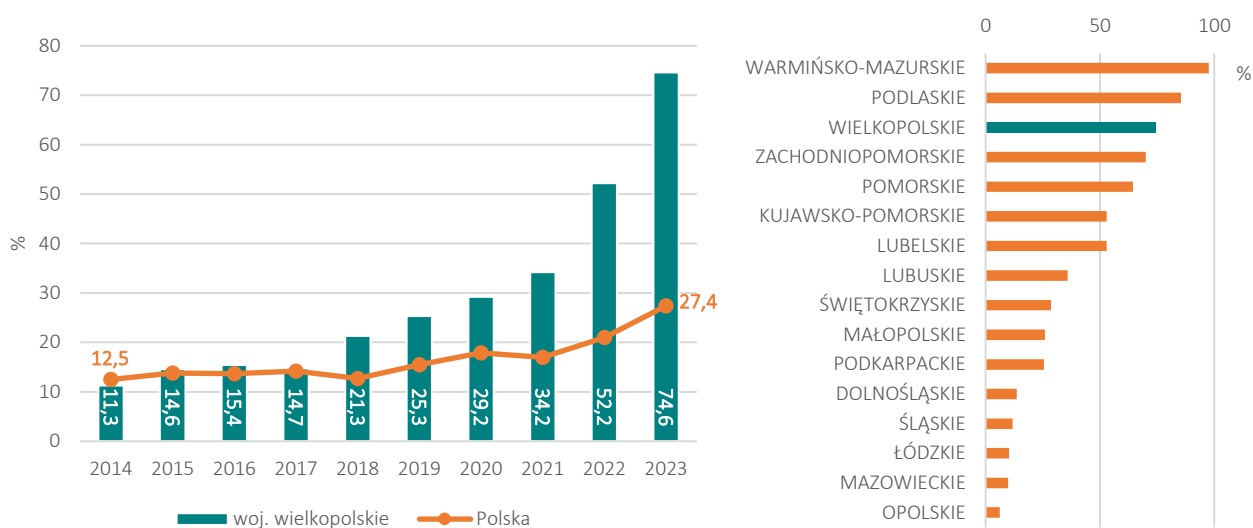
Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W 2023 r. studia wyższe w Wielkopolsce ukończyło 27 137 absolwentów. W przeliczeniu na 1000 osób w przedziale wiekowym 20-24 daje to wynik 158 absolwentów, zbliżony do średniej kraju (163). Oznacza to również 6. miejsce wśród regionów, za województwami dolnośląskim, mazowieckim, małopolskim, pomorskim oraz lubelskim i świadczy o utrzymaniu pozycji z okresu 2020-2022. Osiągnięty wynik jest niższy niż w roku poprzednim (160), a także znacznie niższy w porównaniu do okresu 2014-2017, co świadczy o co raz mniejszej grupie osób zainteresowanych ukończeniem studiów wyższych, zwłaszcza biorąc pod uwagę malejącą liczbę osób w analizowanej grupie wiekowej²⁸. W układzie podregionów, najwyższe wartości odnotowane zostały w m. Poznań (1053), co jest sytuacją naturalną dla stolicy regionu i wiąże się z występowaniem migracji ludności w celach edukacyjnych do większych ośrodków miejskich charakteryzujących się szerszą ofertą studiów wyższych. Na drugim i trzecim miejscu znalazły się podregion kaliski (42) i koniński (25). W porównaniu do roku poprzedniego, większość podregionów odnotowała spadek wskaźnika. Jedynie podregiony m. Poznań i kaliski odnotowały jego wzrost (odpowiednio o 11% oraz 4%).

Udział OZE w produkcji energii elektrycznej ogółem w Wielkopolsce wyniósł w 2023 r. 74,6%, co stanowiło wzrost o 22,4 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego i pozwoliło na zajęcie 3. miejsca wśród regionów (awans o trzy pozycje w stosunku do 2022 r.). Równocześnie Wielkopolska zajęła 2. pozycję pod względem dynamiki wzrostu wskaźnika (43%), za województwem łódzkim (62%). Wynik osiągnięty przez Wielkopolskę jest wyższy niż średnia krajowa (27,4%) – taka sytuacja utrzymuje się od 2017 r. Analiza danych w okresie 2014-2023 potwierdza wzrost znaczenia energii ze źródeł odnawialnych, co jest zgodne z polityką energetyczną na poziomie europejskim i krajowym.

²⁸ Obok liczby absolwentów, maleje także liczba studentów w przeliczeniu na 1000 osób w wieku 20-24.

Wykres 21. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Wskaźniki nakładów i produktów

Wskaźniki nakładów i produktów służą ocenie efektywności realizowanych działań poprzez wskazanie wielkości nakładów poniesionych przez realizatorów RIS 2030 oraz efektów (produktów) zrealizowanych działań. Przyjęte w systemie monitorowania RIS 2030 wskaźniki powiązane były ze wskaźnikami stosowanymi w Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020 (WRPO 2014+), którego realizacja zakończyła się w 2023 roku. W związku z niewielkimi zmianami, jakie nastąpiły w nazwach wybranych wskaźników stosowanych w aktualnie obowiązującym programie regionalnym, tj. Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW), w tabeli 28 przedstawiono korelację pomiędzy wskaźnikami dedykowanymi WRPO 2014+ oraz FEW.

Tabela 28. Wskaźniki nakładów i produktów

Wskaźniki monitorowania RIS 2030 w powiązaniu z WRPO / FEW	Wskaźniki monitorowania RIS 2030 w powiązaniu z FEW	Rodzaj wskaźnika
Wartość podpisanych umów na projekty wpisujące się w IS (w rozbiciu na poszczególne IS)	Wartość podpisanych umów na projekty wpisujące się w IS (w rozbiciu na poszczególne IS)	Wskaźnik nakładu
Liczba przedsiębiorstw / jednostek naukowych otrzymująca wsparcie na projekty wpisujące się w IS (w rozbiciu na poszczególne IS)	Liczba przedsiębiorstw / jednostek naukowych otrzymująca wsparcie na projekty wpisujące się w IS (w rozbiciu na poszczególne IS)	Wskaźnik nakładu
Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty wpisujące się w IS	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty wpisujące się w IS	Wskaźnik nakładu
Liczba wdrożeń prac badawczych w zakresie IS	Liczba wdrożonych wyników prac B+R w zakresie IS	Wskaźnik produktu
Liczba nowych miejsc pracy w firmach tworzących IS	Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach w obszarach IS	Wskaźnik produktu
	Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach w obszarach IS	Wskaźnik produktu

Źródło: opracowanie własne

System monitorowania RIS 2030 obejmuje 7 działań FEW związanych z podnoszeniem konkurencyjności i innowacyjności, które wspierane są za pośrednictwem Priorytetów 1 i 10:

- 1.01 Wsparcie potencjału B+R podmiotów badawczych w regionie,
- 1.02 Wsparcie działalności B+R przedsiębiorstw i konsorcjów przedsiębiorstw z organizacjami badawczymi, w tym w zakresie infrastruktury B+R,
- 1.05 Wsparcie konkurencyjności i rozwoju przedsiębiorstw w dostosowaniu do wyzwań gospodarki – Instrumenty finansowe,
- 1.06 Rozwój przedsiębiorstw poprzez wsparcie IOB/Klastry oraz wsparcie ich potencjału,
- 1.07 Wzmocnienie procesu przedsiębiorczego odkrywania i promocja gospodarki w regionie,
- 10.02 Wsparcie inwestycji w MŚP i dużych przedsiębiorstwach,
- 10.03 Budowa ekosystemu instytucji otoczenia biznesu oraz wsparcie publicznej infrastruktury B+R i cyfryzacji administracji publicznej.

Przedstawiane w raporcie wartości wskaźników nakładów i produktów dotyczą umów o dofinansowanie projektów, które podpisano w 2024 r. w ramach ww. działań FEW. Przyporządkowanie do poszczególnych IS nastąpiło, zgodnie z metodyką wskazaną w RIS 2030, w oparciu o PKD. W związku z tym, że jeden z działów PKD (Sekcja C Dział 25) przypisany jest do dwóch IS (IS.2. Wnętrza przyszłości oraz IS.3. Przemysł jutra), projekty związane z tym działem uwzględniono w obu tych specjalizacjach.

Wskaźniki nakładów

W 2024 r. w ramach FEW podpisano 30 umów o dofinansowanie projektów związanych z IS (wszystkie uzyskały wsparcie za pośrednictwem Działania 10.02) o łącznej wartości 51,1 mln zł. Podmioty, z którymi zawarto umowy reprezentowały wszystkie regionalne IS.

Tabela 29. Wskaźniki nakładów dla projektów FEW (umowy podpisane w 2024 r.)*

Rok 2024				
Nazwa wskaźnika	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów [PLN]	Liczba przedsiębiorstw/ jednostek naukowych otrzymująca wsparcie na projekty wpisujące się w IS	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty wpisujące się w IS
Nazwa IS				
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	2	6 737 692,77	2	4 526 044,41
Wnętrza przyszłości	15	30 369 732,12	15	17 913 549,38
Przemysł jutra	10	7 241 043,36	10	2 497 134,77
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	1	5 518 272,00	1	3 948 032,00
Rozwój oparty na ICT	1	699 000,00	1	209 700,00
Nowoczesne technologie medyczne	8	5 637 015,27	8	1 691 104,60
SUMA	30	51 125 646,89	30	28 937 610,81

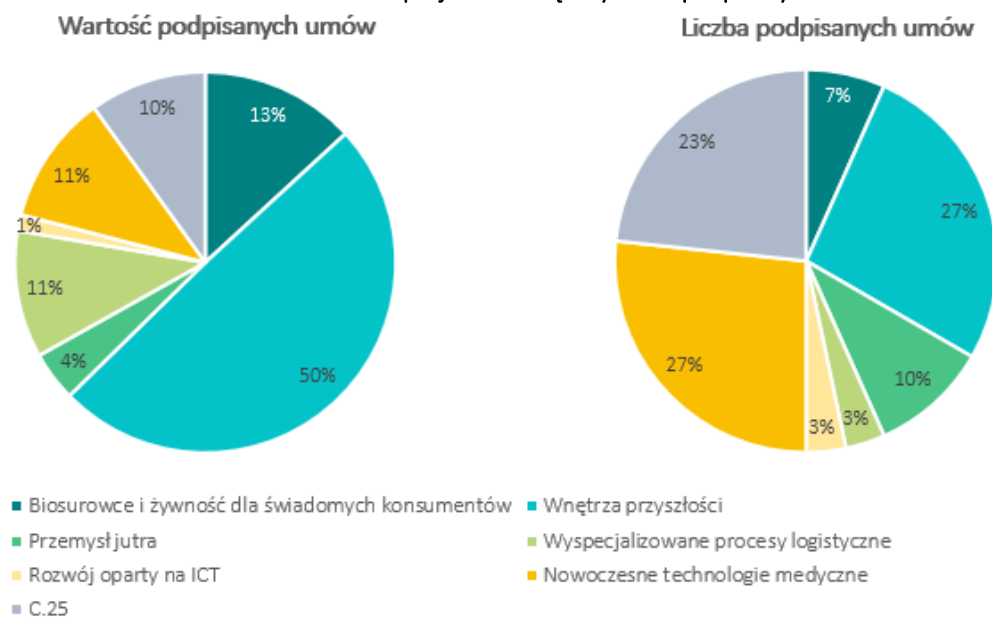
* projekty przypisane do PKD C.25 (7 projektów o wartości 5 077 108,63 zł) uwzględniono zarówno w IS.2. Wnętrza przyszłości, jak i w IS.3. Przemysł jutra, w związku z czym suma wartości zamieszczonych przy poszczególnych IS nie jest równa łącznej wartości wskazanej w tabeli

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Instytucji Zarządzającej FEW

Zarówno pod względem liczby umów i podmiotów je realizujących, jak również wartości umów i zaangażowanych w nie środków prywatnych, dominowała specjalizacja IS.2. Wnętrza przyszłości²⁹. Najmniejszy udział w strukturze podpisanych umów miała natomiast specjalizacja IS.5. Rozwój oparty na ICT.

²⁹ Dominacja IS pozostaje znaczna nawet po odliczeniu wartości powielających się projektów dotyczących PKD C.25.

Wykres 22. Struktura umów o dofinansowanie projektów związanych z IS podpisanymi w ramach FEW w 2024 r.*

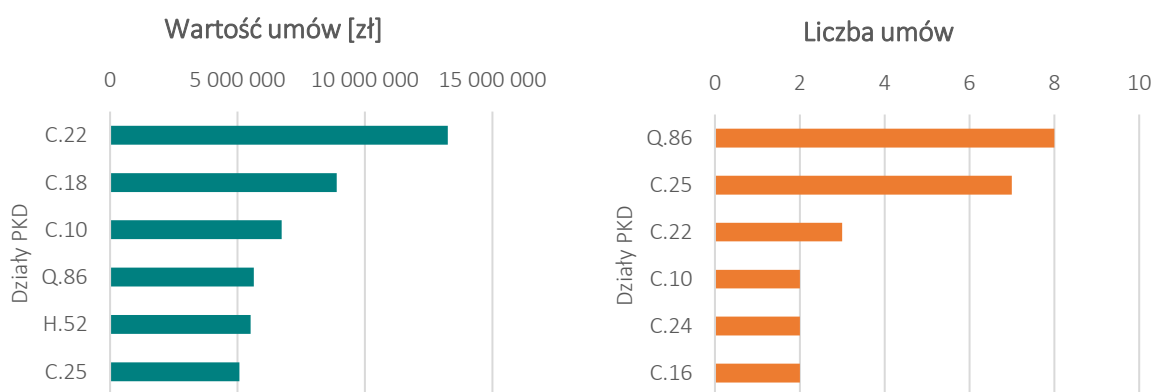

* ze względu na to, że PKD C.25 przypisana jest do dwóch specjalizacji: IS.2. Wnętrza przyszłości oraz IS.3. Przemysł jutra, na wykresach przedstawiono ją jako odrębną kategorię

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Instytucji Zarządzającej FEW

Analizując strukturę podpisanych w 2024 r. umów można zauważyć, że pod względem wartości dofinansowanych projektów wyróżniały się działy PKD 2007 należące do sekcji C, tj.: 22 *Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych*, 18 *Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji* oraz 10 *Produkcja artykułów spożywczych*. Natomiast biorąc pod uwagę liczbę umów, największą ich liczbę odnotowano w przypadku działów 86 *Opieka zdrowotna* (sekcja Q) oraz 25 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (sekcja C).

Wykres 23. Dominujące działy PKD pod względem wartości i liczby umów o dofinansowanie projektów związanych z IS podpisanymi w ramach FEW w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Instytucji Zarządzającej FEW

Tabela 30. Umowy o dofinansowanie projektów związanych z IS podpisane w ramach FEW w 2024 r. (w podziale na regionalne IS oraz działy PKD 2007)*

Nazwa IS	Dział PKD specjalizacji	Liczba podpisanych umów	Wartość podpisanych umów [PLN]	Liczba przedsiębiorstw/ jednostek naukowych otrzymująca wsparcie	Inwestycje prywatne [PLN]
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	10	2	6 737 692,77	2	4 526 044,41
Wnętrza przyszłości	13	1	854 700,00	1	256 410,00
Wnętrza przyszłości	16	2	1 426 785,00	2	428 035,50
Wnętrza przyszłości	17	1	858 035,00	1	257 410,50
Wnętrza przyszłości	18	1	8 897 806,47	1	6 365 910,32
Wnętrza przyszłości	22	3	13 255 297,02	3	8 757 828,71
Wnętrza przyszłości	25	7	5 077 108,63	7	1 847 954,35*
Przemysł jutra	24	2	1 429 601,10	2	428 880,33
Przemysł jutra	25	7	5 077 108,63	7	1 847 954,35*
Przemysł jutra	27	1	734 333,63	1	220 300,09
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	52	1	5 518 272,00	1	3 948 032,00
Rozwój oparty na ICT	62	1	699 000,00	1	209 700,00
Nowoczesne technologie medyczne	86	8	5 637 015,27	8	1 691 104,60

* projekty przypisane do PKD C.25 uwzględniono zarówno w IS.2. Wnętrza przyszłości, jak i w IS.3. Przemysł jutra

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Instytucji Zarządzającej FEW

Powyższe działania uzupełniane są poprzez działania z Europejskiego Funduszu Społecznego+. W 2024 r. realizowano projekty w zakresie dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb branż przyszłości, a także poprawy kompetencji innowacyjnych w cyklu kształcenia i uczenia się przez całe życie. Tabela 31. przedstawia wartości wskaźników, monitorowanych w tych obszarach.

Tabela 31. Wskaźniki monitorujące działania w obszarze Europejskiego Funduszu Społecznego+ na poziomie regionalnym

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika (stan na 31.12.2024)
C4.1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb branż przyszłości	
Wartość zakontraktowanych środków (w części współfinansowanej z UE) w ramach działań realizujących cel szczegółowy g	78 350 346,99 zł
Wartość zakontraktowanych umów o dofinansowanie (w części współfinansowanej z UE) wdrażających usługi rozwojowe realizowane za pośrednictwem BUR	141 489 456,38 zł
Wartość projektu Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2030 (w części współfinansowanej z UE)	98 804 750,84 zł
C4.2. Poprawa kompetencji innowacyjnych w cyklu kształcenia i uczeniu się przez całe życie	
Wartość zakontraktowanych projektów (w części współfinansowanej z UE) realizujących wskaźnik kluczowy „Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem”	70 440 865,11 zł
Wartość zakontraktowanych umów o dofinansowanie (w części współfinansowanej z UE) wdrażających usługi rozwojowe realizowane za pośrednictwem BUR	141 489 456,38 zł
Wartość zakontraktowanych środków (w części współfinansowanej z UE) w ramach działań realizujących cel szczegółowy g	78 350 346,99 zł
Wartość zakontraktowanych projektów (w części współfinansowanej z UE) realizujących wsparcie na rzecz szkolnictwa zawodowego, w tym projekt „Czas zawodowców – nowoczesne kształcenie w Wielkopolsce”	43 020 281,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Instytucji Zarządzającej WRPO 2014+

Wskaźniki produktu

W ramach monitorowania RIS 2030 wyznaczono 3 wskaźniki produktu, przy czym w przypadku 2 z nich, tj. *Liczba wdrożonych wyników prac B+R* oraz *Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach*, wartości dla 2024 r. – ze względu na brak podpisanych w tym okresie umów o dofinansowanie projektów z tego zakresu – wynoszą 0. Wskaźnik odnoszący się do liczby miejsc pracy utworzonych we wspieranych jednostkach (wg ekwiwalentu pełnego czasu pracy: EPC) osiągnął natomiast wartość 49 EPC. Większość powstałych miejsc pracy związana była z IS.2. Wnętrza przyszłości oraz IS.6. Nowoczesne technologie medyczne. Działami PKD 2007, w których odnotowano najwyższe wartości wskaźnika były: 86 *Opieka zdrowotna* (sekcja Q) oraz 25 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (sekcja C) – w odpowiednio 14 i 9 EPC.

Tabela 32. Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach w podziale na IS oraz wg PKD 2007*

Nazwa IS	Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach [EPC]	
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	4	
Wnętrza przyszłości	24	
Przemysł jutra	13	
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	2	
Rozwój oparty na ICT	1	
Nowoczesne technologie medyczne	14	
SUMA	49	

Działy PKD	0	3	6	9	12	15
Q.86						
C.25						
C.22						
C.10						
C.24						
C.16						
C.13						
C.17						
C.18						
H.52						
J.62						

* wartość wskaźnika dla projektów przypisanych do PKD C.25 (wynoszącą 9 EPC) uwzględniono zarówno w IS.2. Wnętrza przyszłości, jak i w IS.3. Przemysł jutra, w związku z czym suma wartości zamieszczonych przy poszczególnych IS nie jest równa łącznej wartości wskazanej w tabeli

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Instytucji Zarządzającej FEW

Benchmarking

Uzupełnieniem analizy pozycji Wielkopolski pod kątem innowacyjności jest benchmarking z wybranymi województwami. W ramach Systemu Monitorowania RIS 2030³⁰ dokonano oceny korelacji inteligentnych specjalizacji regionów i wskazano do benchmarkingu województwa lubelskie, lubuskie i zachodniopomorskie. Stanowią one punkt odniesienia dla określenia pozycji Wielkopolski.

Do analizy wybrano wskaźniki kontekstowe, analizowane w poprzednich rozdziałach (tabela 27)³¹. Dokonano porównania wartości wskaźników w okresie 2014-2023, z wyjątkiem wskaźników dla których dane prezentowane są z opóźnieniem (wskaźnik W.1., W.2.), zmieniła się metodyka (W.6.) bądź nastąpiła zmiana częstotliwości prezentacji danych (W.7., W.8.).

³⁰ Uchwała Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 6473/2023 z dnia 21 kwietnia 2023 r. w/s. zatwierdzenia zmiany systemu monitorowania RIS 2030.

³¹ W ramach benchmarkingu nie analizowano wskaźnika: „Wartość eksportu” ze względu na problemy z dostępem do danych nt. działalności ekspertowej oraz wskaźnika „Przedsiębiorstwa współpracujące w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw”, z uwagi na zmianę metodyki zbierania danych przez GUS i przejście na cykle dwuletnie.

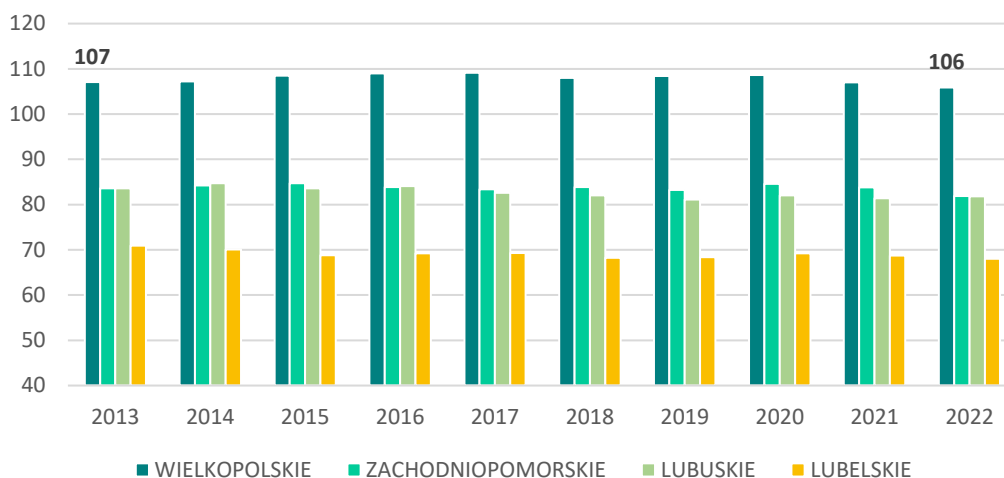
Tabela 33. Wskaźniki kontekstowe wybrane do benchmarkingu

W.1.	PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących)
W.2.	Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na 1 pracującego
W.3.	Produkcja sprzedana przemysłu jako % wartości krajowej
W.4.	Nakłady wewnętrzne na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących
W.5.	Liczba nowo zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego na 100 tys. mieszkańców
W.6.	Personel B+R (dynamika, rok poprzedni=100)
W.7.	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe
W.8.	Przedsiębiorstwa współpracujące w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw
W.9.	Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców
W.10.	Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata
W.11.	Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem

Źródło: opracowanie własne

Według danych na 2022 r., Wielkopolska zajęła 1. miejsce na tle pozostałych województw uwzględnionych w analizie porównawczej, z PKB stanowiącym 106% średniej krajowej. W porównaniu do poprzedniego roku, wszystkie województwa odnotowały spadek wskaźnika. Analizując dane dotyczące PKB badanych regionów z lat 2013-2022 największe wahania wartości wskaźnika zanotowano w województwie lubelskim (2,9), najmniejsze w województwie wielkopolskim (1,2).

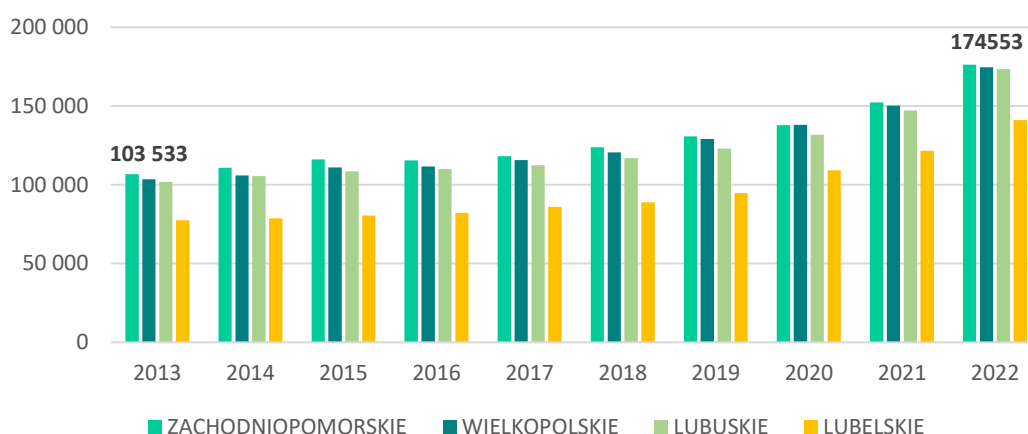
Wykres 24. PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących)

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W przypadku wskaźnika wartość dodana brutto na 1 pracującego, dane za 2023 r. dostarczone są z opóźnieniem, w związku z czym w analizie skupiono się na okresie 2013-2022. We wszystkich województwach odnotowano stabilny wzrost. W 2022 r. Wielkopolska uplasowała się na 2. miejscu za województwem zachodniopomorskim, z wynikiem 174 553 zł. Warto zwrócić uwagę, iż na przestrzeni ostatnich lat dynamika wskaźnika województwa lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego pozostaje na zbliżonym poziomie. Województwo lubelskie pomimo gorszych wyników, również odnotowuje stabilny wzrost wartości wskaźnika.

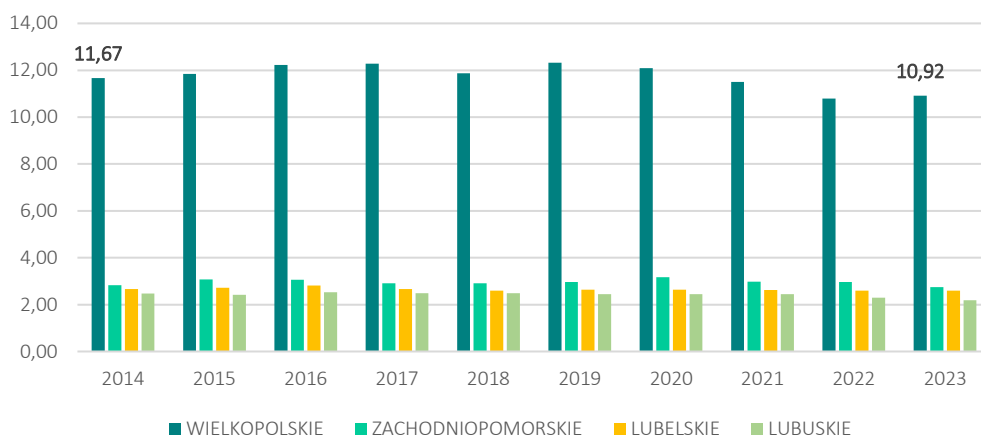
Wykres 25. Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na 1 pracującego

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W 2023 r. udział Wielkopolski w produkcji sprzedanej przemysłu w kraju wyniósł 10,92%, co oznacza niewielki wzrost w stosunku do roku poprzedniego (2022: 10,79%). W przypadku województw zachodniopomorskiego oraz lubuskiego zaobserwowano niewielki spadek wartości wskaźnika względem poprzednich lat (odpowiednio o 0,22 oraz 0,1 p. proc.). Województwo lubelskie odnotowało taki sam wynik jak w 2022 r..

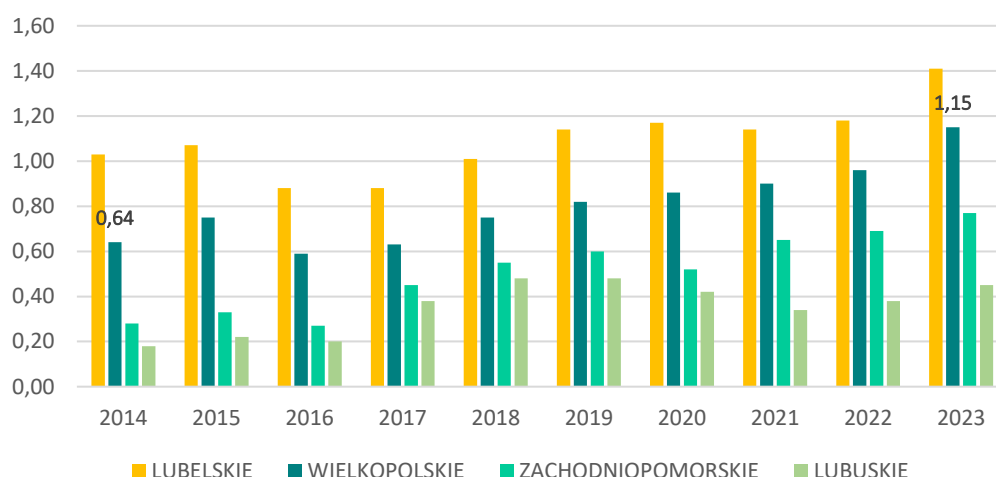
Wykres 26. Produkcja sprzedana przemysłu jako % wartości krajowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W odniesieniu do środków finansowych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową, liderem w zestawieniu pozostaje województwo lubelskie, które w 2023 r. na nakłady wewnętrzne, na działalność B+R przeznaczyło 1,41% PKB. Na 2. miejscu znalazła się Wielkopolska, z wartością 1,15%. Od 2016 r. można zauważyć trend rosnący wartości wskaźnika. Największą dynamikę wskaźnika w okresie 2022-2023 zanotowano w województwie wielkopolskim (wzrost o 0,19 p. proc.) i lubelskim (wzrost o 0,23 p. proc.).

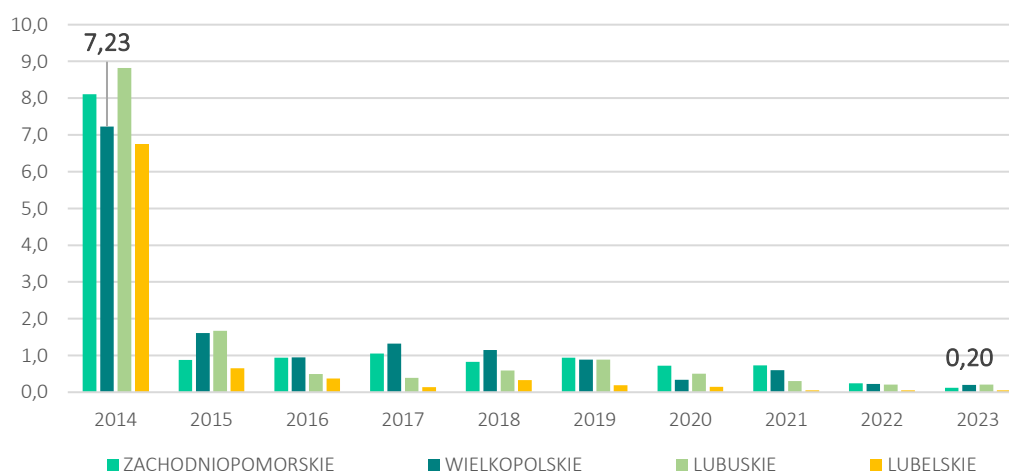
Wykres 27. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Pod względem liczby nowo zarejestrowanych spółek z udziałem handlu zagranicznego, W 2023 r. w województwie wielkopolskim odnotowano tylko 7 takich spółek (w 2022 r.: 8), co w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców daje wartość 0,20 i plasuje Wielkopolskę na 2. miejscu, za województwem lubuskim (0,21). Od 2015 r. w przypadku każdego czterech województwa występuje trend malejący.

Wykres 28. Liczba nowo zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego na 100 tys. mieszkańców

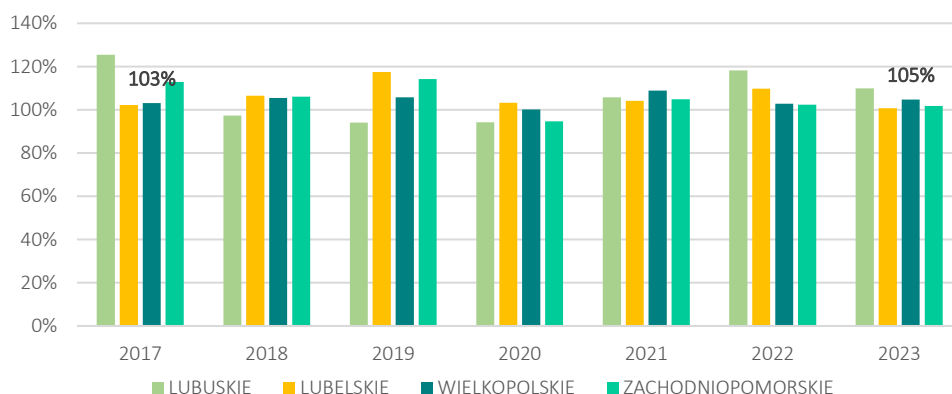

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Analiza dynamiki personelu B+R³² W 2023 r. wykazała niewielką poprawę sytuacji Wielkopolski w porównaniu do poprzedniego roku, co pozwoliło awansować regionowi na 2. miejsce, wyprzedzając województwa lubelskie i zachodniopomorskie. Wielkopolska odnotowała dynamikę na poziomie 105% (2022: 103%). Najwyższy wynik dynamiki personelu B+R osiągnęło województwo lubuskie (110%). Województwo wielkopolskie wciąż pozostaje regionem, który charakteryzuje się najmniejszymi wahaniami dynamiki wskaźnika.

³² Osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

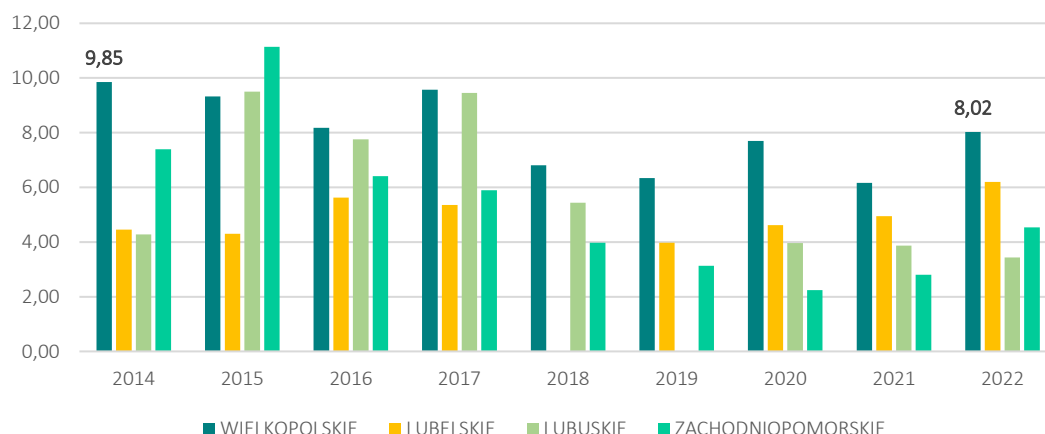
Wykres 29. Personel B+R (dynamika, rok poprzedni=100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Przy analizie wielkości nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach uwzględniono okres 2014-2022 ze względu na brak danych za 2023 r. Wielkopolska, niezmiennie od 2016 r., jest liderem wśród badanych regionów. W 2022 r. w województwie wielkopolskim przedsiębiorstwa przeznaczyły 8,02% nakładów brutto na środki trwałe na działalność innowacyjną. Stanowi to wzrost o 1,86 p.p. względem 2021 r.. Wzrost wskaźnika wykazały również województwo lubelskie (1,25 p.p.) oraz województwo zachodniopomorskie (1,74 p.p.). Województwo lubuskie jako jedyne uzyskało gorszy wynik niż 2021 r..

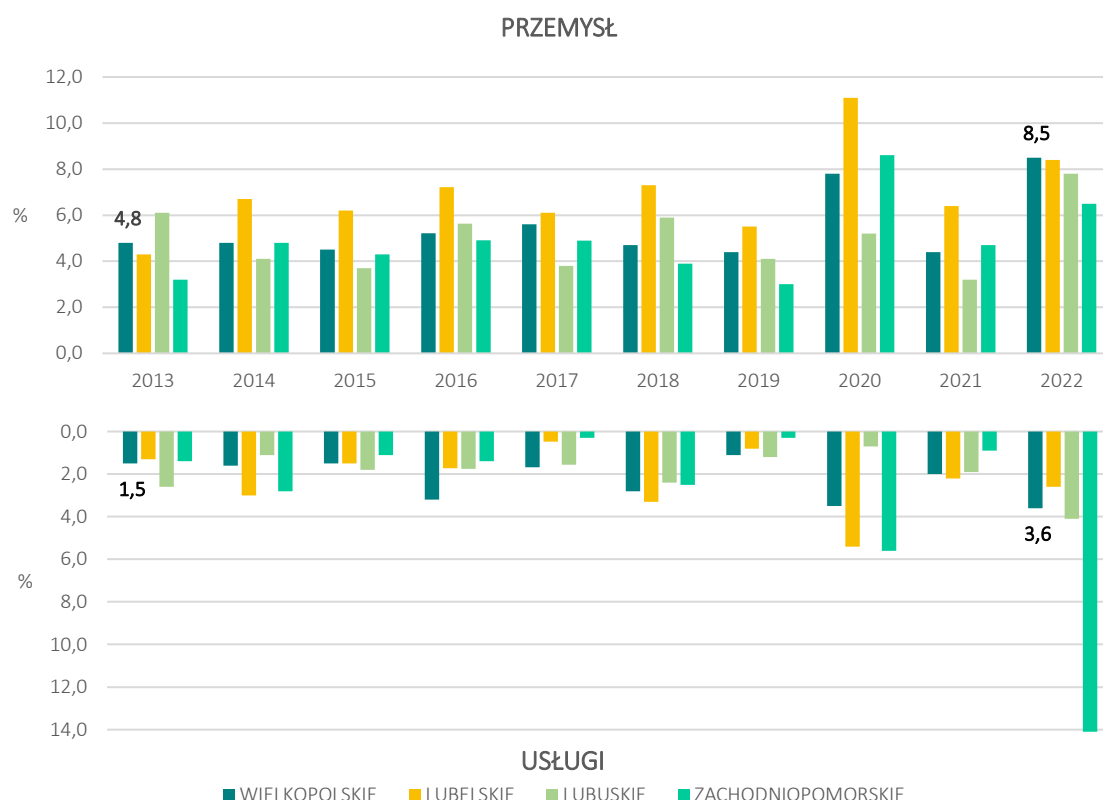
Wykres 30. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W 2022 r. w Wielkopolsce współpracę w ramach działalności innowacyjnej zadeklarowało 8,5% przedsiębiorstw z branży przemysłowej oraz 3,6% z branży usługowej. Plasuje to województwo odpowiednio na 1. i 3. miejscu. W stosunku do 2021 r. wszystkie województwa odnotowały wzrost wskaźnika wśród przedsiębiorstw przemysłowych (od 1,6 do 4,4 p.p.). W branży usługowej sytuacja również uległa poprawie. Województwa wielkopolskie, lubelskie i lubuskie odnotowały niewielki wzrost wskaźnika względem 2021 r. (od 1,3 do 2,1 p.p.). W 2022 r. największy skok wartości odnotowano w przypadku województwa zachodniopomorskiego, które z wynikiem 14,1% uplasowało się na 1. miejscu.

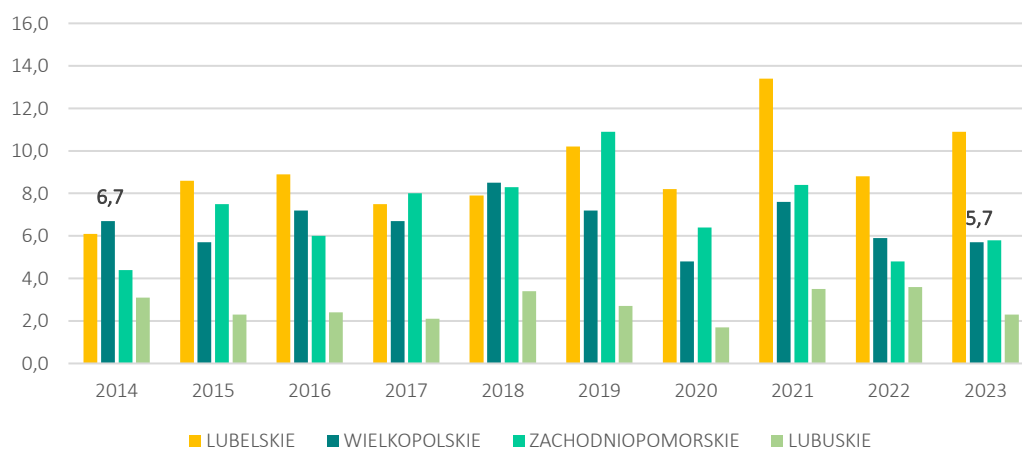
Wykres 31. Przedsiębiorstwa współpracujące w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W przypadku liczby patentów udzielonych przedsiębiorstwom w poszczególnych regionach, wartości wskaźnika w okresie 2014-2023 podlegają znacznym wahaniom. W ostatnim roku województwa lubelskie i zachodniopomorskie odnotowały wzrost wskaźnika (o odpowiednio 24 oraz 21%), natomiast województwo lubuskie oraz wielkopolskie wykazały spadek wartości badanej cechy (o odpowiednio 36% oraz 3%). Wielkopolskie podmioty uzyskały w 2023 r. 5,7 patentów w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców, co uplasowało region na 3. miejscu za województwem lubelskim (10,9) i województwem zachodniopomorskim (5,8).

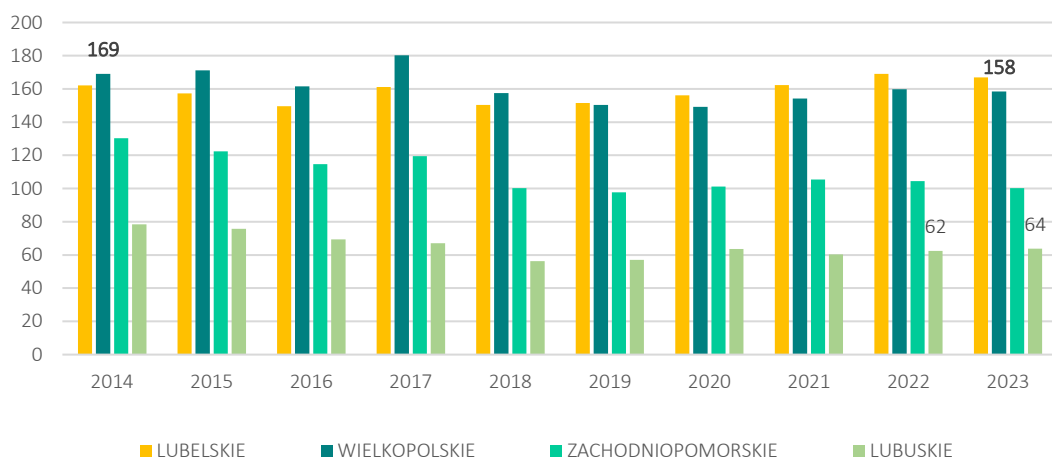
Wykres 32. Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

W obszarze szkolnictwa wyższego, Wielkopolska odnotowała niewielki spadek liczby absolwentów, osiągając w 2023 r. wynik 158 osób na 1000 osób w grupie wiekowej 20-24. Z takim wynikiem zajęła 2. miejsce, za województwem lubelskim (167). W porównaniu do 2022 r., obok województwa wielkopolskiego, także lubelskie i zachodniopomorskie odnotowały niewielki spadek liczby absolwentów studiów; jedynie województwo lubuskie odnotowało minimalny wzrost wskaźnika. Malejąca liczba absolwentów, w szczególności w porównaniu do okresu 2013-2014, jest charakterystyczna dla większości województw.

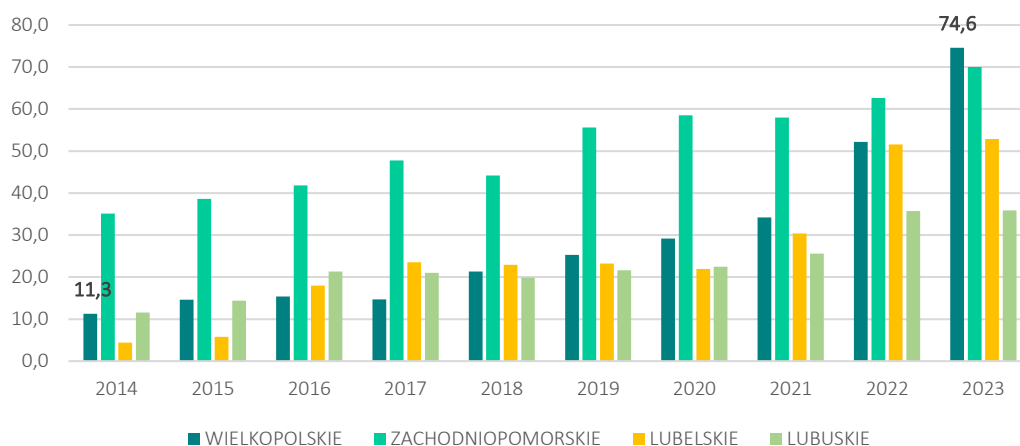
Wykres 33. Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Największą dynamikę na przestrzeni ostatnich 10 lat, odnotowują się w przypadku udziału energii elektrycznej z OZE. W 2023 r. Wielkopolska po raz pierwszy osiągnęła 1. miejsce, notując udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej na poziomie blisko 75%. Na 2. miejscu uplasowało się województwo zachodniopomorskie, odnotowując wartość wskaźnika na poziomie 70%. Wszystkie cztery regiony wykazały wzrost wskaźnika. Największą dynamikę badanej cechy w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowała Wielkopolska (22,4 p. proc.), natomiast najmniejszą zaobserwowano w województwie lubuskim (0,02 p. proc.).

Wykres 34. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Monitorowanie Inteligentnych Specjalizacji

Obok monitorowania realizacji celów strategicznych i operacyjnych, Raport służy także monitorowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych inteligentnych specjalizacji. Monitorowanie służyć ma określeniu czy działania podejmowane w ramach RIS 2030 oddziałują na sytuację w ramach poszczególnych IS. Dla wysokiego poziomu zwięzłości analizy, w rozdziale stosowane jest numeryczne oznaczenie IS:

- IS.1. Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
- IS.2. Wnętrza przyszłości
- IS.3. Przemysł jutra
- IS.4. Wyspecjalizowane procesy logistyczne
- IS.5. Rozwój oparty na ICT
- IS.6. Nowoczesne technologie medyczne

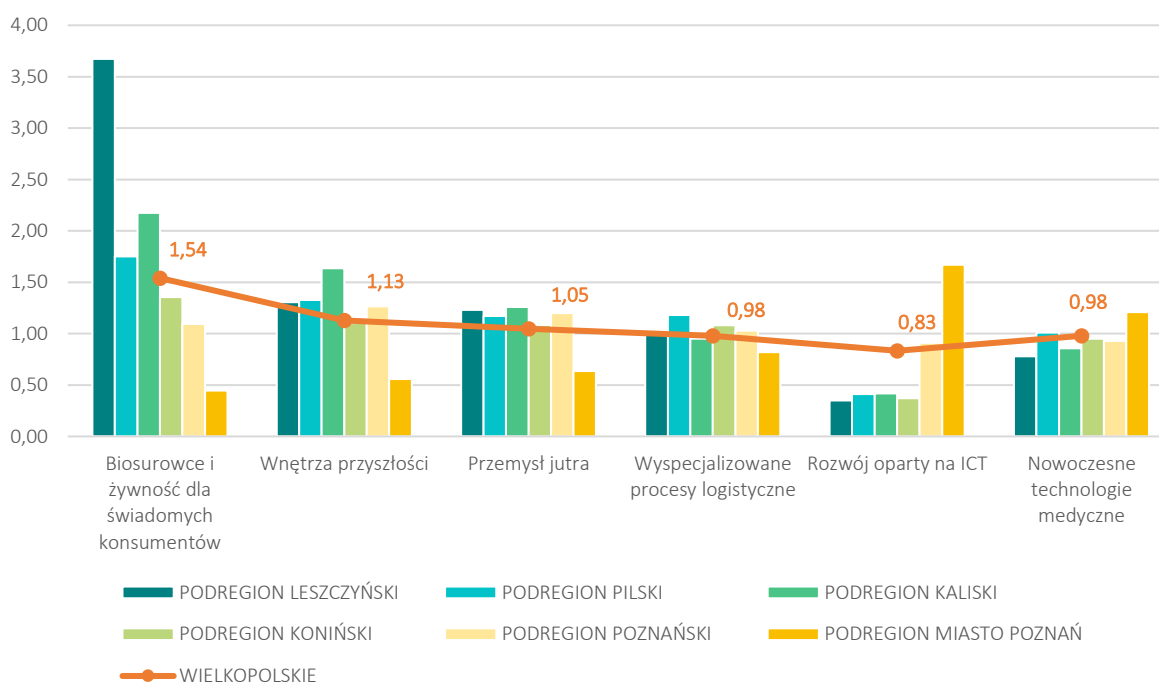
Do oceny zmian zachodzących w ramach IS wybrano trzy grupy wskaźników:

- Iloraz lokalizacji podmiotów w ramach każdej z IS
- Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach w ramach każdej IS
- Wartość eksportu w ramach każdej IS

Wartość wskaźników została określona dla województwa wielkopolskiego i dla wszystkich jego podregionów dla roku 2023, zgodnie z dostępnością danych. Wskaźniki te pozwalają na ocenę zmian potencjału podmiotów tworzących IS. Umożliwiają również dokonywanie porównań pomiędzy poszczególnymi specjalizacjami.

Iloraz lokalizacji podmiotów w ramach IS

Wykres 35. Iloraz lokalizacji podmiotów dla poszczególnych IS w 2023 r.

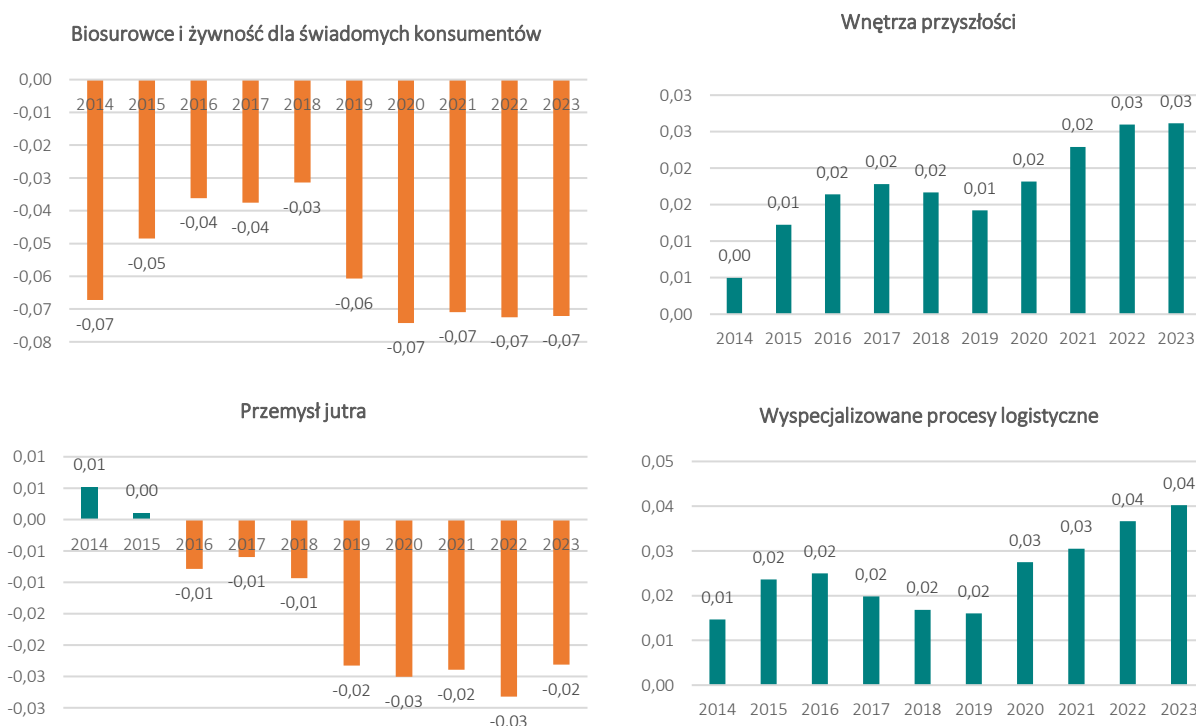

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

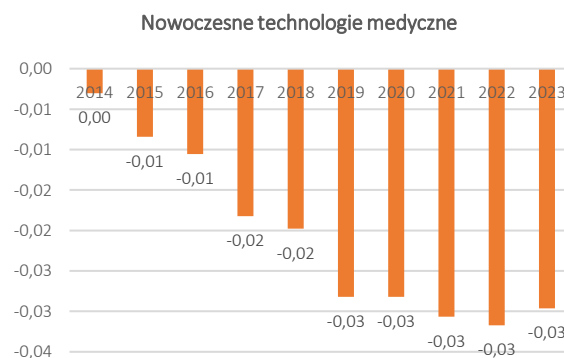
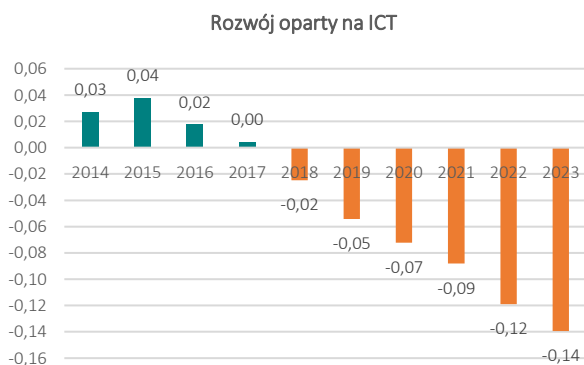
Wykres 35. prezentuje iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do poszczególnych 6 regionalnych inteligentnych specjalizacji w układzie podregionów. Przyjmuje się, że wartość powyżej 1,25 oznacza „nadreprezentację” działalności, tj. specjalizację w danym obszarze³³. W przypadku województwa wielkopolskiego zauważalna jest wysoka reprezentacja podmiotów z IS.1. Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów (wskaźnik powyżej 1,5), w szczególności w odniesieniu do podregionów leszczyńskiego (3,7) i kaliskiego (2,2). Wskaźnik dla pozostałych IS oscyluje wokół 1,0 (0,9-1,1). Na uwagę zasługuje również wyższa niż średnia reprezentacja podmiotów z IS.5. Rozwój oparty na ICT w podregionie m. Poznań (1,7). Szczegółowa analiza dla poszczególnych IS przedstawiona została w kolejnych podrozdziałach.

Analiza zmian wartości wskaźnika ilorazu lokalizacji podmiotów w stosunku do roku bazowego, za jaki przyjęto 2013 r., wskazuje na to, że w przypadku dwóch specjalizacji: IS.1. *Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów* oraz IS.6. *Nowoczesne technologie medyczne* w całym okresie analizy notowane są wartości ujemne. Informuje to o tym, że reprezentacja podmiotów w tych specjalizacjach była najwyższa w 2013 r. i w kolejnych latach przyjmowała niższe wartości. Od 2019 r. dla IS.6. oraz 2020 dla IS.1. różnice przyjmują stałe wartości, odpowiednio -0,03 oraz -0,07. Odmienne sytuacja wygląda w przypadku IS.2. *Wnętrza przyszłości* oraz IS.4. *Wyspecjalizowane procesy logistyczne*, w przypadku których reprezentacja podmiotów w tych specjalizacjach w kolejnych latach jest wyższa niż w roku bazowym. W przypadku dwóch pozostałych specjalizacji: IS.5. *Rozwój oparty na ICT* oraz IS.3. *Przemysł jutra*, odpowiednio w 2018 i 2016 r. następuje odwrócenie trendu i odnotowywane są wartości ujemne, świadczące o mniejszej reprezentacji podmiotów w porównaniu do 2013 r.

Wykres 36. Zmiany wartości ilorazu lokalizacji podmiotów dla poszczególnych IS w stosunku do 2013 r.

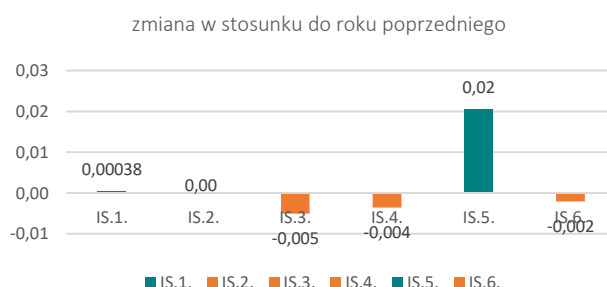
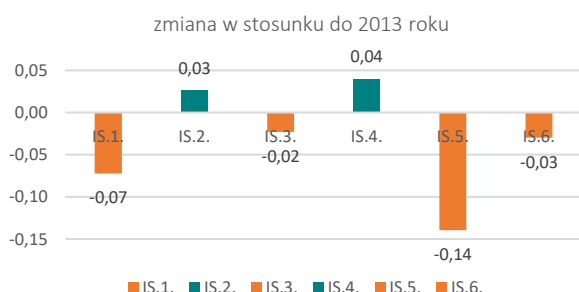
³³ W ramach identyfikacji inteligentnych specjalizacji w regionie brane są pod uwagę nie tylko dane statystyczne dotyczące liczby podmiotów, ale także ich potencjał gospodarczy, innowacyjny, jak również obecność jednostek naukowych i instytucji badawczych działających w określonych dziedzinach oraz realizowana współpraca. W związku z czym przedstawione jednostkowe dane nie świadczą jednoznacznie o obecności specjalizacji lub jej braku, stanowią za to jedno z narzędzi śledzenia zmian w obrębie specjalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Na wykresie 37. porównano zmiany wartości wskaźnika lokalizacji dla poszczególnych IS w stosunku do roku 2013 i do roku poprzedniego.

Wykres 37. Zmiana wartości ilorazu lokalizacji podmiotów dla poszczególnych IS w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

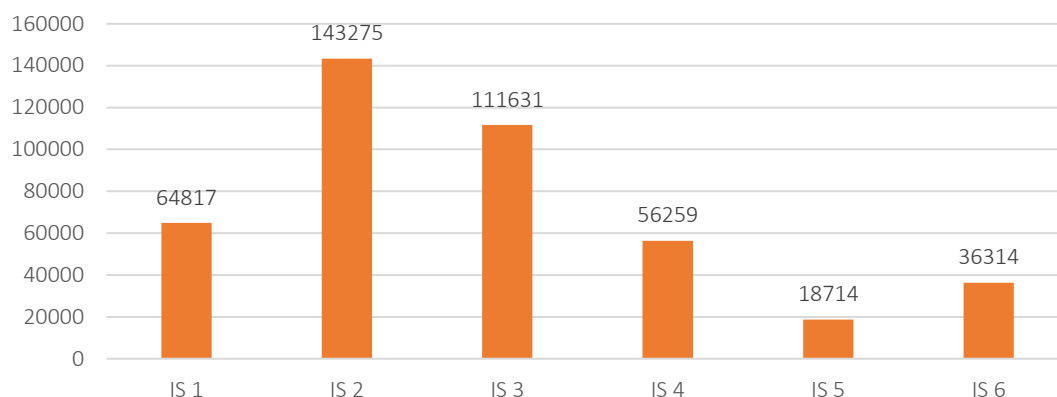
Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach IS

Drugim wskaźnikiem jest wskaźnik lokalizacji zatrudnienia w podmiotach należących do IS. Zgodnie z dotychczasową metodyką, do wyznaczania wartości wskaźnika wykorzystywano dane dotyczące liczby pracujących w głównym miejscu pracy według siedziby jednostki, według sekcji i grup PKD 2007 w województwie wielkopolskim, jego podregionach oraz w Polsce.

W związku ze zmianami metodycznymi i zmianą źródeł pozyskiwania danych, z uwagi na niedostępność tych danych na poziomie województwa i działów PKD 2007, nastąpiła konieczność zmiany wskaźnika i wykorzystania tablic z danymi na temat przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej. Dane te na poziomie sekcji i działów PKD 2007 publikowane są jedynie na poziomie województwa. Przy analizie wskaźnika, należy również mieć na uwadze, że dane odnoszą się do podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Przeciętne zatrudnienie w podmiotach IS w Wielkopolsce w 2023 roku wyniosło 431 010 osób, co oznacza niewielkie spadek (1%) w stosunku do 2022 roku. Specjalizacją charakteryzującą się najwyższym przeciętnym zatrudnieniem była IS.2. Wnętrza przyszłości (ok. 143 tys. osób) oraz IS.3. Przemysł jutra (ok. 111 tys. osób).

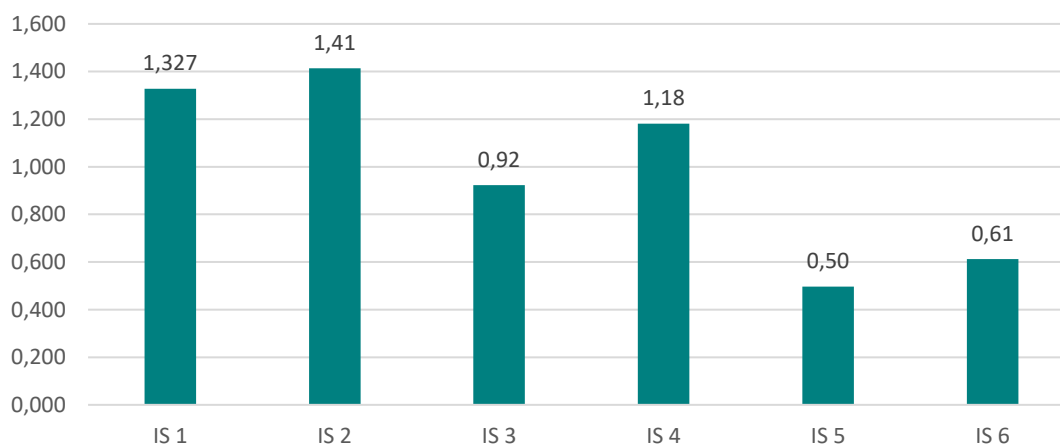
Wykres 38. Przeciętne zatrudnienie w podmiotach w ramach IS w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Iloraz lokalizacji wskazuje natomiast stopień koncentracji zatrudnienia w określonej działalności gospodarczej w danym regionie w porównaniu z jej udziałem na poziomie całej gospodarki. Pozwala on ocenić, czy zatrudnienie w danym sektorze gospodarczym jest bardziej lub mniej skoncentrowane w danym regionie niż w skali całego kraju³⁴. Analiza koncentracji zatrudnienia w podmiotach należących do IS w 2023 r. wskazała na wysoką reprezentację IS „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów” oraz „Wnętrza przyszłości”, dla których iloraz lokalizacji wyniósł odpowiednio 1,33 oraz 1,41. Stosunkowo wysoką reprezentacją charakteryzowała się też IS „Wyspecjalizowane procesy logistyczne” (1,18). Najniższa koncentracja zatrudnienia w odniesieniu do ogólnego zatrudnienia w województwie dotyczyła IS „Rozwój oparty na ICT” (0,5) oraz „Nowoczesne technologie medyczne” (0,61).

Wykres 39. Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach w ramach IS w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

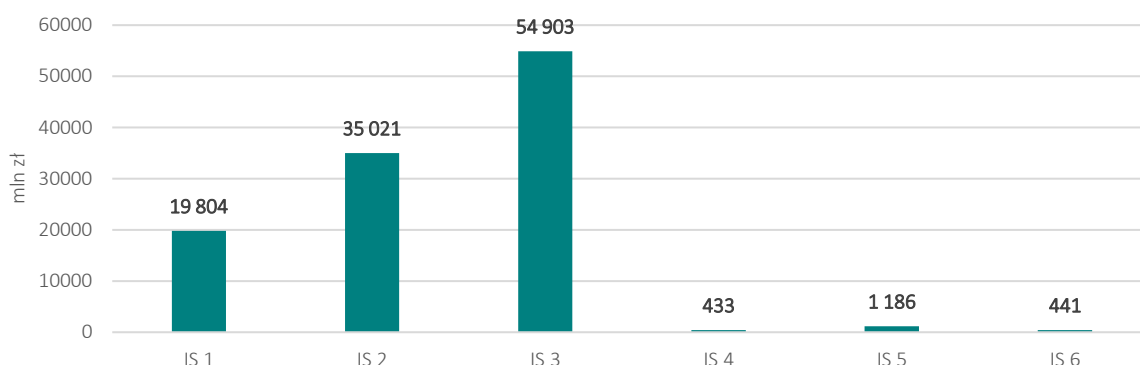
Zmiany koncentracji zatrudnienia w podmiotach IS między rokiem 2022 a 2023 wskazują na wzrost w ramach IS „Wnętrza przyszłości” oraz stabilną sytuację w przypadku IS „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów” oraz IS „Wyspecjalizowane procesy logistyczne”. W pozostałych specjalizacjach, odnotowano niewielkie spadki koncentracji zatrudnienia.

³⁴ Dla zachowania porównywalności danych w przypadku IS.2 oraz IS.4 do analizy wybrano jedynie część danych, która dostępna była zarówno dla poziomu krajowego, jak i Wielkopolski, a także dla wszystkich trzech lat. W przypadku IS.2. analizie poddano sumę zatrudnienia w działach PKD 2007 13, 16, 17, 18, 22, 25 oraz 31. W przypadku IS.4. analizie poddano dział 49.

Wartość eksportu w ramach IS

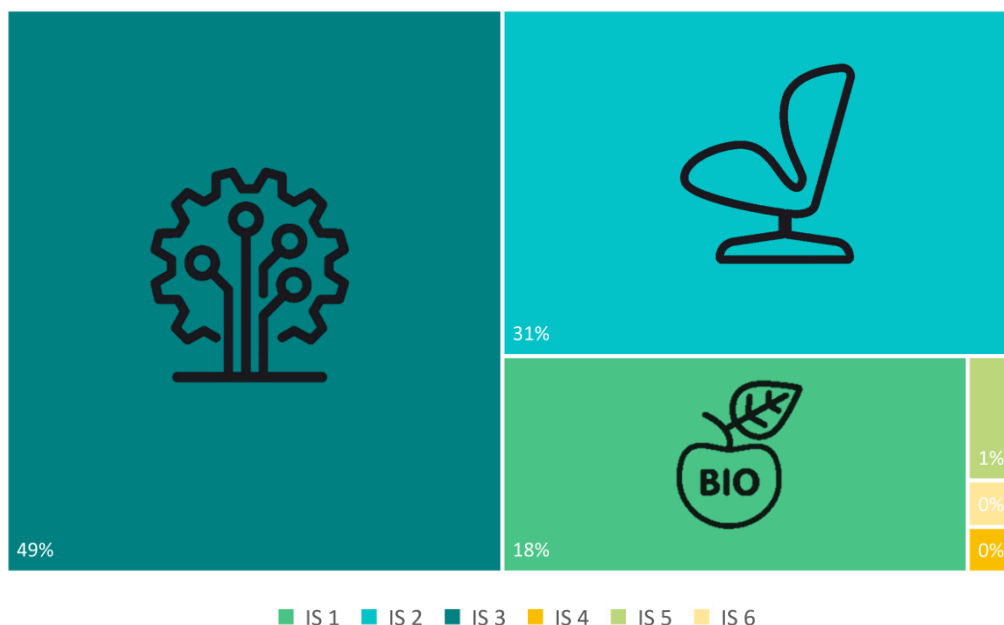
Wartość eksportu dla poszczególnych IS w województwie wielkopolskim w 2023 roku została przedstawiona na wykresie 40. Dominuje IS.3., w przypadku której wartość eksportu wyniosła 54 903 mln zł. Na 2. miejscu znajduje się IS.2. (35 021 mln zł), na 3. miejscu IS.1. (19 804 mln zł). Te trzy specjalizacje odpowiadają za 98% wartości eksportu realizowanego przez podmioty wpisujące się w IS oraz 79% eksportu w Wielkopolsce ogółem. W stosunku do roku poprzedniego, tj. 2022, dwie specjalizacje odnotowały wzrost wartości eksportu: IS.1. (2%) oraz IS.5. (3%). W pozostałych specjalizacjach odnotowano spadek – największy w obszarze IS.6. Nowoczesne technologie medyczne (43%) oraz IS.4. Wyspecjalizowane procesy logistyczne (28%).

Wykres 40. Wartość eksportu dla poszczególnych IS w Wielkopolsce w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Wykres 41. Udział eksportu dla poszczególnych IS na tle eksportu w IS ogółem w Wielkopolsce w 2023 r.

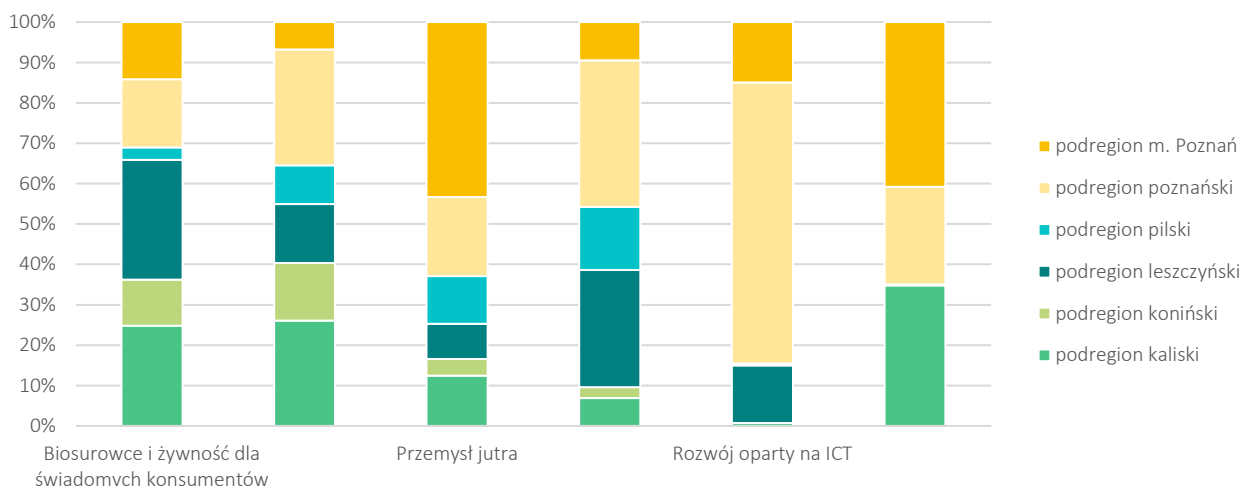
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

W układzie podregionów za największą wartość eksportu regionalnego odnoszącego się do IS łącznie odpowiada podregion poznański (23%) i m. Poznań (26%), najmniejszy udział ma podregion koniński

i pilski (6%). Wykres 42. wskazuje, który z podregionów dominuje w zakresie działalności eksportowej w odniesieniu do poszczególnych specjalizacji. Prezentuje się to następująco:

- IS.1.: podregion leszczyński (30%) i kaliski (25%);
- IS.2.: podregion poznański (29%) i kaliski (26%);
- IS.3.: podregion m. Poznań (43%) i poznański (20%);
- IS.4.: podregion poznański (36%) i leszczyński (29%);
- IS.5.: podregion poznański (70%);
- IS.6.: podregion m. Poznań (41%) i kaliski (35%).

Wykres 42. Udział eksportu wg podregionów dla poszczególnych IS w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

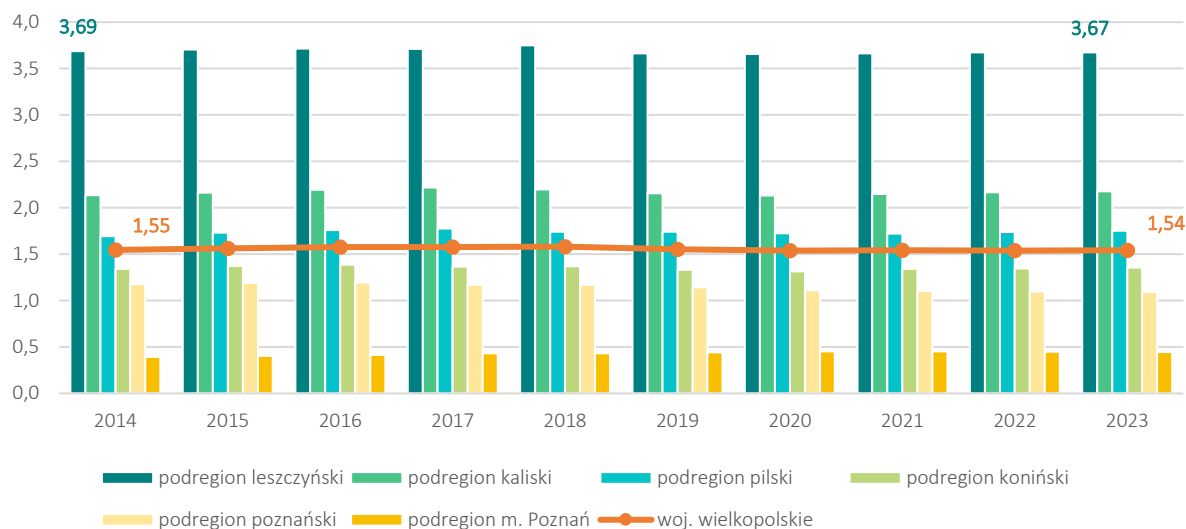
Powyższa analiza pokazuje, że w przypadku niektórych specjalizacji (IS 4, 5 i 6) potencjał eksportowy jest skupiony na ograniczonym obszarze, co związane jest często z charakterem realizowanej działalności.

Analiza szczegółowa w obszarach inteligentnych specjalizacji

IS.1. Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów

W odniesieniu do specjalizacji IS.1., analiza lokalizacji podmiotów na przestrzeni lat 2014-2023 wskazuje na niewielkie fluktuacje. Wskaźnik dla Wielkopolski przyjął w 2023 r. wartość 1,54 – podobnie jak w okresie 2020-2022. Największe skupienie podmiotów reprezentujących IS.1. charakterystyczne było dla podregionu leszczyńskiego (3,67) oraz kaliskiego (2,18). Mniejsza reprezentacja podmiotów w tej specjalizacji cechuje centralną i wschodnią część regionu: stolicę i podregion poznański oraz podregion koniński. W stosunku do poprzedniego roku analizy tj. 2022, jedynie w podregionie poznańskim oraz m. Poznań odnotowano niewielki spadek wartości wskaźnika (poniżej 0,01).

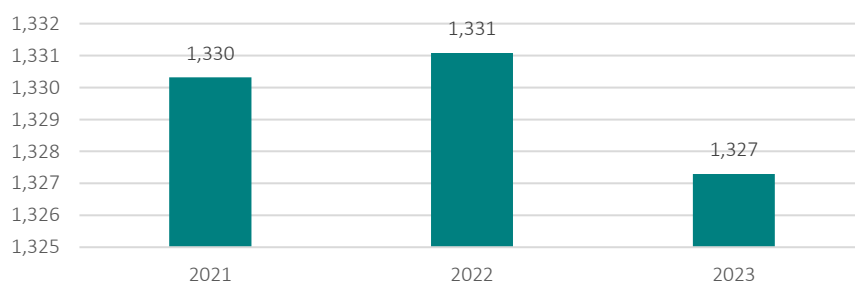
Wykres 43. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Iloraz lokalizacji zatrudnienia dla IS.1. wyniósł w 2023 r. 1,327, co stanowi niewielki (rzędu tysięcznych części) spadek w stosunku do lat poprzednich i wskazuje na stabilną sytuację w regionie. Wynik, przekraczający 1,25 wskazuje na reprezentację zatrudnienia w ramach tej specjalizacji i świadczy o tym, że branża spożywczo-rolna jest bardziej skoncentrowana w regionie niż w skali całego kraju.

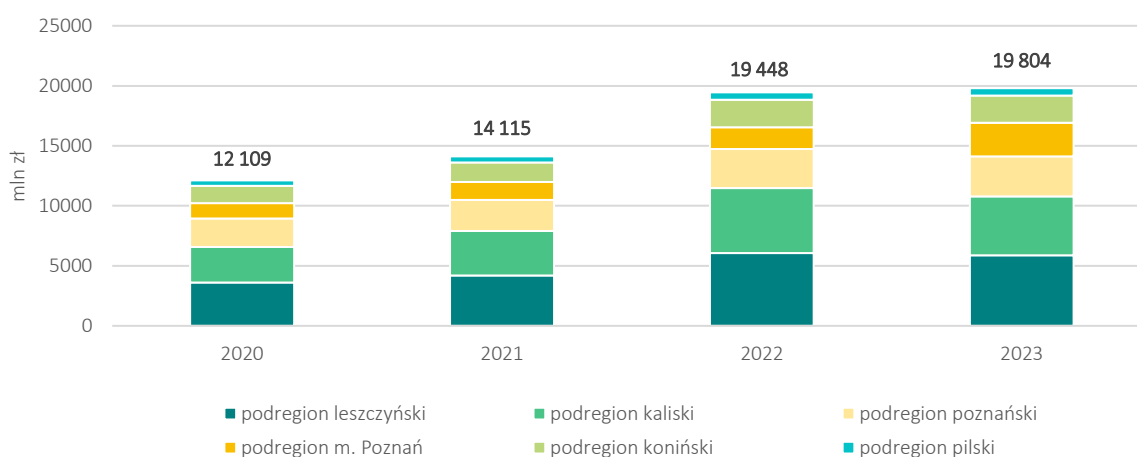
Wykres 44. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

IS „Wnętrza przyszłości” są jedną z dwóch specjalizacji, w ramach której notuje się coroczny wzrost wartości eksportu w całym analizowanym okresie. Wartość eksportu dla IS.1. w podziale na podregiony potwierdza duże znaczenie tej specjalizacji dla podregionu leszczyńskiego i kaliskiego, które odpowiadają za 30% i 25% eksportu w ramach IS.1. w regionie. Najmniejszy udział w eksporcie w ramach IS.1. miał podregion pilski (3%). W odniesieniu do roku poprzedniego, w Wielkopolsce w 2023 r. zanotowano niewielki wzrost eksportu o 2% do poziomu 19 804,5 mln zł, do czego w szczególności przyczyniły się podregion m. Poznań (wzrost o 55%). Poza m. Poznań oraz podregionem poznańskim, w pozostałych częściach regionu odnotowano spadek wartości eksportu między 1-9%.

Wykres 45. Wartość eksportu dla IS Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów (w mln zł)

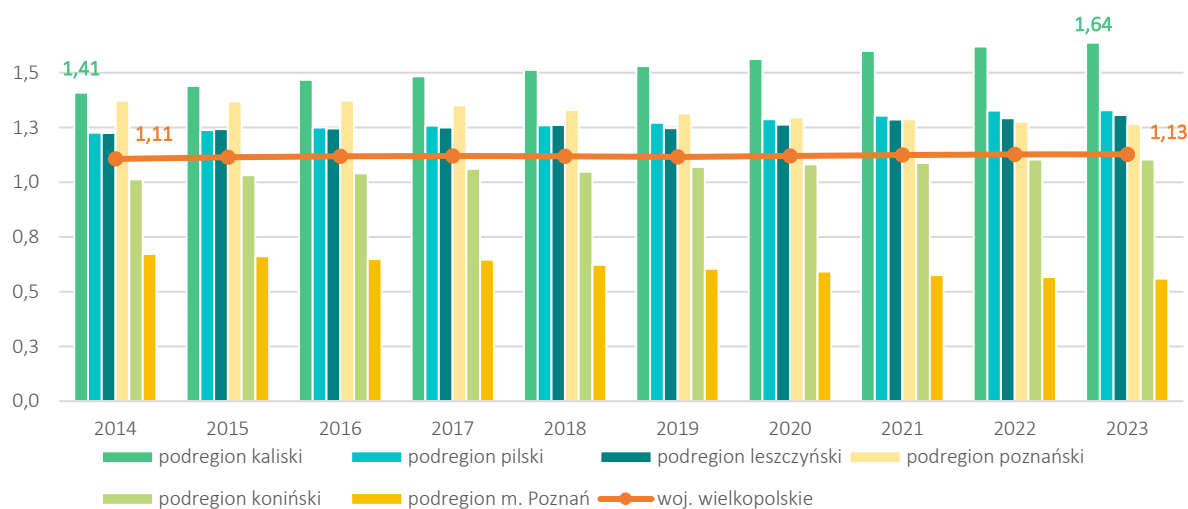

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

IS.2. Wnętrza przyszłości

W odniesieniu do specjalizacji IS.2. wskaźnik ilorazu lokalizacji podmiotów utrzymuje na przestrzeni lat 2014-2023 zbliżoną wartość, notując niewielki wzrost z 1,11 w 2014 r. do 1,13 w 2023 r. Świadczy to o stabilnej sytuacji w regionie względem tej specjalizacji.

Wykres 46. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Wnętrza przyszłości

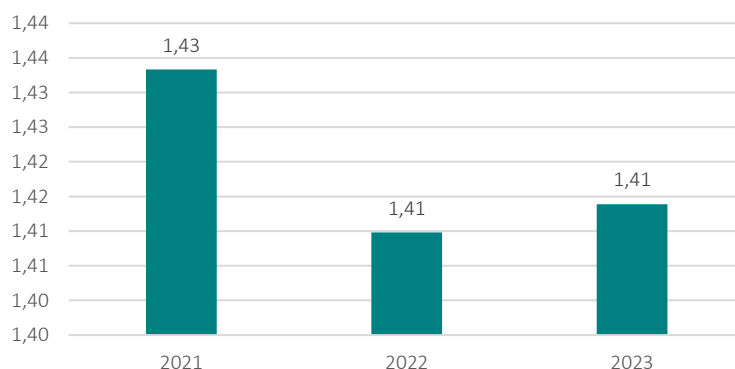
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

W 2023 r. największe skupienie podmiotów reprezentujących IS.2. charakterystyczne było dla podregionu kaliskiego (1,64), a najmniejsze w m. Poznań (0,56). W przypadku trzech podregionów odnotowano niewielki spadek wskaźnika w stosunku do 2022 r.: są to podregiony poznański, m. Poznań oraz koniński. Większe zmiany obserwowane są w stosunku do 2014 r.: podregion kaliski odnotował wzrost koncentracji podmiotów (różnica wynosi 0,23), a w centrum regionu odnotowano ich spadek (0,11).

Iloraz lokalizacji zatrudnienia dla IS.2. wyniósł w 2023 r. 1,41, co stanowi wartość zbliżoną do roku poprzedniego, a także spadek w stosunku do 2021 r. Wynik, przekraczający 1,25, wskazuje

na nadreprezentację zatrudnienia w ramach tej specjalizacji i świadczy o tym, że branże reprezentujące IS „Wnętrza przyszłości” są bardziej skoncentrowane w regionie niż w skali całego kraju.

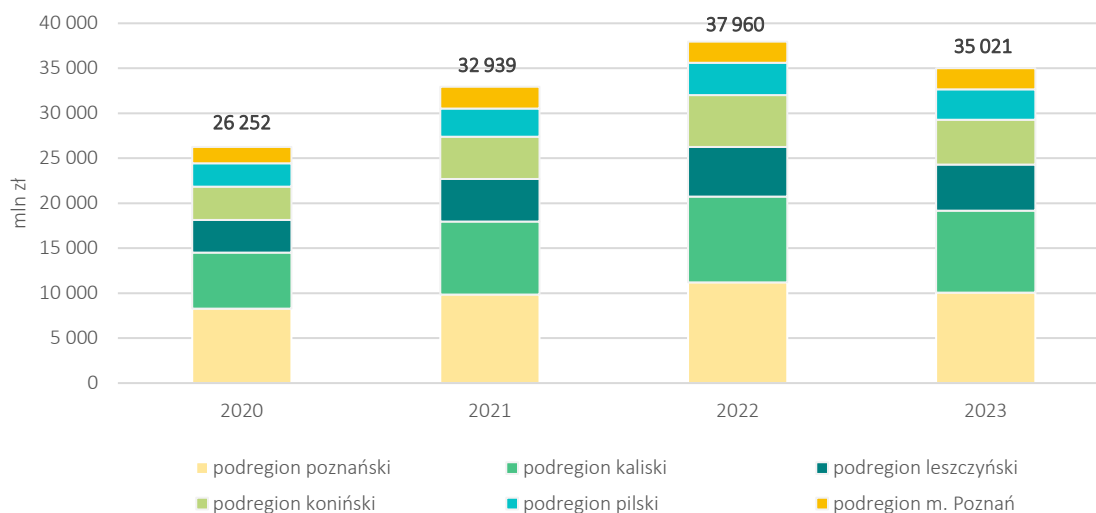
Wykres 47. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Wnętrza przyszłości

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Wartość eksportu wytworzonego przez podmioty reprezentujące IS.2. w 2023 r. wyniosła 35 021,1 mln zł. Świadczy to o niewielkim spadku wartości eksportu – 8% w stosunku do roku poprzedniego. Największy udział w produkcji eksportowej miały podregion poznański (29%) i kaliski (26%). Najmniejszy udział w eksporcie w ramach IS.2. miało m. Poznań 7%. Największy wzrost wartości eksportu na przestrzeni lat 2020-2023 odnotowały podregiony kaliski (wzrost o 46%) i leszczyński (41%).

Wykres 48. Wartość eksportu dla IS Wnętrza przyszłości

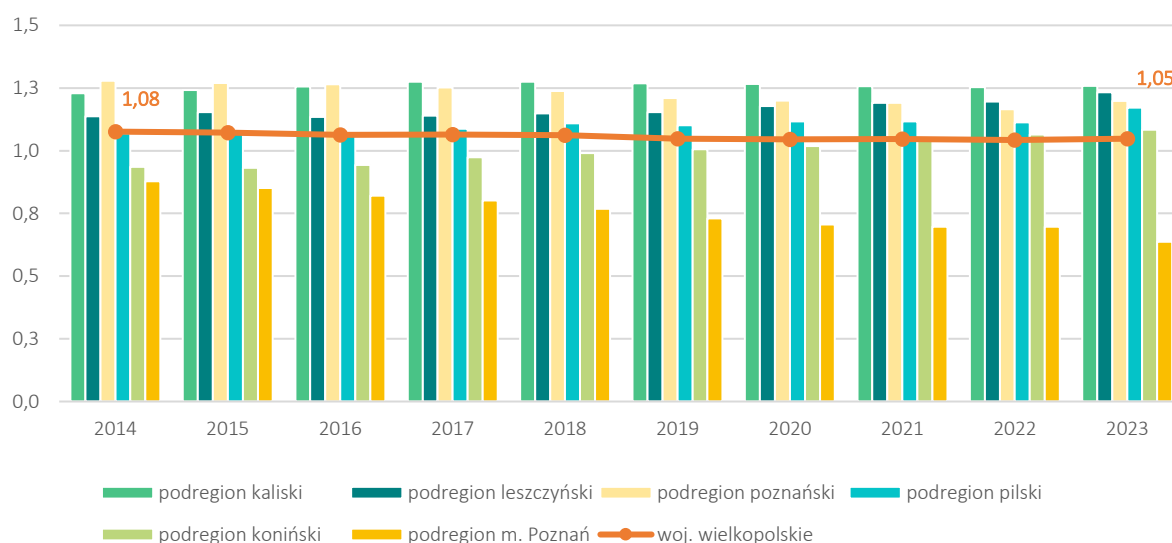
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

IS.3. Przemysł jutra

Wskaźnik ilorazu lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS.3. w województwie wielkopolskim odnotował niewielki spadek z poziomu 1,08 w 2014 r. do poziomu 1,05 w 2023 r. Wzrost wskaźnika lokalizacji w tym okresie, świadczący o rosnącej reprezentacji podmiotów, odnotowano w podregionie kaliskim, konińskim, pilskim i leszczyńskim (od 0,03 do -0,15), przy czym w przypadku podregionu kaliskiego wzrost ten jest niewielki. Odpływ jednostek odnotowano w centrum regionu, w szczególności w m. Poznań (0,24). Podregionami charakteryzującym się najwyższą wartością wskaźnika w 2023 r., a co za tym idzie silną reprezentacją podmiotów reprezentujących specjalizację, były podregiony kaliski (1,26)

oraz leszczyński (1,23), a najmniejszą wartością wskaźnika charakteryzował się podregion m. Poznań (0,64).

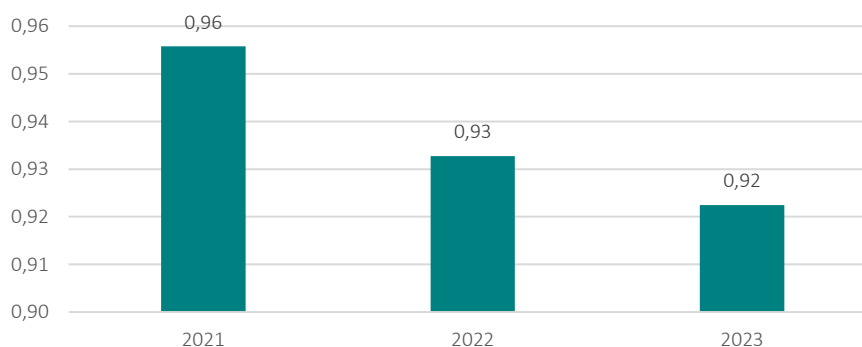
Wykres 49. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Przemysł jutra

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Iloraz lokalizacji zatrudnienia dla IS.3. wyniósł w 2023 r. 0,92. Oznacza to, że jest to kolejny rok, w którym notuje się spadek wartości wskaźnika. Wynik, zbliżony do wartości 1,0 wskazuje na zbliżoną do sytuacji w kraju reprezentację zatrudnienia w ramach tej specjalizacji – oznacza, że Wielkopolska nie wyróżnia się znacząco pod kątem koncentracji zatrudnienia w ramach branż tworzących IS „Przemysł jutra”.

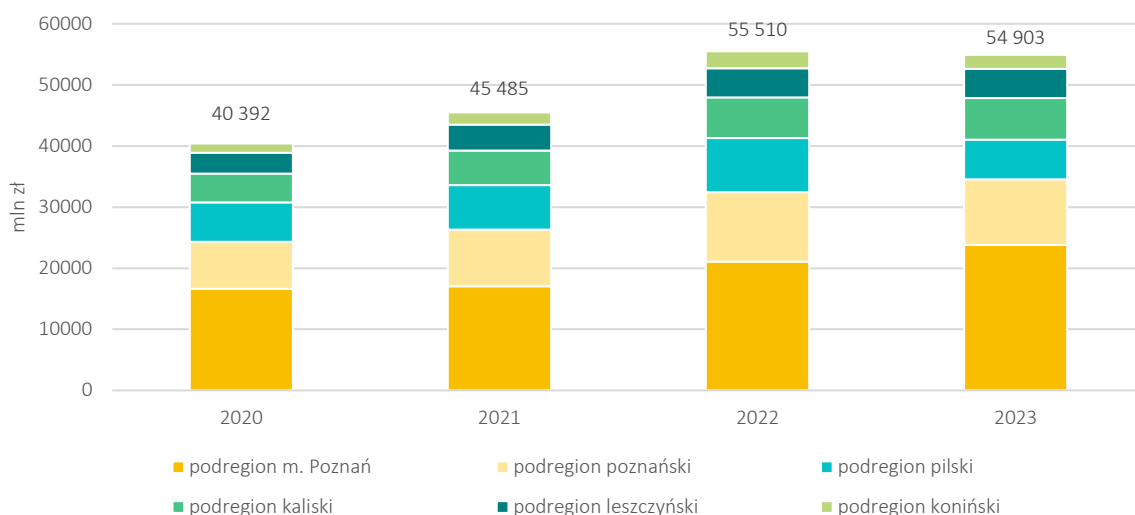
Wykres 50. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Przemysł jutra

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Wartość eksportu wytworzonego przez podmioty reprezentujące IS.3. w 2023 r. wyniosła 54 902,7 mln zł. Świadczy to o niewielkim spadku wartości eksportu o 1% w stosunku do roku poprzedniego. Największy udział w jego produkcji miały podregion m. Poznań (43%) i poznański (20%), a najmniejszy podregion koniński (4%). W odniesieniu do roku poprzedniego cztery regiony odnotowały spadek wartości eksportu: podregion pilski (-27%), koniński (-19%), poznański (-5%) oraz leszczyński (-0,2%). W okresie 2020-2023 większość podregionów, z wyjątkiem podregionu leszczyńskiego, zanotowała znaczny wzrost wielkości eksportu (w przedziale 39-50%).

Wykres 51. Wartość eksportu dla IS Przemysł jutra

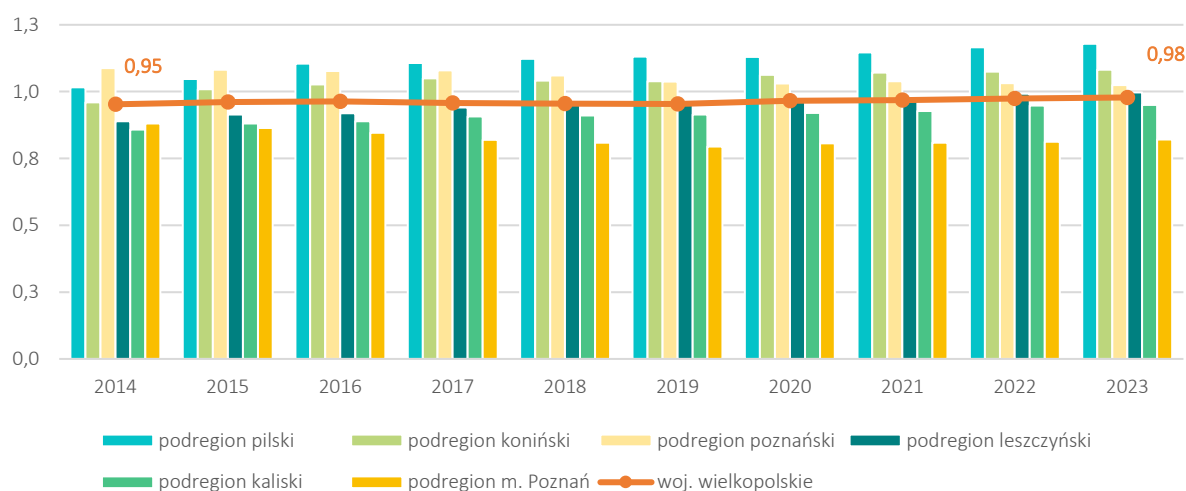

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

IS.4. Wyszczególnione procesy logistyczne

Wskaźnik ilorazu lokalizacji podmiotów reprezentujących IS.4. w okresie 2014-2023 wykazywał niewielki wzrost z poziomu 0,95 do poziomu 0,98. Największe skupienie podmiotów w specjalizacji charakterystyczne było dla podregionu pilskiego (1,18) oraz konińskiego (1,08); najmniejsze w podregionie m. Poznań (0,82). Wzrost wskaźnika w analizowanym okresie czasu odnotowano w czterech podregionach: kaliskim, konińskim, leszczyńskim i pilskim, spośród których najdynamiczniejsze zmiany zaszły w podregionie pilskim (wzrost o 0,13 pkt). Niewielki spadek charakterystyczny był dla m. Poznania i podregionu poznańskiego.

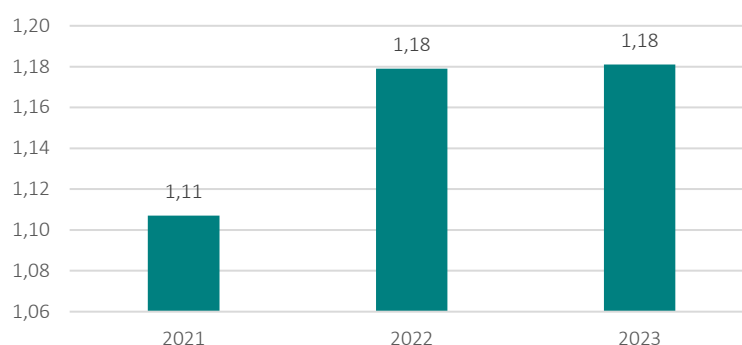
Wykres 52. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Wyszczególnione procesy logistyczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Iloraz lokalizacji zatrudnienia dla IS.4. wyniósł w 2023 r. 1,18, co stanowi powtórzenie wyniku z 2022 r. oraz wzrost w stosunku do 2021 r. Wartość wskaźnika w 2023 r. wskazuje na większą niż w kraju koncentrację zatrudnienia w branżach gospodarczych przyporządkowanych do IS „Wyszczególnione procesy logistyczne”.

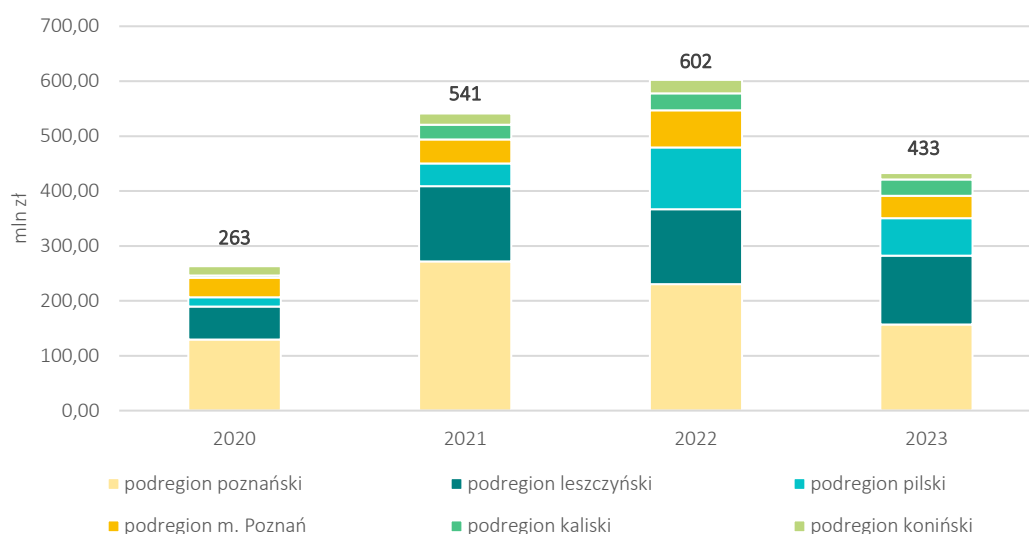
Wykres 53. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Wyspecjalizowane procesy logistyczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Wartość eksportu wytworzonego przez podmioty reprezentujące IS.4. w 2023 r. wyniosła 432,9 mln zł i stanowi to spadek o 28% w stosunku do roku poprzedniego, po dwóch latach znacznych wzrostów. Największy udział w produkcji eksportowej miały podregiony poznański (36%) i leszczyński (29%), najmniejszy podregion koniński (3%). W stosunku do 2022 r., we wszystkich podregionach odnotowano spadki wartości eksportu – największy w podregionie konińskim (51%), najmniejszy w podregionie kaliskim (4%). W całym okresie analizy, tj. 2020-2023 wszystkie podregiony odnotowały wzrost; największy dotyczy podregionu kaliskiego (623%) oraz podregionu pilskiego (301%).

Wykres 54. Wartość eksportu dla IS Wyspecjalizowane procesy logistyczne

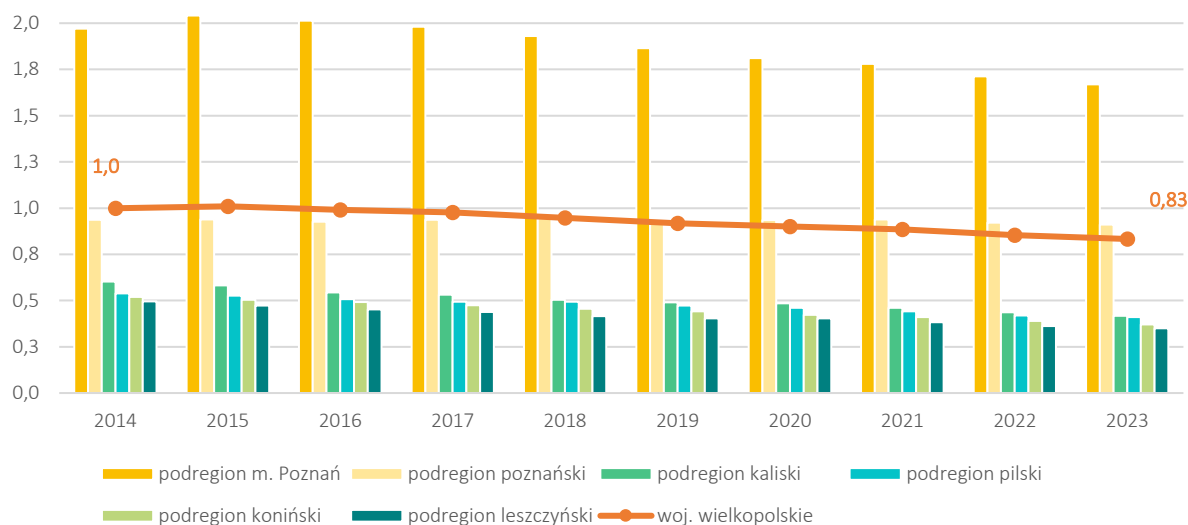

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

IS.5. Rozwój oparty na ICT

Wskaźnik ilorazu lokalizacji dla Wielkopolski w odniesieniu do podmiotów w ramach IS.5. przyjął w 2023 r. wartość 0,83. Wskazuje to na niewielki, jednak stały spadek reprezentacji tych podmiotów w stosunku do lat poprzednich. Wykres 55. pokazuje znaczącą dominację podregionu m. Poznań, dla którego wskaźnik przyjął w 2023 r. wartość 1,67. Spośród podregionów wyróżnia się również podregion poznański, ze wskaźnikiem na poziomie 0,91, o stanowi wartość wyższą niż wynik regionu. W okresie 2014-2023 spadek wartości wskaźnika odnotowano we wszystkich podregionach: największy w m. Poznań (0,3).

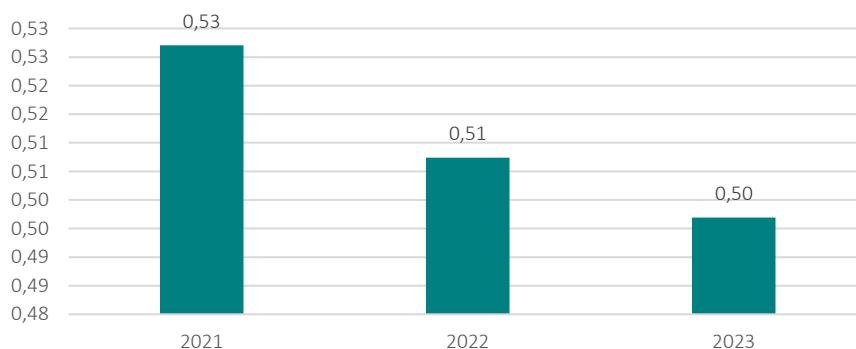
Wykres 55. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Rozwój oparty na ICT

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Iloraz lokalizacji zatrudnienia dla IS.5. wyniósł w 2023 r. 0,5, co stanowi niewielki spadek w stosunku do lat poprzednich. Wynik świadczy o niewielkiej reprezentacji w ramach tej specjalizacji, tj. wskazuje, że zatrudnienie w branżach składających się na specjalizację „Rozwój oparty na ICT” jest w Wielkopolsce mniej skoncentrowane niż w skali całego kraju.

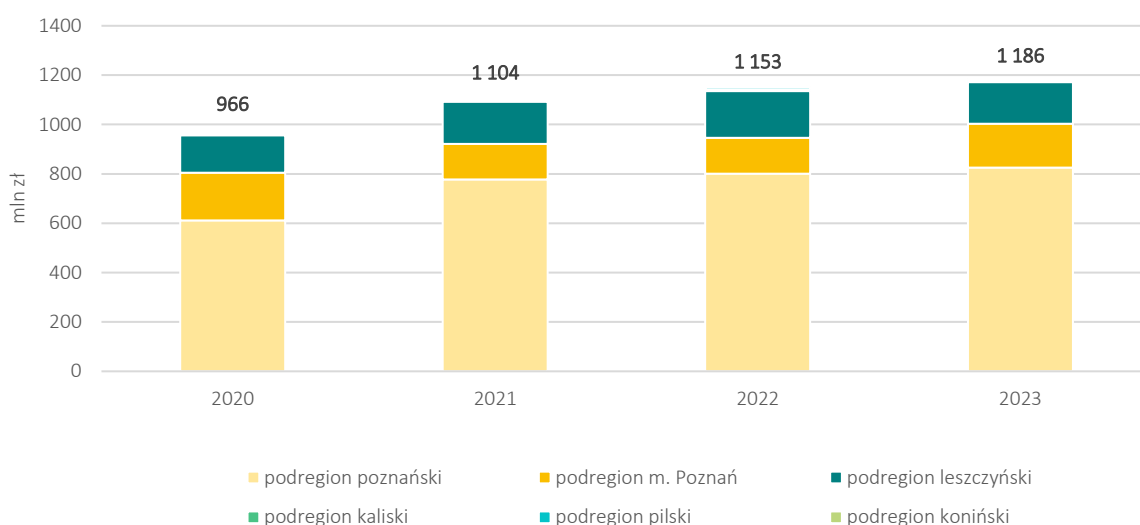
Wykres 56. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Rozwój oparty na ICT

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Wartość eksportu wytworzonego przez podmioty reprezentujące IS.5. w 2023 r. wyniosła 1 185,9 mln zł i świadczy to o wzroście o 3% w stosunku do roku poprzedniego. Oznacza to niewielki, ale stabilny wzrost na przestrzeni lat 2020-2023. Obok IS.1. *Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów*, jest to druga ze specjalizacji, w ramach której odnotowano coroczny wzrost wskaźnika w całym analizowanym okresie. Największy udział w produkcji eksportowej miały podregiony poznański (70%), m. Poznań (15%) i leszczyński (14%), które razem odpowiadały za 99% wartości eksportu wytworzonej w ramach IS.5. w regionie. Wzrost wartości eksportu w odniesieniu do 2022 r. odnotowano jedynie w podregionach m. Poznań (22%), kaliskim (6%) oraz poznańskim (3%). W podregionie pilskim zanotowano znaczny spadek w stosunku do roku poprzedniego (38%).

Wykres 57. Wartość eksportu dla IS Rozwój oparty na ICT

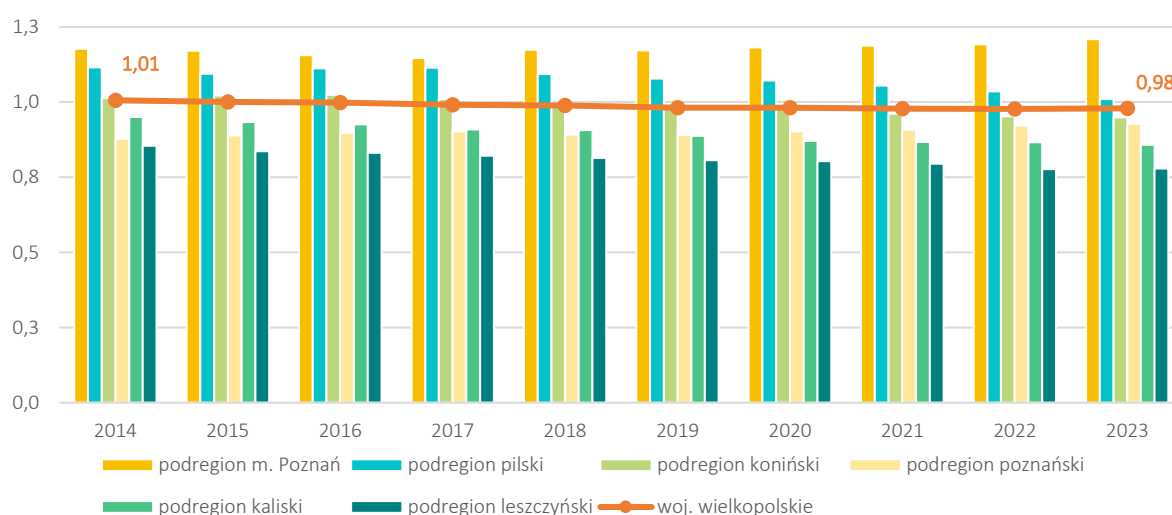

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

IS.6. Nowoczesne technologie medyczne

Wskaźnik ilorazu lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS.6. przyjął w 2023 r. wartość 0,98. Zmiany w obrębie tej specjalizacji nie są znaczne, co wskazuje na stabilną reprezentację podmiotów w regionie. Dominuje trend malejący, który dotyczy zarówno wartości wskaźnika dla Wielkopolski, jak i dla poszczególnych podregionów. Wyjątkiem jest centrum podregionu, tj. podregion poznański i m. Poznań, w przypadku których od 2020 r. notowany jest niewielki, ale stabilny wzrost wskaźnika. Największe skupienie podmiotów reprezentujących IS.6. dotyczy podregionu m. Poznań (1,2) i pilskiego (1,0), najmniejsze zaś dotyczy podregionu leszczyńskiego (0,8).

Wykres 58. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Nowoczesne technologie medyczne

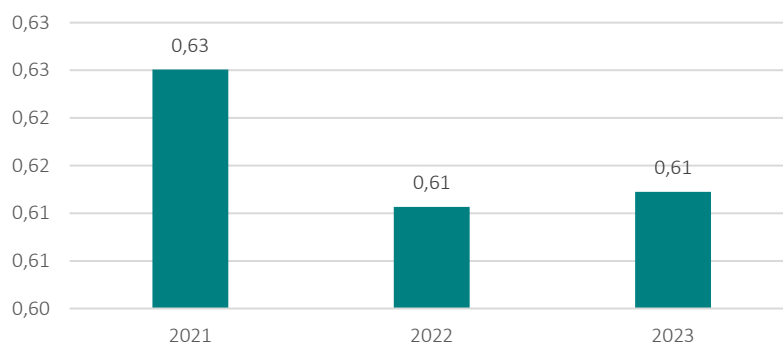

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Iloraz lokalizacji zatrudnienia dla IS.6. wyniósł w 2023 r. 0,61, co wskazuje na zbliżoną sytuację do 2022 r. i równocześnie niewielki spadek w stosunku do 2021 r. Wynik świadczy o niewielkiej reprezentacji w ramach tej specjalizacji, tj. wskazuje, że zatrudnienie w branżach składających się na specjalizację

„Nowoczesnej technologii medycznej” jest w Wielkopolsce mniej skoncentrowane niż w skali całego kraju.

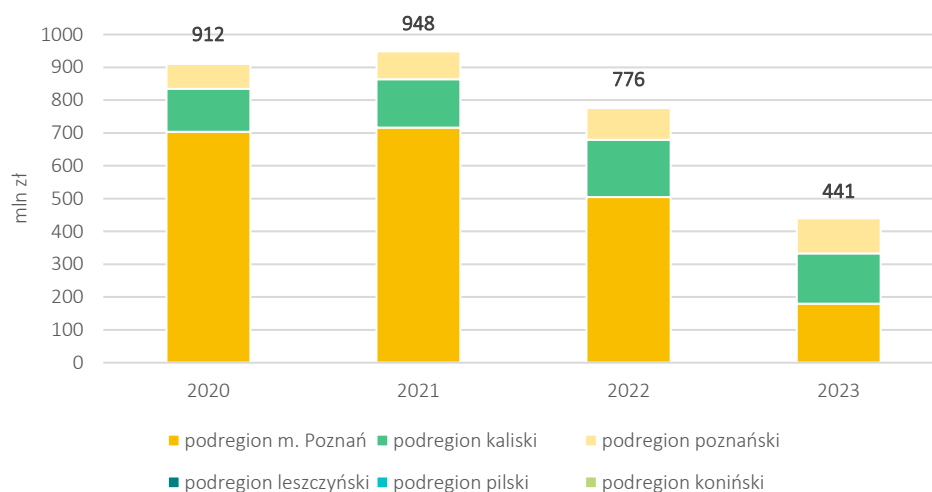
Wykres 59. Ilość zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Nowoczesne technologie medyczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Wartość eksportu wytworzonego przez podmioty reprezentujące IS.6. w 2023 r. wyniosła 441,1 mln zł i świadczy to o znacznym spadku w stosunku do roku poprzedniego – 43%. Największy udział w produkcji eksportowej miał podregion m. Poznań, który odpowiadał za 41% produkcji eksportowej w ramach IS.6., najmniejszy w podregionie leszczyńskim, pilskim i konińskim – suma udziałów tych podregionów nie przekracza 0,2% wartości eksportu IS.6. Co ciekawe, działalność eksportowa w podregionie pilskim i leszczyńskim odnotowana została w 2023 r. po raz pierwszy w analizowanym okresie czasu, co świadczy o lokalizacji w tych podregionach nowych podmiotów gospodarczych, które prowadzą działalność eksportową lub rozszerzeniu działalności istniejących już podmiotów. W stosunku do 2022 r. w podregionie m. Poznań odnotowano znaczny spadek wartości eksportu (64%).

Wykres 60. Wartość eksportu dla IS Nowoczesne technologie medyczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych

Wnioski z procesu przedsiębiorczego odkrywania

Proces przedsiębiorczego odkrywania, realizowany zgodnie z zapisami RIS 2030, skupia się przede wszystkim na pobudzaniu współpracy z podmiotami reprezentującymi sektor biznesu, nauki, samorządu oraz społeczeństwa. Efektem tej współpracy powinny być projekty o charakterze innowacyjnym, wpływające na wzrost potencjału i konkurencyjności wielkopolskiej gospodarki. Animowanie współpracy odbywa się poprzez organizację platform do dyskusji, wymiany poglądów i nawiązywania kontaktów, a także przedstawianie informacji i materiałów jako zaczątku do dalszej dyskusji w zróżnicowanych gronach. Do takich gremiów należą: Grupy Robocze Inteligentnych Specjalizacji, Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji, a także Wielkopolska Platforma Wodorowa oraz Wielkopolska Rada 30. Każde z tych gremiów funkcjonuje zgodnie z przyjętym regulaminem.

Spotkania takie są okazją do zadawania pytań i pogłębiania wiedzy na temat potrzeb i wyzwań z jakimi zmagają się podmioty tworzące ekosystem innowacji. Informacje te pozyskiwane są w postaci kwestionariuszy zgłoszeniowych na spotkania tych gremiów, w ramach których uczestnicy mają możliwość odpowiedzi na pytania z dziedziny, której dotyczy planowane spotkanie i wyrazić swoje zdanie lub zasygnalizować naglące potrzeby. Źródłem wiedzy na temat mocnych i słabych stron funkcjonowania w wybranych specjalizacjach są też dyskusje w ramach spotkań.

W 2024 roku tematyka spotkań GR IS i WFIS skupiła się na potencjałach rozwojowych i wyzwaniach w sektorze lotniczym i kosmicznym, a także problematyce w obszarze sektora budownictwa inteligentnego oraz w obszarze biogospodarki. Analizy i badania, poprzedzające przyjęcie RIS 2030 wskazały, że w Wielkopolsce istnieje znaczny potencjał w zakresie działalności związanej z budownictwem inteligentnym (m.in. inteligentnymi materiałami, nanomateriałami, polimerami, wirtualnym i szybkim prototypowaniem) oraz sektorem lotniczym i kosmicznym, jak i na styku tych obszarów (montaż obiektów kubaturowych w warunkach kosmicznych). W związku z tym, dyskusje gremiów PPO skupiły się na rozpoznaniu problematyki i wyzwań stojących przed tymi sektorami.

Rozwój sektora kosmicznego w Wielkopolsce

Wnioski od uczestników GR IS

8 marca 2024 roku w siedzibie UMWW odbyło się spotkanie przedstawicieli sektora kosmicznego w Wielkopolsce. Wśród zaproszonych gości znaleźli się reprezentanci firm, uczelni wyższych oraz jednostek naukowo-badawczych. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele: Bit By Bit Sp. z o.o., DGA S.A., Instytutu Obserwatorium Astronomiczne Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ITTI Sp. z o.o., LunAres Research Station, Obserwatorium Astrogeodynamiczne Centrum Badań Kosmicznych PAN, Politechniki Poznańskiej, Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego oraz Sieci Badawczej Łukasiewicz – Poznańskiego Instytutu Technologicznego. Podczas spotkania uczestnicy zaprezentowali główne kierunki działań w obszarze kosmosu, realizowane projekty, perspektywy, wyzwania z jakimi spotykają się na co dzień oraz opowiedzieli o współpracy z Polską Agencją Kosmiczną i Europejską Agencją Kosmiczną.

Uczestnicy spotkania dyskutowali o możliwych działaniach, służących rozwojowi sektora kosmicznego, w które mógłby zaangażować się SWW oraz UMWW. Wśród nich wskazano:

1. Wykorzystanie satelitarnych danych na potrzeby monitorowania różnych zagrożeń, zarządzania kryzysowego i ochrony środowiska.

2. Prowadzenie działań zwiększających świadomość społeczeństwa, np. konkursy, spotkania, warsztaty, konferencje, hackatony.
3. Organizowanie i prowadzenie działań promujących firmy i jednostki badawcze działające w sektorze kosmicznym, które pomogłyby w zwiększeniu zatrudnienia w branży oraz zwiększenia udziału w dochodach województwa.
4. Pomoc w zbudowaniu sieci wielkopolskich podmiotów, które przy współpracy z jednostkami samorządowymi wypracowałyby strategię rozwoju branży kosmicznej w Wielkopolsce.
5. Pomoc w nawiązywaniu współpracy jednostek badawczych z uczelniami wyższymi w celu wspólnego pisania zgłoszeń do grantów narodowych, regionalnych i międzynarodowych oraz realizacją badań w placówkach.
6. Wsparcie w nawiązaniu współpracy z placówkami zagranicznymi w celu zwiększenia liczby praktyk i staży dla studentów i pracowników.
7. Rozwój infrastruktury podmiotów branży kosmicznej (np. clean room, parki kosmiczne).
8. Zwiększenie inwestycji dla podmiotów sektora kosmicznego, w tym wsparcie dla firm i startupów poprzez regionalne projekty, dotacje, ulgi podatkowe i inkubatory technologiczne w celu zwiększenia konkurencyjności na rynku krajowym i międzynarodowym oraz pomoc w finansowaniu badań naukowych (podstawowych i aplikacyjnych).

Uczestnicy spotkania wyrazili potrzebę oraz chęć współorganizacji konkursów, spotkań oraz warsztatów na temat kosmosu, których celem byłaby promocja branży kosmicznej, a także zwiększenie świadomości i zainteresowania społecznego tymi tematami, zwłaszcza w obszarze technologii, które mają już swoje zastosowanie w codziennym życiu, np. wykorzystanie satelity w komunikacji, logistyce czy obronności i bezpieczeństwie kraju. Uczestnicy zgodzili się również z pomysłem organizacji podczas trwania Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji sesji na temat branży kosmicznej i eksploracji kosmosu. Uczestnictwo w WFIS stanowić może szansę na promocję instytucji działających w sektorze kosmicznym i nawiązania nowych kontaktów oraz współpracy.

Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji

Bezpośrednim rezultatem spotkania Grupy roboczej sektora kosmicznego, była organizacja sesji tematycznej dot. rozwoju sektora kosmicznego w ramach Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji, które odbyło się 24 września 2024 r. W spotkaniu wzięli udział członkowie wszystkich Grup Roboczych Inteligentnych Specjalizacji oraz Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji.

Podczas panelu naukowego³⁵ omówiono kluczowe kierunki rozwoju sektora kosmicznego na uczelniach i uniwersytetach. Jednym z takich kierunków jest bezpieczeństwo kosmiczne, w tym obserwacja sztucznych obiektów kosmicznych (Space Surveillance and Tracking - SST), do czego przyczynia się obecność w regionie sensorów optycznych umożliwiających śledzenie satelitów i śmieci kosmicznych, a także laserów, umożliwiających wyznaczanie położenia obiektów na orbicie wokółziemskiej. Istotne dla rozwoju branży kosmicznej jest również wykorzystanie potencjału sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego, m.in. do analizy zebranych danych.

Ważnym elementem jest wzmocnienie współpracy między środowiskiem naukowym a sektorem biznesowym, zwłaszcza w dwóch obszarach: transferu technologii z uczelni do otoczenia gospodarczego oraz kształcenia kadr. Transfer technologii może być realizowany m.in. poprzez tworzenie spółek celowych, które przyspieszą rozwój innowacji na uczelniach wyższych. Wspieraniu nowatorskich

³⁵ Wnioski i rekomendacje z dyskusji przeprowadzonej w ramach Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji w dniu 24 września 2024 roku, podsumowanie przygotowane przez p. dr Justynę Gołębiowską, zastępcę dyrektora Instytutu Obserwatorium Astronomiczne, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

rozwiązań sprzyja również tworzenie centrów eksperymentalnych dla nauki i biznesu, na przykład w partnerstwie z Europejską Agencją Kosmiczną. Efektywna współpraca może być rozwijana w ramach konsorcjów uczelni i przedsiębiorstw, umożliwiających realizację projektów europejskich. Przykładem takiej współpracy jest partnerstwo Instytutu Obserwatorium Astronomiczne UAM oraz firmy ITTI z Poznania, które wspólnie realizują projekty finansowane przez Europejską Agencję Kosmiczną (ESA).

Uczestnicy dyskusji podkreślili, że jednym z kluczowych zadań uczelni wyższych jest przygotowywanie kadr dla sektora kosmicznego. Współpraca z przyszłymi pracodawcami tych specjalistów może w tym znacząco pomóc, na przykład poprzez doradztwo przy tworzeniu programów studiów, a także fundowanie stypendiów lub staży dla najlepszych studentów. Jak istotne w procesie kształcenia są możliwości stażowe, pokazuje projekt Politechniki Poznańskiej realizowany we współpracy z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA_Lab@PUT). Inicjatywa ta otwiera perspektywy staży naukowych dla pracowników oraz staży i praktyk dla studentów. Innym sposobem na zdobycie przez studentów kompetencji przydatnych w branży kosmicznej jest zaangażowanie się w działalność kół naukowych. Jako przykład podano odnoszące duże sukcesy Koło Naukowe PUT Rocketlab, działające na Politechnice Poznańskiej. Studenci z tego Koła projektują i budują rakiety hybrydowe, które wygrywają w międzynarodowych zawodach. Poruszono również kwestię popularyzacji zagadnień związanych z kosmosem wśród uczniów. Bez takiego działania rozwój branży kosmicznej nie będzie możliwy, ponieważ to właśnie popularyzacja może przyciągnąć młodych ludzi do studiowania i pracy na rzecz sektora kosmicznego w Wielkopolsce.

Podczas panelu biznesowego dyskutowano na temat głównych wyzwań i barier, stojących przed dalszym rozwojem firm komercyjnych rozwijających technologie kosmiczne, a także działań, jakie mogą pomóc w skutecznym wsparciu firm komercyjnych³⁶. Wśród głównych wyzwań przedstawionych przez panelistów znalazło się zaspokojenie potrzeb związanych z wykwalifikowaną kadrą do realizacji projektów z obszaru technologii kosmicznych. Wskazano, że istnieje konieczność wzmocnienia edukacji i promocji sektora kosmicznego poczynając od przedszkola aż do studiów oraz realizacji staży, dzięki którym przyszli pracownicy będą mogli nabyć kompetencje praktyczne. Ważne są także kompetencje biznesowe, związane ze sprzedażą i promocją produktów firm komercyjnych.

Trudnością jest także duże rozczłonkowanie procesu rozwoju produktów od pomysłu, poprzez realizację projektu badawczo-rozwojowego, budowę demonstratora, dalej produktu i ostatecznie wejścia na rynek. Konieczne jest lepsze zsynchronizowanie tego procesu i finansowe wsparcie na różnych jego etapach. Wyzwaniem jest duży próg wejścia na rynek komercyjny, wymagane jest bowiem wcześniejsze doświadczenie praktyczne i dobra rozpoznawalność wśród podmiotów z branży kosmicznej, co związane jest ze znacznymi inwestycjami. W związku z tym, istnieje potrzeba zapewnienia stabilności i ciągłości działania, co stanowi duże wyzwanie dla firm.

Ważna dla firm jest współpraca z sektorem nauki, jednak istnieją znaczne bariery formalne w kwestiach inwestycji w prototypy opracowane przez zespoły naukowe. Stanowi to przeszkodę dla inwestorów przed wejściem we współpracę komercyjną z zespołami na uczelniach. Skutecznym narzędziem w zakresie transferu technologii jest powoływanie startupów i spółek celowych do rozwoju konkretnych rozwiązań z zakresu technologii kosmicznych.

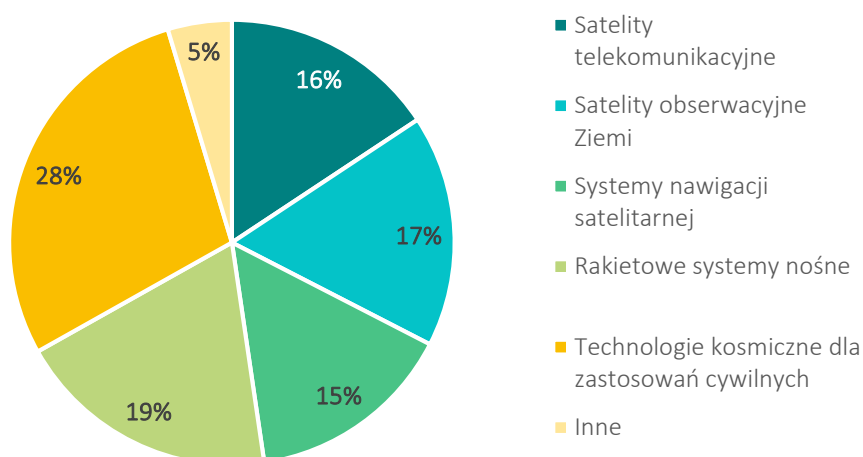
Dodatkowo, w ramach rejestracji na wydarzenie, uczestnicy mieli możliwość wypowiedzieć się na temat potencjału i wyzwań tego sektora nauki i gospodarki.

³⁶ Wnioski i rekomendacje z dyskusji przeprowadzonej w ramach Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji w dniu 24 września 2024 roku, materiał przygotowany przez p. Rafała Renka, Prezes ITTI Sp. z o.o.

Respondenci wskazali, że do najistotniejszych wyzwań rozwoju tej branży w Polsce należą: finansowanie badań i rozwoju (57 osób, tj. 32% odpowiedzi), dostęp do wykwalifikowanej kadry (31 %) oraz dostęp do zaawansowanych technologii (25%). Znacznie mniejszą wagę przyznano procedurom administracyjnym. Wskazano również dodatkowe problemy, takie jak: potrzeba stosowania odpowiedniego języka w zakresie promocji i informowania społeczeństwa o problematyce sektora kosmicznego, zapewnienie odpowiedniej infrastruktury naziemnej (m.in. stacje bazowe, poligony testowania), stworzenie specjalnej strefy ekonomicznej, a także konieczność likwidacji lub dostosowania przepisów prorozwojowych, utrudniających rozwój tego sektora.

Wśród najbardziej obiecujących dla przemysłu kosmicznego technologii, co czwarty ankietowany wskazał technologie dla zastosowań cywilnych (28%). Nieco rzadziej wskazywano raketowe systemy nośne, satelity obserwacyjne Ziemi, satelity telekomunikacyjne, a także systemy nawigacji satelitarnej. Respondenci wskazali także, że znaczny potencjał dostrzegają w zakresie rozwoju technologii związanych z bezpieczeństwem kosmicznym (SSA/SST), w tym zarządzania ruchem kosmicznym monitorowaniem obiektów kosmicznych oraz komunikacją w przestrzeni kosmicznej, technologii dla zastosowań wojskowych, rozwoju procesów robotyzacji (drony i roboty autonomiczne/zdalne), rozwoju sztucznej inteligencji (m.in. gromadzenie danych, ekstrakcja wiedzy, procesy decyzyjne), a także badań w zakresie napędów kosmicznych i systemów nośnych (wykres 61).

Wykres 61. Najbardziej obiecujące technologie i produkty sektora kosmicznego w Polsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie formularzy rejestracyjnych na spotkanie WFIS

Wśród czynników wpływających na rozwój przemysłu kosmicznego w Wielkopolsce wskazano znaczny potencjał naukowy i kadrowy, odnosząc się do licznych wykwalifikowanych astronomów, programistów tworzących software, specjalistów od telekomunikacji, a także ambitnych studentów, działających aktywnie w kołach naukowych. Obok zasobów ludzkich, drugą silną stroną była dostępność do technologii tworzonych przez rodzime podmioty. Wskazywano na intensywny rozwój technologii software'owych, w tym oprogramowania dla satelitów, ale także rozwoju zaawansowanych technologii materiałowych czy napędów i technologii raketowych. Dostrzeżono również potencjał w zakresie technologii w obszarze bezpieczeństwa w kosmosie, m.in. w odniesieniu do optycznych i laserowych obserwacji satelitów i śmieci kosmicznych, przewidywania zagrożeń ze strony śmieci kosmicznych i naturalnych obiektów zbliżających się do Ziemi. Akcentowano również znaczenie innych sektorów, takich jak rolnictwo i przetwórstwo żywności, m.in. w odniesieniu do produkcji żywności w kosmosie (systemy hydroponiczny, aeroponiczne, druk 3D żywności), a także technologie logistyczne. Ponadto zwrócono uwagę, że Wielkopolska jest regionem przemysłowym z dużą bazą przedsiębiorstw

działających w sektorze zaawansowanych technologii, produkcji, technologii informatycznych oraz inżynierii. Takie przedsiębiorstwa mogą w naturalny sposób być podwykonawcami lub dostawcami dla firm z branży kosmicznej.

W ankiecie zaznaczono obecność w regionie różnych organizacji i stowarzyszeń, które sprzyjają współpracy między przedsiębiorstwami z branży kosmicznej, czego efektem są wspólne projekty (np. pilska firma Habitat Lunares – stacja badawcza do symulacji misji kosmicznych). Podkreślono jednak konieczność zacieśnienia współpracy, w szczególności na styku nauki i biznesu.

Budownictwo energooszczędne i inteligentne

7 lutego 2024 r. odbyło się spotkanie WPW oraz GR IS, którego tematyka powiązana była z rozwiązaniami wodorowymi w sektorze budownictwa mieszkaniowego, a w szczególności w odniesieniu do budownictwa energooszczędnego. Podczas spotkania podkreślono rolę i zaangażowanie SWW w kształtowaniu gospodarki zeroemisyjnej. Zaprezentowano projekty osiedli wodorowych w Śremie i Pile, a także dom wodorowy, wyróżniony w konkursie „i-Wielkopolska – Innowacyjni dla Wielkopolski”. Przedstawiono najnowsze trendy w architekturze, rozwiązania budowlane i instalacyjne w budownictwie energooszczędnym, a także wyzwania w zakresie inżynierii środowiska. Uczestnicy spotkania zapoznali się także z zagadnieniem budownictwa naturalnego i jego relacji z budownictwem energooszczędnym.

W ramach formularza rejestracyjnego na spotkanie, 110 podmiotów wypowiedziało się na temat potencjału sektora budownictwa energooszczędnego poprzez formularz ankietowy. Respondenci reprezentowali sektor przedsiębiorstw, nauki, otoczenia biznesu, NGOs oraz samorządowy.

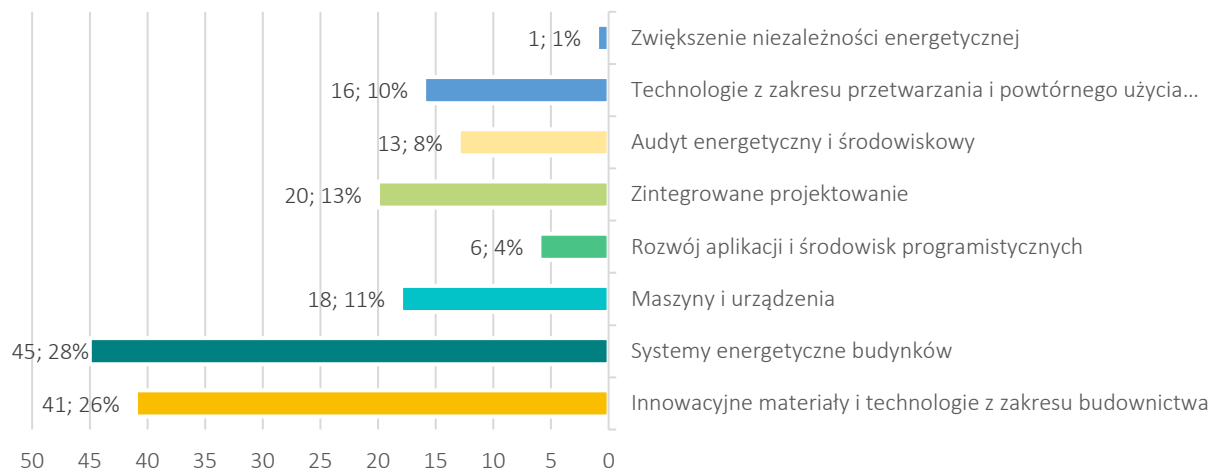
W odniesieniu do doświadczeń w zakresie budownictwa energooszczędnego, większość respondentów (51 osób, tj. 46%) wskazała, że firmy/instytucje, które reprezentują, nie korzysta z tego typu rozwiązań oraz technologii. Wśród czynników decydujących o skorzystaniu z dostępnych technologii w tym obszarze, respondenci wskazali niższe zużycie energii, przyjazność środowisku, a także oszczędność eksploatacyjną. Istotne znaczenie ma również potrzeba wprowadzania nowych i innowacyjnych rozwiązań w firmach/instytucjach. Natomiast dogodne przepisy prawne i regulacje, a także popularność tego typu budownictwa odgrywają mniejsze znaczenie w ocenie respondentów. Wśród innych wpisanych odpowiedzi uczestnicy wskazali na m.in. raportowanie ESG, świadomość/wiedzę, liczenie śladu węglowego, politykę GOZ, a także systemy finansowania tego typu rozwiązań.

W opinii respondentów, najistotniejszą korzyścią wykorzystania wodoru w budownictwie energooszczędnym jest poprawa jakości powietrza. Istotne znaczenie ma również zmniejszenie zużycia energii elektrycznej i kosztów związanych z jej wytworzeniem, a także zwiększenie niezależności energetycznej. Nieco rzadziej respondenci wskazywali na zmniejszenie kosztów eksploatacji budynku. Najmniejszą wagę nadano natomiast zwiększeniu komfortu oraz bezpieczeństwa użytkowania budynku zasilanego wodorem. Zasygnalizowano również możliwość magazynowania energii na inne okresy (gdy odnawialne źródła nie pracują). Pojawił się też głos, że obecnie ze względu na wysoki koszt produkcji odnawialnego wodoru (co przełoży się na wysokie koszty energii i rachunki) oraz straty energii w tym procesie, opłacalność wykorzystania wodoru w budownictwie do produkcji energii/ciepła jest wątpliwa.

Respondenci wskazali, że potencjał wodorowy województwa wielkopolskiego jest szczególnie widoczny w obrębie systemów energetycznych budynków (28%), a także zastosowania innowacyjnych materiałów i technologii z zakresu budownictwa (26%). Wskazywano także na potencjał w zakresie zintegrowanego projektowania, zaplecza maszynowego oraz nowych technologii z zakresu przetwarzania i powtórnego

użycia materiałów. Mniejsze znaczenie przypisano audytowi energetycznemu i środowiskowemu czy rozwojowi aplikacji i środowisk programistycznych.

Wykres 62. Potencjalne obszary rozwoju budownictwa energooszczędnego w Wielkopolsce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie formularzy rejestracyjnych na spotkanie WPW oraz Grub Roboczych IS

Gospodarka paliwowo–energetyczna oparta na agrobiomasie

12 marca 2024 roku w Domu Technika NOT w Poznaniu odbyło się spotkanie Grupy Roboczej „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów”. Spotkanie zostało zorganizowane z inicjatywy oddolnej, a jej organizatorem było Stowarzyszenie Techników i Inżynierów Mechaników Polskich (oddział poznański), we współpracy z Wielkopolskim Obserwatorium Innowacji.

Tematem przewodnim spotkania były zagadnienia związane z gospodarką paliwowo-energetyczną opartą na agrobiomasie oraz jej zastosowanie w urządzeniach kotłowych i ciepłownictwie. W spotkaniu wzięli udział liczni przedstawiciele nauki reprezentujący kilka Wydziałów Uniwersytetu Przyrodniczego, Poznańskiego Instytutu Technologicznego Sieci Badawczej Łukasiewicz, Izby Gospodarczej Urzędów OZE, Ośrodka Doradztwa Rolniczego, Urzędu Regulacji Energetyki o/Poznań oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników.

Tematyka spotkania skupiła się na zagadnieniach związanych z agrobiomasą drzewną i nie drzewną, wymaganiami jakościowymi oraz kwestiami urządzeń kotłowych i ciepłownictwa zasilanego lokalną agrobiomasą. Zwrócono uwagę na konieczność dywersyfikacji źródeł finansowania polityki energetycznej, wyzwania związane z logistyką i standaryzacją materiału pochodzącego z biomasy oraz na aspekt społecznej akceptacji wśród rolników. Spotkanie potwierdziło potrzebę dalszego dialogu w tym obszarze pomiędzy różnymi interesariuszami reprezentującymi środowiska biznesu, nauki, samorządu lokalnego i organizacji pozarządowych, m.in. w ramach Grupy Roboczej IS „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów”.

Analiza kierunków kształcenia w wielkopolskich uczelniach i szkołach w obszarze rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu³⁷

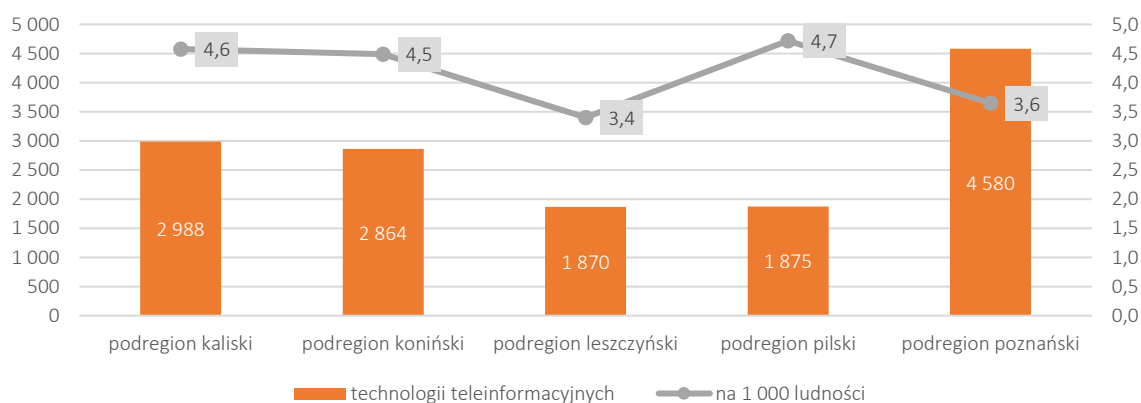
Analiza kierunków kształcenia w wielkopolskich uczelniach i szkołach w obszarze rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu przeprowadzona została w oparciu o analizę danych zastanych, indywidualne wywiady pogłębione oraz benchmarking. Celem analizy było pozyskanie wiedzy w zakresie przyszłych kierunków kształcenia, które będą miały znaczący wpływ dla innowacyjnego rozwoju gospodarczego Wielkopolski.

Badanie wykazało, że **oferta edukacyjna wielkopolskich szkół oraz uczelni nawiązuje do obszarów inteligentnych specjalizacji oraz sprzyja ich rozwojowi**. Wielkopolska posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę edukacyjną w zakresie technologii teleinformacyjnych. Szkoły branżowe i technika oferują liczne programy nauczania, które przygotowują uczniów do pracy w sektorze IT, jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się obszarów gospodarki. Również w obszarze inżynierii technicznej region dysponuje dużym zapleczem edukacyjnym na poziomie szkół średnich. W zakresie kształcenia na kierunkach medycznych w technikach i szkołach branżowych występują luki.

W kontekście szkolnictwa wyższego, oferta edukacyjna obejmuje kierunki kształcenia nawiązujące do każdej z inteligentnych specjalizacji regionu. Uczelnie oferują programy z zakresu nowoczesnych technologii, zrównoważonego rozwoju, ochrony zdrowia oraz technologii niskoemisyjnych, co sprzyja kształceniu kadr na potrzeby kluczowych branż dla rozwoju regionu. Niektóre z oferowanych kierunków mają bardzo wyspecjalizowany profil, co pozwala na przygotowanie wysoko wykwalifikowanych specjalistów w wąskich dziedzinach.

W badaniu zidentyfikowano kierunki w ofercie edukacyjnej, które są powiązane z tematyką technologii niskoemisyjnych oraz transformacji cyfrowej. **Szczególnie dobrze zagospodarowany jest obszar transformacji cyfrowej** – zarówno przez uczelnie wyższe, jak i szkoły ponadpodstawowe. Wielkopolska oferta edukacyjna obejmuje programy związane z informatyką, programowaniem, a w mniejszym stopniu także cyberbezpieczeństwem i sztuczną inteligencją, co odpowiada na rosnące zapotrzebowanie na specjalistów w dziedzinach związanych z cyfryzacją gospodarki. Dzięki temu region będzie dobrze przygotowany do przeprowadzenia transformacji cyfrowej, co jest kluczowe m.in. dla utrzymania konkurencyjności.

Wykres 63. Liczba uczniów szkół branżowych i techników na kierunku technologii teleinformacyjnych (odpowiadający inteligentnej specjalizacji „Rozwój oparty na ICT”) w poszczególnych podregionach województwa wielkopolskiego w 2022 r.³⁸

³⁷ Abstrakt z raportu „Analiza kierunków kształcenia w wielkopolskich uczelniach i szkołach w obszarze rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu”, Grupa BST Sp. z o.o., na zlecenie UMWW.

³⁸ M. Poznań w ramach opracowania analizowane było łącznie z podregionem poznańskim.

* M. Poznań w ramach opracowania analizowane było łącznie z podregionem poznańskim

Źródło: Analiza kierunków kształcenia w wielkopolskich uczelniach i szkołach w obszarze rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu, Grupa BST Sp. z o.o., na zlecenie UMWW

W przypadku technologii wodorowych, oferta edukacyjna na poziomie szkół ponadpodstawowych jest znacznie węższa, a oferta uczelni często koncentruje się wokół studiów podyplomowych. **Technologie wodorowe, które są kluczowe dla rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, wymagają intensywniejszego wsparcia ze strony systemu edukacji**, aby zapewnić odpowiednią liczbę wykwalifikowanych specjalistów zdolnych do pracy w tej innowacyjnej dziedzinie.

Na podstawie przeprowadzonego badania wywnioskowano, że kierunki kształcenia oferowane w wielkopolskich szkołach branżowych i technikach są wystarczające, aby wzmacniać obszary inteligentnych specjalizacji. Niemniej jednak w przypadku szkolnictwa wyższego pojawiają się pewne luki, które mogą ograniczać zdolność regionu do pełnego wykorzystania potencjału swoich inteligentnych specjalizacji.

Przedstawiciele badanych szkół branżowych oraz techników nie zdiagnozowali istotnych braków w zakresie dostępności kierunków kształcenia wzmacniających obszary inteligentnych specjalizacji. Natomiast **na uczelniach występują braki w ofercie edukacyjnej lub konieczne jest jej rozwinięcie** w takich dziedzinach jak finanse z elementami sztucznej inteligencji, zrównoważone zarządzanie, architektura (także powiązana z elementami IT/projektowaniem aplikacji), wykorzystanie biosurowców, rozwijanie i szersze wykorzystywanie motion design, rozszerzenie wykorzystania tematu wirtualnej rzeczywistości (VR) w psychologii, wykorzystanie sztucznej inteligencji na kierunkach informatycznych oraz bioinformatycznych oraz neuronauki.

Oferta edukacyjna szkół branżowych, techników i uczelni wyższych jest ponadto w znacznym stopniu dopasowana do zapotrzebowania gospodarki. Szkoły branżowe i technika przede wszystkim współpracują z pracodawcami. Na poziomie szkół ponadpodstawowych występują jednak pewne wyzwania, takie jak **niskie zainteresowanie uczniów określonymi zawodami oraz problemy z aktualizacją technologii stosowanych w procesie nauczania**. Niewielkie zainteresowanie uczniów kształceniem branżowym prowadzi do braku klas w niektórych zawodach, co z kolei skutkuje niedoborem fachowców. Technika, choć popularniejsza wśród uczniów, miewają trudności z zapewnieniem nowoczesnego wyposażenia, które nadążałoby za dynamicznym rozwojem technologii. W rezultacie absolwenci techników mogą być nieco gorzej przygotowani do pracy w nowych warunkach niż absolwenci szkół branżowych, którzy zdobywają umiejętności praktyczne w rzeczywistych warunkach pracy.

Uczelnie wyższe w regionie też starają się dostosowywać swoją ofertę edukacyjną do potrzeb gospodarki, głównie poprzez współpracę z pracodawcami oraz badania rynku. Kierunki takie jak rachunkowość, informatyka, cyberbezpieczeństwo, sztuczna inteligencja, fizjoterapia są oceniane jako dobrze dopasowane do potrzeb rynku. Mimo wysiłków podejmowanych przez uczelnie, które starają się elastycznie reagować na zmieniające się realia rynkowe, pojawiają się pewne wyzwania systemowe, które mogą ograniczać ich efektywność. System kształcenia wyższego napotyka na ograniczenia związane z niewystarczającym finansowaniem oraz zbyt sztywnymi regulacjami, które mogą opóźniać adaptację programów do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Analiza porównawcza z innymi regionami UE pokazała, że **mocną stroną Wielkopolski jest dobrze rozwinięte szkolnictwo zawodowe na poziomie średnim**, szczególnie w zakresie kształcenia praktycznego. Słabszym punktem natomiast jest stosunkowo niska aktywność naukowa, mierzona liczbą publikacji naukowych i patentów, co wpływa na niższe pozycje wielkopolskich uczelni w międzynarodowych rankingach. Sugeruje się zatem rozważenie wdrożenia dobrych praktyk z innych regionów.

Badanie miało na celu identyfikację kluczowych kierunków kształcenia, które mogą wpłynąć na innowacyjny rozwój gospodarczy Wielkopolski. Wnioski wskazują, że **szczególnie ważne będą kierunki związane z automatyzacją i robotyką**, takie jak technik mechatronik, automatyk/mechatronik, technik robotyk, technik programista, technik informatyk, automatyka i robotyka, mechatronika. Istotne znaczenie będą miały również kierunki z zakresu **cyberbezpieczeństwa i sztucznej inteligencji**, które powinny być integrowane z innymi dziedzinami edukacji.

Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój to kolejne obszary, które będą miały duży wpływ na gospodarkę regionu. Kluczowe kierunki w tym zakresie to: technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, ochrona środowiska, ochrona klimatu, inżynieria hydrotechniczna oraz specjalizacje związane z recyklingiem i biodegradowalnością materiałów. W kontekście ochrony środowiska ważne będą również kierunki związane z logistyką i budownictwem, które uwzględniają zrównoważone i innowacyjne technologie.

Innowacje w medycynie również odgrywają kluczową rolę w rozwoju regionu, stąd duże znaczenie mają kierunki takie jak bioinformatyka, biotechnologia, analityka medyczna, a także specjalizacje związane z dietetyką, fizjoterapią i zdrowiem publicznym (kierunki: technik żywienia i usług gastronomicznych, terapia zajęciowa, zdrowie publiczne, dietetyka, fizjoterapia, farmacja, lekarski, pielęgniarstwo, położnictwo).

Inne kierunki, które mogą przyczynić się do innowacyjnego rozwoju Wielkopolski, obejmują wzornictwo, architekturę, grafikę oraz technologie związane z motoryzacją, takie jak mechanika pojazdów. Te obszary kształcenia wspierają rozwój nowych produktów, niskoemisyjnych technologii i innowacyjnych rozwiązań w różnych branżach, co jest kluczowe dla przyszłości gospodarki regionu.

Podsumowując, analiza systemu edukacji w Wielkopolsce wykazała, że szkoły branżowe, technika oraz uczelnie wyższe w regionie w dużej mierze wspierają innowacyjny rozwój województwa poprzez oferowanie kierunków kształcenia odpowiadających na potrzeby rynku pracy i inteligentnych specjalizacji. Mimo to, aby w pełni wykorzystać potencjał regionu, konieczne są dalsze działania mające na celu poprawę oferty edukacyjnej.

Wnioski

Innowacyjność Wielkopolski na tle Europy i kraju

Województwo Wielkopolskie w ramach *indeksu konkurencyjności regionalnej* uplasowało się na 164 miejscu³⁹ wśród europejskich regionów oraz 7. miejscu w kraju. O pozycji tej zadecydowały przede wszystkim: **stosunkowo niski wynik w zakresie zaawansowania biznesowego, mierzony wskaźnikami innowacyjności MŚP, efektywności sektora finansowego oraz działalności profesjonalnej i naukowej**. Należy podkreślić względnie dobrą pozycję regionu w zakresie efektywności rynku pracy, co przełożyło się na 115. miejsce wśród regionów UE.

W ramach rankingu *Europejskie Miasta i Regiony Przyszłości 2024*, przygotowywanym przez fDI Intelligence, Wielkopolska została wyróżniona jako region przyjazny dla biznesu, zajmując 6. lokatę wśród regionów średniej wielkości.

Pod względem rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, Wielkopolska oceniana jest bardzo dobrze – zgodnie z raportem PARP z 2024 r., Wielkopolska zajęła 2. miejsce w kraju, zyskując tytuł lidera w takich kategoriach jak liczba aktywnych małych firm, a także liczba pracujących w małych firmach, co z jednej strony może świadczyć o znacznej przedsiębiorczości Wielkopolan, którzy decydują się na prowadzenie własnej działalności gospodarczej, a z drugiej może oznaczać popularność samozatrudnienia wymuszonego.

Wielkopolska znalazła się również w gronie najbardziej innowacyjnych województw, zgodnie z *Barometrem Innowacyjności Pomorza*, osiągając dobre wyniki w zakresie rozbudowanego ekosystemu gospodarczego, sprzyjającego otoczenia społeczno-kulturowego, jednakże notując niekorzystną sytuację w zakresie efektywności działań B+R w szkolnictwie wyższym i instytucjach naukowych.

Pozycja Wielkopolski w zakresie rozwoju startupów jest mniej korzystna – według raportu *Startup Poland 2024*, **jedynie 4% startupów zlokalizowanych jest na terenie województwa wielkopolskiego**. Pomimo tego wyniku, Wielkopolska znalazła się na liście 5. najczęściej wskazywanych regionów pod względem przyjazności dla prowadzenia biznesu.

Pod względem potencjału ekoinnowacyjnego, Wielkopolska oceniona została przeciętnie. W raporcie Eko-indeks Millennium 2024 zajęła 9. miejsce w kraju, uzyskując szczególnie niekorzystny wynik w zakresie rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym.

Aktywność Wielkopolski w programach międzynarodowych i krajowych

Wielkopolskie podmioty aktywnie uczestniczą w programach międzynarodowych w obszarze B+R+I. Do najważniejszych z nich należą: Horyzont Europa oraz programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (tj. Interreg).

W ciągu czterech lat funkcjonowania programu Horyzont Europa, podmioty z Wielkopolski otrzymały 54,5 mln EUR dofinansowania na realizację 146 projektów, co plasuje Wielkopolskę na 3. miejscu w kraju, za regionem st. Warszawy oraz Małopolską. Dystans do dwóch pierwszych miejsc jest jednak znaczny. W realizację projektów zaangażowane są 44 podmioty z sektora nauki, biznesu oraz administracji

³⁹ Indeks konkurencyjności regionalnej UE (RCI) ocenia konkurencyjność 234 regionów NUTS-2 w Unii Europejskiej.

samorządowej: spośród nich szczególnie aktywną jednostką jest Instytut Chemii Bioorganicznej PAN oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, odpowiadające łącznie za realizację ponad połowy projektów.

W ramach programów EWT 2021-2027 12 wielkopolskich podmiotów realizuje 15 projektów, którym przyznano łącznie 3,6 mln EUR dofinansowania. Realizowane projekty dotyczą m.in. tematyki łańcuchów dostaw w sektorze spożywczym, wyzwań sektora logistyki i motoryzacyjnego, dekarbonizacji branży produkcyjnej oraz poprawy jakości życia w miastach.

Wielkopolskie jednostki pozostają aktywnymi odbiorcami dofinansowania w ramach programów koordynowanych z poziomu krajowego. **Łącznie, w ramach programów wspierających rozwój gospodarki, edukacji oraz cyfryzacji⁴⁰ trwającej perspektywy 2021-2027 podmioty z Wielkopolski podpisały umowy na realizację 217 projektów**, co uplasowało Wielkopolskę w czołówce regionów aktywnie wykorzystujących środki unijne. W realizację projektów zaangażowali się przedstawiciele biznesu, nauki oraz jednostek samorządowych. Rok 2024 był najaktywniejszym rokiem tej perspektywy, z uwagi na dużą liczbę ogłoszonych naborów. Podmioty z Wielkopolski uzyskały dofinansowanie wielkości 1,4 mld PLN z programu FENG, 236 mln PLN dofinansowania z FERS oraz 128 mln PLN dofinansowania z FERC. Dzięki takim wynikom, Wielkopolska uplasowała się wysoko w rankingu województw w odniesieniu do wielkości pozyskanego dofinansowania.

Projekty realizowane przez podmioty ekosystemu innowacji

Badanie aktywności innowacyjnej wielkopolskich podmiotów, zrealizowane w formie ankietyzacji, wskazało, że **w 2024 r. realizowano 112 projektów o charakterze innowacyjnym, o wartości ponad 360 mln zł**. Dodatkowo, podmioty zgłosiły także realizację innych projektów, które nie miały charakteru innowacyjnego, realizowały za to cele RIS 2030 w obszarze wzmocnienia współpracy, wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwoju kompetencji i umiejętności.

Realizowane projekty wspierały rozwój każdej z 6 inteligentnych specjalizacji regionu, a także sześciu celów RIS 2030. Najwięcej, tj. 42 projekty na kwotę ponad 76 mln zł, zgłoszono w ramach specjalizacji „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów”. Znaczna liczba projektów innowacyjnych realizowana jest także w ramach specjalizacji „Rozwój oparty na ICT” (25) oraz „Nowoczesne technologie medyczne” (29).

Monitorowanie wskaźników RIS 2030

Wielkopolska pozostaje niezmiennie w gronie liderów rozwój gospodarczego w kraju. Według wartości podstawowych mierników produktywności i wydajności gospodarki, takich jak PKB per capita, wartość dodana brutto na 1 pracującego czy wartość sprzedana przemysłu, region uplasował się na 3. miejscu w kraju. Rok 2023 był również pierwszym rokiem po pandemii COVID-19, kiedy Wielkopolska odnotowała wzrost udziału regionalnego przemysłu w produkcji przemysłowej kraju ogółem. Sektor przemysłu odpowiada również za znaczną część, bo 81%, łącznych nakładów na działalność innowacyjną w Wielkopolsce. W 2023 roku odnotowano pierwszy raz od lat spadek wartości wielkopolskiego eksportu, choć był on niewielki (-1%). Największy udział w regionalnym eksporcie przypadł niezmiennie

⁴⁰ Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR), Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG), Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, Program Operacyjny polska Cyfrowa 2014-2020, Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027

na podregion m. Poznań i poznańskim, które łącznie odpowiadały za 53% wartości regionalnego eksportu.

Pod względem potencjału badawczo-rozwojowego, Wielkopolska wypada przeciętnie na tle kraju. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R odnotowują stały wzrost, osiągając w 2023 r. ponad 3,8 mld zł, co oznacza 1,15% wartości PKB. Dzięki temu, Wielkopolska awansowała na 7. miejsce w kraju. **Głównym źródłem nakładów jest sektor przedsiębiorstw i sektor rządowy, które łącznie odpowiadały za 74% wszystkich nakładów na B+R.** Także liczba personelu B+R w Wielkopolsce wzrasta, plasując region na 5. miejscu w kraju pod względem dynamiki tego wskaźnika. Zauważyć można natomiast, że udział badaczy w tej grupie jest w Wielkopolsce stosunkowo niski: stanowią oni zaledwie 61% całego personelu, co daje jeden z gorszych wyników w kraju (14. miejsce).

W 2024 r. w regionie zarejestrowało się ponad 36 tys. nowych podmiotów gospodarczych, jednak jedynie 7 z nich stanowiło spółki z udziałem kapitału zagranicznego. Oznacza to, że z roku na rok coraz mniej firm z zagranicy decyduje się zarejestrować swoją działalność na terytorium Wielkopolski, co jest trendem charakterystycznym dla całego kraju.

O innowacyjności i konkurencyjności gospodarki świadczą także pozyskane prawa ochrony własności intelektualnej. Wielkopolskie podmioty otrzymały w 2024 r. 199 patentów na swoje wynalazki, z czego 139 wynalazków zgłoszono w podregionie m. Poznań. W odniesieniu do liczby mieszkańców, jest to wartość zbliżona do średniej krajowej i równocześnie 9. pozycja wśród województw. **Wielkopolska wyróżnia się za to na tle kraju pod względem znacznego udziału sprzedaży produktów wysokiej i średniej techniki, powiązanych z sekcją Przetwórstwa przemysłowe.** Wskazuje to kolejny raz na ogromny potencjał wielkopolskiego przemysłu.

Wielkopolska znajduje się także w pierwszej trójce regionów, które odnotowują znaczny udział OZE w produkcji energii elektrycznej. W 2023 r. blisko 75% energii elektrycznej w regionie pochodziło z OZE. Stanowi to wzrost o 22,4 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego i wskazuje na znaczne inwestycje w zakresie popularyzacji i wykorzystania OZE jako dostępnego i efektywnego źródła energii.

Monitorowanie Inteligentnych Specjalizacji

Inteligentne Specjalizacje są monitorowane w Wielkopolsce w trzech aspektach: obserwowana jest koncentracja podmiotów w wybranych IS, wielkość zatrudnienia oraz wartość eksportu generowana przez każdą ze specjalizacji. Oceniana jest także skuteczność we wnioskowaniu o środki w ramach programu regionalnego.

W Wielkopolsce od lat zauważalna jest niezmiennie od lat wysoka reprezentacja podmiotów z IS „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów”, w szczególności w odniesieniu do podregionów leszczyńskiego i kaliskiego. Na uwagę zasługuje również wyższa niż średnia reprezentacja podmiotów z IS „Rozwój oparty na ICT” w podregionie m. Poznań. Największa koncentracja zatrudnienia dotyczy natomiast IS „Wnętrza przyszłości” oraz „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów”.

Pod względem wartości eksportu trzy specjalizacje: „Przemysł jutra”, „Wnętrza przyszłości” i „Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów”, które odpowiadają za 98% wartości eksportu wszystkich IS oraz 79% eksportu w Wielkopolsce ogółem. W układzie podregionów za największą wartość eksportu regionalnego odnoszącego się do IS łącznie odpowiada podregion m. Poznań (26%) i poznański (23%); najmniejszy udział ma podregion pilski (6%).

Podmioty reprezentujące IS aktywnie wnioskuje o środki w ramach regionalnego programu operacyjnego FEW. W 2024 roku podpisano 30 umów o dofinansowanie projektów w działaniach objętych monitorowaniem, o łącznej wartości 51,1 mln zł. Ponad połowa umów zawarta została z podmiotami reprezentującymi IS „Wnętrza przyszłości” oraz IS „Przemysł jutra”. Pod względem wartości podpisanych umów, z wynikiem ponad 30 mln zł, wyróżnia się IS „Wnętrza przyszłości”.

Wnioski z procesu przedsiębiorczego odkrywania

W ramach PPO, samorząd województwa skupia się nie tylko na bezpośrednim i pośrednim wsparciu innowacyjności wielkopolskich podmiotów, ale także na pozyskaniu wiedzy na temat potrzeb i wyzwań w zakresie rozwoju nowych technologii i transformacji przemysłowej gospodarki. Spotkania i konsultacje odbyte w 2024 r. skupiły się na potencjałach rozwojowych i wyzwaniach w sektorze lotniczym i kosmicznym, a także problematyce w obszarze sektora budownictwa inteligentnego oraz w obszarze biogospodarki.

W obszarze przemysłu lotniczego i kosmicznego, interesariusze PPO podkreślili ogromny potencjał Wielkopolski zarówno pod względem potencjału naukowego, jak i potencjału firm komercyjnych. **Wśród najbardziej obiecujących dla przemysłu kosmicznego obszarów wskazano technologie dla zastosowań cywilnych, jak i technologie związane z bezpieczeństwem kosmicznym, zarządzaniem ruchem kosmicznym, monitorowaniem obiektów w kosmosie oraz komunikacją w przestrzeni kosmicznej.** Wielokrotnie podkreślano, że jednym z kluczowych zadań jest przygotowywanie kadr dla sektora kosmicznego, oraz powiązanego z nim sektora lotniczego, jak i wzmocnienie współpracy sektora naukowego z biznesem.

Rozwiązania wodorowe, pomimo wielu barier prawnych i technicznych, są coraz powszechniej stosowane, nie tylko w sektorze przedsiębiorstw, ale także w rozwiązaniach dedykowanych mieszkańcom regionu, czego dowodem są projekty osiedli wodorowych w Śremie i Pile czy dom wodorowy, wyróżniony w konkursie „i-Wielkopolska – Innowacyjni dla Wielkopolski”. Uczestnicy spotkania nt. budownictwa energooszczędnego i inteligentnego wskazali, że wśród czynników decydujących o skorzystaniu z dostępnych technologii w tym obszarze najważniejszymi są niższe zużycie energii, przyjazność środowisku, a także oszczędność eksploatacyjna. Podkreślono istotną rolę SWW w kształtowaniu gospodarki zeroemisyjnej i wskazano, że w tym zakresie szczególnie konieczne jest zapewnienie finansowania dla realizacji projektów, a także dostosowanie przepisów prawnych i regulacji do wymagań nowoczesnych technologii, w tym technologii opartych na wodorze. W Wielkopolsce dyskutowano także o **gospodarce paliwowo-energetycznej opartej na agromasie**, która ma znaczny potencjał w zastosowaniu w urządzeniach kotłowych czy ciepłownictwie. Zwrócono uwagę na konieczność dywersyfikacji źródeł finansowania polityki energetycznej, wyzwania związane z logistyką i standaryzacją materiału pochodzącego z biomasy oraz na aspekt społecznej akceptacji wśród rolników.

W 2024 roku skupiono się także na analizie kierunków kształcenia w wielkopolskich uczelniach i szkołach w obszarze rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu. Badania przeprowadzone w szkołach i na uczelniach wskazały, że dostępna i planowana oferta edukacyjna nawiązuje do obszarów inteligentnych specjalizacji oraz sprzyja ich rozwojowi. **Wielkopolska posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę edukacyjną w zakresie technologii teleinformatycznych. Szczególnie dobrze zagospodarowany jest obszar transformacji cyfrowej** – zarówno przez uczelnie wyższe, jak i szkoły ponadpodstawowe – co odpowiada na rosnące zapotrzebowanie na specjalistów w dziedzinach związanych z cyfryzacją gospodarki. W

przypadku technologii wodorowych, oferta edukacyjna na poziomie szkół ponadpodstawowych jest znacznie węższa, a oferta uczelni często koncentruje się wokół studiów podyplomowych. **Technologie wodorowe, które są kluczowe dla rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, wymagają intensywniejszego wsparcia ze strony systemu edukacji**, aby zapewnić odpowiednią liczbę wykwalifikowanych specjalistów zdolnych do pracy w tej innowacyjnej dziedzinie. Innowacje w medycynie również odgrywają kluczową rolę w rozwoju regionu, stąd **duże znaczenie mają kierunki takie jak bioinformatyka, biotechnologia, analityka medyczna**, a także specjalizacje związane z dietetyką, fizjoterapią i zdrowiem publicznym. Zarówno szkoły ponadpodstawowe, jak i uczelnie, opierają swoją ofertę o badania rynku oraz współpracę z przedsiębiorstwami. Wyzwaniem jest jednak niskie zainteresowanie uczniów określonymi zawodami oraz problemy z aktualizacją technologii stosowanych w procesie nauczania.

Źródła

Analiza kierunków kształcenia w wielkopolskich uczelniach i szkołach w obszarze rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu, Grupa BST Sp. z o.o., na zlecenie UMWW.

Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego : <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>

Barometr Innowacyjności Pomorza, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, 2024. <https://pomorskie.eu/wp-content/uploads/2024/07/barometr-innowacyjnosci-pomorza-2024.pdf>

Baza Danych Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Dane import/eksport pozyskane z Centrum Analitycznego Izby Administracji Skarbowej w Warszawie

Dane nt. zatrudnienia pozyskane z Urzędu Statystycznego w Poznaniu

Dane z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie aktywności w programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Dane od Instytucji Zarządzającej FEW

Eko-indeks Millennium 2024. Potencjał ekoinnowacyjności regionów, Bank Millennium S.A., Warszawa, 2024. <https://www.bankmillennium.pl/documents/d/guest/eko-indeks-millennium-2024>

EU Regional Competitiveness Index 2.0, 2022 edition, European Commission, 2023. https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/work/rci_2022/eu-rci2_0-2022_en.pdf

fDi European Cities and Regions of the Future 2024, fDi Intelligence, 2024.

Interaktywne tablice Programu Horyzont Europa: <https://www.kpk.gov.pl/analizy-i-statystyki>

Koncepcja monitorowania wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030, GEOPROFIT Wojciech Dziemianowicz, Warszawa, 2022.

Materiały sprawozdawcze pozyskane od uczelni/jednostek naukowych I badawczych/samorządów lokalnych

Materiały sprawozdawcze pozyskane z departamentów/biur/jednostek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu

Polskie startupy 2024. 10 Raport, Startup Poland, Warszawa, 2024. <https://startuppoland.org/report/polskie-startupy-2024/>

Raport: Realizacja programów na lata 2021-2027: Umowy według miejsca realizacji i innych kategorii. <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/raporty/raporty-sprawozdania/stan-wdrazania-funduszy-europejskich-w-polsce-w-latach-2021-2027-lista-umow-z-miejscami-realizacji/>

Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, Polska Agencja Rozwoju i Przedsiębiorczości, Warszawa, 2024. https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/ROSS_2024_29_10_2024.pdf

Regionalna Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030: <http://iw.org.pl/wp-content/uploads/2021/01/Regionalna-Strategia-Innowacji-dla-Wielkopolski-2030-RIS-2030.pdf>

Uchwała Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 6473/2023 z dnia 21 kwietnia 2023 r. w/s. zatwierdzenia zmiany systemu monitorowania RIS 2030

Zasady identyfikacji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, uchwała nr 243/2024 Zarządu Województwa Wielkopolskiego 27 czerwca 2024 r. <https://wrpo.wielkopolskie.pl/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/fundusze-europejskie-dla-Wielkopolski-2021-2027/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami-few-2021-2027/1396>

Spis rycin

- Rycina 1. Inteligentne Specjalizacje Województwa Wielkopolskiego
- Rycina 2. Struktura indeksu RCI 2.0 – subindeksy i filary
- Rycina 3. Indeks konkurencyjności regionalnej RCI 2.0 – 2022 w regionach UE
- Rycina 4. Subindeks innowacyjności RCI 2.0 – 2022 w regionach UE
- Rycina 5. Ranking małej i średniej przedsiębiorczości (2022) w układzie województw – wskaźnik syntetyczny
- Rycina 6. Klasyfikacja polskich regionów pod względem innowacyjności – ujęcie syntetyczne
- Rycina 7. Wyniki województw w poszczególnych kategoriach innowacyjności – klasyfikacja
- Rycina 8. Ranking województw pod względem ekoinnowacyjności – Eko-indeks Millennium 2024
- Rycina 9. Lokalizacja startupów w Polsce według województw

Spis tabel

- Tabela 1. Konkurencyjność Polski na tle krajów UE wg RCI 2.0 – 2022
- Tabela 2. Liderzy pod względem regionalnej konkurencyjności wg RCI 2.0 (edycji 2019 i 2022)
- Tabela 3. Konkurencyjność Wielkopolski na tle regionów UE i Polski wg RCI 2.0 – 2022
- Tabela 4. Europejskie regiony średniej wielkości najwyżej ocenione w kategorii: przyjazność dla biznesu
- Tabela 5. Aktywność polskich podmiotów w Programie Horyzont Europa 2021-2024
- Tabela 6. Podmioty z województwa wielkopolskiego zaangażowane w realizację projektów Horyzont
- Tabela 7. Projekty Horyzont Europa koordynowane przez wielkopolskie podmioty
- Tabela 8. Zestawienie projektów realizowanych przez instytucje z Wielkopolski w ramach Programu Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027
- Tabela 9. Zestawienie projektów realizowanych przez instytucje z Wielkopolski w ramach Programu Interreg Europa Środkowa 2021-2027
- Tabela 10. Zestawienie projektów realizowanych przez instytucje z Wielkopolski w ramach Programu Interreg Europa 2021-2027
- Tabela 11. Udział podmiotów w projektach FENG 2021-2027 w poszczególnych latach
- Tabela 12. Udział podmiotów w projektach FENG w poszczególnych działaniach w 2024 r.
- Tabela 13. Podmioty z największą liczbą realizowanych projektów w FENG w okresie 2023-2024
- Tabela 14. Udział podmiotów w projektach FERS 2021-2027 w poszczególnych latach
- Tabela 15. Udział podmiotów w projektach FERS w poszczególnych działaniach w 2024 r.
- Tabela 16. Podmioty z największą liczbą realizowanych projektów w FERS 2021-2027
- Tabela 17. Udział podmiotów w projektach FERC 2021-2027 w 2024 r.
- Tabela 18. Udział podmiotów w projektach FERC 2021-2027 w poszczególnych działaniach w 2024 r.
- Tabela 19. Podmioty realizujące z największą liczbą zrealizowanych projektów w FERC
- Tabela 20. Korelacja celów RIS 2030 i celów SRWW 2030
- Tabela 21. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu 1 RIS 2030
- Tabela 22. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu 2 RIS 2030
- Tabela 23. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu 3 RIS 2030
- Tabela 24. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu 4 RIS 2030
- Tabela 25. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu horyzontalnego 1 RIS 2030
- Tabela 26. Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz celu horyzontalnego 2 RIS 2030
- Tabela 27. Wskaźniki kontekstowe
- Tabela 28. Wskaźniki nakładów i produktów
- Tabela 29. Wskaźniki nakładów dla projektów FEW (umowy podpisane w 2024 r.)
- Tabela 30. Umowy o dofinansowanie projektów związanych z IS podpisane w ramach FEW w 2024 r. (w podziale na regionalne IS oraz działy PKD 2007)

- Tabela 31. Wskaźniki monitorujące działania w obszarze Europejskiego Funduszu Społecznego+ na poziomie regionalnym
- Tabela 32. Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach w podziale na IS oraz wg PKD 2007
- Tabela 33. Wskaźniki kontekstowe wybrane do benchmarkingu

Spis wykresów

- Wykres 1. Indeks RCI 2.0 – 2022 w krajach UE
- Wykres 2. Konkurencyjność Wielkopolski wg RCI 2.0 – porównanie wyników z edycji 2019 i 2022
- Wykres 3. Wielkość dofinansowania przyznana polskim podmiotom według województw w Programie Horyzont Europa 2021-2024
- Wykres 4. Liczba projektów oraz wielkość dofinansowania dla podmiotów z Wielkopolski w ramach Programu Horyzont Europa według typu beneficjenta w 2024 r.
- Wykres 5. Wielkość dofinansowania dla podmiotów z Wielkopolski w Programach EWT
- Wykres 6. Liczba i wartość (w mln zł) projektów realizowanych przez podmioty ekosystemu innowacji wpisujących się w IS realizowanych w 2024 r.
- Wykres 7. PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących)
- Wykres 8. Wartość dodana brutto na 1 pracującego (ceny bieżące)
- Wykres 9. Produkcja sprzedana przemysłu
- Wykres 10. Wartość eksportu (mln zł)
- Wykres 11. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących
- Wykres 12. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze na 100 tys. mieszkańców
- Wykres 13. Nowo zarejestrowane spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ogółem na 100 tys. mieszkańców
- Wykres 14. Personel B+R (dynamika, rok poprzedni=100)
- Wykres 15. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe
- Wykres 16. Przedsiębiorstwa współpracujące w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw
- Wykres 17. Dynamika zmian w zakresie współpracy innowacyjnej w okresie 2021-2022
- Wykres 18. Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów podmiotów zaliczanych do wysokiej i średnio-wysokiej techniki w przychodach netto ze sprzedaży produktów podmiotów zaliczanych do sekcji Przetwórstwo przemysłowe
- Wykres 19. Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców
- Wykres 20. Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata
- Wykres 21. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem
- Wykres 22. Struktura umów o dofinansowanie projektów związanych z IS podpisanych w ramach FEW w 2024 r.
- Wykres 23. Dominujące działy PKD pod względem wartości i liczby umów o dofinansowanie projektów związanych z IS podpisanych w ramach w 2024 r.
- Wykres 24. PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących)
- Wykres 25. Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na 1 pracującego
- Wykres 26. Produkcja sprzedana przemysłu jako % wartości krajowej
- Wykres 27. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących
- Wykres 28. Liczba nowo zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego na 100 tys. mieszkańców
- Wykres 29. Personel B+R (dynamika, rok poprzedni=100)
- Wykres 30. Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do nakładów brutto na środki trwałe
- Wykres 31. Przedsiębiorstwa współpracujące w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw
- Wykres 32. Patenty udzielone na 100 tys. mieszkańców
- Wykres 33. Absolwenci studiów wyższych na 1000 osób w wieku 20-24 lata

Wykres 34. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem

Wykres 35. Iloraz lokalizacji podmiotów dla poszczególnych IS w 2023 r.

Wykres 36. Zmiany wartości ilorazu lokalizacji podmiotów dla poszczególnych IS w stosunku do 2013 r.

Wykres 37. Zmiana wartości ilorazu lokalizacji podmiotów dla poszczególnych IS w 2023 r.

Wykres 38. Przeciętne zatrudnienie w podmiotach w ramach IS w 2023 r.

Wykres 39. Iloraz lokalizacji zatrudnienia w podmiotach w ramach IS w 2023 r.

Wykres 40. Wartość eksportu dla poszczególnych IS w Wielkopolsce w 2023 r.

Wykres 41. Udział eksportu dla poszczególnych IS na tle eksportu w IS ogółem w Wielkopolsce w 2023 r.

Wykres 42. Udział eksportu wg podregionów dla poszczególnych IS w 2023 r.

Wykres 43. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów

Wykres 44. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów

Wykres 45. Wartość eksportu dla IS Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów (w mln zł)

Wykres 46. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Wnętrza przyszłości

Wykres 47. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Wnętrza przyszłości

Wykres 48. Wartość eksportu dla IS Wnętrza przyszłości

Wykres 49. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Przemysł jutra

Wykres 50. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Przemysł jutra

Wykres 51. Wartość eksportu dla IS Przemysł jutra

Wykres 52. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Wspecjalizowane procesy logistyczne

Wykres 53. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Wspecjalizowane procesy logistyczne

Wykres 54. Wartość eksportu dla IS Wspecjalizowane procesy logistyczne

Wykres 55. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Rozwój oparty na ICT

Wykres 56. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Rozwój oparty na ICT

Wykres 57. Wartość eksportu dla IS Rozwój oparty na ICT

Wykres 58. Iloraz lokalizacji podmiotów zaliczanych do IS Nowoczesne technologie medyczne

Wykres 59. Iloraz zatrudnienia w podmiotach zaliczanych do IS Nowoczesne technologie medyczne

Wykres 60. Wartość eksportu dla IS Nowoczesne technologie medyczne

Wykres 61. Najbardziej obiecujące technologie i produkty sektora kosmicznego w Polsce

Wykres 62. Potencjalne obszary rozwoju budownictwa energooszczędnego w Wielkopolsce

Wykres 63. Liczba uczniów szkół branżowych i techników na kierunku technologii teleinformatycznych w poszczególnych podregionach województwa wielkopolskiego w 2022 r.

Lista załączników

Załącznik 1. Lista innowacyjnych projektów zgłoszonych przez podmioty ekosystemu innowacji w 2024 r.

Załączniki

Załącznik 1. Lista innowacyjnych projektów zgłoszonych przez podmioty ekosystemu innowacji w 2024 r.

Lp.	Projekt	Inteligentna Specjalizacja	Wartość (PLN)/źródło	projektu	Okres realizacji
Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu					
1.	AWF Poznań – ośrodek naukowo-badawczy nad prozdrowotnym oddziaływaniem aktywności ruchowej i żywienia	Nowoczesne technologie medyczne	3 994 800,00 MNiSW		2024-2027
2.	Wielowymiarowa charakterystyka działania przezrdzeniowej polaryzacji prądem stałym w chorobach neuronu ruchowego.	Nowoczesne technologie medyczne	899 504,00 (AWF) 1 230 000,00 (konsorcjum) Narodowe Centrum Nauki JPND (EU Joint Programme – Neurodegenerative Disease Research)		2023-2026
3.	Mechanizmy warunkujące załamanie homeostazy między pobudzeniami synaptycznymi a wewnętrzną pobudliwością motoneuronów w stwardnieniu zanikowym bocznym u myszy	Nowoczesne technologie medyczne	2 542 308,00 Narodowe Centrum Nauki		2019-2025
4.	Systematyczne aktywności gwarantem zdrowych kości	Nowoczesne technologie medyczne	1 650 000,00 MEiN		2023-2027
5.	Wpływ wdrożenia SIT podczas lekcji wychowania fizycznego na sprawność poznawczą i fizyczną młodzieży	Nowoczesne technologie medyczne	646 360,00 MEiN		2024-2027
6.	Adaptacje wpływów proprioceptywnych z wrzecion mięśniowych na motoneurony w następstwie treningu siłowego i wytrzymałościowego	Nowoczesne technologie medyczne	694 400,00 Narodowe Centrum Nauki		2023-2026
Collegium Da Vinci					
7.	Studia podyplomowe ESG Management	Projekt zgodny z celami RIS 2030	Nie dotyczy		2023-2024
Politechnika Poznańska					
8.	SPS G6259 Enhancing IoT Systems Security (SiTies)	Rozwój oparty na ICT	681 252,95 (PP) 1 469 242,00 (konsorcjum) NATO Science for Peace and Security Programme		2024-2027
9.	Oprogramowanie Inteligentnej eksploracji procesów w czasie rzeczywistym	Rozwój oparty na ICT	1 377 161,20 NCBiR		2020-2024
10.	Opracowanie technologii opartej na sztucznej inteligencji do wnioskowania o zamiennikach składników przepisów	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów/Rozwój oparty na ICT	593 784,79 Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021		2021-2024

11.	Opracowanie innowacyjnej metody wykorzystującej technikę ewolucyjną do projektowania matryc kształtujących stosowanych w procesie wytlaczania skryzalizowanego CO2 w celu zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i surowca	Przemysł jutra	1 368 546,37 NCBiR	2021-2024
12.	Rozwój systemów autonomicznych w oparciu o metody uczenia maszynowego	Przemysł jutra	8 611 521,01 NCBiR	2018-2026
13.	Obrazowanie Powierzchni Ziemi (OPZ)	Wyspecjalizowane procesy logistyczne/Rozwój oparty na ICT	6 943 350,00 WRPO MEiN Środki własne	2022-2024
14.	ARPresence: improving social inclusion of vulnerable citizens with the metaverse	Rozwój oparty na ICT	1 496 121,00 Grant spółki Meta Platforms Inc.	2023-2024
15.	Holistic and Integrated Asset Management for Europe's Rail System	Wyspecjalizowane procesy logistyczne/Rozwój oparty na ICT	1 320 760,00 Fundusze UE MEiN Środki własne	2022-2026
16.	Sustainable and green rail systems	Wyspecjalizowane procesy logistyczne/Rozwój oparty na ICT	2 675 293,00 Fundusze UE MEiN Środki własne	2022-2026
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu				
17.	Rozwój systemów uzdatniania wody przeciwdziałających eutrofizacji jezior na bazie zeolitów otrzymywanych z odpadów przemysłowych	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 963 289,40 NCBiR Horyzont 2020	2024-2027
18.	Demonstracyjny ogród klimatyczny przy Collegium Geographicum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Projekt innowacyjny poza IS	170 000,00 WFOŚiGW Środki własne	2023-2024
19.	Projekty na rzecz lepszej przyszłości północnej Wielkopolski realizowanych przez Nadnotecki Instytut UAM w Pile	Projekt zgodny z celami RIS 2030	Brak informacji o wartości projektu Nadleśnictwo Zdrojowa Góra PPNT Środki własne	2024
20.	Inkluzywne przejście na mobilność elektryczną (ITEM)	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	1 061 762,00 ERA-NET UAC	2021-2024
21.	EcoZyBiotics - innowacyjna metoda izolacji enzybiotyków dla weterynarii i biotechnologii	Nowoczesne technologie medyczne	1 204 227,52 NCBiR	2019-2024

22.	Poly lactide-based multifunctional materials PolyBioMat	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów/ Przemysł jutra	3 946 854,72 NCBiR	2023-2026
23.	Ocena zawartości i identyfikacja mikroplastików w wodach ujmowanych, uzdatnionych i dystrybuowanych w Poznańskim Systemie Wodociągowym	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	43 050,00 Uczelniane Centrum Innowacji i Transferu Technologii UAM	2024
Uniwersytet Ekonomiczny				
24.	Monitorowanie działalności innowacyjnej firm i ocena skutków regulacji jako wsparcie dla polityki gospodarczej	Projekt zgodny z celami RIS 2030	3 773 767,71 NCBiR	2022-2025
25.	Więcej wiedzy na hektar? Ekonomiczne i środowiskowe aspekty postępu technicznego stymulowanego inwestycjami w technologie rolnictwa precyzyjnego	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	446 705,00 Narodowe Centrum Nauki	2024-2027
26.	Innowacyjne produkty fermentowane na bazie odpadów piekarniczych i wytlóków z aronii – od projektu po prototyp	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	54 720,00 MNiSW	2023-2024
27.	UEP dla Gospodarki 5.0: Inicjatywa regionalna – efekty globalne (IREG)	Projekt realizujący cele RIS	8 192 400,00 MNiSW	2024-2027
28.	Botonomia: wpływ inteligentnych maszyn na zachowania ekonomiczne	Rozwój oparty na ICT	1 856 663,00 Narodowe Centrum Nauki	2022-2027
29.	OpenFact – narzędzia weryfikacji wiarygodności źródeł informacji i detekcji fałszywych informacji z wykorzystaniem metod sztucznej inteligencji	Rozwój oparty na ICT	3 400 500,00 NCBiR	2021-2025
30.	Opracowanie innowacyjnych produktów na bazie suszu z ekologicznie uprawianej sopłówki jeżowatej (<i>Hericium erinaceus</i>) o wysokich parametrach jakościowych i funkcjonalnych	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	2 430 339,20 ARiMR	2023-2025
31.	Tworzenie i eksploracja multimedialnych środowisk i materiałów szkoleniowych dla pracowników w Przemśle 4.0 z zastosowaniem wirtualnej i wzbogaconej rzeczywistości oraz reprezentacji wiedzy dziedzinowej	Rozwój oparty na ICT	1 303 357,50 NCBiR	2022-2025
32.	Współpraca ze sztuczną inteligencją: awersja i podziw w kontekście organizacyjnym	Rozwój oparty na ICT	714 660,00 Narodowe Centrum Nauki	2023-2026
33.	Opracowanie innowacyjnej technologii pozyskania, przygotowania i przetwórstwa surowców zielarskich w produkcji udoskonalonych herbat ziołowych jednorodnych o dodatkowych cechach funkcjonalnych	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	5 463 466,06 ARiMR	2023-2024

Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego				
34.	Sposób wytwarzania spożywczego przetworu rybnego zawierającego mięso z jesiotra w postaci sosu typu pesto zielone i spożywczy przetwór rybny zawierający mięso z jesiotra w postaci sosu typu pesto zielone	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	65 183,37 Środki własne	2021-2024
35.	Sposób wytwarzania spożywczego przetworu rybnego zawierającego mięso z jesiotra w postaci sosu typu pesto czerwone pikantne i spożywczy przetwór rybny zawierający mięso z jesiotra w postaci sosu typu pesto czerwone pikantne	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	65 183,37 Środki własne	2021-2024
36.	Zespół do ładowania opału, w szczególności organicznego, zwłaszcza pieców/kotłów grzewczych instalacji centralnego ogrzewania	Przemysł jutra	24 663,80 Środki własne	2021-2024
37.	Sposób wytwarzania spożywczego przetworu rybnego zawierającego mięso z jesiotra w postaci sosu typu pesto czerwone łagodne i spożywczy przetwór rybny zawierający mięso z jesiotra w postaci sosu typu pesto czerwone łagodne	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	81 172,89 Środki własne	2021-2024
38.	Spożywczy przetwór rybny korzystnie z tołpygi wędzonej i sposób wytwarzania spożywczego wyrobu rybnego	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	64 391,27 Środki własne	2020-2024
39.	Sposób wytwarzania spożywczego wyrobu rybnego zawierającego mięso z jesiotra i spożywczy przetwór rybny zawierający mięso z jesiotra	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	61 345,90 Środki własne	2020-2024
40.	Opracowanie metody przyspieszonego postarzania gatunkowych alkoholi typu Starka z wykorzystaniem technik ultradźwiękowych	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Nie dotyczy Badania własne	2022-
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu				
41.	Nowe strategie zwiększania biodostępności antyoksydantów obecnych w diecie i jej suplementach	Nowoczesne technologie medyczne	324 077,36 MNiSW	2021-2025
42.	Opracowanie innowacyjnej formacji z likopenem	Nowoczesne technologie medyczne	324 077,36 MNiSW	2022-2026
43.	Opracowanie biokompatybilnych pochodnych porfirynoidów jako aktywowanych światłem środków ochrony roślin	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	2 971 073,00 FENG 2021-2027	2024-2028
44.	Nowe matryce polimerowo-fosfolipidowe do otrzymywania amorficznych stałych rozprożeń substancji leczniczych	Nowoczesne technologie medyczne	1 500 000,00 NCBiR	2021-2025
45.	Nowe matryce polimerowo-fosfolipidowe do otrzymywania amorficznych stałych rozprożeń substancji leczniczych	Nowoczesne technologie medyczne	1 500 000,00 NCBiR	2022-2026
46.	Rozwój Uniwersyteckiego Centrum Badań Sportowo-Medycznych w Poznaniu	Nowoczesne technologie medyczne	1 999 988,00 MEiN	2022-2025
47.	Oznaczenie substancji odurzających w ściekach miejskich wybranych miast Wielkopolski	Nowoczesne technologie medyczne	3 445 184,46 UMWW	2023-2024

48.	Wielkopolskie Centrum Medycyny Cyfrowej	Nowoczesne technologie medyczne/Rozwój oparty na ICT	29 999 256,00	2023-2028
			Agencja Medycznych	Badań
Uniwersytet Przyrodniczy				
49.	Opracowanie linii innowacyjnych pełnowartościowych zastępników produktów mięsnych na bazie surowców roślinnych z zastosowaniem dodatków funkcjonalnych	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 413 625,00	2021-2024
			NCBiR	
50.	Innowacyjna biogazownia	Przemysł jutra	3 189 464,53	2021-2031
			NCBiR	
51.	Opracowanie innowacyjnej technologii produkcji wysokiej jakości mięsa świń żywionych paszą wzbogaconą w kwasy omega-3 i kwercetynę z cebuli odpadowej	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	5 258 560,91	2023-2024
			ARiMR	
			PROW 2014-2020	
52.	Nieinwazyjne strategie w monitorowaniu stanu zdrowia zwierząt. Badania nad przydatnością alternatywnych matryc w diagnostyce, epidemiologii i ocenie statusu immunologicznego na modelu świni domowej (<i>Sus scrofa domestica</i>)	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 398 960,00	2021-2025
			Narodowe Centrum Nauki	
53.	KidsLikeUs: Empowering NGOs & public institutions in helping children overcome migration traumas using creativity and favors of nature	Wnętrza przyszłości	1 752 115,20 (UP)	2023-2025
			5 976 155,70 (konsorcjum)	
			Interreg Baltic Sea Region 2021-2027	
54.	Identyfikacja markerów molekularnych sprzężonych z genami warunkującymi odporność na suchą zgniliznę kapustnych (<i>Leptosphaeria</i> spp.), z wykorzystaniem zaawansowanych technik molekularnych.	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	2 231 600,00	2021-2027
			MRiRW	
55.	Innowacyjne zastosowanie krajowego białka i tłuszczu paszowego wytworzonego z larw <i>Hermetia illucens</i> w akwakulturze ryb jesiотrowatych	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 484 947,50	2022-2025
			NCBiR	
56.	Ocena wpływu ocieplenia i przesuszenia na efektywność fotosyntetyczną, produktywność, charakterystyki spektralne i morfologię roślinną torfowiska w warunkach in-situ kontrolowanego klimatycznego eksperymentu manipulacyjnego	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 898 870,00	2021-2026
			Narodowe Centrum Nauki	
57.	Dodatek pieprzycy peruwiańskiej (<i>Lepidium meyenii</i>) w żywieniu świń i jej wpływ na gospodarkę lipidową - badanie nutrigenomiczne	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	541 360,00	2021-2025
			Narodowe Centrum Nauki	
58.	Rola tłuszczu pozyskanego z larw <i>Hermetia illucens</i> w żywieniu drobiu - od wartości pokarmowej do statusu zdrowotnego kurcząt rzeźnych.	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 893 640,00	2021-2025
			Narodowe Centrum Nauki	
59.	Systemy hodowli w trosce o klimat	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	861 620,00	2020-2024
			NCBiR	

60.	MORO - Nowoczesne rozwiązania cyfrowe wspierające producentów rolnych w zakresie technologii i organizacji produkcji rolniczej i sadowniczej	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów/Rozwój oparty na ICT	3 724 029,14 PROW 2014-2020	2023-2024
Uniwersytet WSB Merito Poznań				
61.	Studia HI-FLEX	Projekt zgodny z celami RIS 2030	ok. 500 000,00 Środki własne	2024-
Instytut Chemii Bioorganicznej PAN				
62.	Opracowanie uniwersalnej platformy szybkiego reagowania, opartej na technologii RNA, zapewniającej krajowe bezpieczeństwo lekowe i epidemiologiczne	Nowoczesne technologie medyczne	35 200 000,00 (ICHB) 130 000 000,00 (konsorcjum) Agencja Badań Medycznych	2021-2027
63.	Technologia ukierunkowanej analizy pojedynczych komórek na potrzeby diagnostyki nowotworów – wstęp do rozwoju komórkowej medycyny interceptywnej (INTERCEPT)	Nowoczesne technologie medyczne	40 216 289,50 Fundusz Polskiej Nauki (Bank Gospodarstwa Krajowego)	2024-2029
64.	POL-POLOPENSSCREEN 2.0 – Utrzymanie, Rozwoju i Udostępniania Polskiej Platformy Infrastruktury Skrinningowej dla Chemii Biologicznej w Kontekście Uczestnictwa w Konsorcjum na Rzecz Infrastruktury Badawczej EU-OPENSSCREEN ERIC	Projekt horyzontalny	17 100 000,00 MNiSW	2018-2028
65.	Ocena skuteczności i bezpieczeństwa metod edycji genomu w leczeniu anemii sierpowatej	Nowoczesne technologie medyczne	2 010 000,00 Horyzont Europa	2022-2027
Instytut Dendrologii PAN				
66.	Wpływ tiolowych regulatorów stanu redoks na jakość nasion i proces ich starzenia	Projekt innowacyjny poza IS	2 288 290,00 Narodowe Centrum Nauki	2019-2024
67.	Jak rośliny runa leśnego spełniają światowe wzorce? Badania związku pomiędzy dekompozycją a cechami funkcjonalnymi roślin	Projekt innowacyjny poza IS	209 728,00 Narodowe centrum Nauki	2020-2024
68.	Jak inwazja robinii akacjowej (Robinia pseudoacacia L.), czeremchy amerykańskiej (Prunus serotina Ehrh.) i dębu czerwonego (Quercus rubra L.) wpływa na zbiorowiska grzybów glebowych w rodzimych lasach w Europie?	Projekt innowacyjny poza IS	209 988,00 Narodowe Centrum Nauki	2021-2024
69.	Karta Erasmusa dla Szkolnictwa Wyższego na lata 2021-2027	Projekt zgodny z celami RIS 2030	Nie dotyczy	2024-2027
Instytut Fizyki Molekularnej PAN				
70.	Energia i Klimat – Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Wpływie Energetyki na Klimat	Projekt zgodny z celami RIS 2030	150 000,00 WFOŚiGW Środki własne	2023-2024

71.	Fizyka Warta Poznania	Projekt zgodny z celami RIS 2030	93 360,00 MNiSW Środki własne	2023-2025
72.	Warsztaty Naukowe Lato z Helem 2024 „Fizyka w teorii i doświadczeniu”/Seminarium Jubileuszowe „ 40 lat przygody z fizyką niskotemperaturową	Projekt zgodny z celami RIS 2030	37 500,00 Środki własne Polska Akademia Nauk ORLEN S.A. - Oddział PGNiG w Odolanowie P.P.U.H. WOSEBA Sp.z o.o. Gaz-System S.A.	2024
73.	NIGHT4FUTURE „Przyszłość Ziemi jest możliwa dzięki współpracy naukowców z różnych dziedzin”	Projekt zgodny z celami RIS 2030	969 738,00 Horyzont Europa	2022-2024
74.	Wodór - odpowiedź naukowców na wyzwania energetyczne, klimatyczne i środowiskowe	Projekt zgodny z celami RIS 2030	390 275,95 MNiSW Środki własne	2023-2024
Instytut Genetyki Człowieka PAN				
75.	Proteomiczna ocena komórki szpiczaka plazmocytozowego celem określenia białek oraz szlaków sygnałowych zaangażowanych w nabytą odporność na inhibitory proteasomów	Nowoczesne technologie medyczne	757 172,00 (IGC) 1 151 464,00 (konsorcjum) Narodowe Centrum Nauki	2018-2024
76.	Analiza metylomu cfDNA pacjentów u chłoniakiem Hodgkina	Nowoczesne technologie medyczne	935 618,00 Narodowe Centrum Nauki	2022-2025
77.	Identyfikacja genów i mechanizmów leżących u podstaw nawrotu ostrej białaczki limfoblastycznej z limfocytów T.	Nowoczesne technologie medyczne	1 771 616,00 (IGC) 2 148 623,00 (konsorcjum) Narodowe Centrum Nauki	2023-2027
78.	Bo do tanga trzeba dwojga – modelowanie kardiomiopatii w zespole Marfana z zastosowaniem komórek serca oraz konstruktów tkankowych (EHT) uzyskanych z hiPSC	Nowoczesne technologie medyczne	2 867 400,00 Narodowe Centrum Nauki	2023-2027
79.	Przewyciężanie stanu wyczerpania komórek CAR-T poprzez modyfikację enhancerów przy użyciu technologii CRISPR.	Nowoczesne technologie medyczne	209 440,00 Narodowe Centrum Nauki	2024-2027
80.	Przeciwnowotworowy potencjał porfiryne TMPyP4 w fotodynamicznej terapii raka piersi oraz ocena bezpieczeństwa zastosowania.	Nowoczesne technologie medyczne	1 672 000,00 (IGC) 3 984 000,00 (konsorcjum) Narodowe Centrum Nauki	2024-2028

81.	Enhancerowe RNA z locus IGH jako nowe cele terapeutyczne w chłoniakach B-komórkowych	Nowoczesne technologie medyczne	3 016 800,00 Narodowe Centrum Nauki	2024-2028
82.	CAR(dio)-T(oksyczność)- opracowanie platformy opartej na konstruktach tkanek serca 3D do oceny wpływu terapii CAR-T na miokardium.	Nowoczesne technologie medyczne	2 476 234,00 Narodowe Centrum Nauki	2024-2027
83.	Poszukiwanie przyczyn męskiej niepłodności – wysokoprzepustowe badania genomowe populacji polskiej	Nowoczesne technologie medyczne	1 000 000,00 MNIŚW	2024-2027
84.	Uniwersyteckie Centrum Medycyny Cyfrowej i Medycyny Precyzyjnej o specjalizacji w Kompleksowym Fenotypowaniu Chorób Cywilizacyjnych	Nowoczesne technologie medyczne/Rozwój oparty na ICT	5 061 865,04 Agencja Badań Medycznych	2023-2027
Instytut Genetyki Roślin PAN				
85.	Mechanizmy odporności na abiotyczne i biotyczne stresy środowiskowe u form introgresywnych życicy wielokwiatowej i życicy trwałej z genami kostrzewy łąkowej lub kostrzewy trzcinowej	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	250 000,00 PLN/rok MRiRW	2021-2026
86.	Badania asocjacyjne oraz molekularne uwarunkowania odporności jęczmienia jarego na stresy środowiskowe	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 387 200,00 MRiRW	2021-2025
87.	Innowacyjne wykorzystanie fitosanitarne i nawozowe nowej generacji odmian rzodkwi oleistej w integrowanej uprawie roślin; innowacyjne działania marketingowe	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	717 106,00 (IGR) 2 915 045,00 (konsorcjum) ARiMR	2022-2024
88.	Identyfikacja genów związanych z odpornością grochu na askochytozę i jej wpływ na sprawność fotosyntetyczną roślin	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	924 000,00 MRiRW	2021-2025
89.	Odporność roślin rzepaku na choroby powodowane przez grzyby i pierwotniaki	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 800 000,00 MRiRW	2021-2026
90.	Alkaloidy u łubinu wąskolistnego: zrozumienie molekularnych podstaw procesu biosyntezy i akumulacji w nasionach oraz poszukiwanie form o wysokiej zawartości alkaloidów w zielonych częściach rośliny, przy zachowaniu niskiej zawartości w nasionach	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 305 000,00 MRiRW	2021-2026
91.	Doskonalenie mapy genetycznej łubinu wąskolistnego i poszukiwanie markerów sprzężonych z cechami użytkowymi ze szczególnym uwzględnieniem zawartości białka i alkaloidów	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	2 436 000,00 MRiRW	2021-2027
92.	Łazdoje zero tillage	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	544 426,00 (IGR) 3 674 516,00 (konsorcjum)	2023-2024

ARiMR				
Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy				
93.	Badania nad zwiększeniem zdolności do plonowania odmian rzepaku ozimego (<i>Brassica napus</i> L.) poprzez wykorzystanie źródeł odporności na stresy biotyczne i abiotyczne oraz poszerzenie zmienności genetycznej	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	427 200,00 MRiRW	2024
94.	Wytwarzanie materiałów wyjściowych rzepaku odpornych na wirusa żółtaczkę rzepy (TuYV)	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	332 399,00 MRiRW	2024
95.	Wytworzenie materiałów wyjściowych do hodowli nowych odmian lnu (<i>Linum usitatissimum</i> L.) o ulepszonej jakości oraz o zwiększonej odporności na <i>Fusarium</i> spp. i suszę	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	244 474,00 MRiRW	2024
96.	Identyfikacja markerów molekularnych SNP zasocjowanych z zawartością tłuszczu, białka i włókna w nasionach rzepaku ozimego	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	493 861,00 MRiRW	2024
97.	Ulepszanie cech jakościowych nasion rzepaku ozimego o zwiększonej odporności na stresy biotyczne	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	469 753,00 Fundusz Promocji Roślin Oleistych	2024
Instytut Ochrony Roślin - Państwowy Instytut Badawczy				
98.	Pas kwietny jako element zielonej infrastruktury wzmacniający bioróżnorodność ekosystemu – opracowanie książki i telewizyjnego programu edukacyjnego	Projekt zgodny z celami RIS 2030	35 196,43 WFOŚiGW	2024
Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny				
99.	Opracowanie ujednoliconego zestawu implantologicznego dla małoinwazyjnych korekt wad torakochirurgicznych wraz z instrumentarium	Nowoczesne technologie medyczne	1 113 879,90 (Ł-PIT) 5 894 478,30 (konsorcjum) Agencja Medycznych Badań	2023-2025
100.	agrifoodTEF - Europejskie Ośrodki Testowania i Eksperymentowania na rzecz Innowacji w Sektorze Rolno-Spożywczym	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów/Rozwój oparty na ICT	23 584 986,93 Komisja Europejska NCBiR	2023-2027
101.	Pilotażowe wdrożenie hubu przeładunkowego w Poznaniu w ramach projektu GRETA /Greening Regional frEight Transport in fuAs/	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	1 300 000,00 (Ł-PIT) 11 000 000,00 (konsorcjum) Interreg Europa 2021-2027 – Komisja Europejska	2023-2026
102.	Kompletny system sterowania pojazdem wodorowym – H2Control	Wyspecjalizowane procesy logistyczne /Przemysł jutra	10 219 450,00	2023-2025

				Dotacja celowa Prezesa Centrum Łukasiewicz	
103.	Safe and sustainable by design graphene/MXenes hybrids	Przemysł jutra	2 500 000,00 (Ł-PIT)	2023-2027	
			16 000 000,00 (konsorcjum)		
			Horyzont Europa		
104.	Autonomiczny system sterowania pojazdami szynowymi (SMART-TRAM)	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	798 100,00	2024	
			Dotacja celowa Prezesa Centrum Łukasiewicz		
Poznański Park Naukowo-Technologiczny					
105.	Projekt pn. CREDIT (Carbon Reduction & Innovative Transformation) – decarbonisation HUB	Projekt zgodny z celami RIS 2030	10 337 750,00	2024-2026	
			Interreg Central Europe		
106.	atTRACTION – Przyciąganie i łączenie aktorów ekosystemów innowacji w celu międzynarodowych inwestycji współdzielonych i zaawansowanego wsparcia dla firm deep-tech z Wielkopolski, Litwy i Andaluzji	Projekt zgodny z celami RIS 2030	820 000,00	2023-2025	
			Horyzont Europa		
107.	InQbacja i wsparcie kapitałowe dla biotechnologii, chemii i technologii informatycznych i komunikacyjnych	Projekt zgodny z celami RIS 2030	8 000 000,00	2011-	
			POIG		
108.	Ready2Scale - Ecosystem synergies towards cross-border scale-up of innovative Digital and Deep Tech start-ups	Projekt zgodny z celami RIS 2030	8 320 000,00	2023-2025	
			Horyzont Europa		
109.	Enterprise Europe Network for West part of Poland	Projekt zgodny z celami RIS 2030	2 445 138,98	2022-2025	
			EISMEA		
			PARP		
110.	Stymulatory wzrostu i rozwoju roślin o działaniu indukującym odporności jako innowacyjny produkt do zastosowania w uprawie rolniczych roślin konsumpcyjnych	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	1 499 750,00	2023-2026	
			NCBiR		
Miasto Kalisz					
111.	Popularyzacja kształcenia zawodowego, odpowiadającego na wyzwanie współczesnego rynku pracy w 2024 roku	Projekt zgodny z celami RIS 2030	119 033,70	2024	
			Środki własne		
112.	Kaliski Festiwal Nauki	Projekt zgodny z celami RIS 2030	21 334,44	2024	
			Środki własne		
113.	Zakup autobusów elektrycznych wraz z budową infrastruktury towarzyszącej przez KLA Sp. z o.o. w Kaliszu	Projekt zgodny z celami RIS 2030	72 517 110,00	2023-2026	
			KPO		
			NFOŚiGW		
Miasto Konin					

114.	Aplikacja - mobilna gra miejska „Miasto z dobrym klimatem”	Rozwój oparty na ICT	246 990,15	2024
			Mechanizm EOG	Finansowy
			Środki własne	
Fundacja Zielone Wzgórze				
115.	Wypożyczenie ścieżki edukacyjnej w Sierniczu Wielkim w innowacyjną wiatę edukacyjno-dydaktyczną z elementami szkoleniowymi	Projekt zgodny z celami RIS 2030	190 320,00	2024
			WFOŚiGW	
			Środki własne	
Chemat Sp. z o.o.				
116.	Innowacyjna instalacja do odzysku, oczyszczania i sprężania dwutlenku węgla z procesu fermentacji alkoholowej oraz spalania paliw stałych w układzie skojarzonym – ograniczenie efektu cieplarnianego poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych do atmosfery	Projekt innowacyjny poza IS	13 288 510,52	2024-2026
			Fundusze Europejskie	
eN-TANK Sp. z o.o. Sp. K				
117.	Wdrożenie systemu CONTROL BOX do ucyfrowienia klasycznych dystrybutorów paliwowych w celu sterowania dystrybutorem paliw z chmury /po protokołach API	Rozwój oparty na ICT	150 000,00	2024-2025
			Brak informacji o źródle finansowania	
118.	Wdrożenie produkcji ramion nalewczyc do cieczy przemysłowych z szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodorowej – ramiona nalewczyc do amoniaku (NH3 jako nośnika wodoru)	Przemysł jutra	600 000,00	2024-2026
			Środki własne	
ITTI Sp. z o.o.				
119.	ROSIE – PL-RM22 European F10.7 and F30 Index Monitoring System	Wyspecjalizowane procesy logistyczne/Rozwój oparty na ICT	1 260 000,00	2024-2025
			Europejska Agencja Kosmiczna, Europejskie Centrum Operacji Kosmicznych (ESA, ESOC)	
120.	Power Grid Guard Analyser (PG2A)	Przemysł jutra/Rozwój oparty na ICT	1 310 000,00	2024-2025
			Europejska Agencja Kosmiczna, Europejskie Centrum Badań i Technologii Kosmicznych (ESA ESTEC)	
121.	ATENA – ATOP procedure validation, debugging and authoring suite	Wyspecjalizowane procesy logistyczne/Rozwój oparty na ICT	2 100 000,00	2024-2025
			Europejska Agencja Kosmiczna, Europejskie Centrum Badań i Technologii Kosmicznych (ESA ESTEC)	
122.	HERMES - Advanced Design of the HERMES Data Exchange Platform Supporting the Cyber Defence of Autonomous Military Systems	Rozwój oparty na ICT	4 100 000,00 (ITTI)	2021-2024

			10 500 000,00 (konsorcjum) Horyzont 2020	
123.	EU-RADION – European System for Improved Radiological Hazard Detection and Identification	Rozwój oparty na ICT/Nowoczesne technologie medyczne	3 100 000,00 (ITT) 14 500 000,00 (konsorcjum) Horyzont 2020	2020-2024
124.	APPRAISE – fAcilitating Public & Private secuRity operAtors to mitigate terrorism Scenarios against soft targEts	Rozwój oparty na ICT	1 400 000,00 (ITT) 39 300 000,00 (konsorcjum), Horyzont 2020	2021-2024
125.	Synthetic Tracking in SST1 and NEO2 searches	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	420 000,00 Europejska Agencja Kosmiczna, Europejskie Centrum Badań i Technologii Kosmicznych (ESA ESTEC)	2024-2025
PAULA Ingredients Sp. z o.o.				
126.	Opracowanie innowacyjnego hybrydowego reaktora powietrzno-membranowego do oczyszczania ścieków w zakładach przetwórstwa owoców i warzyw	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	~ 950 000,00 MNiSW Środki własne	2024-2028
127.	Projekty wdrożeniowe w zakresie innowacyjnych surowców w produkcji spożywczej: - Izolat białka grochu BIO - Kapusta biała suszona - Kukurydza puree suszone - Ogórek konserwowy suszony - Pieczarka suszona z posypką azjatyckie cayenne - Pieczarka suszona z posypką o smaku steka z cebulką - Pieczarka suszona z solą - Posypka pikantne chilli	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	84 437,00 Środki własne	2023-2025
Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o.o.				
128.	BSR Hydrogen Air Transport - Preparation of Baltic Sea Region Airports for Green Hydrogen	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	~21 521 866,00 Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) Środki własne	2023-2027
Teatr Muzyczny w Poznaniu				
129.	Aplikacja festiwalowa Czas na Teatr III	Rozwój oparty na ICT	57 775,23 KPO	2024
Volkswagen Poznań Sp. z o.o.				

130.	Lackascanner – systemy wizyjne z IA	Przemysł jutra	3 250 000,00 Inwestycja	2023-2024
131.	Odzysk ciepła resztkowego suszarki CC	Przemysł jutra	2 769 200,00 Inwestycja	2024-2025
132.	Odzyski energii elektrycznej z wind	Przemysł jutra	143 000,00 Inwestycja	2023-
133.	Stacja kamer COGNEX do weryfikacji zabudowy podwozia GWT	Przemysł jutra	800 000,00 Inwestycja	2024-2025
134.	Wykorzystanie elektrycznego samochodu ciężarowego w dostawach części do Volkswagen Poznań Sp. z o.o.	Projekt zgodny z celami RIS 2030	269 669,00 PLN/rok Środki własne	2023-
YouNick Mint Sp. z o.o.				
135.	Bridge Alfa by Younick Mint	Projekt zgodny z celami RIS 2030	30 000 000,00 Narodowe Centrum Badań i Rozwoju Inwestor prywatny	2017-2024
YouNick Mint Sp. z o.o./ Bluekey Sp. z o.o.				
136.	Bluekey Sp. z o.o.	Rozwój oparty na ICT	6 150 000,00 PFR Otwarte Innowacje FIZ Inwestorzy prywatni	2021-2024